

ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΔΕΥΤΕΡΑ

ΟΪΚΟΓΕΝΕΙΑ

ΕΤΟΣ Α'

ΤΟΜΟΣ 16

ΑΜΠΕΛ ΕΡΜΑΝ

Ναταλία
Μαντορέ

Ἐξεδόθησαν μέχρι σήμερον:

- 1] «Λεϊλά» τοῦ ΜΑΡΣΕΛ ΠΡΕΒΩ
- 2] «Τρελλή ἀπὸ ἀγάπη» τοῦ Α. ΝΤΕΛΚΑΝ
- 3] «Τὸ ἡμερολόγιο μιᾶς παντρεμένης»
τοῦ ΜΑΡΣΕΛ ΠΡΕΒΩ
- 4] «Γιατὶ νὰ σ' ἀγαπήσω;» τοῦ Μ. ΡΕΝΟΥΑΡ
- 5] Τὸ «μυστήριον μιᾶς γυναίκας» τῆς ΝΤΕΛΛΥ
- 6] «Ἡ Φιλάρεσκη» τοῦ ΠΩΛ ΕΡΒΙΕ
- 7] Τὸ εἰδύλλιον τῆς ὠραίας ντι Καρπένα
τοῦ ΖΩΡΖ ΟΝΕ
- 8] «Μιά ἐξωτική ἀγάπη» τοῦ ΜΑΡΣΕΛ ΠΡΕΒΩ
- 9] «Εἰδύλλιον στὸ Βόσπορον» τοῦ ΚΛΩΝΤ ΦΑΡΡΕΡ
- 10] «Ἡ τέχνη τοῦ φλέρτ» τοῦ ΚΑΤΟΥΛ ΜΑΝΤΕΣ
- 11] «Ὁ ἔρως μιᾶς κατασκόπου» τῆς ΝΤΕΛΛΥ
- 12] «Γαμήλιον ταξίδι» τοῦ Γ. ΟΝΕ
- 13] «Ὁ Γάμος τῆς Μαρίας» τοῦ ΠΩΛ ΖΕΡΑΛΝΤΥ
- 14] «Ραγισμένες καρδιές» τοῦ ΕΝΤΜΟΝΤ ΓΚΟΝΚΟΥΡ
- 15] Ἀνάμεσα σὲ δύο ἀγάπες τοῦ ΑΝΡΥ ΜΠΟΡΝΤΩ

NATALIA MANTOPE

Ἡ ΖΩΗ ΜΙΑΣ ΕΥΘΥΜΗΣ ΜΑΔΙΣΤΑΣ

ΣΤΙΣ ἀρχὲς τοῦ Σεπτεμβρίου στὶς πολυτελεῖς αἰθουσες τῆς «Γκαλερί» καὶ στὸ «Λοῦβρο» ἀνοίγαν ἡ περίφημες ἐκθέσεις τῶν μοδιστῶν τοῦ Παρισιοῦ. Χίλια «μανκεν» τὸ ἓνα πρὸ γοητευτικὸ ἀπὸ τὸ ἄλλο ἐπεδείκνυναν στὸ πλαστικὸ σῶμα τους ὅλες τὶς τελευταῖες «κρεασιόν» τῆς μόδας, ὅλα ἐκεῖνα τὰ θαυμάσια δημιουργήματα τῶν ραπτριῶν ποὺ τὰ σχεδίαζαν καὶ τὰ ἔρραβαν ὕστερ' ἀπὸ κοπιαστικὰς μελέτες τῶν μοντέλων. Ἡ μόδα ἐκείνης τῆς ἐποχῆς ἄλλωστε ἦταν μιὰ ἐκπληκτικὴ ἐπίδειξις χάριτος, ἑνὸς γοητευτικὸς συνδυασμὸς χρωμάτων, μιὰ ἀξιοθαύμαστη ἁρμονία γραμμῶν. Ὅλο τὸ κοσμικὸ Παρίσι λοιπὸν γυρνοῦσε ὅλη τὴν ἡμέρα στὶς αἰθουσες αὐτῶν τῶν τεράστιων καταστημάτων καὶ θαύμαζε τὰ «μανκεν» τῶν μεγαλύτερων Οἰκῶν Μόδας, συμβουλευόταν τὶς τιμὰς καὶ ἔκανε τὴν ἐκλογὴν του. Ἐπειτα πῆγαινε νὰ καθῆται στὰ πολυτελῆ κέντρα γιὰ νὰ συζητήσῃ γιὰ ὅλα τὰ φλέγοντα ζητήματα τῆς κοσμοπόλεως: τὸ τελευταῖον σκάνδαλον μιᾶς καλλιτέχνιδος τῆς Ὁπερας, τὸν γάμον ἐνὸς ἡλικιωμένου κόμητος μετὰ μιᾶς δακτυλογράφου, τὴν αὐτοκτονίαν ἐνὸς χρηματιστοῦ καὶ ὅλο τὸν τραγικὸν ἐπίλογον τῶν διασκεδάσεων καὶ τῶν δραμάτων τοῦ Παρισιοῦ ποὺ γράφεται μετὰ λίγα ψυχρὰ λόγια στὸ ἀστονομικὸν δελτίον.

Ἡ Λουίζ Πραντέλ, μιὰ ἀπὸ τὶς πρὸ ὠμορφες, τὶς πρὸ εὐθυμες καὶ τὶς πρὸ «καλῶς πληροφορημένες» μοδίστριες τοῦ Παρισιοῦ ἦταν στὶς δόξας τῆς. Καθισμένη μαζὺ μετὰ δύο κυρίους τὸν Τεὸ Ντυμόν καὶ τὸν Πιερ Κοττερώ συζητοῦσε μετὰ μιᾶς χαριτωμένης φλυαρίας. Ἦταν τόσο ἔξυπνη, τόσο δροσερὴ ἐκεῖνη τὴν ἡμέραν ποὺ τίποτε δὲν ξέφευγε ἀπὸ τὸ ζωηρὸ βλέμμα τῆς. Ὅλες ἡ κομψὲς κυρίες ποὺ περνοῦσαν ἀπὸ μπροστὰ τῆς ντυμένες μετὰ πανάκριβες τουαλέττες, ὅλοι οἱ σοβαροὶ καὶ ἀξιοπρεπεῖς κύριοι ποὺ περπατοῦσαν μετὰ στυλωμένο τὸ κορμὶ καὶ μετὰ ἓνα προσποιητὸ νεανικὸ σφρῖγγος, ὅλο τέλος τὸ εὐθυμον Παρίσι τῶν διασκεδάσεων καὶ τοῦ ἔρωτος, ἔκρυβε γιὰ τὴν Λουίζ Πραντέλ τὸ σκανδαλάκι του. Ἐν τούτοις αὐτὴ ἡ γοητευτικὴ γυναῖκα ποὺ εἶχε τὸν ἀέρα μιᾶς κυρίας τοῦ καλοῦ κόσμου, ποὺ ἀνασῆκωνε μ' ἀξιοθαύμαστη χάριν τὸ θέλον τῆς γιὰ νὰ δοκιμάσῃ τὸ γλυκὸ τῆς, ποὺ κάθε

κινήσεις της ήταν ένα ποίημα δέν ήταν τίποτε άλλο από μια μοδι-στρούλα. Ένα εϋθυμο πλάσμα, ένα «σπουργιτάκι» των Παρισινών δρόμων που χαίρονταν την ζωή και τις τρυφερότητες της νεότητας. Είχε γίνει μοδίστα, όπως έλεγε, χωρίς να μαθητεύση σε κανένα «α-τελιέ», έτσι από μια έμφυτη κλίση. κυττάζοντας μόνο τις τουαλεττες των κομμωτών γυναικών. Ήθελε ακόμη να πραγματοποιήσει την επιθυμία της να μπορεί να στολίζεται με όλα αυτά τα όμορφα μεταξωτά και να δοκιμάζει όλα τα βαρύτιμα φορέματα. Το μυαλό που κρύβονταν μέσα στο πεντάμορφο κεφάλι της και κάτω από τα όλο-ξανθα μαλλιά της ήταν τόσο λίγα που δεν μπορούσε ν' απασχοληθεί με περισσότερα πράγματα. Γι' αυτήν ό,τι αξίζει σ' αυτόν τον κόσμο ήταν ο έρωας.

Και η Λουίζ Πραντέλ πάντα ώνειρευόταν μια ειδυλλιακή αγάπη, μια συζυγική αφοσίωση. Κι' αυτή η επιθυμία της καθρεφτιζόταν στο βλέμμα των γολανών ματιών της και στο σαρκώδες στόμα της που πάντα υγραίνει με την γλώσσα της με μια μεγάλη ηδυσπάθεια. Η Λουίζ Πραντέλ ήταν ένα από τα πιο γοητευτικά πλάσματα του Παρισιού που ζουν με πολλά όνειρα, που προτιμούν την παράσταση ενός θεάτρου από το φαγητό, και στα όποια δεν πρέπει κανείς να δίδει τίποτε άλλο από φιλήματα. Οι συνοδοί της, ο Τεό κι' ο Πιέρ ήταν γοητευμένοι από την φλυαρία της. Ο Τεό μάλιστα που ήταν ιδιαίτερος φίλος της Λουίζ και ο οποίος, εκείνη τη μέρα της είχε συστήσει τον φίλο του, ήταν ένθουσιασμένος και δεν απέκρυπτε την ευχαρίστηση και τον έρωτα που του προκαλούσε. Άφησε μάλιστα το πόδι του κάτω από το τραπέζι να γλυστρήσει κοντά στο γόνατό της, άγγιζε σ' αυτό όπως σ' ένα σύρμα του ηλεκτρικού και κάθε τόσο το βλέμμα του έπαιρνε μια έκφραση απερίγραπτης αγάπης. Όσο για τον Πιέρ αυτός κρατούσε όσο μπορούσε την σοβαρότητά του και προσπαθούσε να φαίνεται ευχάριστος.

Όστόσο η Λουίζ Πραντέλ δεν απέκρυπτε καθόλου την έκπληξη που της είχε προκαλέσει η γνωριμία του. Εκείνη εφαντάζετο τόσο διαφορετικό τον φίλο του Ντυμόν, τόσο εϋθυμο. Νόμιζε ότι ο Πιέρ δεν θα είχε καμιά άλλη φροντίδα στη ζωή του από την φιλία του Τεό. Με την οικειότητα και το θάρρος με το οποίο κανείς στα δεκαεννιά χρόνια του πιάνει φίλες και συνδέεται με τρυφερότητα, είχε επιτρέψει στους Τεό την τρίτη κιάλας ημέρα της γνωριμίας τους να φέρη τις παντόφλες του και τις πυτζάμες του στο διαμέρισμά της. Έπειδή δε ο Τεό διαρκώς της μιλούσε για τον Πιέρ και της έλεγε ότι ήταν αχώριστος σύντροφός του από τα παιδικά του χρόνια είχε ζητήσει να της τον γνωρίσει.

—Φέρτον μου μια μέρα αυτόν τον μικρό, του δήλωσε. Ποιόν; Μά αυτόν τον φίλο σου, αυτόν τον «Πιέρ σου» που διαρκώς έχεις τ' όνομά του στο στόμα σου και που διαρκώς τον ζητάς σ' όλα τα μέρη...

Και ο Τεό που δεν θρήκε άσχημη την ιδέα της φίλης του είχε κανονίσει αυτό το ραντεβού κι' είχε παρουσιάσει τον Πιέρ εκείνη την ημέρα στη γοητευτική φίλη του. Η Λουίζ Πραντέλ για να κάνει εντύπωση στον Πιέρ και να φανή αντάξια φίλη του φίλου του είχε δανεισθή ένα πανάκριβο καπέλλο της τελευταίας μόδας. Με την φροντίδα να φανή πεντάμορφη είχε άργήσει είκοσι λεπτά από την ώρα του ραντεβού του Τεό. Είχε δε φτάσει λαχναρισμένη ως την «Γκαλερί» κι' είχε πέσει στην άγκαλιά του φίλου της με το ύφος μιας χαδιάρικης γάτας για ν' αποφύγη τις παρατηρήσεις του:

—Δεν άργησα, Τεό, έτσι δεν είναι; Τον ρώτησε.

Εκείνος της έδειξε δίχως να είπῃ τίποτε το ρολόι του με μια έκφραση παραπόνου.

—Το ρολόι σου δεν πάει καλά, επέμενε εκείνη με το ίδιο ύφος. Τί τρομερά έγωϊσται που ήσαστε όλοι οι άνδρες!... Άλλά που είναι ο φίλος σου;

—Ήξερα ότι θ' άργοῦσες όπως πάντα στο ραντεβού γι' αυτό του έδωσα συνέντευξη μισή ώρα άργότερα.

Πράγματι, εκείνη τη στιγμή στην άκρη του πεζοδρομίου στάθηκε έν' άμάξι κι' από αυτό κατέβηκε ένας λεπτός και πολύ κομψά ντυμένος κύριος. Με το ύφος ενός άριστοκράτη προχώρησε προς τον Τεό και την Λουίζ, τους χαιρέτησε, ύστερα τους έκανε τόπο να περάσουν στην άμαξά του, ανέβηκε τελευταίος και κάθησε κοντά τους άμκλητος. Το ίδιο συνέβη κατά την επίσκεψί τους στην «Γκαλερί», στο κοσμικό ζαχαροπλαστείο και τέλος στο ρεστωράν που γευματίσανε. Ο Πιέρ κρατούσε μια περιεργή σοβαρότητα και ένα επίσημο ύφος που κόντευε να κάνει την Λουίζ να χάσει κάθε ιδέα γι' αυτόν αν τέλος η σαμπάνια δεν έλυσε την γλώσσα του κι' αν το χαμόγελο, ένα λεπτό και αδιόρατο χαμόγελο, δεν άνθιζε στ' αυστηρά του χείλη. Όστόσο η Πραντέλ δεν μπορούσε να λησμονήσει την πρώτη εντύπωση της και παρά το κέφι του Πιέρ και τις όμιλίες του ή όποιες ήταν κοινές και δίχως καμιά σημασία, η Λουίζ ένοιωσε μια αντίπαθεια γι' αυτόν τον άνθρωπο. Σ' αυτήν την εϋθυμη νέα του Παρισιού που ήταν όλο καρδιά και χάρι είχε μείνει η πρώτη εντύπωση του αυστηρού και στυγνού εκείνου ανθρώπου με το σοβαρό ύφος που είχε καθ' όλη την διάρκεια του περιπάτου των. Τώρα ο Πιέρ έπινε διαρκώς σαμπάνια κι' έπαιζε με τα σερβίτσια μη ξέροντας τί να κάνει. Φαινόταν καθαρά ότι στενοχωριόταν από την επίδειξη της τρυφερότητας του Τεό και της Λουίζας και δεν είχε καμιά διάθεση να παίξει το ρόλο του βωβού προσώπου. Η Πραντέλ όμως για να τον κάνει να διώχνη αυτές τις μελαγχολικές σκέψεις από το κεφάλι του τουέκανε ένα σωρό έρωτήσεις, προσπαθούσε να του κινήσει το ενδιαφέρον και τέλος απέφασε να τον παντρέψει... Γι-ταν η μόνη λύσι για να γίνει εϋθυμος ο Πιέρ και να μη χαλάη την αισθηματική συντροφιά τους. Και σε μια στιγμή που είχαν έ-ξαντληθή όλες η εϋθυμες συζητήσεις τους η Λουίζ στέναξε με μια πρυσποιητή στενοχώρια:

—Την καυμένη την Μαντορέ πόσο είναι δυστυχισμένη!... Έχει έγκαταλειφθή στην τραγική τύχη της... Τίποτε πειά δεν την ενδιαφέρει και ποτέ δεν καταφέρνω να την παρασύρω σε μια διασκέδασι... Συχνά μάλιστα της λέω: «—Ντύσου να βγούμε έξω... Το Παρίσι είναι τόσο όμορφο τη νύχτα... Άν δεν σ' άρέσει η συντροφιά των άνδρων μπορούμε να διασκεδάσουμε μόνες μας, έτσι άκριβώς όπως διασκεδάζουν η Άμερικανίδες.» Μά η Μαντορέ κουνάει άρνη-τικά το κεφάλι της. Γι' αυτήν από καιρό η ζωή έχει χάσει τα θέλ-γητρά της.

—Μαντορέ!... Μαντορέ!... Ψιθύρισε ο Πιέρ άφηρημένος. Που έ-χω ξανακούσει αυτό τ' όνομα; Ά, ναι, ναι τώρα θυμάμαι. Το είχα-τε έπαναλάβει δώ και λίγη ώρα. Άλήθεια ποιά είναι αυτή η Μαν-τορέ;

—Η Μαντορέ, η Ναταλία Μαντορέ, τ' άπάντησε η Λουίζα είναι μια παιδική φίλη μου, μια αδελφή μου. Είναι άκριβώς ότι είπατε σείς για τον Τεό, ένας παιδικός φίλος που τον άγαπάτε σαν άδελ-φό. Είχα γνωρίσει την Ναταλία στην οικογενειακή «πανσιόν» της δεσποινίδος Ντυμπρείλ. Είναι είκοσι χρονών κι' όστόσο τα βάσανα την έχουν γεράσει. Την μάζεψα από το δρόμο στον όποιο την πέτα-ξαν οι γονείς της. Δεν μου κοστίζει άκριβά. Βέβαια δεν είναι η «πρώτη» εργάτριά μου, όστόσο κάνει καλά τη δουλειά της, με βο-θάει στην ταχτοποίησι του σπιτιού και είναι για μένα μια πιστή και άφωσιωμένη φίλη. Ξέρετε είναι τόσο χαριτωμένη και τόσο όμορφη...

Ο Τεό Ντυμόν όμως που έβλεπε ότι είχε περάσει η ώρα κι' ότι ο φίλος του είχε κουρασθή, για να τον απαλλάξη από τη φλυαρία της Λουίζας, δήλωσε στην αγαπημένη του:

—Είνε καιρός ν' αφήσουμε τον Πιέρ να πάη να ησυχάση...

Μα ο Πιέρ υπεικίληθ' σαν άνθρωπος που ήθελε να τον έγκαταλείψουν και πήρε μια μελαγχολική έκφραση σκεπτόμενος την ετύχια του Τεό, ενώ ψιθύριζε για τον έαυτό του:

—Τί τρομερή νύχτα απόλυτης μοναξιάς που θα περάσω απόψε!...

—Πώς; απόρησε χαμογελώντας η Λουίζα, δεν έχετε μια τρυφερή φίλη με την οποία να περνάτε την ώρα σας;

Ο Πιέρ στέναζε περίλυπος:

—Κυρία μου, όταν κανείς είναι υπάλληλος ενός υπουργείου, όταν του στέλνουν λεφτά οι γονείς του κι' όταν διαθέτη διακόσια πενήντα φράγκα μόνον το μήνα για τις διασκέδασεις του, ασφαλώς δεν μπορεί να βρή μια ωμορφη γυναίκα....

—Κι' ο έρωτας; επέμενε η Λουίζα. Ξεχνάτε λοιπόν τον έρωτα; "Ησαστε τόσο νέος, τόσο συμπαθητικός...

—Ναι, τον ξέρω από τα αισθηματικά μυθιστορήματα!... Η νέα αγαπά μέχρι τάφου τον φίλο της. Ζούν μαζί λίγο καιρό κι' ύστερα οι δυο ξεχνούν όλους τους όρκους τους...

Μα η Λουίζ Πραντέλ δεν τον άφησε να συνεχίση τις ειρωνείες του.

—Πρέπει να δοκιμάσετε τον έρωτα, του είπε. Θα δείτε ότι θα γίνετε διαφορετικός άνθρωπος.

Δεν είμαι ικανός να φροντίζω για μια γυναίκα, συνέχισε με πείσμα ο Πιέρ. Έσεις όλες ήσαστε τόσο εϋθυμες, τόσο μακριά από την πραγματική ζωή. Μερικές μάλιστα από σάς έχετε το μυαλό πάνω από το κεφάλι σας. "Οχι, μην επιμένετε. Δεν έχω καμιά διάθεση να μπλέξω στα δίχτυα της αγάπης...

—Ωστόσο, επέμεινε η Λουίζ, ποτέ δεν αισθανθήκατε την ανάγκη μιας τρυφερής συντροφιάς; Ποτέ δεν νοιώσατε την έπιθυμία να έχετε κοντά σας ένα πρόσωπο που να σάς λατρεύη;... Ποτέ δεν ώνευρεθήκατε μια τρυφερή αγάπη; Δεν σάς φοβίζει λοιπόν η μοναξιά;

Ο Πιέρ κούνησε άρνητικά το κεφάλι του. Έπειτα για να δώση ένα τέλος σ' αυτή τη συζήτηση είπε στον Τεό:

—Συγχαρητήρια! Έχεις μια πολύ χαριτωμένη φιληνάδα... Σε τόσο νεαρή ηλικία κατάφερες να φτιάξης ένα εϋτυχισμένο νοικοκυριό με μια τόσο ωμορφη και σοβαρή νέα!...

—Έλάτε, άφησε τ' άστεία, του φώναξε η Λουίζ. "Ησαστε ο παιδικός φίλος του Τεό. Έχω κι' εγώ μια παιδική φίλη, την Ναταλία. Πρέπει να την γνωρίσετε. Θα δείτε ότι είναι αξιολάτρευτη. "Ημαστε σύμφωνοι;

Ο Πιέρ αναγκάσθηκε να συμφωνήση μαζί της. Έπειτα με μελαγχολικό βλέμμα τους παρηκολούθησε που χάνονταν αγκαλιασμένοι με τρυφερότητα στο βάθος του σκοτεινού δρόμου κι' ένοιωσε μια παράδοξη ζήλεια να τρυπώνη στην καρδιά του.

Ο Πιέρ Κοττερώ όταν έμεινε μόνος άρχισε να σκέπτεται. Τα λόγια της Λουίζας, που είχαν κάνει τόση εντύπωση! Ο φίλος του Τεό ήταν ένας από εκείνους τους μικροαστούς του έρωτος! Έργάζονταν όλη τη μέρα δίχως ελπίδες και όνειρα. Είχε την βεβαιότητα ότι χάρις στην περιουσία που θα κληρονομούσε από τους γονείς του, θα μπορούσε να παντρευθί μια ωμορφη γυναίκα και να ζήση εϋτυχισμένος. Δεν πίστευε στον κεραυνοβόλο έρωτα, δεν τ' άρεσαν καθόλου τα παιγνίδια των ματιών, δεν καταλάβαινε τις δυνατές συγκινήσεις και δεν φαντάζονταν ποτέ ότι μπορούσε η καρδιά του να πληγωθί αγιάτρευτα από μια ανέλπιδη αγάπη. Και γι' αυτόν ά-

κόμη το γάμο είχε τις δικές του ιδέες. Μόλις η γυναίκα του θα έπαυε να ενδιαφέρεται γι' αυτόν θα την χώριζε κι' ο καθείς θα τραβούσε το δρόμο του δίχως φασαρίες, δίχως στενοχώριες, δίχως δάκρυα... Κι' εύρισκε εξαιρετικά περίεργο, σχεδόν άκατανόητο τον αισθηματισμό της Λουίζας, για την οποία η ζωή ήταν μια τρυφερή περιπέτεια. Δεν μπορούσε ακόμη να καταλάβη την υπερβολική αγάπη της για την Ναταλία Μαντοπέ. Εύρισκε ακόμη γελοίο το ενδιαφέρον που είχε δείξει γι' αυτήν την άγνωστη νέα, αυτή την «Νέττυ», όπως την έλεγε η Λουίζ, την Ναταλία, όπως του άρεσε να τη λήη ρωσικά εκείνος. Θυμώταν ότι είχε ρωτήσει την ηλικία της, το χρώμα των μαλλιών της και είχε ένθουσιασθή στην ιδέα της αισθηματικής φωληάς που θα δημιουργούσαν κι' οι τέσσερες μαζί.

—Τί άνοησίες Θεέ μου! Ψιθύριζε στενάζοντας τώρα ο Πιέρ. Τί άνοησίες που λέει κανείς άμα πιη λίγη σαμπάνια. Είναι δυνατόν να υπέφερε αυτός μια τέτοια ένωση;... Πώς θα μπορούσε να βλέπη από το πρωί μέχρι το θράδυ την «Νέττυ» δίχως να την βαρεθί; Έπειτα τη νύχτα η άρες μεταξύ του γεύματος και του ύπνου περνάνε τόσο άργά! Είναι τόσο άτελείωτες!... "Υστερα η διασκέδασεις τους, τί πλήξι! Το χειμώνα το θέατρο και το καλοκαίρι η ζωή στην έξοχή. Α, πολύ φοβερό μαρτύριο η οικογενειακή συμβίωση...

Βέβαια η Λουίζα ήταν ήδη μια έμπειρη γυναίκα. Ο πρώτος φίλος της, της είχε διδάξει ένα σωρό πράγματα. Έτσι δεν θ' άφηνε τώρα τον Τεό να της ξεφύγη. Θαύμαζε μάλιστα την έξυπνάδα της να θέλη να μπλέξη στην αισθηματική ιστορία της κι' αυτόν και την Ναταλία για να στερεώση καλύτερα την αγάπη της και να ποικίλλη την μονοτονία της ζωής της. Ο Πιέρ όμως παρ' όλ' αυτά έβλεπε ωστόσο ότι είχε άρχισι να νικάται. Υπεσχέθη μάλιστα να βοηθήση την Μαντοπέ. Έτσι είχε άρχισι κιόλας το πρώτο κεφάλαιο του αισθηματικού μυθιστορήματός του. Ο ίδιος είχε καθορίσει για μεθαύριο την ώρα του ραντεβού στο οποίο θα γνώριζε τη Ναταλία. Έπρόκειτο να πάνε στην «πρεμιέρα» της «Οπερά-Κωμική» για να δούνε τις «Δυο Όρφανές». Ο Πιέρ ήταν βέβαιος ότι η Ναταλία ήταν μια αισθηματική μοδιστρούλα που θα είχε στην τσέπη της τα δάκρυα. Θα «μιζόκλαιγε» γεμμένη στον ώμο του και θα στέναζε από τις περιπέτειες των ήρωίδων του έρωτα. Θυμώταν ακόμη ποσο κωμικός ήταν όταν έλεγε στον Τεό και τη φίλη του: «—Σας προσκαλώ. Το θεωρείο έχει τέσσερες θέσεις. Θα φέρετε λοιπόν μαζί σας και την Ναταλία». Και φυσικά θα την έφερναν. Η παράστασι όμως άρχιζε πολύ νωρίς. Δεν θα πρόφταναν λοιπόν να δειπνήσουν παρά μόνο κοντά στο θέατρο. Μέσα στο θεωρείο θα έκανε τους πρώτους... ακροβολισμούς. Την άλλη μέρα θα την έπισκεπτόταν στο διαμέρισμά της. Έπειτα θα έφερνε κι' αυτός τις παντόφλες του και τις πυτζάμες του στο δωμάτιο της Μαντοπέ και η οικογενειακή ζωή θ' άρχιζε μ' όλα τα κωμικά κι' άνοστα έπεισόδια της.

Και ο Πιέρ Κοττερώ σκεπτόταν ότι αυτή η περιπέτεια δεν θα του έβγαине σέ καλό, θα του θαλάσσωνε τα οικονομικά του και θα τον έβαζε σέ άσκοπες κι' άδικαιολόγητες στενοχώριες. Μα η περιέργεια να δοκιμάση να παίξη με την φωτιά των άναστατώνων. Έπειτα η Λουίζα, που είχε περιγράψει την Ναταλία τόσο κολακευτικά που ο Πιέρ αποφάσισε να συνεχίση αυτή την ιστορία μέχρι μεθαύριο. Έπειτα αν δεν του άρεσε θα τραβούσε πάλι ελεύθερος τον δρόμο του και θα χαίρονταν όπως τώρα την απόλυτη μοναξιά του.

Και ο Πιέρ Κοττερώ μ' αυτές τις σκέψεις πήγε ν' άναπαυθί η-

Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΙ ΤΗΣ ΝΑΤΑΛΙΑΣ

ΣΤΙΣ όκτώ ή ώρα τή πρωί μεταξύ τής όδοϋ τών Μαρτύρων, τής όδοϋ Μπρεντά καί τής όδοϋ Ναθάρν κυκλοφορούσε ένα πα-
ράδοξο πλήθος. Ήταν ένα σωρό κορίτσια με χλωμά πρόσω-
πα, με φτηνά μά κομψά φορέματα, πού πήγαιναν στά διάφορα «ά-
τελιέ» γιά ν' άρχίσουν τήν δουλειά τους. Τά ευθυμα γέλια τους, ή
πρωινές έξομολογήσεις τους, ή χαριτωμένες φλυαρίες τους, τά πει-
ράγματά τους, έδιναν ένα τόνο ευθυμίας σ' αυτόους τους μελαγχο-
λικούς δρόμους με τά παλιά καί πρασινισμένα σπίτια. Μαζύ τους
κυκλοφορούσαν επίσης καί τά καρροτσάκια τών γαλατάδων πού ά-
ναστάτωναν τήν γειτονιά με τά χτυπήματα τών κουδουνιών τους καί
πού ξυπνοϋσαν τούς καθυστερημένους με τίς ήχηρές καμτσικιές
τους. Οί γαλατάδες ήταν τή ξυπνητήρι όλων τών εργαζομένων. Τούς
χτυποϋσαν τίς πόρτες, άνάγκαζαν τίς νοικοκυρές καί τίς πορτιέ-
ρισσες νά πεταχτούν στό δρόμο με τή νυχτερινή τουαλέττα τους ή
νά βγούν στους διαδρόμους τών λαϊκών πολυκατοικιών, στους ό-
ποιους δέν είχε φτάσει ακόμη τή φώς τής ήμέρας. Ή ζωή σ' αυτούς
τούς δρόμους τού εργαζομένου Παρισιού είχε τή δική τήν θέλη-
τρο κι' έναν τόνο οικειότητος καί ευθυμίας. Όλοι οί γείτονες γνω-
ριζόντουσαν μεταξύ τους, καλημερίζόντουσαν με χαμόγελα έγκαρ-
διότητος καί συχνά άπό τήν ψηλή σοφίτα άκούονταν τή τραγουδι έ-
νός μουσικού ή ή μακρόσυρτες νότες μιάς φουσαρμόνικας.

Ή Ναταλία πολλές φορές αύτή τήν ώρα κοιμώταν ακόμη. Καί
τότε ή μικρές Παρισινές άναγκάζόντουσαν νά χτυπήσουν τήν πόρτα
τού «άτελιέ» γιά νά τήν ξυπνήσουν νά τούς άνοιξη. Τό δωμάτιο τής
Ναταλίας ήταν μιά παλιά κι' ευρύχωρη κουζίνα. Είχε στό θάθος
ένα μεγάλο φουρνέλο κι' έμοιαζε σάν ένα χημικό εργαστήριο. Αύ-
τή τήν κουζίνα ή Λουίζα δέν τήν χρησιμοποιούσε, γιάτι κάθε θράδυ
δειπνούσε στους γονείς τής, τή δε μεσημέρι γιά νά διατηρή τήν
«φόρμα» τής, έτρωγε λίγο ζαμπόν με μιά σαλάτα μ' άφθονο ξύδι!
Ή Μαντορέ ώστόσο έκανε ό,τι μπορούσε γιά νά φέρη σέ λογαρια-
σμό αυτό τή κρύο καί τεράστιο δωμάτιο. Είχε κρύψει τή τζάκι μ'
ένα παλιό παραπέτασμα στολισμένο με λουλούδια, είχε κολλήσει
φωτογραφίες στό μέρος τού τοίχου όπου υπήρχαν τρύπες καί τή
είχε έπιπλώσει με... μιά καρέκλα, ένα τραπέζι καί μ' ένα μικρό σι-
δερένιο κρεβάτι. Μέσα σ' αυτό τή δωμάτιο με μιά ματιά πού θά
έρριχνε κανείς καταλάβαινε ό,τι είχε εγκατασταθή ή φτώχεια κι' ή
δυστυχία. Μιά πόρτα με κρύσταλλα ώδηγούσε στό σαλόνι τής
Λουίζας. Ή Ναταλία κοιμώταν σ' αύτή τήν κουζίνα με τή παιδί
τής, τήν μόνη τής παρηγοριά, υπέφερε τρομερά άπό εφιάλτες καί
μόνο τή ξημερώματα θυβίζετο είς ένα λήθαργο άπό τόν όποιο ό-
μως τήν ξυπνοϋσαν ή πρωινές φωνές τών ένοίκων τής λαϊκής πολυ-
κατοικίας καί τά τραγούδια τους. Συχνά δε άκούγε τά στριγκλί-
σματα μιάς γεροντοκόρης τού επάνω πατώματος πού φώναζε τόν
θυρωρό :

—Κύριε Ντελόρμ! Κύριε Ντελόρμ, ρίχτε μου σάς παρακαλώ
αυτό τή γράμμα στό ταχυδρομείο...

“Επειτα έφτανε ώς τ' αύτιά τής ό θόρυβος τού θυρωρού πού
κατέβαινε στις σκάλες κι' ύστερα ό κρότος τών νομισμάτων γιά
τήν άγορά τού γραμματοσήμου.

Καί ή Ναταλία μ' όλη τή θλίψη πού έπνιγε τήν καρδιά τής χα-
μογελοϋσε γιάτι ήξερε ό,τι αύτή ή γεροντοκόρη άγαπούσε τρελλά
ένα νεαρό φοιτητή τού άντικρυνού σπιτιού καί κάθε τόσο τού έ-

στελνε ένα τυφερό γράμμα άπό... είκοσι σελίδες... “Υστερα άρχι-
ζαν ένα σωρό θόρυβοι: Ή σκούπα τής καθαρίστριας πού σκούπιζε
τίς σκάλες, τή πότισμα τών λουλουδιών, ό κρότος τών θεμάτων
τών ένοίκων, τά κλάματα τών μωρών κι' ή φωνές τών μικροπωλη-
τών τού έρόμου. Τότε ή Ναταλία άνοιγε με θλίψη τά μάτια τής
στέναζε, έβγαζε τά χέρια τής άπό τά σκεπάσματα, τεντώνονταν
γιά νά ξεμουδιάση καί σηκωνόταν άπό τή κρεβάτι τής. Εκείνη
τή στιγμή ξυπνούσε καί τή κοριτσάκι τής καί τήν ρωτούσε πάντα
με τή άθώο ύφος τού:

—Κοιμήθηκες καλά, μαμά;

Ή Ναταλία φιλούσε με τυφερότητα τήν κόρη τής καί κατόπιν
πήγαινε ν' άνοιξη τή παράθυρο γιά νά μπη τή φώς τής ήμέρας.

“Επειτα ή Γαβριέλλα, τή παιδί τής, τή ρωτούσε διαταχτικά:

—Πές μου μαμά όταν θά έρθουν ή εργάτριες θά στείλης τήν
Ζαφυρίν νά μ' άγοράση ένα ψωμάκι καί λίγη κρέμα... Ή μάλλον
δυό γλυκίσματα. “Ενα γιά σένα κι' ένα γιά μένα...

Κι' όταν έβλεπε τή Ναταλία νά διστάζη προσέθετε:

—“Ας άγοράση μόνο ένα φραντζολάκι... Θά τή μοιράσουμε. Μά
άν πάλι δέν έχης λεπτά δέν πειράζει... Θά κοιμηθώ καί θά ξεχάσω
τήν πείνα μου...

Ή Ναταλία τότε στέναζε καί άλλαζε όμιλία:

—Πήγαινε ν' άνάψης τή «καλοριφέρ». Κάνει πολύ κρύο εδώ
μέσα...

Ή Γαβριέλλα γλυστρούσε άμέσως άπό τή κρεβάτι, φορούσε
τίς παντόφλες τής μητέρας τής καί άνοιγε τήν πόρτα τής σάλας
στήν όποία ήταν ό σωλήνας τού «καλοριφέρ». Ή Ναταλία δέν αί-
σθανόταν πεία τή κρύο, έτσι δέν θά κρύωνε καί τή παιδί τής. “Ε-
βαζε πάλι τήν Γαβριέλλα στό κρεβάτι τής κι' εκείνη έμενε εκεί
μπροστά στό παράθυρο κυττάζοντας μελαγχολικά τήν πρωινή κι-
νησι τού δρόμου καί σκεπτομένη ό,τι αύτή τήν ώρα ακόμη ή Λουίζα
ήταν με τόν Τεό καί ό,τι δέν θά έπρεπε νά τούς άνησυχήση. Οί γεί-
τονες θά μπορούσαν φυσικά νά τήν ιδούν μ' αύτήν τήν άτημέλητη
περιβολή τής με αυτό δέν τήν ένδιέφερε. “Ολες ή γυναίκες άλ-
λωστε τής συνοικίας τού Σαιν-Ζωρζ είχαν τίς δικές τους συνήθειες
έτσι άκριβώς όπως ή γρηές άριστοκράτισσες τής συνοικίας τού
Σαιν-Ζερμαίν είχαν τίς παραξενιές τους. “Εβαιναν λοιπόν δίχως
καθόλου νά τίς νοιάξη με άτημέλητη περιβολή στά παράθυρα καί
στις έξόδους τών σπιτιών καί κάναν τά πρωινά ψώνια τους με τά
νυχτικά τους. “Αλλωστε ή όδός Ναθάρν, ήταν τόσο μικρή, τόσο έ-
ρημη εκείνη τήν ώρα άπό διαβάτες... Ή Ναταλία κάθε πρωί με τή
μέτωπο στήριγμένο στό τζάμι τού παραθύρου κυττούσε πέρα τά
σπίτια τής όδοϋ Μπρεντά κι' άκριβώς τή σχολειό τής Ντυμπρείλ στό
όποιο είχε γνωρίσει τήν Λουίζα. Καί πολλές φορές δάκρυζε άπό τή
νοσταλγία τών παιδικών χρόνων τής, τής παρθενικής άθωότητός τής
καί καμάρωνε τίς μικρούλες καί ροδοκόκκινες μαθήτριες πού πή-
γαιναν εκείνη τήν ώρα στό σχολειό τους...

Ξαφνικά τούς ρεμβασμούς τής έρχόταν νά τούς διακόψη ή Γα-
βριέλλα, αυτό τή άθώο καί δυστυχισμένο πλασματάκι πού υπέφερε
κι' αυτό μαζύ τής δίχως νά είνε υπεύθυνο γιά τή σφάλμα τής μη-
τέρας τού:

—Μαμά, μαμάκα, φώναξε ή Γαβριέλλα, κρυώνω!

Κι' ή Ναταλία έτρεχε κοντά τής, τήν τύλιγε καλά με τά σκε-
πάσματα, τής έτριβε τά τυφερά ποδαράκια γιά νά τά ζεστάνη κι'
έπεφτε πάλι στό κρεβάτι γιά νά πάρη στήν άγκαλιά τής τήν Γα-
βριέλλα καί νά τήν θερμάνη με τή ζέση τού σώματός τής.

“Υστερα άφουγκράζονταν. Άπό τή δωμάτιο τής Λουίζας δέν
άκούγονταν κανείς θόρυβος. Ή παιδική τής φίλη παρ' ό,τι ή ώρα

ήταν πρεσασμένη δεν νοιάζονταν για την εργασία της. Κι η Ναταλία σκεφτόταν με θλίψη ότι η Λουίζα από τον καιρό που είχε γνωρίσει τον Τεό είχε αλλάξει πάρα πολύ. Είχε γίνει αγνώριστη. Αυτή τη τόσο πρακτική και τόσο εργατική στά μαθητικά της χρόνια είχε εγκαταλείψει πειρά τις φροντίδες για το μέλλον και δεν ένδιεφερέτο παρά μόνο για την καινούργια αγάπη της. Και για πρώτη φορά καταλάβαινε ότι η φιλανθρωπία της Λουίζας να την μαζέψει από τον δρόμο και να την προστατεύσει ήταν ένα πρόσχημα. Της χρειαζόταν μια άφωσισμένη ύπηρετρια και στο πρόσωπο της Ναταλίας είχε βρη τη γυναίκα που της χρειαζόταν. Ώστόσο η Μαντορέ αξιζε πολυ καλύτερη τύχη γιατί καταγόταν από μια πολυ καλή οικογένεια. Η μητέρα της Ναταλίας ήταν μια πλούσια Ιταλίδα καλλιτέχνια. Η οποία σ' ένα ταξίδι της στη Γαλλία είχε γνωρίσει έναν τε νόρο τον όποιον αγάπησε και παντρεύθηκε. Από αυτή την ένωση είχε γεννηθη η Ναταλία. Μά η ζωη των γονέων της, όπως άλλωστε η ζωη όλων των καλλιτεχνών κυλούσε μ' ένα σωρό περιπέτειες σ' όλόκληρο τον κόσμο. Έτσι τα παιδιά της γεννήθηκαν σε διάφορες χώρες και οι Μαντορέ τα λημονήσαν δώ κι' εκεί παραδίδοντάς τα στα χέρια διαφόρων οικογενειών! Σε μια τέτοια οικογένεια που εδέχετο οικοτρόφους είχε ανατεθη κ' η φροντιδα της ανατροφής της Ναταλίας κι' αυτή η οικογένεια ήταν του Άμπρουαζ Πραντέλ που έξασκούσε το επάγγελμα του ράφτη και του φύλακος αυτής της παληάς πολυκατοικίας. Έτσι η Ναταλία ανατράφηκε μαζί με την Λουίζα, η οποια από τα μικρά χρόνια της έδειχνε ότι θα γίνη μια «μεγάλη κυρία». Πρόσεχε πολυ την τουαλέττα της, διάβαζε τις αι «σθηματικες επιφυλλίδες των εφημερίδων, έπιανε φιλικε με κορίτσια ανωτέρας τάξεως από την δική της και παρακολουθοüse ολη την φιλολογική και καλλιτεχνική κίνησι του Παρισιου. Έμαθε ακόμη καλους τρόπους, μορφώθηκε περίφημα και ντύνονταν πάντα με μεγάλη κομψότητα. Η Ναταλία Μαντορέ όμως παρ' ότι οι γονεις της είχαν αφήσει για την ανατροφή της ένα μεγάλο χρηματικό ποσό, φορούσε πάντα τα παληά φορέματα της Λουίζας, την αφήναν άπεριποίητη και άχτένιστη και την ανάγκαζαν να κάνει την ζωη ενός όρφανου φτωχοκόριτσου που δεν έχει κανένα σόν κόσμο. Η Ναταλία Μαντορέ ανατράφηκε δίχως καμμία τρυφερότητα και χωρίς ένα χάδι. Ο μόνος που της έδειχνε κάποια συμπάθεια ήταν ο παππούς της Λουίζας, ο οποίος λίγο πριν πεθάνη της ώμολόγησε ποιοι ήταν οι πραγματικοι γονεις της και της αποκάλυψε ότι τα λεφτά που άνηκαν σ' εκείνη τα είχε σπαταλήσει η μητέρα της Λουίζας για να μορφώση την κόρη της. Η Ναταλία όμως δεν το πίστεψε. Άλλωστε η Λουίζα της έδειχνε πάντα μια υπερβολική τρυφερότητα...

Οι γονείς της Ναταλίας, καθώς πληροφορήθηκε αργότερα, είχαν πεθάνει στο Μεξικό κι' όλη η περιουσία τους έξαφανίστηκε χωρίς να ξέρη κανείς τί είχε απογίνει. Έτσι η Ναταλία έμεινε ολόμο-
ναχη στον κόσμο χωρίς κανένα άλλο εφόδιο παρά την όμορφη της και χωρίς καμμία άλλη φίλη από την Λουίζα. Η Πραντέλ βέβαια δέν ήταν καμμία εξάιρετη νέα μά είχε την έξυπνάδα να κρύβει τη ζήλεια της κι' άγαπούσε υπέρβολικά τους γονείς της. Βοηθούσε μά-
λιστά τον πατέρα της στη δουλειά του κι' έδειχνε φανερά ότι είχε μια κλσι προς τó επάγγελμα της μοδίστας. Έτσι οι γονείς της μέ-
τα λειψία της Μαντορέ κατάφεραν να της δώσουν την επαγγελματι-
κή μόρφωση που χρειαζόταν αυτή η δουλειά. Την ίδια εποχή στο
Παρίσι ήρθε κι' εγκατεστάθηδó αδελφός της Ναταλίας ένα δυστυ-
χισμένο παιδί, τó όποιο από την πρώτη στιγμή αντίπαθήσε ή μητέ-
ρα της Λουίζας. Έτσι άρχισε να τó βασανίζει, να τó δέρνει με σκλη-
ρότητα και να τó θγαάζη έξω από τó σπίτι νηστικό για την παραμι-
κρή του άταξια. Ό Φρειδερίκος Μαντορέ λοιπόν μια μέρα εγκατέ-

λειψε τούς Πραντέλ κι' έπιασε δουλειά σ' ένα κατάστημα του βου-
λεβάρτου Σαίν-Ντενύς. Κι' από τότε ούτε ξαναείδε πειά την αδελ-
φή του. Την μισούσε κι' εκείνη, γιατί ήταν φίλη της Λουίζας, γιατί
δεχόταν τις προσβολές τους και γιατί ποτέ δεν τόν είχε υπερασπι-
σθή. Μά εκείνο τόν καιρό ή Λουίζα ήταν ένα δυστυχισμένο πλάσμα
που δεν μπορούσε να κάνει μια σωστή σκέψη. "Εμοίχαμε σαν εκείνα
τά παιδιά που τά τρομοκρατούν με τὸ ξύλο οί γονεῖς τους, που τά
βασανίζουν με τήν πείνα και τις στερήσεις έτσι που αὐτά χάνουν
κάθε πρωτοβουλία, κι' αφήνονται να παρασυρθοῦν από τούς ισχυ-
ροτέρους τους. Τὸ ἴδιο λοιπόν συνέβαινε και με τήν Ναταλία.

Όταν οι γονείς της Πραντέλ πέθαναν, η Λουίζα πού κατά θάθος αγαπούσε την Ναταλία, της νοίκιασε ένα διαμέρισμα και της ευχήθηκε καλή τύχη. Συχνά όμως έρχόταν για να παρακολούθησει το μαρτύριο αυτής της νέας, η όποια μέρα με τη μέρα αδυνατίζε και πιο πολύ. Και σαν να μη έφταναν όλες ή άλλες δυστυχίες πού είχαν βρει την Ναταλία, μία μέρα έφθασε ως το δωμάτιό της η Λουίζα με μία κακοντυμένη γρηά.

—Ναταλία, της φώναξε χαρούμενη, σου φέρνω τη μητέρα σου.
Ήταν ψέματα ότι είχε πεθάνει. Μόνο που έχασε την περιουσία της.
Έρχεται γραμμή από το Μεξικό...

Κι' ἡ Λουϊζα γέλασε μὲ κακία.

Ἡ Ναταλία κτύπησε αὐτὴ τὴ γρη῏ὰ ποὺ στεκότανε μπροστὰ τῆς καὶ τρέμοντας ἀπὸ τὴν συγκίνησι ποὺ πλημμύριζε τὴν καρδιά τῆς, τὴν ρώτησε μὲ καλωσύνη:

—“Ἦσαστε ἀλήθεια, ἡ μητέρα μου;...

Ἡ γρηὰ ἔκανε ἓνα μορφασμὸ καὶ γκρίνιαξε:

—“Έτσι πού κατάντησα κανείς δέν μπορεί νά μ’ ἀναγνωρίση.

Ἡ Ναταλία ἔπεσε κλαίγοντας στὴν ἀγκαλιά της. Ἡ ἰδέα ὅτι εἶχε ξαναβρῆ τὴν μητέρα της ἐδιώχνη τὶς σκοτεινὲς σκέψεις ἀπὸ τὸ μυαλό της καὶ τῆς ἔδινε μεγάλο θάρρος.

— Έννοια σου, μητέρα, της δήλωσε με τρυφερότητα. Θά ιδής ότι θά ζήσουμε ευτυχισμένοι. Τίποτε δέν θά σοῦ λείψῃ. Θά ἐργάζομαι ἀπό τὸ πρωὶ μέχρι τὸ βράδυ γιὰ νὰ ἱκανοποιῶ ὅλες τίς ἐπιθυμίες σου. Δέν θέλω τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ ᾽αγαπᾷς λιγάκι. Ὁ-
λα τ' ἄλλα θά διορθωθοῦν. Θέλω νὰ ἔγης ἐμπιστοσύνη σὲ μένα...

Κι' ἡ Ναταλία ἄρχισε νὰ δουλεύῃ σκληρὰ γιὰ νὰ συντηρήσῃ τὴν μητέρα της. Μὰ ἡ γρηὰ Μαντορέ δὲν εἶχε ξεχάσει τίς παλιὰς συνήθειες της καὶ τίς εὐθυμίες συντροφίαις τῶν καλλιτεχνῶν. Ὅλη τὴ νύχτα γύριζε στὰ διάφορα λαϊκὰ μῦθους, μεθύσει σὺν ἀνὰ χρονοφόρος καὶ ἐξόδευε ὅλα τὰ λεφτὰ ποὺ κερδίζε με γίλιους κομπους ἢ κόρη της. Καὶ τέλος ἐντελῶς ἀπρόοπτα τῆς καρφώθηκε ἡ ιδέα νὰ παντρεύῃ τὴν κόρη της μ' ἕνα χασομέρη βιολονταερίστα. Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος εἶχε γερᾶσει πρόωρα ἀπὸ τίς ἀσθενεῖες καὶ τίς καταχρήσεις κι' ἦταν ἀπὸ ἐκείνους τοὺς ἀποτυχημένους τύπους τῆς ζωῆς ποὺ ἔχουν πάθει ψυχικὴ πώρωσι καὶ δὲν λογαριάζουν ὅ, τι καὶ νὰ τοὺς κάνουν. Ἐτοίμ δέχθηκε ν' ἀρραβωνιασθῇ τὴν Ναταλία ἢ μάλλον ἔπεισε τὴν μητέρα της νὰ τὸν παντρεύῃ μαζί της. Κι' ἡ Ναταλία ἂν καὶ δὲν ἔνοιῶθε καμμιὰ ἐκτίμησι γι' αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο, γιὰ νὰ μὴ χαλάσῃ τὴν καρδιά της μητέρας της, δέχθηκε νὰ τὸ ἀρραβωνιασθῇ.

«Ένα θράδυ όμως ο παράδοξος εκείνος καλλιτέχνης ήρθε στ
διαμέρισμά τους και δήλωσε στην Μαντιγό:

— Έρχομαι νὰ ζητήσω μιὰ μεγάλη χάρι ἀπὸ τὴν διάσημη «δασκάλα» μου ποὺ μὲ τιμᾷ μὲ τὴν φιλία της καὶ ποὺ μὲ κάνει πολὺ νὰ κολακεύωμαι γι' αὐτό. Θὰ ἤθελα νὰ μοῦ ἐπιτρέψη νὰ συνοδεύσω τὴν εὐγενεστάτῃ κόρη της σ' ἓνα κονσέρτο. Δὲν πρέπει νὰ χάσω αὐτὴ τὴν μουσικὴ ἀπόλαυσι.

Ἡ μητέρα τῆς Ναταλίας ἔδωσε τὴν συγκατάθεσί της, συνέστησε στὴν κόρη της νὰ εἶνε περιποιητικὴ σ' αὐτὸν τὸν «καθὼς πρέπει κύριο» κι' ὕστερα πῆγε ν' ἀναπαυθῇ στὸ κρεβάτι της.

Ἀργά, τὰ ξημερώματα τὰ κλάματα μιᾶς γυναικας κι' οἱ σπαρχτικοὶ λυγμοὶ ποὺ σκίζαν τὸ στήθος της τὴν ἐύπνησαν. Καὶ τότε μὲ κατάπληξι εἶδε τὴν κόρη της σωριασμένη σὲ μιὰ γωνιά τοῦ δωματίου νὰ θρηνῇ ἀπαρηγόρητα. Δὲν ἄργησε φυσικὰ νὰ καταλάβῃ τί εἶχε συμβῇ.

—Δὲν πῆγατε στὸ κονσέρτο; Ρώτησε μ' ἀπλότητα.

Ἡ Ναταλία κούνησε ἀρνητικὰ τὸ κεφάλι καὶ ξέσπασε σὲ λυγμούς.

—Χμ! Τὸ λάθος εἶνε δικό σου, κόρη μου, τῆς εἶπε κατόπιν. Φάνηκες πολὺ κουτὴ κι' ἀνόητη μαζὺ του. Ἄς εἶνε, αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος εἶμαι βέβαιη ὅτι θὰ ἐπανορθώσῃ τὸ σφάλμα του. Θὰ ἐπιστεύσῃ τὸ γάμο σας...

Μὰ ὁ βιολοντελίστας ἀπὸ ἐκείνη τὴν νύκτα ποὺ εἶχε κατακτήσει τὴν Ναταλία εἶχε κάνει... φτερά. Ποτὲ πειὰ δὲν παρουσιάσθηκε μπροστὰ τους. Ἡ Μαντορὲ ποὺ λυπόταν περισσότερο ποὺ εἶχε χάσει αὐτὸ τὸν εὐθυμο σύντροφό της ἄρχισε κάθε μέρα νὰ τῆς κἀνῃ ἄγριους καυγάδες, νὰ τὴν ἀπειλῇ ὅτι θὰ τὴν κλείσῃ στὴ «Σαλπεντιέρ», καὶ τέλος τῆς φώναζε:

—Χάσου ἀπὸ τὰ μάτια μου! Πήγαινε νὰ σὲ προστατεύσῃ ὁ ἀδελφός σου...

Μὰ ὁ ἀδελφὸς τῆς Ναταλίας ὅταν ἔμαθε τὸ σφάλμα της ἔγινε ἔξω φρενῶν, τὴν ἔδειρε μέχρι αἵματος κι' ὕστερα τὴν ἔδιωξε δηλώνοντάς της ὅτι δὲν ἤθελε πειὰ νὰ τὴν ξέρῃ γιὰ ἀδελφὴ του. Ἐπειδὴ ὅμως λυπόταν τὰ χάλια της, τῆς εἶπε ὅτι θὰ τῆς δίνη διακόσια πενήντα φράγκα τὸ χρόνο...

Ἡ Ναταλία ὅλη τὴ νύκτα γύριζε στοὺς δρόμους, στέκονταν στὶς γέφυρες τοῦ Σηκουάνα καὶ κύτταζε τὰ θολὰ νερά του ποὺ τὴν μαγνῆτιζαν. Χίλιες φορές εἶχε πάρει τὴν ἀπόφασί της νὰ πέσῃ ἐκεῖ μέσα, μὰ μιὰ ἑσπεριτικὴ φωνή, μερικὰ ξαφνικὰ σκιρτήματα τὴν ἔκαναν νὰ χλωμιάξῃ καὶ νὰ καταλάβῃ τέλος ὅτι δὲν τῆς ἐπετρέπετο πειὰ νὰ πεθάνῃ, γιατί σὲ λίγο θὰ γίνονταν μητέρα!...

Ἀπογοητευμένη καὶ τσακισμένη ἀπὸ τὴν κούρασι καὶ τὶς στερήσεις πῆγε κι' ἔπεσε τέλος στὰ πόδια τῆς παληᾶς φίλης της:

—Σώσε με, ἀγαπημένη μου Λουίζα, τῆς ψιθύρισε. Σώσε τὸ παιδί μου!...

Ἐκείνη προσπάθησε νὰ γλυτώσῃ ἀπὸ τὸ θάρος τῆς φίλης της. —Μὰ πῶς νὰ σὲ βοηθῶ; Ἐσὺ δὲν ξέρεις νὰ ράθῃς. Ἐμένα πάλι δὲν μοὺ περισσεύουν λεφτά. Τί μπορῶ νὰ κάνω γιὰ σένα;

—Νὰ μὲ κρατήσῃς κοντά σου. Θὰ μάθω γρήγορα νὰ κεντῶ, θὰ σὲ βοηθῶ ἀκόμη στὶς δουλειὲς τοῦ σπιτιοῦ, θὰ κάνω ὅ,τι θελήσῃς, φθάναι νὰ ἐξασφαλίσω μιὰ στέγη γιὰ τὸ παιδί μου...

Κι' ἡ Λουίζ κράτησε τὴν Ναταλία καὶ τῆς παραχώρησε ἐκείνη τὴν εὐρύχωρη κουζίνα γιὰ νὰ ἐγκατασταθῇ...

Ἡ κ. Ντελόρμ, ἡ γυναικὰ τοῦ θυρωροῦ ἀνέλαβε τότε νὰ διακηρύξῃ σ' ὅλη τὴ γειτονιά τὸ γεγονός τῆς ἡμέρας:

—Ἡ Πραντέλ μάζεψε ἀπὸ τὸ δρόμο μιὰ παληὰ φίλη της ποὺ δυστυχῶσε...

Ἐτσι ἱκανοποιήθηκαν τὰ φιλόφρονά αἰσθήματα τῆς Λουίζας κι' ἡ περιέργεια τῆς γειτονίας τοῦ Σαιν-Ζώρς.

Αὐτὰ σκεφτόταν κάθε μέρα ἡ Ναταλία καὶ μελαγχολοῦσε. Μὰ ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἀκούστησαν δυνατὰ χτυπήματα στὸν λεπτὸ μεσοτοιχο καὶ ἡ φωνὴ τῆς Λουίζας νὰ λήθῃ αὐστηρά καὶ μὲ μιὰ δόσι εἰρωνείας:

—Ἀκόμη κοιμᾶσαι, «δεσποινίς»;

Ἡ Ναταλία ἐτοιμαζόταν ν' ἀπαντήσῃ ὅταν ἄρχισαν νὰ χτυποῦν καὶ τὴν πόρτα της.

—Ἦρθαν ἡ ἐργάτριες, μαμά, φώναξε ἡ Γαβριέλλα.

Ἡ Ναταλία ντύθηκε βιαστικὰ καὶ ἐυπόλυτη ἔτρεξε ν' ἀνοίξῃ...

Ἐπειτα πλύθηκε, ταχτοποίησε τὴν τουαλέττα της καὶ κατέβηκε στὸ «ἀτελιέ» τῆς Λουίζας γιὰ ν' ἀρχίσῃ τὴ δουλειά της.

Γύρω τῆς ἡ ἐργάτριες, ἓνα σωρὸ μικρὲς «διαβόλισσες» φλυαροῦσαν χαμηλόφωνα, τρυπούσαν μὲ τὶς βελόνες τὰ δάχτυλά τους κι' ἐργαζόντουσαν χωρὶς νὰ πάρουν ἀναπνοή. Ἡ Ναταλία δούλευε σὰν αὐτόματο, μὲ μιὰ τραγικὴ ἐγκαρτέρησι. Εἶχε ἀρχίσει νὰ συνηθίσῃ αὐτὴ τὴ ζωὴ, εἶχε μάθει νὰ ράθῃ μὲ δεξιότητά καὶ εἶχε γίγνε μὴ ἀπὸ τὶς καλύτερες ἐργάτριες τῆς Πραντέλ. Μὰ ἡ Λουίζα δὲν τῆς εἶχε συγχωρήσει τὴν ἐπιμονή της νὰ θέλῃ καὶ μετὰ τὸ σφάλμα της νὰ παραμένῃ ἐντιμὴ κι' οὔτε χώνευε τὸ ἀξιοπρεπὲς καὶ αὐστηρὸ τῆς ὕψος. Ἐκανε δὲ τὰ πάντα γιὰ νὰ τὴν παρασύρῃ σὲ μιὰ περιπέτεια, νὰ τὴν σπρώξῃ κι' αὐτὴν πρὸς τὸν κρημνὸ, νὰ τὴν κἀνῃ ὁμοία της, γιὰ νὰ παύσῃ κατὰ θάθος νὰ τὴν ντρέπεται. Τὴν ἴδια ταχτικὴ ἀκόμη ἐφήρμοζε καὶ στὶς ἐργάτριές της, ἡ ὁποῖες εἶχαν πάρει θάρος, δηγοῦντο δίχως νὰ κοκκινίζουν τὶς αἰσθηματικὲς περιπέτειές τους, φλυαροῦσαν εἰς θάρος τῆς Ναταλίας καὶ θαύμαζαν τὴν Λουίζ ποὺ εἶχε ἓνα τόσο ὡμορφο καὶ ἀξιοπρεπὲ φίλο.

Ἡ Πραντέλ ὅταν μῆκε στὸ «ἀτελιέ» ἡ πρώτη της δουλειὰ ἦταν νὰ περιποιηθῇ ἰδιαιτέρως τὴν Ναταλία. Τὴν φίλησε πολλές φορές στὸ στόμα μὲ μιὰ παράδοξη τρυφερότητα, τῆς ἔκανε ἓνα σωρὸ φιλοφρονήσεις καὶ σὲ μιὰ στιγμὴ τῆς εἶπε σιγὰ:

—Ἀπόψε θὰ πάμε μαζὺ στὸ θέατρο. Θὰ σοῦ δανείσω τὸ φόρεμα τῆς κ. Ντεσορζιέ ποὺ μάς ἐπέστρεψε σήμερα γιὰ νὰ τὸ διωρθώσουμε. Θυμάσαι; Στὴν πρόβα σοῦ πῆγαινε περίφημα. Θὰ σὲ κἀνῃ ἀξιολάτρευτὴ καὶ ἀσφαλῶς θὰ προξενήσῃς ἐντύπωσι στὸν φίλο τοῦ Τεό.

—Ποιὸς εἶνε αὐτός; Ρώτησε ἀδιάφορη ἡ Ναταλία.

—Ἐνας καθὼς πρέπει κύριος καὶ πολὺ πλούσιος...

Ἡ Ναταλία ποὺ εἶχε πικρὴ πείρα ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς «καθὼς πρέπει κυρίους» χαμογέλασε μὲ περιφρόνησι. Ἡ Λουίζα κατάλαβε ὅτι δὲν εἶχε ἀρχίσει καλὰ τὴν πρότασί της.

—Ἀκουσε, Ναταλία, τῆς δήλωσε, ὁ Τεό ἔχει ἓνα ἀδελφικὸ φίλο, τὸν ὁποῖο ἀγαπᾷ τόσο πολὺ ποὺ εἶνε ἀδύνατο νὰ τὸν ἀποχωρήσῃ. Θέλει νὰ τὸν ἔχῃ πάντα κοντά του καὶ γι' αὐτὸ διαρκῶς μοὺ παραπονεῖται. Ὁ φίλος του αὐτὸς τὸν ὁποῖο ἐγνώρισα εἶνε πολὺ εὐγενικὸς καὶ ντροπαλός. Ἐτσι δὲν ἔχει καταφέρει ν' ἀποκτήσῃ μιὰ φίλη. Συμφωνήσαμε λοιπὸν μὲ τὸν Τεό νὰ σὲ γνωρίσουμε μαζὺ του. Ἐτσι θὰ κάνουμε κι' οἱ τέσσερες μιὰ εὐθυμὴ συντροφιά. Τοῦ μίλησα μάλιστα γιὰ σένα κι' ὁ ἄνθρωπος ἔδειξε τόσο ἐνδιαφέρον ποὺ θὰ εἶνε σωστὴ τρέλλα νὰ ἀρνηθῇς τὴν πρότασί του. Ἀλλῶστε χρειάζεσαι κάποιον νὰ σὲ βοηθήσῃ στὰ ἐξοδά σου... Στὸ ζητῶ ἀκόμη αὐτὸ τὸ πράγμα προσωπικῶς ἐγώ. Δὲν μπορείς, Ναταλία, νὰ μ' ἀρνηθῇς ἀφοῦ ξέρεις πόσο σ' ἀγαπᾷ καὶ πόσο φροντίζω γιὰ σένα.

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἡ θυρωρὸς ἔφερε ἓνα γράμμα στὴ Λουίζα. Ἦταν ἀπὸ τὸν Πιέρ. Ὁ Κοττερώ τῆς ἔγραφε: «Ἐκλείσα γι' ἀπόψε ἓνα θεωρεῖο. Βασιζομαι στὸ λόγο σου ὅτι θὰ φέρῃς μαζὺ καὶ τὴν χαριτωμένη φίλη σου.»

—Τὰ βλέπεις; Φώναξε ἡ Λουίζ, θέλεις λοιπὸν νὰ μὲ ἐκθέσῃς;... Ἡ Ναταλία πῆρε τὸ γράμμα στὰ χέρια της καὶ τὸ κύτταξε μὲ περιέργεια.

—Γράφει πολὺ ὡμορφα αὐτὸς ὁ φίλος τοῦ Τεό, ψιθύρισε γιὰ νὰ εἰπῇ κάτι.

—“Ημαστέ σύμφωνοι, λοιπόν;

“Η Ναταλία κούνησε καταφατικά το κεφάλι της. Δίχως κι’ εκείνη να τὸ φαντάζεται ἡ καρδιά της εἶχε παρασυρθεῖ σ’ αὐτὴ τὴν αἰσθηματικὴ περιπέτεια. “Αλλωστε ἡ διασκέδασίς τους θὰ ἦταν τόσο ἀθώα!...

Κι’ ἡ Ναταλία ὅταν τέλειωσε τὴν ἐργασία της ἀνέθεσε τὴν φροντίδα τῆς περιποιήσεως τῆς Γαβριέλλας σὲ μιὰ συνάδελφό της καὶ μὲ τὴν Λουίζα κλείστηκαν στὸ διαμέρισμα τῆς Πραντέλ γιὰ νὰ κάνουν τὴν τουαλέττα τοῖς.

“Ὅταν βγῆκαν ἀπὸ κεῖ μέσα ἦσαν κι’ ἡ δυὸ τους γοητευτικές. “Η Ναταλία μάλιστα φαινόταν πὺ κομψὴ καὶ πὺ ὡμορφὴ ἀπὸ τὴν Λουίζα καὶ προκαλοῦσε τὰ βλέμματα τῶν διαβατῶν.

—Εἰσαι ὑπέροχη, τῆς εἶπε σὲ μιὰ στιγμή ἡ Πραντέλ. “Ασφαλῶς θὰ ξετρελλάνῃς τὸν Πιέρ.

—Πολὺ φοβοῦμαι μὴ τοὺς πάρῃς καὶ τοὺς δυὸ, τῆς ἀπάντησε ἡ Ναταλία.

Κι’ ἡ δυὸ γυναῖκες γέλασαν ξένοιαστα καὶ συνέχισαν μ’ εὐθυμία τὸ δρόμο τους.

“Ὁ πειρασμὸς τῆς περιπέτειας τραβοῦσε τὴ Ναταλία. Κι’ ὅπως εἶχε καιρὸ νὰ ἐρωτευθεῖ τίποτε δὲν θὰ μπορούσε νὰ τὴν ἐμποδίσῃ νὰ μπλέξῃ σ’ αὐτὴ τὴν ἱστορία. Μέσα της εἶχε ξυπνήσει μιὰ ἄλλη γυναῖκα. “Ἐνα πονηρὸ καὶ γοητευτικὸ πλάσμα ποὺ ἀναζητοῦσε τὰ χάδια, τὰ φιλιὰ, τὸν ἔρωτα...

III

ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΜΙΑΣ ΩΜΟΡΦΗΣ ΒΡΑΔΥΑΣ

ΟΤΑΝ ὁ «μαίρτ» τοῦ ξενοδοχείου ἀνοίξε τὴν πόρτα τοῦ ἰδιαιτέρου διαμερίσματος στὸ ὁποῖο ὁ Τεὸ καὶ ὁ Πιέρ περιμέναν τὶς νέες, ἡ Ναταλία διέκρινε ἀμέσως τὸν φίλο τοῦ Τεὸ. Τὸν ἐξέτασε μὲ περιέργεια καὶ μὲ κάποια δειλία. “Ὁ Πιέρ ὅμως φαίνεται ὅτι δὲν ἀνησυχοῦσε καθόλου γιὰ τὴν ἀφίξί τους γιατί καθόταν ἀναπαυτικά σὲ μιὰ πολυθρόνα τοῦ θάθους, ἐνῶ ὁ Τεὸ διάβαζε ἡσυχὸς τὴν ἐφημερίδα του. “Η μακαριότης αὐτῶν τῶν δυὸ ἀνθρώπων κι’ ἡ ἀπάθειά τους προξένησε ἐντύπωση στὴ Ναταλία. Τὴν ἀνάγκασε νὰ τοὺς παρομοιάσῃ σὰν δυὸ δουλεμπόρους ποὺ ἀφοῦ πληρώνουν ἐννοοῦν νὰ ἔχουν τὶς καλύτερες σκλάβες. Κι’ αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ βλέμμα τῆς ἔρριξε ὁ Πιέρ μόλις τὴν ἀντίκρουσε. “Ἔτσι ἡ Ναταλία αἰσθάνθηκε μιὰ στενοχώρια σὰν κάποιο ἀόρατο χέρι νὰ τῆς ἀφαιροῦσε τὴν τουαλέττα της. “Ὁ Τεὸ ὅμως εἶχε σηκωθεῖ κιόλας κι’ εἶχε τρέξει ν’ ἀγκαλιάσῃ τὴν Λουίζα μὲ ἕνα ξεφωνητὸ χαρὰς ἐνῶ ὁ φίλος του παρέμενε ἀπαθής.

“Εκείνη τὴ στιγμή ἡ Ναταλία θυμήθηκε τὰ λόγια τῆς ‘Ελίζας, μιᾶς συναδέλφου της, ποὺ τῆς εἶπε ὅταν τῆς ἐξωμολογήθῃ ποῦ θὰ ἐπιγυῖνε: «—Ναταλία, τῆς εἶχε δηλώσει ἡ ‘Ελίζα, ἂν πᾶς, θὰ κάνῃς μιὰ ἀνοησία». Καὶ πράγματι αὐτὴ ἡ ἀνοησία εἶχε γίνει. “Ὅστόσο ἡ Ναταλία προσπαθοῦσε νὰ δικαιολογηθῇ στὸν ἑαυτὸ της λέγοντας ὅτι δὲν εἶχε κάνει τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ κρατήσῃ τὴν ὑπόσχεσι ποὺ εἶχε δώσει στὴ φίλῃ της. Θεέ μου, πόσο ἐγωῖσται εἶνε οἱ ἄντρες! “Ὁ Πιέρ στεκόταν δίπλα της μὲ μιὰ τρομακτικὴ ἀπάθεια σὰν νὰ μὴν εἶχε ἰδέα γιὰ τὴν ἐπίσκεψί της καὶ σὰν νὰ μὴ τὸν ἐνδιέφερε ἡ παρουσία της. Κι’ αὐτὴ ἡ θεότρελλῃ Λουίζα εἶχε ξεχάσει τὴν Ναταλία καὶ δὲν τῆς εἶχε συστήσει τὸν Κοττερώ. “Απὸ τὴν ἀμνηχανία τους τοὺς ἐβγάλε τέλος ὁ Τεὸ ὁ ὁποῖος ἐδήλωσε:

—Πρέπει νὰ μᾶς συγχωρήτε. Μὴ ξεχνάτε ὅτι ἡμαστέ ἐρωτευμένοι κι’ οἱ ἐρωτευμένοι δὲν σκέφτονται τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὴν ἀγάπη τους.

—Μπα, ἡμαστέ σὲ στενὸ οἰκογενειακὸ κύκλο, εἶπε χαμογελῶν τας ὁ Πιέρ κι’ ἔκανε μιὰ φιλοφρόνησι στὴ Ναταλία γιὰ τὴν κομψὴ τουαλέττα της.

“Εκείνη ἔρριξε ἕνα βλέμμα στὸν καθρέφτη, ἐξέτασε τὴν σιλουέτα της, τὸ χτένισμά της, τὰ πάντα καὶ τὰ θρῆκε ὅλα κωμικά. “Ἐπειτα τὴν τρόμαξε τὸ ὕφος τοῦ Πιέρ. Εἶχε λοιπὸν ἀπογοητευθεῖ ἀπὸ τὴν γνωριμία της. Γι’ αὐτὸ κι’ ἐκείνη τοῦ ἀπαντοῦσε μὲ μονοσύλλαβα. “Ἐπειτα τί ἄλλο νὰ τοῦ ἔλεγε; Αὐτὸς ὁ ἀνθρωπος τῆς ἦταν ἐντελὴς ἀγνωστος, δὲν εἶχε ἰδέα γιὰ τὸ ἀτομὸ του. Κι’ αὐτὸ τὸ καταλάβαινε φαίνεται ὁ Πιέρ γιατί σιγά-σιγά ἄρχισε νὰ γίνεται πὺ θερμὸς μαζὺ της, νὰ τῆς μιλάει μὲ οἰκειότητα καὶ νὰ χαμογελάει:

—Βεβαιωθεῖτε τῆς ἔλεγε ὅτι ἐπεδίωξα τὴ γνωριμία σας γιατί ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή ποὺ ἄκουσα τ’ ὄνομά σας μοῦ ἔκανε ἐντύπωση. Δὲν πρόλαβα νὰ τὸ ξεχάσω καὶ νὰ ξαφνικά τὸ εἶδα μὲ φωτεινὰ γράμματα σ’ ἕνα κατάστημα τοῦ βουλεβάρτου. Θυμᾶμαι ὅτι αὐτὴ ἡ ἐπιγραφή ἔλεγε τὰ ἑξῆς: «Μ α ν τ ο ρ ἔ χ α λ κ ο υ ρ ὁ ς».

—Εἶνε τὸ κατάστημα τοῦ ἀγαπημένου μου ἀδελφοῦ, ἀπάντησε μὲ ἕνα προσποιητὸ ἐνθουσιασμὸ ἡ Ναταλία φρικιάζοντας ἀπὸ τὰ ἴδια της τὰ λόγια, γιατί αὐτὸ τ’ ὄνομα τῆς θυμίζει ὅλη τὴν τραγωδία τῆς ζωῆς της.

—“Αν ἦσατε μοιρολάτρη, ὅπως εἶμαι ἐγώ, συνέχισε ὁ Πιέρ, θὰ καταλαβαίνατε τὴν ἐντύπωση ποὺ μοῦ ἔκανε αὐτὸ τὸ πρᾶγμα. Δὲν εἶχα προλάβει ν’ ἀκούσω τ’ ὄνομά σας, δὲν εἶχα προλάβει νὰ τὸ σκεφθῶ καὶ τὸ εἶδα κιόλας μὲ φωτεινὰ γράμματα ἀπέναντί μου. Δὲν εἶνε περίεργο; “Ἐπειτα συζητήσαμε μὲ τὸν Τεὸ καὶ τὴν Λουίζα εἶπαμε νὰ πᾶμε μαζὺ στὸ θέατρο, μιλήσαμε τόσο πολὺ γιὰ σᾶς ὥστε ἐγὼ ἤξερα τὸ χρῶμα τῶν μαλλιῶν σας, τὴν ἑκφρασι τῶν ὡμορφῶν ματιῶν σας, τὸν ἦχο τῆς φωνῆς σας καὶ τὸ γλυκὸ σας χαμόγελο. “Ὑστερα... ἔ, ὕστερα συμφωνήσαμε νὰ συναντηθοῦμε οἱ ἐδῶ πέρα. Καὶ καθὼς βλέπω κι’ οἱ τέσσερες φανήκαμε συνεπείς στὸ λόγο μας.

“Εκείνη τὴ στιγμή ὁ Τεὸ διέκοψε τὴ συζήτησί τους.

—“Εμπρός, ἀφήστε τὶς κουβέντες καὶ καθήστε στὸ τραπέζι. Δὲν μᾶς μένει παρὰ ἐλάχιστος καιρὸς. “Ἐχετε ὥρα κατόπιν νὰ πῆτε ὅσα θέλετε γλυκόλογα καὶ ὑποσχέσεις.

“Ἡ Λουίζα τοῦ ἔκανε νόημα νὰ πάψῃ τὶς εἰρωνεῖες του γιὰ νὰ μὴ τρομάξῃ τὴν Ναταλία. “Ἦξερε ὅτι ἡ φίλη της δὲν ἦταν συνηθισμένη ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ εἶδους τὰ «οἰκογενειακά» γλέντια καὶ δὲν ἤθελε νὰ τὴν κάνῃ νὰ χάσῃ τὸ κέφι της. Οἱ ἄνδρες κύτταζαν τώρα τὸν κατάλογο τῶν φαγητῶν. “Ἐπειτα ὁ Πιέρ τὸν ἔδωσε νὰ διαλέξῃ τί ἤθελε νὰ πᾶρῃ ἡ Ναταλία. “Ἡ Μαντορὲ εἶδε κεῖ πέρα γραμμένα τόσα ὡμορφα πρᾶγματα ποὺ ποτὲ της δὲν εἶχε δοκιμάσει. “Ὅσο ἔκρυψε τὴν λιχουδιά της κι’ ἔδωσε τὸν κατάλογο στὴ φίλῃ της. “Εκείνη γιὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὴ Ναταλία παρᾶγγειλε ἕνα ἡγεμονικὸ γεῦμα. “Ἐπειτα ἐβγάλε τὸ καπέλλο της, τεντώθηκε μὲ χάρη ἄρχισε νὰ φλυαρῇ, νὰ τρώῃ καὶ νὰ πίνῃ ἀδιάκοπα. “Ἡ Ναταλία ἐνῶ πεινοῦσε τρομερὰ, μόλις ἀγγίξε τὰ φαγητὰ ποὺ τῆς σέρβιραν.

Εἶχε κρατήσῃ ἕνα ἀριστοκρατικὸ ὕφος, δὲν εἶχε βγάλει τὸ καπέλλο της, δὲν ἔκανε τρέλλες κι’ εἶχε τὸν ἀέρα μιᾶς κυρίας τοῦ καλοῦ κόσμου. Μάταια ἡ Λουίζα κατὰ τὸ τραπέζι τῆς πατοῦσε τὸ πόδι της καὶ τῆς ἐγνεφε ὅτι δὲν ἔπρεπε ν’ ἀφήνῃ ὅλ’ αὐτὰ τὰ ὡμορφα φαγητὰ νὰ τῆς... ξεφεύγουν. “Ἡ Ναταλία ἔκανε πὺς δὲν καταλάβαινε.

—Πὺς τὸν βρίσκεις; Δὲν εἶνε χαριτωμένος; Ρώτησε ἡ Λουίζα σὲ μιὰ στιγμή τὴν Ναταλία.

“Εκείνη δάγκασε τὰ χεῖλη της καὶ τῆς ψιθύρισε:

—Σοῦτ! Δὲν πρέπει νὰ τὸν σχολιάζουμε...

‘Ο Πιέρ ακούγοντας αυτά τὰ λόγια χαμογέλασε εύχαριστημένος, ενώ ο Τεό και η φίλη του είχαν αρχίσει πάλι τις άνοησίες.

—Είνε ώρα νά πηγαίνουμε, είπε ο Πιέρ και βοήθησε την Ναταλία νά φορέση τὸ μαντῶ της.

‘Ο Τεό έννοούσε και τότε άκόμη νά φιλήση την Λουίζ.

—Αὐτοὶ οἱ έρωτευμένοι, δήλωσε ο Πιέρ στη Ναταλία με παρὰπονο, δέν σκέφτονται καθόλου τοὺς άνύπανδρους, σάν έμένα. Διαρκῶς τοὺς σκανδαλίζουν με τις τρυφερότητές τους και τὰ λόγια τους. ‘Όταν μοὺ ύπεσχέθη νά μοὺ συστήση η Λουίζ μιὰ φίλη της ποτὲ δέν φανταζόμουν ότι θά μοὺ γνώριζε μιὰ τόσο άξιοπρεπή και χαριτωμένη γυναίκα σάν έσας. Θά τολμούσα νά εἰπῶ και θά ήθελα νά τὸ πιστέψετε ότι μοιάζετε καταπληκτικά με την γυναίκα τῶν όνειρων μου. Τώρα δέν μπορῶ πειά νά σκεφτῶ τίποτε... Εἰμαι τόσο εύχαριστημένος πού νοιώθω κι’ εγῶ την έπιθυμία νά κάνω ένα σωρὸ τρέλλες...

—Ναταλία, μικρούλα μου Ναταλία! ‘Ακούστηκε νά φωνάξη η Λουίζ τὴ φίλη της και μεθυσμένη από την σαμπάνια έτρεξε κοντά της και την άγκάλιασε. Θά σοὺ έκανε εύχαριστησι νά βλέπης συχνά τὸν Πιέρ; ‘Αλλωστε εἶνε τόσο εύγενικός και τόσο καλὸς μαζί σου!... Πῶς θά σοὺ φαίνονταν;... Δέν θά ήταν άμορφα νά συναντώμεθα έτσι ὅπως εἴμαστε τώρα κάθε βράδυ και νά διασκεδάζουμε κι’ οἱ τέσσερες μαζί;

‘Ο Πιέρ εκείνη τὴ στιγμή σήκωσε τὸ βλέμμα του και τὸ προήλωσε στο δικό της. Αὐτὸ τὸ βλέμμα ήταν φωτεινὸ κι’ έδειχνε μεγάλη εὐλικρίνεια. ‘Η Ναταλία ταραγμένη χαμήλωσε τὰ μάτια. Εἶχε σκεφθῇ ότι την γελοιοποιούσε η φίλη της, ότι την έκανε νά παρουσιάζεται μπροστά στὸν Πιέρ σάν ένα άνόητο κοριτσάκι, πού τρελαίνεται γιὰ την σαμπάνια, τὰ αἰσθηματικά λόγια και τὰ ραντε-βού. ‘Επειτα ὅλες η σκέψεις της άρχισαν νά μπλέκουν μέσα στο μυαλὸ της και ν’ άνακατεύονται.

—Έμπρός, εἶπε ο Πιέρ, εἶνε καιρὸς νά πηγαίνουμε. ‘Η ώρα εἶνε ὀκτὼ παρὰ τέταρτο!

‘Η Λουίζα πού δέν έσκέπτετο παρὰ μόνο τὸ θέατρο πήρε τὸν Τεό από τὸ χέρι, έρριξε τὸ μαντῶ της στοὺς ὤμους της και τράβηξε θιαστικά πρὸς την πόρτα τοῦ εστιατορίου. ‘Η Ναταλία θέλησε νά την ακολουθήση, βγήκε από τὸ ιδιαίτερο διαμέρισμα, διέσχισε τὴ θεράντα, μὰ όταν έφτασε στην έξοδο η Λουίζ κι’ ο Τεό είχαν εξαφανισθῇ στην ζωερὴ κίνησι τοῦ βουλεβάρτου. ‘Ηταν άδύνατο κανεῖς νά βρῇ μέσα σ’ αὐτὸ τὸ πλῆθος την Λουίζ. ‘Ενα μεγάλο λεωφορεῖο της γραμμῆς Μαντλαίν — Βαστίλλης κι’ ένα σωρὸ άμάξια της έκλεισαν τὸν δρόμο. ‘Η Μαντορέ ὅμως έπέμενε ν’ άναζητῇ την φίλη της με τρόμο κι’ ἴσως θ’ άρχιζε νά ξεφωνίζει από τὸν φόβο της ἄν δέν ντρεπόταν τὸν κόσμο. Στὸ βουλεβάρτο Σεβαστουπόλ τὸ τράμ εκείνη τὴ στιγμή έτρεχε με μεγάλη ταχύτητα. ‘Ο οδηγός του χτυπούσε διαρκῶς τὸν κῶδωνα τοῦ κινδύνου κι’ άνάγκαζε τὸν κόσμο νά παραμερίση με κραυγές άγανακτήσεως. ‘Η Ναταλία ζαλισμένη από την σαμπάνια έβλεπε τις φωτεινές ρεκλάμες τῶν νυκτερινῶν κέντρων και τῶν καταστημάτων νά στροβιλίζονται μπρὸς στὰ μάτια της. ‘Ετρεχε τώρα ξεάλλη ενώ τὸ τράμ προχωρούσε. Μερικοὶ διαβάτες άρχισαν νά ξεφωνίζουν. ‘Η γυναίκες γύρισαν με φρίκη ἄλλοι τὸ πρόσωπό τους γιὰ νά νά μὴ δοῦν αὐτὴ την νέα κάτω από τοὺς τροχοὺς... ‘Εκείνη τὴ στιγμή ὅμως ένα δυνατό χέρι την τράβηξε πρὸς τὰ πίσω, τὸ τράμ πέρασε γρήγορα... ‘Ο κόσμος συνέχισε πάλι ἀδιάφορος τὸν δρόμο του.

—Τί πάθατε; Φώναξε ταραγμένος ο Πιέρ. Γιατί θέλατε νά πέσετε στοὺς τροχοὺς τοῦ τράμ;...

‘Εκείνη τὸν κύτταζε μ’ ένα βλέμμα σάν νά ξυπνοῦσε από ένα όνειρο.

—Ποὺ εἶνε η Λουίζ κι’ ο Τεό; Ρώτησε. Γιατί μᾶς έγκατέλειψαν;

—‘Ελάτε, της εἶπε ο Πιέρ. Στηριχθῇτε στο μπράτσο μου.

‘Η Ναταλία στηρίχθηκε στο χέρι του μ’ έμπιστοσύνη. Δέν έβλεπε πειά τίποτε, δέν άκουγε τίποτε, δέν ένιωθε παρὰ μόνο την άναπνοή τοῦ Πιέρ κοντά στὰ μαλλιά της.

—Ποὺ εἶνε οἱ ἄλλοι; έπανέλαβε.

—Μὴν άνησυχῇτε, της εἶπε ο Κοττερῶ, θά τοὺς βροῦμε στην είσοδο τοῦ θεάτρου. Μὰ πέστε μου γιατί θέλατε νά πέσετε στις γραμμές τοῦ τράμ;

—Ποιός; ‘Απόρησε κατάπληκτη η Ναταλία. ‘Εγῶ; Εἶπατε ότι ήθελα ν’ αὐτοκτονήσω; Πῶς σᾶς ήρθε αὐτὴ η ἰδέα; Μὰ την αλήθεια δέν εἶχα προσέξει καθόλου τὸν κίνδυνο πού μ’ άπειλοῦσε...

Και με μιὰ περίεργη σκέψι πού ριζώθηκε στο μυαλὸ της άρχισε νά νελάη.

‘Ο Πιέρ δάγκωσε τὰ χείλη του. Κατάλαβε ότι εἶχε πάρει πολὺ τραγικά αὐτὴ την περιπέτειά του.

‘Η Ναταλία ὅμως φαίνονταν πολὺ ζαλισμένη. Δέν κατάλαβε πότε έφτασε στο θέατρο, πῶς άφησε τὸ μαντῶ της στην γκαρνταρόμπα και πῶς θρέθηκε στο θεωρεῖο τοῦ Κοττερῶ. ‘Επесе μόνο σάν τσακισμένη σὲ μιὰ πολυθρόνα στην πρώτη σειρά κι’ άκούμπησε τὰ χέρια της στο θελοῦδο τοῦ θεωρείου. ‘Η μουσική της ὀρχήστρας ήχοῦσε παράξενα στ’ αὐτιά της. ‘Όλα εκείνα τὰ φῶτα, τὴν έξωμες τουαλέττες, οἱ άναμμένοι πολυέλαιοι πού άστραφταν, την ζάλιζαν. ‘Επειτα η αἶθουσα βυθίστηκε σ’ ένα εύχάριστο ήμίφως και η αὐλαία ὑψώθηκε ἀποκαλύπτοντας την σκηνή. ‘Η Λουίζα εἶχε καθῆσει κοντά της κι’ ο Τεό στο πίσω κάθισμα γιὰ νά ἔχη την εύχαριστησι νά παίξη με τὰ μαλλιά της. ‘Η ἴδια η Ναταλία, παρ’ ὅλη την ζάλη της κατάλαβε ότι ένα πρόσωπο εἶχε πλησιάσει τὸ δικό της. ‘Ηταν ο Πιέρ πού της ψιθύριζε κάτι με τρυφερότητα στ’ αὐτί της μὰ τόσο σιγὰ πού δέν τὸν κατάλαβε. Με την άκρὴ τῶν ματιῶν της τὸν έβλεπε πῶς χαμογελοῦσε κι’ ότι η κόρες τῶν ματιῶν του είχαν διασταπῇ παράξενα ενώ ένα χαμόγελο εἶχε παγώσει ήλίθια στο πρόσωπό του. ‘Ενοιωθε άκόμη ότι η πολυθρόνα της ήταν σφιγμένη ανάμεσα στα πόδια τοῦ Πιέρ και καταλάβαινε ότι αὐτὸ δέν την στενοχωροῦσε. Αισθάνονταν μάλιστα τὸν έαυτὸ της πολὺ εύχαριστημένο.

‘Η σκηνὴ παρουσίαζε μιὰ γωνιά τοῦ παλιοῦ Παρισιού: ένα κέντρο χωμένο μέσα στα δέντρα στην δεξιὰ ὄχθη τοῦ Σηκουάνα κοντά στην Πόν-Νέφ στην ὁποία κυκλοφοροῦσε ένα πλῆθος μικροπωλητῶν κι’ εργατικῶν ανθρώπων. Μιὰ ζητιάνα προχωροῦσε με άργὸ βήμα ανάμεσα σ’ εκείνο τὸ πλῆθος και διέσχιζε τὸν δρόμο. ‘Η Ναταλία άνεγνώρισε αὐτὴ την ὁδὸ. ‘Ηταν ο δρόμος στὸν ὁποῖο εἶχε πλανηθῇ κατὰ την τραγική εκείνη νύχτα πού εἶχε διωχθῇ από τὸ σπῆτι της, μὰ αὐτὸς ο δρόμος φαίνονταν πιδ γερασμένος τοῦλάχιστον κατὰ ἑκατὸ χρόνια. ‘Ενοιωσε άκόμη ότι τὸ κεφάλι της εἶχε άρχισῇ νά την πονάη και τὸ εἶπε μ’ ένα ὕφος χαριτωμένο παραπόνου στὸν Πιέρ χαμογελώντας με γλυκύτητα. ‘Εκείνος της έκανε ένα νόημα παιδιοῦ πού δέν θέλει νά τὸ άνησυχοῦν και της χάιδεψε τρυφερά τὸ χέρι. Αὐτὸ τὸ χᾶδι, ήταν τόσο διακριτικό, τόσο εύγενικό πού έκανε σιγὰ-σιγὰ την Ναταλία νά ήσυχάση. ‘Επειτα άρχισε νά σκέφτεται:

—Θ’ άρχισῇ νά πιστεύη ότι η σαμπάνια με ζάλισε και πιθανόν θά κάνη ένα σωρὸ σκέψεις γιὰ τις άνοησίες μου. Εἶνε τόσο άριστοκράτης, τόσο κομψὸς πού δέν πρέπει νά σχηματίση κακή ἰδέα γιὰ μένα. Πρέπει νά τραβήξω τὸ χέρι μου.

Μὰ δὲν ἔβρισκε τὴν δύναμι νὰ ἐκτελέσῃ αὐτὴ τὴν ἀπόφασί της. Τοῦ ἐμπιστεύτηκε μάλιστα τὰ δάκτυλά της κι' ἄρχισε μὲ τὰ λεπτά νύχια της νὰ τοῦ χαϊδεύῃ ἐλαφρὰ τὴν παλάμη τοῦ χεριοῦ του. Ὑστερα τὸ ἔστειλε ἓνα ἀγγελικὸ χαμόγελο, τράβηξε διακριτικὰ τὸ χέρι της ζητώντας του συγγνώμη, σπηρίχθηκε στὴν ἄκρη τοῦ θεωρείου κι' ἀφωσιώθηκε στὴν παρακολούθησι αὐτῆς τῆς σκηνῆς τῶν «Δύο Ὁρφανῶν», στὴν ὁποία ἡ γρηὰ Φροσὰρ σέρνει μαζὺ της τὴν τυφλὴ δυστυχισμένη, τὴν ἀναγκάζει νὰ τραγουδήσῃ καὶ ν' ἀπλώσῃ τὸ χέρι της στοὺς διαβάτες. Ἡ ὥμορφη ἐκείνη νέα ὅμως ποὺ ἔχει ἐξαυλωθῇ ἀπὸ τὰ θάσανα καὶ τὶς στερήσεις καὶ ποὺ ἔχει σβύσει γι' αὐτὴν ὅλος ὁ κόσμος διαμαρτύρεται, κλαίει καὶ παραπονεῖται στὴ γρηὰ μέλαιρα:

—Δὲν μπορῶ νὰ ζητιανέσω, μητέρα μου... Αὐτὸ ποὺ μοῦ ζητᾶς εἶνε ἀνώτερο τῶν δυνάμεών μου. Δὲν μπορῶ, δὲν μπορῶ νὰ ζητιανέσω!...

Ἡ αὐλαία ἐπεφτε τώρα ἀργὰ ἐνῶ ὁ κόσμος χειροκροτοῦσε. Ἡ Ναταλία κύτταξε τὸν Πιέρ λίγο συγκινημένη καὶ τοῦ ψιθύρισε:

—Τί ἀνόητη πράξι!

Σ' ὅλες κατόπιν τὶς συγκινητικὲς στιγμὲς στὶς ὁποῖες περνοῦσε τὸ φοβερὸ δρᾶμα τῶν «Δύο Ὁρφανῶν», ἡ Ναταλία προσπαθοῦσε νὰ συγκρατήσῃ τὴν συγκίνησί της καὶ χαμογελοῦσε γιὰ νὰ δείξῃ στὸν Κοττερώ ὅτι δὲν εἶχε τὴν καρδιά μιᾶς ἀνόητης γυναίκας ποὺ ἔχει ρτὴν... τσέπη της τὰ δάκρυα. Τῆς Λουίζας ὅμως τὰ μάτια εἶχαν μεταβληθῇ σὲ θρύσεις κι' ἔτρεχαν ἀδιάκοπα. Ἐκλαιγε δίχως νὰ ντρέπεται τὸν κόσμον ποὺ τὴν κυττοῦσε, στέναζε καὶ τὰ βλέφαρά της εἶχαν πρὶσθῇ ἀπὸ τὸ κλάμα. Ἡ Ναταλία ἔκανε κάθε τόσο κωμικοὺς μορφασμοὺς στὸν Πιέρ γιὰ νὰ δείξῃ τὴν ἀπογοήτευσί ποὺ τῆς προκαλοῦσε ἡ συμπεριφορὰ τῆς φίλης του, ἡ ὁποία ξεφυσοῦσε σὰν φάλαινα, ξεμυτιζόνταν καὶ σκοῦπιζε ἀδιάκοπα τὰ δάκρυά της.

Στὸ διάλειμμα ὁ Τεὸ πῆγε στὸ μπάρ γιὰ νὰ τοὺς ἀγοράσῃ σοκολάτες καὶ καραμέλλες. Ἡ Λουίζα τὸν ἀκολούθησε γιὰ νὰ πάρῃ λίγο ἀέρα γιὰτὶ τὴν πονοῦσε ἡ καρδιά της. Ὁ Κοττερώ κι' ἡ Ναταλία μείναν τώρα μόνοι στὸ θεωρεῖο. Πέρασε μιὰ στιγμὴ σιωπῆς. Ἐπειτα ὁ Πιέρ εἶπε στὴ Ναταλία:

—Εἶνε πάρα πολὺ αἰσθηματικὴ, ἡ φίλη σας.

—Δὲν τὴν εἶδα νὰ κλαίῃ ποτὲ ἄλλοτε, τ' ἀπάντησε ἡ Ναταλία.

Ἐν τούτοις ἀπόψε μούσκεψε μὲ τὰ δάκρυά της τρία μαντήλια!

—Ἀ, ἔκανε ὁ Πιέρ παραξενεμένος ἀπὸ αὐτὴν τὴν ὁμολογία τῆς φίλης του.

Ὑστερα τῆς εἶπε μὲ τρυφερότητα:

—Εἶνε πάντα καλὴ μαζὺ σας... Τὸ ξέρω...

Ἡ Ναταλία γύρισε νὰ τὸν δῇ καὶ νὰ καταλάβῃ ἂν μιλοῦσε σοβαρὰ. Ἀντελήφθη τότε ὅτι τοῦ εἶχαν ἀποκαλύψει ὅλα τὰ μυστικὰ της.

—Ὡστε, συνέχισε ἐκεῖνος, δὲν ἔχετε κανένα πρόσωπον ποὺ νὰ σᾶς ἀγαπᾷ; Κι' ὁ ἀδελφός σας;

—Χμ! Ὁ ἀδελφός μου!... Ἐκανε μελαγχολικὰ ἡ Ναταλία. Αὐτὸς ἔπαυσε νὰ μὲ λογαριάζῃ... Γι' αὐτὸν δὲν ὑπάρχω πλέον στὸν κόσμον.

—Κι' ὁ... πατέρας τοῦ παιδιοῦ σας; Ρώτησε τέλος διστακτικὰ ὁ Πιέρ.

Ἡ Ναταλία χαμογέλασε μὲ μιὰ ἀπέραντη πίκρα.

Ὁ Πιέρ ταραχθῆκε:

—Ὡστε καὶ τώρα, Θεέ μου, νομίζετε ὅτι θὰ συμβῇ τὸ ἴδιον πρᾶγμα... Αὐτὴ τὴ φορά...

Ἡ Ναταλία τοῦ ἀπάντησε μ' ἓνα χαμόγελο ἐγκαταλείψεως:

—Ὅχι, ὄχι πιστεύω ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι δὲν εἶνε ἴδιοι. Δὲν μπο-

ροῦν νὰ φέρωνται ἔτσι σὲ μιὰ ἀνυπεράσπιστη γυναῖκα. Αὐτὸ εἶνε μιὰ φοβερὴ ἀτιμία...

Ὁ Πιέρ πέρασε τὸ χέρι του στὴ μέση της καὶ κυττάζοντάς τὴν στὰ μάτια τῆς ψιθύρισε μὲ μιὰ φωνὴ ποὺ ἔτρεμε:

—Θὰ ἤθελα νὰ ἔχετε ἐμπιστοσύνη σὲ μένα. Εἶμαι ἓνας καλὸς φίλος σας. Δὲν θὰ κάνω ποτὲ κατάχρησι τῆς ἀδυναμίας σας... Θὰ σᾶς παρακαλοῦσα μόνον νὰ μοῦ ἐπιτρέψατε νὰ ἐρχώμαι κάπου-κάπου νὰ σᾶς ἐπισκεπτόμαι στὸ διαμέρισμά σας. Ἦσαστε σύμφωνη;

Ἡ Ναταλία κούνησε καταφατικὰ τὸ κεφάλι της ἐνῶ τὰ μάγουλά της ἄρχισαν νὰ κοκκινίζουν ἀπὸ μιὰ παράξενη ταραχὴ ποὺ εἶχε κυριεύσει τὰ νῆρα της.

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἐπέστρεψε ὁ Τεὸ μὲ τὴν Λουίζα ἡ ὁποία εἶχε συνέλθει. Καὶ τὸ δρᾶμα συνεχίσθηκε πάλι... μὲ τοὺς στεναγμοὺς τῆς Λουίζας καὶ τέλος ἡ αὐλαία ἔπεσε. Τὸ ἔργο εἶχε ἀφήσει ἀσυγκίνητο τὸν Πιέρ καὶ τὴν Ναταλία γιὰτὶ εἶχαν ἄλλοι τὸ νοῦ τους. Ὁ Τεὸ ὅμως κι' ἡ Λουίζα φαινόταν στενοχωρημένοι, πρᾶγμα ποὺ ἔκανε τὸν Πιέρ νὰ τοὺς εἰρωνευθῇ:

—Μπράβο ταυριάζετε οἱ δύο σας... Μήπως θέλῃς καὶ τὸ δικό μου μαντήλι...

Μὰ οἱ «ἔρωτευμένοι» τοὺς δήλωσαν μ' αὐστηρότητα νὰ κυττάζουν τὴ δουλειά τους καὶ νὰ μὴ ἐνδιαφέρονται γιὰ τὶς ξένες ὑποθέσεις.

—Ποῦ θὰ πάμε ἔπειτα ἀπὸ τὸ θέατρο. Ρώτησε ὁ Τεὸ.

Ἡ Λουίζα ἔσπευσε νὰ τοῦ ἀπαντήσῃ κλείνοντάς του πονηρὰ τὸ μάτι.

Στὴν ἐξοδο ὅμως τοῦ θεάτρου μάταια περίμεναν νὰ θροῦν ἐν ἁμάξῃ τεσσάρων θέσεων. Τέλος ἀναγκάσθηκαν νὰ μποῦν σὲ δύο μόνιππα. Στὸ πρῶτο μῆκε ἡ Λουίζα μὲ τὸν Τεὸ καὶ στὸ δεύτερο ὁ Πιέρ μὲ τὴν Ναταλία. Τ' ἁμάξια ἐκίνησαν μέσα στὴ νύχτα κι' ὁ ρυθμικὸς τριποδισμὸς τῶν ἀλόγων τοὺς νανοῦριζε τοὺς ἐρωτευμένους. Ἐπειτα ἀπὸ λίγο στάθιραν ἔξω ἀπὸ ἓνα ὠμορφο σπίτι στὸ ὁποῖο βρισκόνταν τὸ διαμέρισμα τοῦ Πιέρ.

—Κύριε Κοττερώ, φώναξε ἡ Λουίζα, τὴν ὥρα ποὺ αὐτὸς ἐτοιμαζόταν νὰ τοὺς ἀποχαιρετήσῃ, διψᾶν τρομερὰ καὶ δὲν πρέπει νὰ μ' ἐγκαταλείψετε ἔτσι στὴ μέση τοῦ δρόμου. Θὰ ἤθελα νὰ μοῦ προσφέρετε ἓνα φλυτζάνι τσάι...

—Εὐχαρίστως, ἔκανε μ' ἓνα χαμόγελο ὁ Πιέρ. Ἐλπίζω ὅτι δὲν θ' ἀρνηθοῦν τὴν φιλοξενία μας κι' οἱ ἄλλοι φίλοι μας.

Κι' ἔπειτα ζητώντας συγγνώμην ἀπὸ τὴν Ναταλία προχώρησε, ἐκλείδωσε τὴν ἐξώπορτα κι' ἀνέβηκε τὶς σκάλες γιὰ ν' ἀνάψῃ τὸ φῶς ἀκτινοβολώντας ἀπὸ τὴ χαρὰ τοῦ ποὺ εἶχε πετύχει αὐτὸ τὸ τέχνασμα τῆς Λουίζας, ἡ ὁποία τώρα φώναζε στὴ Ναταλία καὶ στὸν Τεὸ ν' ἀνεβῶν γρήγορα γιὰτὶ φοβῶταν ὅπως ἔλεγε τὸ σκοτάδι, μὰ περισσότερο γιὰτὶ φοβῶταν μήπως ἡ Ναταλία, τὴν πρὶ κρίσιμῃ στιγμῇ, ἄλλαξε γνώμη καὶ γύριζε στὸ σπίτι της... Ὑστερα μόλις μῆκε στὸ σαλόνι ἔτρεξε πρὸς τὸ παράθυρον κι' ἔρριξε μερικὰ νομίσματα στοὺς ἀμαξάδες κάνοντάς τοὺς νόημα νὰ φύγουν. Κατόπιν γύρισε πρὸς τὸν Τεὸ καὶ τὸν ρώτησε μὲ τρυφερότητα καὶ μὲ τὸ πρὶ ἀθῶο ὕφος τοῦ κόσμου:

—Ποῦ θὰ μᾶς κοιμήσῃ ὁ φίλος σου, ἀγάπη μου;

—Υπάρχουν δύο δωμάτια περίφημα ἀπάντησε ὁ Τεὸ καὶ παρέσυρε στὸ ἓνα ἀπὸ αὐτὰ τὴν Λουίζα φωνάζοντας στὸν Πιέρ. Κύτταξε νὰ περιποιηθῇ τὴν Ναταλία. Φοβάται τὸ σκοτάδι, τὰ ποντίκια καὶ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ τοὺς γινώριζε μόνο ἓνα βράδυ...

Καὶ γέλασε. Ἡ Ναταλία εἶχε χλωμιάσει. Δὲν εἶχε ποτὲ φαντασθῇ ὅτι αὐτὴ ἡ τόσο ὠμορφη βραδυὰ θὰ εἶχε ἓνα τέτοιο τέλος. Ἀγωνίσθηκε πάρα πολὺ νὰ πείσῃ τὸν Πιέρ νὰ τὴν σεβάσθῃ. Γιὰ δεύ-

τερη φορά επανέλαβε πάλι τις ίδιες ικεσίες... "Υστερα ή νύχτα με την απόλυτη σιωπή της έκάλυψε το σιωπηλό δράμα της...

IV

ΕΠΕΙΤΑ ΑΠΟ ΜΙΑ ΝΥΚΤΑ ΕΡΩΤΟΣ

Ο Πιέρ Κοττερώ, είχε φύγει δώ και πολύ ώρα κι' ωστόσο ή Ναταλία άκουγε ακόμη στις σκάλες τόν κρότο των βηματιών του. Τ' αυτιά της θούϊζαν, τὸ κεφάλι της πονούσε κι' ενοιωθε μιά τρομερή κούρασι σ' ὅλο της τὸ σῶμα. Μέσα τὸν μυαλό της περνούσαν τώρα ὅλες ή σκιπνές της περασμένης νύχτας, τὰ λόγια τοῦ Πιέρ, ή τρυφερότητές του, ή γρη῏ά Φροσάρ τῶν «Δύο Ὀρφανῶν», ή δυὸ δυστυχισμένες νέες, οἱ ἀμαξάδες, ή σκηνή τοῦ τράμ, ὅτι είχε ταρσέει τὴν ψυχὴ της. "Ενοιωσε ὅτι είχε ἀρχίσει νὰ κατεβαίνει σιγά-σιγά μιά σκάλα πὸν δὲν είχε τελειωμό, πὸν χάνονταν μέσα σ' ἓνα θάραθρο. Ὡς γυνάικα τὴν περασμένη νύχτα είχε ὑποστή ἓναν ἀκόμη ἐξευτελισμό. Ὡς τρυφερὴ φίλη τοῦ Πιέρ ὅμως δὲν είχε κανένα λόγο γιὰ νὰ λυπάται. Ἐκεῖνο πὸν της είχε κάνει ἐντύπωσι ήταν τὸ ὅτι κι' αὐτὴ τὴν φορά τὴν είχε προδώσει ή φίλη της καὶ τὴν είχε ρίξει στὴν παγίδα τὴν ὁποία της είχε ἐτοιμάσει γιὰ νὰ τὴν ἐξευτελίσει καὶ νὰ τὴν ἀναγκάσει νὰ τὴν ἀκολουθήσει στὸν ἀμαρτωλὸ δρόμο της. Ἐφ' ὅσον ή Λουίζα ήταν ἐρωτευμένη ἔπρεπε καὶ ή Ναταλία νὰ εἶνε ἐρωτευμένη. Ἀφοῦ ἐκεῖνη είχε ἓνα τρυφερὸ φίλο, ἔπρεπε κι' ή Μαντορέ νὰ ἔχη τὸν δικὸ της. Κι' ἀφοῦ τέλος ἐκεῖνη γλυστοῦσε πρὸς τὸ θάραθρο, ἔπρεπε νὰ τὴν ἀκολουθήσει κι' ή Ναταλία. Αὐτὴ ήταν ή νοοτροπία της Πραντέλ. "Ἡθελε ή Ναταλία νὰ εἶνε σὲ ἴση μοῖρα μ' αὐτὴν, νὰ μὴ ξεχωρίζη καθόλου, νὰ μὴ μπορῇ νὰ τὴν κατηγορῇ καὶ νὰ σχολιάζῃ τις πράξεις της. Κι' ἔκανε τὰ πάντα γιὰ νὰ τὸ κατορθώσει.

Ἡ Ναταλία δὲν ἤξερε ἂν ἔπρεπε νὰ κλάψῃ γι' αὐτὴ τὴν νέα περιπέτειά της ή νὰ χαμογελάσῃ ἀπὸ τὴν εὐτυχία της. Δὲν ἤξερε ἂν ἔπρεπε νὰ πιστέψῃ τὰ λόγια τοῦ Πιέρ ή νὰ μὴ τὰ λογαριάσῃ καθόλου. Ἡ καρδιά της είχε χάσει τὴν ἐμπιστοσύνη της γιὰ τοὺς ἀνθρώπους. Ἦταν ἀδύνατο πειὰ νὰ ξεχωρίσει ποῖος της μιλοῦσε με εὐκρίνεια, ποῖος τὴν ἀγαποῦσε καὶ ποῖος καταλάβαινε τὸν πόνο της. Ξαπλωμένη τώρα στὸ κρεβάτι κύτταζε γύρω της μ' ἓνα βλέμμα ἀπογνώσεως καὶ φρικιοῦσε καθὼς ἔβλεπε πεταμένα δῶ κι' ἐκεῖ τὰ φορέματά της, τὰ γοδάκια της, τὰ πάντα. Θὰ ἔλεγε κανεὶς πὼς μιά θύελλα είχε ξεσπάσει σ' αὐτὸ τὸ διαμέρισμα, τὸ είχε ἀναστατώσει, κι' είχε σκορπίσει γύρω της σὲ χίλια κομμάτια ὅλα τὰ ὄνειρά της. Στὴ μέση τοῦ ταπέτου ἔρισκονταν ἓνα μικρό μαρμαρινὸ καὶ πατημένα λουλούδια. Κι' ή Ναταλία θυμῶταν τὸ τρυφερὸ χαμόγελο τοῦ Πιέρ τὴν ὥρα πὸν της τὰ προσέφερε στὴν ἀρχὴ της γνωριμίας του καὶ τὸ ἀδιάφορο καὶ ψυχρὸ του ὕψος με τὸ ὁποῖο τὰ είχε πατήσει κατὰ γῆς τὴν ὥρα τοῦ φλογεροῦ πάθους του...

Καὶ τότε ή Ναταλία ἐπεθύμησε νὰ κλείσῃ τὰ μάτια της καὶ νὰ ξεκουρασθῇ γιὰ πάντα. Εἶχε βαρεθῇ πειὰ ν' ἀπογοητεύεται στὴ ζωὴ της, εἶχε βαρεθῇ ν' ἀκούῃ τὰ ψεύτικα λόγια τοῦ ἔρωτος. "Ἡθελε νὰ ἡσυχάσῃ. Νὰ χαθῇ μέσα σὲ μιά κρύα νύχτα, νὰ σβύσῃ ἀπὸ τὸν κόσμο ἔτσι ὅπως αὐτὰ τὰ λουλούδια πὸν είχαν μαραθῇ ξεχασμένα καὶ περιφρονημένα στὴ μέση τοῦ κόκκινου ταπέτου.

— "Εφυγε! Ψιθύριζε. "Εφυγε κι' ὁ Πιέρ, ἔτσι ἀκριβῶς ὅπως ὁ ἄλλος! Μὲ χίλιες προφυλάξεις καὶ πατώντας στὴν ἀκρὴ τῶν ποδιῶν του, σὰν ἓνας κακοποιὸς μετὰ τὸ ἐγκλημά του.

Κι' ή Ναταλία, ἂν καὶ τὸν είχε ἀντιληφθῇ, δὲν είχε τὸ κουράγιο νὰ τὸν φωνάζῃ. Ἐμενε ἐκεῖ ἀκίνητὴ καὶ τσακισμένη ἀπὸ τις συγ-

κινήσεις αὐτῆς της νύχτας τοῦ ἔρωτος, σὰν ἓνα ἀνίσχυρο καὶ δυστυχισμένο πλάσμα πὸν τὸ ἔχουν ἐγκαταλείψει ὅλες ή ἐλπίδες του. Κι' ὅλ' αὐτὰ τὰ πράγματα, ή γνωριμίες της, ή διασκεδάσεις της, ὁ ἔρωτας τῶν εἰχον γίνεῖ μέσα σὲ δώδεκα μόνο ὥρες. Μέσα σ' αὐτὸ τὸ χρονικὸ διάστημα ὁ Πιέρ ἤξερε ὅλο τὸ παρελθόν της, ὅλη τὴ ζωὴ της, ὅλα τὰ μυστικὰ της καρδιάς της κι' ὅλη τὴν γοητεία πὸν ἔκρυβε τὸ νεανικὸ σῶμα της. Μέσα σὲ δώδεκα ὥρες! Μεγαλύτερο ἐξευτελισμὸ δὲν θὰ μπορούσε ἀσφαλῶς νὰ πάθῃ καμιά ἄλλη γυναῖκα. Κι' ή Ναταλία σκεφτόταν ὅτι ὁ Πιέρ είχε ἐνεργήσει με ψυχραιμία καὶ με τὴν διπλωματία ἐνὸς Δὸν Ζουάν. Της είχε ἀποσπάσει πρῶτα με τὸ σοβαρὸ κι' εὐγενικὸ φέρισμό του τὴν ἐμπιστοσύνη της. Ὑστερα με τὴν βοήθεια της σαμπάνιας καὶ τοῦ συγκινητικοῦ ἔργου της είχε ταράξει τὴν καρδιά της καὶ τέλος ἀφοῦ της μαστίγωσε τὰ νεῦρα της με τὰ τρυφερά του λόγια καὶ τὰ «ἀθῶα» χάδια του τὴν ὠδήγησε στὸ θυσιαστήριο τοῦ ἔρωτος καὶ τὴν σκλάβωσε ἔτσι ἀκριβῶς ὅπως ἓνας ἐντομολόγος καρφώνει στὴ συλλογὴ του μιά ζωντανὴ πεταλούδα καὶ τὴν ἀφήνει νὰ πεθάνῃ ἀσυγκίνητος ἀπὸ τ' ἀπελπισμένα φτερουγίσματά της. Μ' ὅλες αὐτὲς τις σκέψεις ή Ναταλία ἐπαναστατοῦσε.

— Ποῖος εἶνε αὐτὸς ὁ Πιέρ Κοττερώ; Ψιθύριζε στὸν ἑαυτὸ της. Τί ἤξερες ἐσὺ ἀπὸ τὴ ζωὴ του; Πῶς τόλμησες νὰ τοῦ ἐμπιστευθῇς με λίγα ποτήρια σαμπάνιας ὅλη τὴν ὑπαρξί σου; Εἶνε ἄξιος της ἀγάπης σου; Εἶνε ἓνας εὐθυμὸς βουλευσαρδιέρης πὸν τὰ χαλαρωμένα νεῦρα του τὸν ἀναγκάζουν ν' ἀναζητῇ παραξενεὲς περιπέτειες με τρυφερὲς καὶ νόστιμες μοδιτροῦλες; Εἶνε ἓνας εὐλικρινὴς ἀνθρώπος πὸν είχε ἀνάγκη ἀπὸ τὸν ἔρωτά σου;

Σ' αὐτὲς τις ἐρωτήσεις ή Ναταλία ήταν ἀδύνατο νὰ δώσῃ μιά ἀπάντησι. Ἡ φυσιογνωμία τοῦ Πιέρ δὲν ἔδειχνε τίποτ' ἄλλο ἀπὸ μιά ψυχρὴ εὐγένεια. Ὅσο γιὰ τὰ λόγια του; Ἀπὸ αὐτὰ δὲν μπορούσε νὰ μαντέψῃ τὴν ἀλήθεια.

Μὰ κι' ὁ Πιέρ Κοττερώ δὲν ἔρισκονταν σὲ καλύτερη κατάστασι. Ἐκεῖνη ή δραματικὴ νύχτα τοῦ ἔρωτος τὸν είχε ἀναστατώσει. Ἔτσι καθὼς προχωροῦσε με γρηγόρο βῆμα καὶ σὲ σηκωμένο τὸ γιανὰ τοῦ πανωφοριοῦ του μέσα στὴν πρῶνὴ θροχὴ είχε τὸ μελαγχολικὸ ὕψος τῶν νέων πὸν γυρίζουν μ' ἐπίσημο ἔνδυμα στοὺς δρόμους ἐπιστρέφοντας στὸ σπίτι τοὺς ἀφοῦ εἶδαν ὅτι αὐτὴ ή διασκέδασι πὸν ὠνευρεῖνόντουσαν δὲν είχε χαρίσει παρὰ τὴν ἀπογοήτευσι στὴν καρδιά τους. Ὁ Πιέρ Κοττερώ νόμιζε ὅτι ή Ναταλία δὲν θὰ ήταν καθόλου δυσαρρεστήμένη ἀπὸ αὐτὴ τὴν περιπέτειά της. Ἄλλωστε γνῶριζε καλά τις γυναῖκες της συνοικίας τοῦ Σαιν-Ζώρς... Ἐν τούτοις ή τύψεις βασάνιζαν τώρα τὴν ψυχὴ του γιὰτὶ είχε ἐγκαταλείψει τὴν Ναταλία δίχως νὰ της πῇ ἓνα τρυφερὸ λόγο, δίχως νὰ τὴν ἀποχαιρετήσῃ μ' ἓνα χαμόγελο. Κι' ὁ Πιέρ ἀπεφάσισε νὰ διορθώσῃ αὐτὸ τὸ σφάλμα του. Ἐπειτα ή Ναταλία ήταν τόσο διαφορετικὴ ἀπ' ὅλες τις ἄλλες γυναῖκες πὸν είχε γνῶρισει στὴ ζωὴ του. Τὸ βλέμμα της είχε τὴν εὐκρίνεια, ή ὁμιλία της ήταν τόσο ἀπλές, τοῦ είχε δείξει τόσο ἐμπιστοσύνη πὸν ὁ Κοττερώ σκεφτόταν ὅτι ή Ναταλία πολὺ πιθανὸν ν' ἄξιζε τὴν ἀγάπη του.

Κι' ὁ Πιέρ Κοττερώ δὲν ἡσυχάσε παρὰ μόνο ὅταν σκέφθηκε ὅτι μπορούσε νὰ ξαναβρῇ τὴν Ναταλία καὶ νὰ τὴν παρακαλέσῃ νὰ τὸν συγχωρήσῃ.

ΤΟ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟ ΤΟΥ ΠΙΕΡ ΚΑΙ ΤΗΣ ΝΑΤΑΛΙΑΣ

ΟΤΑΝ η Μαντορέ συνήλθε από τις συγκινήσεις εκείνης της νύχτας έτρεξε στο άτελιε για να βρή την Έλιζα και να πληροφόρηθι για το παιδί της. Η Γαβριέλλα φαίνονταν κουρασμένη, δεν είχε κοιμηθι καθόλου και μόλις αντίκρυσε τη μητέρα της ρίχθηκε με κλάματα στην άγκαλιά της φωνάζοντας:

—Πού είχες πάει απόψε, μαμά; Γιατί μ' άφησες μόνη αφού ξέρεις πάσο φοβάμαι;... Όλη τη νύχτα σέ περίμενα να έρθης για να με φιλήσης και να μου πής το τραγουδάκι μου για να κοιμηθώ. Η Έλιζα ήθελε να μου το πη εκείνη, μα εγώ θύμωνα μαζί της, γιατί δεν τό έλεγε τόσο ώμορφα όπως τό λες εσύ...

Η Ναταλία έσφιξε με τρελλή χαρά στην άγκαλιά της την Γαβριέλλα, την φίλησε πολλές φορές με τρυφερότητα κι' ύστερα έτοιμαζόταν να την πάη στην κάμαρά της για να την βάλη να κοιμηθι όταν την πλησίασε η Λουίζα.

—Όπως βλέπεις, της είπε, εγώ δεν άργησα και τόσο να συνέλθω. Θα ήθελα όμως να σου δώσω μια συμβουλή. Μην αφήσης να σου ξεφύγη ο Κοττερώ. Ο Πιέρ είνε ο μόνος άνθρωπος που μπορεί να σε βοηθήσει. Μη περιμένης να ζήσης με τό λίγα λεπτά που κερδίζεις από την δουλειά. Αιώνίως νομίζεις ότι μπορείς να κάθεις σ' αυτή την έλεεινή κουζίνα;... Έπειτα ξεχνάς λοιπόν ότι έχεις ένα παιδί που θέλει καλή τροφή και περιποίηση; Δεν τό βλέπεις λοιπόν πόσο έχει αδυνατίσει; Αν δεν λυπάσαι τον έαυτό σου, λυπήσου τουλάχιστον αυτό παιδί...

Η Ναταλία πρώτη φορά δεν έφερε αντίρρηση στα λόγια της φίλης της. Καταλάβαινε ότι είχε δίκιο. Μα η Μαντορέ ήταν ένας τίμιος χαρακτήρας και ποτέ δεν θα κατάφερνε να κοροϊδέψη έναν άντρα για να του πάρη χρήματα...

—Δεν μπορώ, ψιθύρισε να γίνω μια γυναίκα του δρόμου. Αυτές η γυναίκες γεννιούνται, δεν γίνονται. Για να ζήσω τό παιδί μου μπορώ να κάνω και τίς πιο σκληρές δουλειές, μα ποτέ δεν θα δεχθώ να πουλήσω τον έρωτά μου.

Η Λουίζα σήκωσε μ' άδιαφορία τούς ώμους της και της δήλωσε:

—Αυτός είνε δικός σου λογαριασμός. Κάνε ό,τι θέλεις. Μα αφού δεν άκοϋς τίς συμβουλές μου σέ παρακαλώ να μη με ζαλίζης πειδά με τίς στενοχώριες σου. Δεν ξέρω τί κακό βρίσκεις στις σχέσεις μου με τον Τεό.

—Μ' αυτόν ο άνθρωπος σ' αγαπάει, φώναξε με παράπονο η Ναταλία, ενώ ο Πιέρ μ' εγκατέλειψε δίχως να μου πη ούτε ένα τρυφερό λόγο...

—Συγχαρητήρια, φώναξε χαρούμενη καθώς περνούσε από κοντά της η Ζαφουρίν. Έμαθα κ. Μαντορέ ότι άποκτήσατε ένα φίλο... Ασφαλώς θα ήσαστε πολύ εύτυχισμένη.

—Εύτυχισμένη, άπάντησε η Ναταλία μ' ύφος μάρτυρος. Έλα μ' άχνης την ώρα σου σ' άσκοπες συζητήσεις... Δώσε μου τό μέτρο και τό ψαλλίδι...

Κι' η Ναταλία από την φοβερή άμνηχανία στην οποία είχε περιέλθει έέχασε ότι έπρόκειτο να κοιμήση τό παιδί της κι' άφωσιώθηκε στο να κόβη ένα μεταξωτό φόρεμα...

Λίγη ώρα άργότερα άκούστηκαν εύθυμες φωνές στη σκάλα κι' η γυναίκα του θυρωρού μπήκε στο άτελιε άκολουθουμένη από ένα κύριο φορτωμένο πακέττα.

—Σείς, τέτοια ώρα δώ πέρα; Φώναξε κατάπληκτη η Λουίζα

στον Πιέρ.

—Γιατί όχι; Είπα στο ύπουργείο ότι έπρόκειτο να πάω σ' ένα γάμο και πήρα την σχετική άδεια...

—Κι' ο Τεό;

—Δεν τό φαντάζομαι να τό καταφέρη να τό σκάσει...

Η Λουίζα δάγκωσε τά χείλη της. Μα ο Πιέρ συνέχισε μ' ένα ειρωνικό ύφος:

—Όπως πληροφορήθηκα από τον Τεό έχεις παρახωρήσει στη Ναταλία ένα πολύ ώμορφο διαμέρισμα... Έφερα λοιπόν μερικά πράγματα για να τό στολίσουμε καλύτερα μια κι' άποφασίσαμε να κάνουμε μια εύθυμη συντροφιά κι' οι τέσσερες.

Κι' ο Κοττερώ διευθύνθηκε προς την κουζίνα που έμενε η Ναταλία και βοηθούμενος από την Έλιζα και τη Λουίζ άνοιξε δλ' αυτά τό δέματα και στόλισε τό δωμάτιο της φίλης του. Έστερα έφυγε, έπέστρεψε όμως και πάλι. Μα αυτή τη φορά τον άκολουθούσαν ένα σωρό υπάλληλοι που μετέφεραν ό,τι χρειάζονταν για ένα καλό νοικοκυριό. Η Ναταλία τα είχε κυριολεκτικώς χαμένα και νόμιζε ότι είχε πέσει θύμα ένός παραδοξου όνείρου. Όσο για την Λουίζα έκρυβε όσο μπορούσε τη ζήλεια της, αν και σκεφτόταν ότι η εύτυχία της Ναταλίας θα ήταν και δική της εύτυχία, γιατί ο Τεό θα ήθελε να μιμηθι τον φίλο του κι' ίσως θα της ήταν άκόμη περισσότερο άφωσιμένος.

Πράγματι, αυτό τό κρύο κι' άπέραντο δωμάτιο στο οποίο η Ναταλία περνούσε ολομόναχη τίς μαρτυρικές νύχτες της, είχε μεταβληθι τώρα σέ μια ώμορφη και ξεστή έρωτική φωλιά που κινούσε τό θαυμασμό όλων των εργατριών του άτελιε, όλων των ενοίκων της λαϊκής εκείνης πολυκατοικίας και τά ζηλόφθονα βλέμματα της Πραντέλ. Ο Πιέρ μετανοημένος για την τόσο άπότομη συμπεριφορά του προς την Ναταλία είχε θελήσει ν' άνακουφίση την δυστυχία της μ' ένα τρόπο που να μη πλήγωνε τον έγωισμό της φίλης του. Κι' η Ναταλία στής οποίας την καρδιά είχε άρχισι να τρέμη η έλπίδα μιας φλογερής αγάπης, κύτταζε μ' ένα βλέμμα άφωσιωμένης σκλάβας τον Πιέρ που πηγαينوέρχονταν στο δωμάτιο, έδινε διαταγές, ταχτοποιούσε τά πράγματα και γελούσε εύχαριστημένος. Όταν τέλος έμειναν μόνοι, η Ναταλία δίχως να πη λέξι, ρίχτηκε στην άγκαλιά του, τον φίλησε κλαίγοντας πολλές φορές και τέλος του ψιθύρισε:

—Σ' εύχαριστώ, Πιέρ! Σήμερα μου χάρισες την μεγαλύτερη εύτυχία της ζωής μου. Η έπιστροφή σου κοντά μου φανερώνει πως μ' αγαπάς, κι' όλες αυτές η φροντίδες σου με καλακεύουν, γιατί μ' άποδεικνύουν ότι δεν έχω ξεπέσει στη συνείδησί σου. Είσαι ο μόνος άνθρωπος που κατάλαβε πόσο μ' είχαν εγκαταλείψει στη δυστυχία. Ζούσα σαν ένα πλάσμα έρημο κι' η μόνη μου χαρά ήταν τό παιδί μου. Άλήθεια, έλα δώ Γαβριέλλα να σου συστήσω τον κύριο. Ποιός είνε; Ο καλύτερος φίλος της μαμάς σου που την αγαπάει πάρα πολύ. Έτσι δεν είνε, Πιέρ;

Ο Κοττερώ άκτινοβολούσε από τη χαρά του. Πήρε στα χέρια του αυτό τό πλασματάκι, τό χάιδεψε, του μίλησε με τρυφερότητα, του έδωσε μια σακκούλα καραμέλλες τίς οποίες προώριζε για την μητέρα του και κατάφερε να κατακτήση την συμπάθεια της Γαβριέλλας.

Από εκείνη την ήμερα άρχισε για την Ναταλία και τον Πιέρ μια νέα ζωή. Μια ζωή γεμάτη από έναν φλογερό έρωτα.

VI

Η ΠΡΩΤΕΣ ΑΠΟΓΟΗΤΕΥΣΕΙΣ

ΤΗΝ ώρα που η Ναταλία βρίσκονταν ξαπλωμένη στο κρεβάτι της κι' έφτιαχνε ένα σωρό όνειρα για την μελλοντική ευτυχία της, κάποιος χτύπησε την πόρτα. Έπειτα δίχως να περιμένη να τ' απαντήσουν, άνοιξε και μπήκε στο δωμάτιο. Ήταν ένας πολύ συμπαθητικός νέος κι' εύπαρουσίαστος. Η Ναταλία άνεγνώρισε τον αδελφό της. Ο Φρειδερίκος Μαντορέ στάθηκε σαν χαμένος στη μέση του δωματίου, κύτταξε γύρω τους στολισμένους τοίχους, τὰ έπιπλα, τὸ πολυτελές άμπαζούρ, τ' όλοκάθρο κι' ώμορφο κρεβάτι, έρριξε ένα βλέμμα στο χαλί του πατώματος και φώναξε ειρωνικά στην αδελφή του:

—Είχαν δίκη μου πού μου λέγαν ότι έγινες μιά... σπουδαία κυρία. Μπράβο! Συγχαρητήρια. Πώς τὰ κατάφερες νὰ τ' άποκτήσης όλ' αυτά; Δεν ήρθαν θέβαια μόνα τους στο δωμάτιό σου...

Η Ναταλία όμως δεν του έδωσε καμιά άπάντησι. Φοβώταν μήπως ξαφνικά έρθη ο Κοττερώ και συμβή κανείς καυγάς μεταξύ τους. Άλλωστε ήξερε τὸν άθλιω χαρακτήρα του άδελφου της. Θά μπορούσε νὰ προσβάλη τὸν Πιέρ, νὰ τὸν έξευτελίση κι' ύστερα νὰ φύγη έγκαταλείποντας στην τύχη της τὴν Ναταλία. Όπως τὸ είχε φτιάξει και τὴν άλλη φορά τότε που εκείνη του είχε ζητήσει τὴν συνδρομή του. Ο Μαντορέ όταν είδε ότι η Ναταλία δεν είχε διαθεσι για κουδέντες κι' ότι έχανε άδίκως τὰ λόγια του, θυμώσε κι' έφύγε κτυπώντας τὴν πόρτα και σπάζοντας τὰ τζάμια της.

Ένα λεπτό άργότερα η Ναταλία άκουσε με τρόμο στη σκάλα τὸ θάδισμα του Πιέρ. Έμεινε ακίνητη και συγκρατώντας τὴν άναπνοή της για ν' άκούση μήπως συμβή τίποτε.

—Καλὴσπέρα, τὴς φώναξε εὐθυμα ὁ Πιέρ, μπαίνοντας στο δωμάτιο. Πώς από τώρα έπες για ύπνο;... Ξέρεις τώρα πού ανέβαινα, στην σκάλα συνάντησα έναν άνθρωπο πού παραμιλούσε...

—Ήταν ὁ αδελφός μου ὁ Φρειδερίκος. Είχε έρθει νὰ με δῇ. Δεν θυμάμαι όμως τί μου είπε... Δεν τὸν πρόσεχα γιατί σκεφτόμουνά εσένα... Πάντως καλὰ θὰ κάνης νὰ προφυλάγῃς λιγάκι από αὐτὸν και νὰ άποφεύγῃς αν εἶνε δυνατόν τις συναντήσεις του. Βέβαια δεν εἶνε κακός, μὰ επάνω στο θυμό του μπορεί νὰ σοῦ φτιάξη ένα σωρό ιστορίες.

Ο Πιέρ άκουγε αὐτὰ τὰ λόγια της περπατώντας λίγο νευριασμένος μέσα στο δωμάτιο. Ξαφνικά στάθηκε, έσκυψε κι' έπιασε από τὸ χαλί ένα χαρτονόμισμα τῶν πέντε φράγκων.

—Πώς θρέθηκε αὐτὸ δῶ πέρα; Άπόρησε. Ποιὸς τὸ πέταξε κατὰγῆς;

—Ω, έκανε η Ναταλία, ασφαλῶς θὰ τὸ έρριξε ὁ αδελφός μου. Έτσι εἶνε αὐτὸς ὁ άνθρωπος έπειτα από κάθε καυγά μας όταν εἶχῃ ὀδικο, αντί νὰ μου ζητήσει συγγνώμην, μου ρίχνει ένα χαρτονόμισμα και φύγει δίχως νὰ πῇ λέξι.

Εἶσαι θυμωμένος, Πιέρ; Ρώτησε. Μήπως σοῦ εἶπε τίποτε;

—Όχι, ὄχι διεμαρτυρήθη εκείνος, πηγαίνοντας πρὸς τὸ διαμέρισμα τῆς Λουίζας. Μὲ συγχωρεῖς δυὸ λεπτὰ νὰ πῶ μιά καλὴσπέρα στους φίλους μας.

Η Ναταλία άκουσε τὰ τρελλὰ γέλια του Τεὸ και τῆς Λουίζας, τὴν εὐθυμη φωνή του Πιέρ και η καρδιά της ήρθε πάλι στη θέση της. Εὐτυχῶς ὁ θυμὸς του Κοττερώ του είχε περάσει. Πράγματι, όταν γύρισε κοντὰ στὴ Ναταλία ὁ Πιέρ, τὸ χαμόγελο φώτιζε τὸ πρόσωπό του, πλησίασε δὲ στο κρεβάτι τῆς Ναταλίας και τῆς φώναξε μιμούμενος τὸ παραπανιάρικο ὕφος της κι' επαναλαμβάνοντας

τὰ ἴδια λόγια πού του είχε πῇ όταν έλύθη ἡ παρεξήγησι μεταξύ των:

—Σκεφτόμουν ότι δεν θὰ επέστρεφες κοντὰ μου, σκεφτόμουν ὅτι εκείνη ἡ πρώτη νύχτα μας ήταν ένα όνειρο και δεν τολμοῦσα νὰ κινηθῶ για νὰ μὴ διαλύσω αὐτὸ τ' όνειρό μου πού ήταν ἡ εὐτυχία μου.

Τὴν άλλη μέρα τὸ πρωί όταν ὁ Πιέρ ξύπνησε, η Ναταλία πού δῶ και μιά ὥρα τὸν κυττούσε με άπέραντη τρυφερότητα πού κοιμῶταν, πετάχθηκε γρήγορα από τὸ κρεβάτι και τὸν ρώτησε:

—Τί θὰ ήθελες νὰ σοῦ ετοιμάσω;

—Προτιμῶ τὴ σοκολάτα, δήλωσε χαμογελώντας ὁ Πιέρ. "Υστερα τεντώθηκε μ' ένα μακάριο ὕφος και προσέθεσε. Μὰ περισσότερο ἀπ' ὅλα έπιθυμῶ ένα παθητικό φιλί σου...

—Άχάριστε, του φώναξε με παράπονο ἡ Ναταλία κι' έτρεξε πάλι κοντὰ του.

Ο Κοττερώ σηκώθηκε, στάθηκε στη μέση του δωματίου και ρώτησε:

—Πού εἶνε λοιπὸν τὸ γάλα;

—Έξω από τὴν πόρτα... Πρόσεξε Πιέρ μὴ κρυώσης. Μὴ θγαίνης στο διάδρομο ὅπως εἶσαι ζεστός από τὸ κρεβάτι.

—Μὴν άνησυχῇς και δεν εἶμαι «μεταξωτός», τῆς άπάντησε εκείνος. "Όσο για τις άλλες ενοίκους πού θὰ με δοῦν με τις πυτζάμες, νὰ εἶσαι βέβαιη ότι δεν θὰ τρομάζουν...

Έπειτα ὁ Κοττερώ για νὰ συνέλθῃ έκανε ένα «ντούς». Η Ναταλία άκουγε τὸ παγωμένο νερὸ νὰ κυλάει στο σῶμα του και ριγοῦσε. "Όστόσο ήταν υπερέφανη γι' αὐτὸν τὸν δυνατό κι' εὐγενικό φίλο της. Από τ' άλλο διαμέρισμα άκούστηκε ἡ φωνή του Τεὸ:

—Πιέρ! Πιέρ! Φέρε μου ένα τσιγάρο γιατί σῶθηκαν τὰ δικά μου.

—Σήκω νὰ τὸ πάρης, τ' άπάντησε ὁ Κοττερώ.

—Μὰ δεν μ' άφήνει ἡ Λουίζα.

—Τότε, φίλε μου, φρόντισε νὰ τὴν καλοπιάσης...

Άπὸ τ' άλλο δωμάτιο άκούστηκαν γέλια και φωνές. "Έπειτα μιά απόλυτη ήσυχία.

—Έ, τί κάνετε σεις; φώναξε ὁ Πιέρ, τὸ ρίξατε πάλι στὸν ὕπνο;

—Κλείσε τὴν πόρτα και μὴ μὰς άνησυχῇς! Γκρίνιαξε ὁ Τεὸ στο φίλο του.

Κι' ὁ Πιέρ γύρισε πάλι κοντὰ στη Ναταλία, τῆς χάιδεψε τὰ μαλλιά, τὴν φίλησε στὰ βλεφάρα και τὴν παρέσυρε πάλι κοντὰ του.

Κάτω στο άτελιέ είχε άρχίσει ὁ θόρυβος τῶν μηχανῶν και τὰ γέλια. Η εὐθυμες μοδιτροῦλες, ὅπως τὰ «ποντικάκια χορεύουν ὅταν λείπῃ ἡ γάτα». Διασκεδάζαν λοιπὸν και σχολιάζαν αὐτοὺς τοὺς τέσσερες έρωτευμένους. Στὴν ὁδὸ Μαρτύρων, στὴν ὁδὸ Ναβαρέν και στὴν ὁδὸ Μπρεντὰ ἡ κίνησις είχε ζωήρεψει. Τὸ Παρίσι, είχε ξυπνήσει από τὸν ὕπνο του...

Άπὸ εκείνη τὴν ἡμέρα ἡ ζωὴ τῶν δυὸ ζευγαριῶν κυλοῦσε με μιά αξιοθαύμαστη άρμονία. Κάθε πρωί ὁ Κοττερώ σηκωνόταν πὸλὺ ένωρίς γιατί έπρεπε νὰ έπιστρέψῃ στο σπίτι του πρὶν νὰ ξυπνήσουν οἱ δικοί του, έκανε τὸ μπάνιο του και τὴν τουαλέττα του, φιλοῦσε με τρυφερότητα τὴν Ναταλία κι' ύστερα με χίλιες προφυλάξεις γλυτροῦσε ἄθόρυβα στη σκάλα και έφευγε από τὸ παλιὸ εκείνο σπίτι, στο ὁποῖο είχε περάσει ακόμη μιά εὐτυχισμένη νύχτα. Η Ναταλία έμενε ναρκωμένη ακόμη στο κρεβάτι. Ξαφνικά έμπαινε στο δωμάτιο ἡ Πραντέλ φωνάζοντας καθὼς άνάπνεε στὴν βαρειά ατμόσφαιρα του διαμερίσματος:

—“Ε, μυρίζει πολύ έρωτα έδω μέσα...”

Κι’ έτρεχε ν’ άνοιξη τo παράθυρο και νά ταράξει τά όνειρα της φίλης της. “Υστερα άρχισε ή ζωή του άτελιέ ή όποία είχε πάψει νά φαίνεται πληκτική στη Ναταλία. Μόνο έκνευριζόταν πού ή ώρες δέν περνούσαν γρήγορα κι’ άνυπομονούσε πότε θά γύριζε κοντά της ο Πιέρ. Συχνά μετά τo φαγητό δέν θγαίναν έξω γιά νά χαρούν περissότερη ώρα την άγάπη τους. Την Κυριακή όμως πού ο Πιέρ κι’ ο Τεό δέν είχαν δουλειά, παίρναν δυο άμάξια από την οδό Μπρεντά και πήγαιναν νά χαρούν την δροσιά του πάρκου του Μονσώ. Μιά φορά ο Πιέρ καθώς περνούσαν την άριστερή όχθη του Σηκουάνα της έδειξε τ’ άριστοκρατικά σπίτια της λεωφόρου:

—Κάθουμε σ’ έν’ άπ’ αυτά, της είπε με απλότητα, μαζύ με τούς γονείς μου.

—“Α! Έκανε ή Ναταλία κι’ άλλαξε όμιλία γιά νά δείξη ότι δέν την ένδιέφερε ή πληροφoρία του. “Άλλωστε του είχε τόση έμπιστοσύνη. Τί της χρειαζόταν νά μάθη τo σπίτι του...”

Μιά άλλη φορά πάλι καθώς περπατούσαν άγκαλιασμένοι μέσα στην σεληνοφώτιστη νύχτα, ο Πιέρ της ψιθύρισε άπρόοπτα:

—Ξέρεις, άγάπη μου, ξενοίκιασα τo διαμέρισμα στο όποιο είχαμε περάσει την πρώτη νύχτα της γνωριμίας μας. Δέν μου χρειάζεται πειά... “Άλλωστε δέν ήθελα νά έχω τύψεις.

—Γιατί; “Απόρησε μ’ άφέλεια αυτή.

—Γιατί εκείνο τo θράδυ ή σαμπάνια σ’ είχε οδηγήσει στην άγκαλιά μου κι’ όχι ο έρωτας.

“Η Ναταλία προσπάθησε νά διώξη από τo μυαλό της όλες εκείνες τις θλιβερές άναμνήσεις.

—“Ας μήθυμάμαστε πειά αυτά τά πράγματα, του δήλωσε και πρότεινε τά χείλη της στον Πιέρ. Τώρα γιά μās έχει άρχισει μιá νέα ζωή, μια ζωή ευτυχίας “Ο έρωας μας Πιέρ, έτσι δέν είναι, δέν έχει την φλογερότητα ενός πάθους. Δέν μπορεί νά σθύση σάν αυτό. Είναι τρυφερός κι’ αιώνιος...”

Μιά άλλη φορά πάλι την ώρα πού προχωρούσαν στο Δάσος της Βουλώνης, ο Πιέρ φώναξε στον Τεό και την Λουίζα:

—“Ας μη περάσουμε από την Λεωφόρο τών Άκακιών. Καλύτερα νά προχωρήσουμε προς τή «Μαδρίτη», ένα ήσυχο και δροσόλουστο κέντρο του Δάσους.

“Η Ναταλία κύτταξε τόν Πιέρ μ’ ένα έρωτηματικό βλέμμα. Έκείνος όμως χαμογέλασε και της έξηγήσε:

—Στη Λεωφόρο τών Άκακιών συχνάζουν πάντα όλοι οι άριστοκράτες. Θά έχη τόσο κόσμο εκεί πέρα, τόσους γνωστούς. “Επειτα, μιά την αλήθεια φοβάμαι καμμιά άπρόοπτη συνάντησι με τούς γονείς μου. Δέν νομίζεις και συ ότι πρέπει νά προφυλάγουμε την άγάπη μας από τόν κίνδυνο και τις κακογλωσσίες; “Επειτα ή «Μαδρίτη» μου θυμίζει πάντα την χώρα πού έχει κάνει θρησκεία τόν έρωτα.

—Ταξίδεψες, Πιέρ, στην Ίσπανία; Τόν ρώτησε περίεργη ή Ναταλία.

—Ναί, τόν καιρό πού έμενα στην Ίταλία είχα κάνει ένα ταξίδι ως εκεί πέρα...

—“Ωστε θά μιλάς Ιταλικά, φώναξε με χαρά ή Ναταλία κι’ άρχισε νά του άραδιάζει όλες τις λέξεις πού είχε μάθει από την μητέρα της με μιá κωμική προφορά πού έκανε τούς δυο νά γελούνε.

“Η έπιστροφή τους από εκείνο τo εύθυμο κέντρο στο όποιο είχαν περάσει τις ώρες τους ήταν ακόμη πιό θριαμβευτική. “Η Ναταλία ριγόυσε από τή νυκτερινή δροσιά, τυλίγονταν στο μεταξωτό σάλλι της και γκρίνιαζε μ’ ένα χαριτωμένο παράπονο στον Πιέρ:

—Άγκάλιασέ με, λοιπόν... Δέν βλέπεις ότι τρέμω από τo κρύο;

Γιατί δέν με παίρνεις νά με ζεστάνης στην άγκαλιά σου;...

Κι’ ο Πιέρ την πλησίαζε, την έσφιγγε πάνω στο στήθος του και κολλούσε τά χείλη του πάνω στα δικά της, δίνοντας της ένα μακρόσυρτο φιλή. “Η Ναταλία άνοιγε τά μάτια, τά έκλεινε πάλι, τά ξανάνοιγε, μιά τo φιλή του Πιέρ ήταν άτελείωτο. Τότε ο Κοττερώ έβλεπε αυτά τά μάτια της άγαπημένης του νά μεγαλώνουν, νά διαστέλλωνται υπερβολικά, τo πρόσωπό της νά χλωμαίξη και ξαφνικά έπεφτε άπότομα στο βάθος του άμαξιού στενάζοντας και προσπαθώντας ν’ άνακτήση την κομμένη άναπνοή της. Σ’ αυτές τις στιγμές έβλεπε τά φώτα του δρόμου νά γυρίζουν, τόν κόσμο μιá άμορφη μάζα, τά σπίτια νά κινούνται παράξενα και δέν ύπηρχε γι’ αυτήν τίποτε άλλο μέσα στη νύχτα από τ’ άμάξι πού τούς ώδηγούσε προς την έρωτική φωλιά τους. “Επειτα ή ώρες περνούσαν με μιá εύτυχισμένη άύπνια. Τά ξημερώματα οι «έρωτευμένοι» παρεδίδοντο πειά στην άγκαλιά του ύπνου, έχοντας άγκαλιασμένον ο ένας τόν άλλον σάν τά παιδιά πού κοιμούνται με τ’ άγαπημένα παιγνίδια τους.

“Ετσι περνούσε εύτυχισμένα κι’ ώμορφα ο καιρός. Μά όπως είναι γνωστό καμμιά εύτυχία δέν διαρκεί πολύ σ’ αυτό τόν κόσμο. Τή χαρά μας δέν άργεί νά την σθύση μιá άτυχία μας και τo χαμόγελο άντικαθίσταται συχνά από τά δάκρυά μας.

“Ετσι και στην εύτυχία της Ναταλίας άρχισαν ν’ άπλώνωνται τά πρώτα νέφη.

“Ενα θράδυ ο Πιέρ δέν ήρθε την κανονική του ώρα στής Ναταλίας. Μάταια εκείνη τόν περίμενε. “Η καρδιά της χτυπούσε δυνατά κάθε φορά πού άκουγε θήματα στις σκάλες. “Ο φίλος του προσπάθησε νά τόν δικαιολογήσει.

—“Ο Πιέρ άπόψε θά έχη πολύ δουλειά γι’ αυτό άργησε, είπε με συμπάθεια στη Ναταλία.

Μά εκείνη κατάλαβε από τόν τόνο της φωνής του κι’ από τo βλέμμα του ότι έλεγε ψέματα κι’ ότι δέν είχε ιδέα πού ήταν ο Πιέρ. “Ωστόσο προσπαθούσε νά κρύψη τά δάκρυά της, χαμογελούσε με πίκρα και άγωνίζονταν νά γίνη εύθυμη. Μά τo γέλιο πάγωνε στο πρόσωπό της, ή φωνή της πνίγονταν και τά μάτια της ήσαν υγρά από τά δάκρυα.

Τέλος άργά τή νύχτα άκούστηκε τo βαρύ θήμα του Πιέρ. “Ο Κοττερώ περπατούσε δυνατά δίχως νά προσέχη όπως άλλοτε νά μη κάνει θόρυβο, μήκε στο διαμέρισμα της Ναταλίας λέγοντας μιá ξερή καλησπέρα, την φίλησε με μιá προσποιητή τρυφερότητα και κατόπιν χαιρέτησε τόν Τεό και τή Λουίζα. “Η Ναταλία είχε μαρμαρώσει από την άγωνία της:

—Τί έχεις, Πιέρ; τόν ρώτησε. Τί σου συμβαίνει; Φαίνεσαι πάρα πολύ κουρασμένος...

“Ο Πιέρ έκανε μιá άόριστη χειρονομία σάν νά ήθελε νά της δώση μιá άπάντησι. “Επειτα τή ρώτησε κυττάζοντάς την σάν ξένος:

—Πώς πέρασες τή μέρα σου, Ναταλία;

“Η Ναταλία ένιωσε ένα δυνατό πόνο στην καρδιά της. Πρώτη φορά ύστερα από τόσους μήνες συμβίωσης ο Πιέρ την άποκαλούσε με αυτό τ’ όνομα. “Όταν ήταν πολύ έρωτευμένος μαζύ της, άπάνω στις τρυφερότητές τους την φώναζε «Νέττυ» ή Νατάσσα. Τόσο πολύ μάλιστα την άποκαλούσε μ’ αυτό τo ρωσικό όνομα πού είχε ξεχάσει ότι τή λέγαν Ναταλία. Κι’ αυτό τώρα της απέκάλυψε ότι ο Πιέρ είχα πάψει νά την άγαπάη, ότι είχε κουρασθή ίσως από τόν άγάπη της, ότι ήθελε νά ξεφύγη από αυτή την οικογενειακή συμβίωσι στην όποία δέν εύρισκε πειά κανένα θέλητρο. Έν τούτοις ή Ναταλία με τόν ήρωισμό πού έχουν ή γυναίκες πού άγαπούν άλλη-

θινά, συγκράτησε αυτή την αγωνία, χαμογέλασε κι' απάντησε στον Πιέρ:

—Σε περίμενα! Ξέρεις, Πιέρ, ότι για μένα ή μόνες ώρες που αξίζουν στη ζωή μου είναι εκείνες που περνά κοντά σου...

—Ω, τό ξέρω πολύ καλά αυτό, της είπε ο Πιέρ μ' ένα ύφος σαν να της έλεγε: θαρέθηκα πειά να τ' ακούω!

Η Ναταλία όμως δεν πρόσεξε ή δεν θέλησε να το προσέξη. Πλησίασε στην καρέκλα που καθόταν ο Πιέρ, έσκυψε κοντά του και θέλησε να του λύση τα κορδόνια των παπουτσιών του και να του δώση τις παντόφλες του, όπως έκανε κάθε θράδου. Μά ο Πιέρ τραβήχθηκε απότομα και της δήλωσε:

—Μη κάνης τόν κόπο... Θά ξαναβγώ!

Η Ναταλία έγινε κατάχλωμη.

—Πιέρ, στέναξε μη άντέχοντας πειά σ' αυτό το μαρτύριο, αγαπημένε μου Πιέρ, τί έχεις μαζί μου; Φαίνεσαι τόσο θυμωμένος, τό βλέμμα σου έχει μιά τέτοια σκληρότητα και τό ύφος σου είναι τόσο παγερό...

Ο Πιέρ όμως σηκώθηκε, φόρεσε τό καπέλλο του, δικαιολογήθηκε αφήρημένος κι' ύστερα φώναξε του φίλου του:

—Θά μείνης, Τεό;

Η Ναταλία είχε σωριασθή τώρα στην άκρη του ντιβανιού και τόν κυττούσε μ' ένα βλέμμα πληγωμένου ζώου. Ο Πιέρ έμεινε λίγες στιγμές στο δωμάτιο διστάζοντας:

—Θά μ' αφήσης να φύγω μόνος μου, Τεό; Έπανελάβε στο φίλο του.

Μά ο Τεό είχε τρυπώσει κιόλας στο άλλο δωμάτιο με την Λουίζα είχε άφοσιωθή στα χάδια της. Έτσι δεν άκουσε τά λόγια του Κοττερώ. Ο Πιέρ έμεινε ένα λεπτό ακόμη, περιμένοντας μιά απάντησι και τέλος τράβηξε διαστικά πρὸς την πόρτα κατηνυχτίζοντας ψυχρά την Μαντορέ.

Η Ναταλία πνιγμένη από την αγωνία της άκουσε τά θήματα του στίς σκάλες, έπειτα τό τρίξιμο της εξώπορτας, κατόπιν τό ρυθμικό βάδισμά του στο λιθόστρωτο του ήσυχου δρόμου κ' ύστερα ο θόρυβος έπαψε. Μόνο τά γέλια της Λουίζας άκούγονταν τώρα στο δωμάτιο. Η Ναταλία έτρεξε, άνοιξε τό παράθυρο και βυθισε τό βλέμμα της στο σκοτεινό δρόμο:

—Πιέρ; Φώναξε μ' ένα σπαραχτικό κλάμα στη φωνή. Πιέρ!...

Μά ή άγριες αυτές κραυγές της απέλπισίας της καρδιάς της χάθηκαν πάνω από τις στέγες των σπιτιών. Μιά παρέα μεθυσμένων που περνούσε κείνη την ώρα από τό δρόμο επανέλαβε αυτά τά λόγια της με μιά σκληρή είρωνεία, προσθέτοντας:

—Τί έπαθες και κελαϊδās έτσι, πουλάκι μου;...

Η Ναταλία ένοιωσε να την εγκαταλείπουν ή αίσθήσεις της. Είχε κυριευθή από μιά φοβερή ζάλη. Μέσα στο σκοτισμένο μυαλό της έβλεπε τώρα τό δρόμο να είναι γεμάτος από κόσμο και άμάξια κι' ένοιωθε ότι κατακραυλούσε από τό ψηλό αυτό παράθυρο πρὸς την σκοτεινή άβυσσο. Ύστερα αίσθάνθηκε ένα δυνατό πόνο σ' όλο τό κορμί της κι' έχασε τις αίσθήσεις της.

Η Λουίζα κι' ο Τεό πετάχτηκαν από τό κρεβάτι και τρέξαν ανήσυχοι στο διαμέρισμα της Ναταλίας. Είχαν άκούσει τόν θόρυβο ενός επίπλου που είχε πέσει στο πάτωμα, έπειτα μιά άγρια σπαρακτική κραυγή και τέλος τόν βαρύ γδοῦπο ενός σώματος.

—Τεό! Τεό! Φώναξε έντρομη ή Λουίζα, ή Ναταλία...

Ο φίλος της έσκυψε πάνω από τό σώμα της Μαντορέ, άκούμπησε τ' αὐτί του στην καρδιά της κι' ύστερα ψιθύρισε μ' ένα στεναγμό άνάκουφίσεως:

—Δέν εἶνε τίποτε!... Μιά άπλή λιποθυμία... Η καυμένη ή Ναταλία αγαπάει τόσο πολύ τόν Πιέρ!...

Και βοήθησε τη Λουίζα να μεταφέρει την Ναταλία στο κρεβάτι της και να την κάνει να συνέλθῃ.

VII

ΤΟ ΔΡΑΜΑ ΤΗΣ ΝΑΤΑΛΙΑΣ

ΠΟΤΕ άλλοτε τό διαμέρισμά της δεν φάνηκε στη Ναταλία τόσο θλιβερό και τόσο πένθιμο, όσο κατά την άπουσία του Πιέρ. Ένοιωθε τόν έαυτό της πάρα πολύ κουρασμένο. Ένας φοβερός πονοκέφαλος της θάραινε τό μυαλό και είχε την έντύπωσι ότι είχε κάνει ένα πολυήμερο ταξίδι με τραίνο, ένα ταξίδι που την είχε κάνει να κυριευθή από μιά φοβερή άτονία. Ένοιωθε επίσης τόν πυρετό να της φλογίζει τό σώμα και φοβερά ρίγη να την κάνουν να τρέμῃ. Και τό μαρτύριό της γίνονταν ακόμη μεγαλύτερο, γιατί δεν είχε έναν άνθρωπο να πῇ τόν πόνο της. Η Λουίζα κι' αυτή τῇ ακόμη την είχε εγκαταλείψει για να περάση μερικές μέρες στην έξοχή, μαζί με τούς συγγενείς της. Έτσι όλο αυτό τό διαμέρισμα της φαίνονταν σαν τάφος. Ήταν τόσο φοβερή ή απέλπισία της που δεν άναβε ένα φῶς. Ήθελε να χαθή, να μη βλέπῃ τίποτε, να μην άκούῃ τίποτε, να μη ταραζῇ τίποτε την σκέψι της. Ωστόσο ο πόνος της καρδιάς της ήταν αδύνατο να μετριασθῇ. Και ή σιωπή ήταν τόσο άπόλυτη γύρω της, που άκούγε καθαρά τούς χτύπους της καρδιάς της. Στίς έννηά ή ώρα τέλος ήρθε στο διαμέρισμα της Ναταλίας ο Τεό:

—Τί σκοτάδι εἶνε αυτό; φώναξε. Πῶς μένεις έτσι Ναταλία!...

Έπειτα άφού άναψε τό φῶς πλησίασε στο κρεβάτι της Μαντορέ και συνέχισε:

—Ήταν αδύνατο να σ' αφήσω μόνῃ... Με τόν Πιέρ συναντηθήκαμε και μιλήσαμε για πολλά πλάγματα... Ξέρεις εἶνε πολύ στενωχωρημένος... Τόν θασανίζουν ένα σωρό σκέψεις... Όσο όμως και να τόν πίεσα δεν θέλησε να μου τις πῇ...

Ο Τεό άφού πληροφορήθηκε ότι ή Λουίζα είχε πάει να δῇ κάτι συγγενείς της, χαιρέτησε την Μαντορέ κι' έφυγε, μη μπορώντας να υποφέρῃ τό τραγικό μαρτύριό της. Έπειτα από λίγο ήρθε κι' ο Κοττερώ. Εκείνη μόλις τόν αντίκρυσε έθγαλε μιά κραυγή έκπληξεως:

—Πιέρ, αγαπημένε μου Πιέρ! Τοῦ φώναξε κι' άρχισε να κλαίῃ...

—Έλα, ήσύχασε, της είπε εκείνος. Πρέπει να κοιμηθῇς, είσαι πολύ έκνευρισμένη.

—Θά μείνης κοντά μου; Ρώτησε με δειλία ή Ναταλία.

—Ναί, ναί, της απάντησε αφήρημένος και σβύνοντας τό φῶς έπεσε δίπλα της.

Εκείνη κλαίγοντας σπαρακτικά ρίχθηκε στην άγκαλιά του. Τότε όμως ή Ναταλία άντελήφθη με τρόπο ότι ή τρυφερότητες του Πιέρ δεν είχαν την παληά εκείνη ευγένειά τους. Ο Κοττερώ της φέρνονταν με τόν ίδιο ακριβῶς τρόπο που της είχε φερθῇ την πρώτη θραδυά: με μιά πρωτοφανή θαναυσότητα. Θά έλεγε κανείς ότι ήθελε να την έξευτελίση. Ήθελε να την έκδικηθῇ για κάτι που του είχε κάνει, ήθελε να της δείξῃ ότι είχε πάψει πειά να εἶνε γι' αὐτόν ή αγαπημένη του.

Τά ξημερώματα, νωρίτερα από κάθε άλλη φορά, ο Πιέρ απέσπασθῃ από την άγκαλιά της Ναταλίας, ντύθηκε διαστικά σαν να

τόν κυνηγούσαν, την φίλησε με ψυχρότητα και κατέβηκε με θόρυβο τις σκάλες.

Η Ναταλία κλαίγοντας ψιθύριζε ότι δεν άνεγνώριζε πειά τόν Πιέρ!...

Την άλλη μέρα ο Κοττερώ δεν φάνηκε καθόλου. "Υστερα έκανε πάλι για λίγο την εμφάνισή του και από εκείνο τόν καιρό αυτές ή επισκέψεις του άρχισαν να γίνονται πιο σπάνιες...

Κάθε νύχτα ή Ναταλία έπεφτε στο κρεβάτι της από πολύ νωρίς, έπαιρνε στην άγκαλιά της την κόρη της που δεν γελούσε πειά και δεν τραγουδούσε. Η θλίψη της μητέρας καθρεφτιζόνταν στο προσωπάκι της μικρούλας και είχε κι αυτό γίνει πολύ μελαγχολικό.

Η Ναταλία άκουγε την ώρισμένη ώρα να έρχεται ο Τεο και να ηγαίνη άμέσως στο δωμάτιο της Λουίζας δίχως να έρχεται πρώτα για να της πη μιά καλησπέρα, όπως συνήθιζε άλλοτε. Ήταν κι αυτός σαν όλους τους ανθρώπους που παραμένουν αδιάφοροι στις θλίψεις των άλλων. Η Ναταλία ωστόσο ήταν αδύνατο να κοιμηθή. Είχε την έλπίδα ότι μπορεί να γυρίσει πάλι ο Κοττερώ κοντά της μιá ώρα πιο άργότερα απ' ό,τι συνήθιζε άλλοτε. Και αυτή ή έλπίδα της την έκανε να παραμένη άγρυπνη ολόκληρη τη νύχτα.

Η Μαντορέ ζούσε κλεισμένη στον κόσμο των θλίψεών της. Αποφευγε ακόμη να θγαίνει περίπατο με την Λουίζα και τόν Τεο, είχε πάψει πειά να άστειεύεται μαζί τους και τις άλλους τόσο στενές και τρυφερές σχέσεις τους είχε αντικαταστήσει τώρα μιá τρομερή ψυχρότης. Είχε επίσης εγκαταλείψει τόν έαυτό της, είχε πάψει να περιποιήται την ώμορφιά της και είχε εγκαταλειφθή στην τύχη της, άφοι ο άνθρωπος που λάτρευε και για τόν όποιο στολίζονταν κι ήθελε να φαίνεται έκαστο φορές πιο γοητευτική απ' ό,τι ήταν, είχε πάψει πειά να την άγαπά. Μά όπως ήταν υπερβολικά μοιρολάτριάς δεν στέναζε και δεν εξέδηλωνε τόν πόνο της. Κανένα ίχνος στο πρόσωπό της δεν φανέρωνε τη φοβερή τραγωδία της ψυχής της. Τώρα που είχε περάσει ή φοβερή εκείνη κρίσι των νεύρων της ή Ναταλία είχε πειά ήσυχάσει. Μόνο που ξεχνούσε να έργασθι, που δεν είχε όρεξη να φάη και βαρυόταν να σηκωθι από τόν κρεβάτι της...

Ο Τεο κι ή Λουίζα δεν της διναν πειά καμμιá σημασία. Κι ή Ναταλία έμενε μόνη και τριγυρνούσε στο διαμέρισμα σαν ένα άσημαντο κατοικίδιο ζώο, άμίλητη και μελαγχολική, σαν ένα τραγικό φάντασμα.

Και σαν να μην έφταναν αυτά τά θάσανά της ή Λουίζα την έκανε να υποφέρη με τις είρωνειες της και τους υπαινιγμούς της και συχνά άναστέναζε θαθείά, κοροϊδεύοντας τη Ναταλία που υπόφερε.

Μιá μέρα τέλος ή Λουίζα της δήλωσε:

—Ο Πιέρ θα έρθη να σε δη την Κυριακή...

—Που τόν είδες; Την ρώτησε τρέμοντας ή Ναταλία.

—Τόν είδα στ'... όνειρό μου, της άπάντησε ή Πραντέλ και γέλασε είρωνικά.

Η Ναταλία εκείνο τόν θράδυ πέρασε μιá τραγική νύχτα. Αυτή ή ψεύτικη έλπίδα την όποια της είχε δώσει για μιá στιγμή ή Λουίζα την είχε τρομάξει. Δαγκώνοντας μ' άπελπισία τόν μαξηλάρι της, έκλαιγε και παραμιλούσε.

—Μά που είναι ο Πιέρ; Τί κάνει τώρα; Τί τόν έμποδίζει να ρθι;

Και καταριώταν τόν έαυτό της που δεν ήταν περίεργη, που δεν θέλησε να μάθι την ιδιωτική ζωή του, που δεν μπορούσε να εξηγήσθι τόν μυστήριο της άπουσίας του. Και ήταν μεγάλο λάθος αυτή ή άδιαφορία. Δεν θα έπρεπε να την ένδιαφέρη μόνο ως τρυφερός φίλος της.

Τελος μιá μέρα, ένα Σάββατο θράδυ ο Πιέρ έκανε σαν κλέφτης

την εμφάνισή του. "Ισως ήταν μεθυσμένος... "Ισως από άφηρημάδα του τά έηματά του να τόν ώδηγούσαν στην παληά έρωτική φωλιά του. Μά ή Ναταλία άνέκτησε όλη την δροσερότητά της. Τόν δέχθηκε με καλωσύνη, τόν περιποιήθηκε με τρυφερότητα και ούτε μιá λέξι παραπόνου ξέφυγε από τά χείλη της.

—Πώς πέρασες όλον αυτό τόν καιρό; Την ρώτησε για να πη κάτι.

—Σε περίμενα, τ' άπάντησε ή Ναταλία και τόν κύτταξε μ' ένα δειλό βλέμμα που άπεκάλυπτε όλη την τραγωδία της καρδιάς της.

Ο Πιέρ εκείνη την ήμέρα έμεινε πάρα πολύ μαζί της. Έφυγε στις δέκα ή ώρα τόν πρωί. Και αυτές ή επισκέψεις του κατά Σάββατο εξακολούθησαν άρκετες φορές ακόμη. Μιá ήμέρα τέλος ή Ναταλία αποφάσισε να λύσθι τόν μυστήριο της εξαφανίσέως του. Μόλις εκείνος έφυγε, ντύθηκε διαστικά πήρε ένα κλειστό άμάξι από την όδο Μπρεντά και τόν παρακολούθησε. Τόν είδε ν' άνεβαίνι με ζωηρό βήμα την όδο Κωνσταντινουπόλεως, να διασχίζι τόν βουλεβάρτο Μπατινιόλ, να προχωρή στή λεωφόρο Μαξέρμπ και τέλος σταμάτησε σ' ένα σπίτι της συνοικίας τού Μονώ. Ο Πιέρ έβγαλε από την τσέπη του ένα κλειδί, άνοιξε την κιγκλιωτή πόρτα, διέσχισε τόν κήπο, άνέβηκε τά μαρμάρινα σκαλοπάτια τού μεγάρου και χάθηκε στο έσωτερικό του. Η Ναταλία με χίλιες προφυλάξεις, έφτασε ως τόν κιγκλιδωμά, άνάπνευσε τ' άρώμα των ρόδων τού κήπου τού άγαπημένου της, κι άρχισε να κυττάζι τά παράθυρα με την έλπίδα ν' άνακαλύψι πιο απ' αυτά ήταν τού δωματίου τού Πιέρ. Μά δεν μπορούσε να μαντέψι τίποτε. Με πνιγμένη την καρδιά της από την συγκίνησι, με βουρκωμένα τά μάτια από τη θλίψη, άκουμπούσε στα κρύα κάγκελα τά χέρια της που καίγαν από τόν πυρετό, προσπαθώντας να στηρίξθι τόν εξαντλημένο σώμα της. Μιá στιγμή ένας ώμορφος σκύλος ήρθε πρὸς τόν μέρος της, πλησίασε κοντά κι άρχισε να γρυλλίζι. Η Ναταλία σκέφθηκε ότι αυτός θα ήταν ο «Φρίτς», τόν άγαπημένο σκυλί τού Πιέρ για τόν όποιο αυτός τόσες φορές της είχε μιλήσει. Κι έπεθύμησε να τόν χαϊδέψι κι άπλωσε τόν χέρι της φωνάζοντάς του:

—«Φρίτς! «Φρίτς», έλα, έλα δώ...

—Προσέξατε, κυρία μου, της φώναξε ένας υπηρέτης... Ο σκύλος είναι άγριος... Ο κύριός του δεν τόν έχει συνήθισι σε χάδια...

Την ίδια στιγμή σ' ένα παράθυρο τού ίσογειού φάνηκε ο Πιέρ. Είδε τη Μαντορέ στηριγμένη στα κάγκελλα και χλώμιασε. Ποτέ δεν φανταζόταν ότι ήταν ικανή να τόν παρακολουθήσθι και να ρθι ως τόν σπίτι του. Κυριεύθηκε όμως κι από ένα τρομερό φόβο μήπως γινόταν άντιληπτή από τους δικούς του, οι όποιοι ήσαν ικανοί να τού δημιουργήσουν ένα σωρό ιστορίες.

—Ναταλία, φώναξε σιγά, Ναταλία, θα έρθω άπόψε να γευματίσω, μά φύγε γρήγορα σε παρακαλώ...

Η Ναταλία έμεινε σαν άπολιθωμένη. Η συγκίνησι έκανε τά χείλη της να τρέμουν κι έπνιγε τη φωνή της.

—Πιέρ, ψιθύρισε, ήθελα να δώ που κάθεσε... Δεν ήθελα να σε κατασκοπεύσω.

Μά ο Πιέρ δεν την άκουσε. Είχε άποτραβηχθι στο βάθος τού δωματίου.

Η Ναταλία με μιá άπερίγραπτη χαρά γύρισε στο διαμέρισμά της, τόν τακιοποίησε, περιποιήθηκε την Γαβριέλλα, έβαλε λαλούδια στ' άνοδοχεία κι έτοίμασε τά πάντα για τόν δείπνο.

—Απόψε θα φάη εδώ ο Πιέρ, είπε με θριαμβευτικό ύφος στή Λουίζα.

Όστόσο αυτό τόν δείπνο τους δεν ήταν καθόλου εθυμο. Η Ναταλία τά είχε κυριολεκτικώς χαμένα από τη συγκίνησι της, ή Λουί-

ζα διαρκώς την ειρωνεύονταν για τις άδεξιότητές της, ό Τεό παρεπονείτο για τὰ φαγητά κι' ό Πιέρ είχε ένα ψυχρό και παγωμένο ύφος. Η ατμόσφαιρα ήταν πολύ ηλεκτρισμένη και μάντευε κανείς την καταιγίδα που επρόκειτο νά ξεσπάσει.

Και πράγματι μόλις έμειναν μόνοι και άποσύρθηκαν για ν' άναπαυθούν, ό Πιέρ της δήλωσε:

—Θά ήθελα νά εγκαταλείψης αυτό τó μισοκακόμοιρο ύφος σου. Δέν μπορώ νά σέ βλέπω διαρκώς με πρισμένα μάτια. Οι νέοι της ηλικίας μου δέν είνε δυνατόν νά κάνουν συντροφιά με γυναίκες που διαρκώς κλαίνε την τύχη τους... Χρειάζονται εύθυμία, γέλια, χαρά... Θέλουν νά διασκεδάσουν, δέν τους άρέσει νά γίνονται ήρωες δραματικών σκηνών... Έλπίζω ότι με καταλαβαίνεις. Καλή νύχτα.

Κι' ό Πιέρ γύρισε από τ' άλλο πλευρό με την άπόφασι νά κοιμηθί. Η Ναταλία κυριεύθηκε τότε από ένα τρελλό θυμό. Και ξαφνικά έσπρωξε με τó πόδι της τόν Πιέρ και τόν έρριξε κάτω από τó κρεβάτι. Ό Κοττερώ σηκώθηκε δίχως νά πη λέξι κι' άρχισε νά βηματίζει μέσα στο δωμάτιο. Έκείνη τόν παρακολουθούσε άμίλητη με μιά άπερίγραπτη κακία στο βλέμμα.

—Τρελλάθηκες λοιπόν; της φώναξε ό Πιέρ. Πές μου, τρελλάθηκες; Τί ήθελες τó πρωί έξω από τó σπίτι μου; Αυτό μου έλειψε τώρα νά με κατασκοπεύης κιόλας...

—Δέν ξέρω, μπορεί και νά τρελλάθηκα, ψιθύρισε συλλογισμένη ή Ναταλία σάν νά μιλούσε με τόν έαυτό της... Ίσως νά σ' άγαπώ λιγάκι...

—Σ' άγαπώ, σ' άγαπώ, όλ' αυτό ξέρεις νά λές, φώναξε μ' άγανάκτησι ό Πιέρ. Μά δέν καταλαβαίνεις λοιπόν ότι θαρέθηκα ν' άκούω αυτή τη λέξι;

—Συγγνώμη, ψιθύρισε λυπημένη ή Ναταλία. Με παρεξήγησες Πιέρ. Δέν μπορείς νά με νοιώσης. Έρχεσαι, φεύγεις χωρίς νά ξέρω που πάς, χωρίς νά ξέρω πού είσαι... Θέλησα νά μάθω τέλος ποιος είνε πραγματικά ό άγαπημένος μου και σέ παρακολούθησα... Δέν είχα κανένα άλλο σκοπό... Σου όρκίζομαι ότι ντρέπομαι για λογαριασμό μου. Συγχώρησέ με...

—Φτωχή μικρούλα, ψιθύρισε ό Πιέρ, μετανοώντας για τὰ λόγια που της είχε πη

Μά ή Ναταλία συνέχισε με την ίδια πίκρα στη φωνή της:

—Ποτέ σου δέν μ' άγάπησες, δέν μπορούσες νά μ' άγαπάς, ούτε ποτέ θά μ' άγαπήσης... Ω, έπαψα νά αυτόπατώμαι... Έγινες φίλος μου γιατί είχες φοβηθί την μοναξιά, γιατί είχες άνάγκη από τη συντροφιά μιάς γυναίκας. Με περιποιώσουν γιατί αυτό σου προέξενουσε εύχαρίστησι, γιατί διασκεδάζες μαζί μου. Ωστόσο έγώ σ' άγάπησα πολύ, τόσο πολύ μάλιστα που ένώ δέν ήμουν μιά γυναίκα σάν τις άλλες, που δέν ήμουν φιλάρεσκη, άρχισα νά περιποιούμαι τόν έαυτό μου για νά σου άρέσω, έκανα άνοησίες γιατί σ' εύχαριστούσαν και κόντευα νά λησμονήσω κι' αυτό άκόμη τó παιδί μου για τó χατήρι σου. Μά έσύ ποτέ σου δέν κατάλαβες τ' άλληθρινά αισθήματα της καρδιάς μου. Ποτέ σου δέν θέλησες νά καταλάβης πόσο σ' άγάπησα. Έσπασες μ' άδιαφορία την καρδιά μου κι' έφυγες δίχως νά μου πής ούτε ένα τρυφερό λόγο. Όχι, Πιέρ, ποτέ δέν μ' άγάπησες ειλικρινά. Ωστόσο έγώ σου έδωσα την ψυχή μου, κατέστρεψα έξ αιτίας σου την υγεία μου. Παρ' όλ' αυτά άκόμη σ' άγαπώ. Μά, σέ παρακαλώ λυπήσου με πειά και μη με θασανίζης. Πρέπει νά καταλάβης ότι δέν έχω τó δικαίωμα νά φθείρω τη ζωή μου. Η ζωή μου δέν ανήκει πειά δέν μένα, αλλά στο παιδί μου. Πρέπει νά είμαι υγιής για νά μπορώ νά εργάζομαι, για νά μπορώ νά τ' άνσθρέψω. Σέ παρακαλώ, Πιέρ, νά μη ξανάρθης νά με δής, νά μη ξαναταράξης την ψυχή μου. Λυπήσου μιά γυναίκα που σ' ά-

γάπησε όσο κανείς άλλος στόν κόσμο, που για σένα δέν ήταν τίποτε άλλο από μιά διασκέδασι. Άλλωστε έσύ μπορείς εύκολα νά μ' άντικαταστήσης.

Ό Πιέρ άμίλητος στεκόταν μπροστά της με σκυμμένο τó κεφάλι...

—Ωστε με διώχνεις; Ψιθύρισε.

Έκείνη δέν τ' άπάντησε. Δέν είχε τó κουράγιο νά προφέρη αυτή την τρομακτική λέξι. Ό Πιέρ ντύθηκε με την ήσυχία του, πήρε τó καπέλλο του και προχώρησε πρòς την πόρτα:

—Άντιο, Ναταλία, είπα με δειλία...

Έκείνη έκανε μιά κίνησι σάν νά ήθελε νά τόν ξαναφωνάξη κοντά της.

Μά ό Πιέρ δέν την άντελήφθη. Είχε κατεβή πειά κι' είχε φύγει από τó σπίτι με την άπόφασι νά μη ξαναγυρίση πειά ποτέ έκει πέρα.

VIII

ΜΙΑ ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΙΣ

ΕΠΕΙΤΑ από άρκετò καιρό ή Λουίζ Πραντέλ είπα μιά μέρα μ' άδιάφορο ύφος στη Ναταλία:

—Δέν έρχεται πειά ό Κοττερώ. φαίνεται πως μάς ξεχάσε.

—Δέν πρόκειται νά ξανάρθη, της άπάντησε ή Ναταλία. Όλα τελείωσαν μεταξύ μας.

Η Λουίζα έρριξε ένα φιδίσιο βλέμμα στη Μαντορέ και τó πρόσωπό της σκοτεινίασε:

—Και ποιος θά μου πληρώνη τώρα τó ένοίκιο του διαμερίσματος σου; της είπα.

Στη Ναταλία φάνηκε τόσο κωμική ή άπελπισία της Λουίζ που δέν μπόρεσε νά συγκρατήση τὰ γέλια της. Γρήγορα όμως συνήλθε γιατί κατάλαβε ότι ή φίλη της πειράχθηκε κι' έσπευσε νά της άπαντήση ότι θά προσπαθούσε νά συμφιλιωθί πάλι με τόν άδελφό της, θά τόν κατάφερνε νά του παίρνη τὰ διακόσια πενήντα φράγκα στα όποια και θά έπρεπε νά άρκεσθί ή Λουίζα, άφου άλλωστε ή Ναταλία ήταν πειά «χήρα»!

Άπό την άλλη μεριά ό Κοττερώ προσπαθούσε ν' άποσπάση τόν φίλο του από την «έπικίνδυνη» άγκαλιά της Λουίζας και του δήλωνε όταν τόν συναντούσε:

—Άρχισα νά χάνω την έκτίμησι που έχω για σένα. Κοντεύεις νά καταντήσης κωμικός. Δέθηκες στα φουστάνια της φίλης σου σάν νά μην υπάρχουν στο Παρίσι άλλες γυναίκες. Δέν μπορείς λοιπόν νά της ξεφύγης ούτε ένα πρωί, για νά τρέξουμε με τ' άλογά μας λίγο στο Δάσος της Βουλώνης και νά κάνουμε την εμφάνισί μας στη Λεωφόρο των Ακακιών; Τό ξέρεις ότι ζής στο περιθώριο της ζωής; Τό ξέρεις ότι κατάντησες ένας έρημίτης του έρωτος; Πρέπει νά συνέλθης Τεό! Δέν παίρνεις παράδειγμα έμένα. Δέν είδες πως γλύτωσα από τὰ θάσανα; Δέν βλέπεις πως χαίρομαι την έλευθερία μου; Ά, φίλε μου είνε σπουδαίο πράγμα νά μπλέξης στην άγάπη μιάς γυναίκας, μά σπουδαιότερο είνε τó νά καταφέρης νά ξεφύγης από τὰ χέρια της, όσο άκόμη είνε καιρός...

Κι' ό Τεό του ύποσχέθηκε ότι θά κατάφερνε νά τόν συνοδεύη σάν τὰ παλιά χρόνια σ' αυτό τόν πρωινό περίπατό του. Μά ό Ντυμόν ποτέ δέν κατάφερνε νά είνε συνεπής στο ραντεβού του. Διαρκώς έρχόταν άργοπορημένος και με πρόσωπο κουρασμένο από τó ξενύχτι. Τό μαρτύριό του δέ γίνονταν άκόμη μεγαλύτερο γιατί ή Λουίζα είχα άρχίσει νά πλήττη σ' αυτό τó διαμέρισμα, στο όποιο κυκλο-

φορούσε άμίλητη και μελαγχολική ή Ναταλία κι' ήθελε τώρα νά τη συνοδεύη ό Τεό στην έξοχή γιά νά μωρη νά χαιρέται έλεύθερη τόν έρωτά της μακρυά από κάθε πένθιμη σκέψη.

Κι' ό Τεό έτρεχε μαζί της στά έξοχικά ξενοδοχεία σών Βενσέν και του Νοζάν, χάεψε στίς όχθες του Μάρνη και θύμωνε μ' αυτά τ' άδιάκριτα κι' ένοχλητικά μυμήγκια που σκαρφάλωναν και του δάγκωναν τά πόδια στίς πιό τρυφερές στιγμές του έρωτός του.

Μιά μέρα τέλος ή Λουίζ του δήλωσε:

—Θά ήθελα πολύ νά ξεναδω τόν Πιέρ. Δέν μπορείς νά θρής ένα τρόπο νά συναντηθούμε μαζί του; Δέν έρχεται πειά νά μ' έπισκεφθ ή αίτίας αυτής της άνόητης Ναταλίας. Μά αυτός δέν είνε λόγος νά διακόψουμε κι' έμεις τίς σχέσεις μαζί του!... Ό Πιέρ, ήταν πάντα τόσο χαριτωμένος, τόσο εύχάριστος!... Τί λές, άγάπη μου, θά τόν καταφέρης;

—Μά θέλει ρώτημα, χρυσό μου;... Ό Πιέρ δέν θά θελήσει νά δυσχερεστήσει τόν καλύτερο φίλο του. Μόνο που ό Πιέρ πρέπει νά ξέρης ότι έχει ένα άθεράπευτο πάθος γιά τ' άλλογα. Πρέπει λοιπόν νά τόν μιμηθούμε. Τί θά έλεγες γιά μιά έκδρομή με τ' άλλογο; Θά είσαι, μά την άλήθεια υπέροχη άμαζόνα! Θά πάρουμε τ' άλλογα από τόν Σατού. Ό Πιέρ θά μάς περιμένη στους φουρνάις. Θά κάνουμε μιά μεγάλη βόλτα στό Κρουασύ και θά γυρίσουμε νά δειπνήσουμε στους Φουρνάις. Όσο γιά τά ρούχα της ίππασίας αυτά θά τά κρύψουμε τó έράδω σέ μιά θαλίτσα.

—Περίφημα, Τεό, φώναξε με χαρά ή Λουίζα. Μά την άλήθεια αξίζει κανείς ν' άγαπάη έναν άνθρωπο σάν εσένα.

Και την άλλη κιόλας ήμέρα άρχισε τίς προετοιμασίες γι' αυτή την ώμορφη έκδρομή, βοηθούμενη από τη Ναταλία, την όποια άπάνω στην τρελή χαρά της, την προσκάλεσε μάλιστα κι' αυτήν στην έκδρομή.

—Τί θά σκεφθ ή γιά μένα ό Πιέρ; Παρατήρησε στη Λουίζα. "Επειτα θά είμαι τόσο κωμική με τó κοστούμι της ίππασίας!... "Υστερα μη ξεχνάς ότι πρώτη φορά θ' άνεβώ σ' άλλογο...

—Θά είσαι πολύ καλύτερα, από μένα, δήλωσε ό Τεό που σκεφτόταν ότι ή Λουίζα με τίς τρέλλες της θά τόν γελοιοποιούσε σ' όλη τη συντροφιά.

"Όστόσο κι' οί τρείς τους τά κατάφεραν περίφημα. Η Ναταλία μάλιστα ήταν μιά πολύ γοητευτική άμαζόνα. Ό Πιέρ όταν τους συνάντησε τρόμαξε νά την γνωρίσει. Στην άρχή παρέμεινε άμίλητος. Ένα ειρωνικό χαμόγελο διαγράφηκε στά χείλη του στη σκέψη ότι αυτή ή γοητευτική άμαζόνα ήταν μιά δυστυχισμένη γυναίκα που έμενε σέ μιά κουζίνα, ότι ζούσε από τη θελόνα της και τη φιλανθρωπία της φίλης της. Όστόσο αυτό κοστούμι της πήγαινε πολύ καλύτερα από τίς άλλες πλούσιες κυρίες. Δέν κρατήθηκε λοιπόν και της ώμολόγησε με ειλικρίνεια:

—"Ήσαστε πάρα πολύ χαριτωμένη!...

—Η Ναταλία σήκωσε μ' άδιαφορία τους ώμους και τ' άπάντησε:

—Η ζωή φίλε μου είνε μιά μπλόφα. Κερδίζει πάντα ό έξυπνότερος!...

Κι' ό Πιέρ βάλθηκε γιά πολύ ώρα κατόπιν νά σκέφτεται ποιός ήταν ό έξυπνότερος στην περίπτωση τους. Είχε άρχίσει μάλιστα ν' άνησυχή από αυτή την κάπως ζωηρή συμπεριφορά της Ναταλίας κι' έτρεμε στη σκέψη μήπως από τίς στερήσεις και τη δυστυχία ή ήθική της είχε άρχίσει νά γίνεται πολύ έλαστική, μήπως, είχε σπεύσει νά τόν αντικαταστήσει μάλιστα με κανένα πιό πλούσιο φίλο.

Και σέ πρώτη εύκαιρία που ξεμονάχιασε τόν Τεό τόν ρώτησε:

—Πώς ζή τώρα ή Ναταλία;

—Σάν σκιά, φίλε μου, του δήλωσε εκείνος. "Έχει γίνει τó φάντασμα του διαμερίσματός μας. Η Λουίζα άρχισε μάλιστα νά τη θρίσκει ένοχλητική. Δέν μπορεί νά βλέπη τó μελαγχολικό πρόσωπό της κι' έκείνο τó πικρό χαμόγελό της.

Ό Πιέρ δάγκωσε τά χείλη του κι' απέφυγε νά πη μιά λέξη. Καταλάβαινε ότι είχε καταστρέψει τη ζωή αυτής της γυναίκας.

Στό ξενοδοχείο που σταμάτησε ή συντροφιά γιά νά ξεδιψάσει και νά φάη κάτι, γιατί ή ίππασία κι' ό καθαρός άέρας τους είχε άνοίξει την όρεξη ό Πιέρ και ή Ναταλία μείναν σέ μιά στιγμή μόνοι.

—Λοιπόν, Ναταλία, της είπε ό Πιέρ, γιατρεύτηκες από τόν έρωτά σου;

Εκείνη στην άρχή δέν άπάντησε. Φαίνονταν ότι ήταν θυτισμένη στίς σκέψεις της. Μά γρήγορα συνήλθε και του δήλωσε μ' ήρεμο ύφος:

—Ασφαλώς θά με νομίζετε γιά τρελή... "Όταν μ' έπισκεφθήκατε γιά τελευταία φορά κατάλαβα από τίς χειρονομίες και τά λόγια σας ότι δέν ήσαστε πειά ό ίδιος. Τότε σκέφθηκα, ότι ήταν καλύτερα νά χωρίσουμε... "Όστόσο καταλαβαίνετε θέβαια τί ήσαστε γιά μένα... Μά δέν άργησα νά νοιώσω ότι είχα γελασθ ή κι' ότι αυτός ό χωρισμός άντί νά ήσυχάσει την καρδιά μου, την έκανε ακόμη πιό δυστυχισμένη. "Εκλαψα πολύ, στέναξα, ξευύχτησα και προσπάθησα νά πείσω την καρδιά μου νά σάς ξεχάσει. Μά δέν τó κατώρθωσα. Σιγά-σιγά μάλιστα όσο περνούσε ό καιρός, όσο περνούσαν ή μέρες και σβύναν μιά-μιά όλες ή έλπίδες μου ότι ίσως νά έρχόσαστε κοντά μου, τότε κυριεύθηκα από μιά τρελή, μιά έμμονη ιδέα: "Ήθελα νά σάς ξεναδω. Και καθώς βλέπεis, ή τύχη τó θέλησε νά σάς συναντήσω. "Υστερα ξέρεις τί φοβερό δράμα ήταν γιά μένα ή Γαβριέλλα; Διαρκώς μου μιλούσε κι' έξακολουθεί νά μου μιλή γιά σάς και καταλαβαίνω ότι σάς άγαπάει με τόν ίδιο ακριβώς τρόπο, όπως και έγώ. Τώρα είνε κι' αυτή μελαγχολική και δυστυχισμένη. Δέν παίζει, δέν τραγουδάει και τó γέλιο έχει σβύσει από τ' άθωα χείλη της. Είνε ένα μικρό κι' αξιολύπητο πλασματάκι με δυό μεγάλα μάτια που διαρκώς κυττάζουν πρós την πόρτα με την κρυφή έλπίδα νά σ' άντικρύσουν. Δέν σου λέω, Πιέρ, αυτά τά πράγματα γιά νά σέ συγκινήσω. Μά αυτή είνε ή τραγική άλήθεια. Ό χωρισμός μας δέν μου γιάτρεψε την καρδιά, μά έκανε μάλιστα και κάτι τρομερό: ράγισε την καρδιά και της Γαβριέλλας. Αυτό τó κοριτσάκι υποφέρει χωρίς νά ξέρη γιατί. Κι' όπως τά παιδιά της ηλικίας του προσηλώνουν τó μυαλό τους και συγκεντρώνουν την άγάπη τους σ' ένα μόνο πλάσμα, έτσι κι' ή Γαβριέλλα δέν έπιθυμεί τίποτε άλλο παρ ά νά σάς ξαναδ ή και νά παίξη πάλι μαζί σας...

Ό Πιέρ κύτταζε τη Ναταλία όση ώρα μιλούσε και δέν έκρυβε καθόλου την εντύπωση που του έκανε ή ήρεμία του προσώπου της, ή μελαγχολική φωνή της κι' κείνη ή πονεμένη νοσταλγία των δυστυχισμένων στιγμών τους που έβλεπε στό βλέμμα της. Δέν τολμούσε νά την διακόψη, δέν τολμούσε νά διαμαρτυρηθ ή. Την άφησε νά του διηγηθ ή όλα τά βάσανά της σάν νά ήταν ένας έμπιστος φίλος της κι' όχι ό αίτιος της δυστυχίας της.

—"Επειτα, συνέχισε ή Ναταλία, δέν με φτάναν τά βάσανά μου, μά είχα και τó μαρτύριο της Λουίζας. Κάθε μέρα με γκρίνιαζε γιά τó ένοίκιο της κουζίνας της, γιά τη σιωπηλή κι' άθόρυβη ζωή μου, γιά τó μελαγχολικό ύφος μου γιά την μοιρολατρική έγκατέρησή μου. Είμαι θέβαια ότι με προσκάλεσε σ' αυτή την έκδρομή γιά νά μ' έξευτελήσει. "Ήθελε νά με δ ή νά πέφτω από τ' άλλογο, νά μη ξέρω νά φερθώ, νά τά χάσω μπρός στούς φίλους σας, ν' άρχίσω νά κλαίω μόλις σάς άντικρύσω και γιατί όχι, νά θέσω τέρμα στη

ζωή μου, πέφτοντας στα νερά του ποταμού. "Ολ' αυτά τα πράγματα θά ήταν πολύ διασκεδαστικά για τη Λουίζα.

—Και σεις της δώσατε ένα καλό μάθημα, της είπε με θαυμασμό ο Πιέρ. Αφού όμως έσεις μου μιλάτε με τόση ειλικρίνεια πρέπει, συνέχισε, να σας εξομολογηθώ κι' εγώ όλες τις σκέψεις μου. Έχεις δίκιο, Νέττυ. Αν δεν ήμουν απόλυτα ειλικρινής μαζί σου θά σου έλεγα ότι σε λατρεύω. Μά τώρα πρέπει να σου πω όλη την αλήθεια. "Ε, λοιπόν, Ναταλία, είναι τρομερό, μά όμολογώ ότι δεν σ' αγαπώ. Έκανα ότι υπέφερα, μά δεν ήταν αυτή η αλήθεια. Θά ήθελα να σ' αγαπήσω κι' εγώ μά ό τρόπος της γνωριμίας μας ήταν τέτοιος πού μ' έμποδίζει να σ' αγαπήσω με πάθος. Για μένα κατά βάθος δεν ήσουν τίποτε άλλο παρά μία χαριτωμένη γυναίκα πού είχε παραστρατήσει. Κι' αυτή η σκέψη έκανε την καρδιά μου να μη μπορή να σ' αγαπήσει. "Η ιδέα ότι ένας άλλος σου είχε πάρει τα ίδια φλογερά φιλήματα, σου είχε χαϊδέψει τα μαλλιά, σε είχε κοιμίσει στην άγκαλιά του, και σου είχε ψιθυρίσει τις πιο τρυφερές λέξεις του έρωτος, μου έσβυνε τον ένθουσιασμό μου. Έν τούτοις επέμενα να πετώ μαζί σου στα σύννεφα γιατί σ' επιθυμούσα, γιατί δεν τολμούσα να διαλύσω τ' όνειρό σου. "Η σχέσεις μας πιθανόν να κρατούσαν πιο πολύ, αν είχαμε κι' οι δυο τ' όθάρρος να όμολογήσουμε τις πραγματικές σκέψεις μας.

—Έχεις δίκιο, ψιθύρισε ή Ναταλία. Θά προσπαθήσω να σε ξεχάσω.

Κι' ύστερα κατανικώντας τη θλίψη της άλλαξε θέμα συζητήσεως:

—Δεν μάς μένει, του είπε, από τ' ό πρόγραμμα αυτής της όμορφης έκδρομής παρά τ' ό δείπνο, ή ανάπαυση... χωρίς αποσιωπητικά, ή άφιδί μας στο Μπουζιόλ κι' έπειτα θά πάρουμε τ' ό τράμ πού θά μάς μεταφέρει στην κοινή ζωή μας.

Ο Πιέρ γέλασε μ' αυτές τις παρατηρήσεις της και είπε:

—Έγώ προτιμούσα, μία ανάπαυση με αποσιωπητικά.

Κι' ό Κοττερώ κύτταξε τη Ναταλία μ' ένα βλέμμα πού θόλωνε σιγά-σιγά από τις έρωτικές σκέψεις του. "Η Μαντορέ δεν είπε λέξη. "Αλλωστε κι' ό ίδιος ό Πιέρ καταλάβαινε ότι ή Ναταλία έξακολουθούσε να τον λατρεύη.

...Αργά τη νύχτα δυο άμάξια τους μετέφεραν στο σπίτι της Λουίζας περνώντας από τους ίδιους δρόμους της πρώτης συναντήσεώς τους. Μά τώρα ό Πιέρ δεν χείδευε τ' ό χέρι της Ναταλίας, ούτε ζητούσε ίκετευτικά τ' ό δροσερά της χείλη. Καθισμένος στην άκρη, στη γωνιά του άμαξιού, κάπνιζε μ' άδιαφορία. Μόνο ή Ναταλία ήταν μελαγχολική. Ο τριποδισμός των άλόγων πού έπανάλαμβάνετο άδιάκοπα μέσα στη νύχτα, ή έρημες λεωφόροι με τις όμορφες δενδροστοιχίες και τ' ά φώτα πού τρέμαν, ή σκοτεινές προσόψεις των σπιτιών, ό,τι άλλο της φαίνονταν ρωμαντικό και συγκινοϋσε την ψυχή της, τώρα της φαίνονταν άνατριχιαστικό και πένθιμο κι' είχε την έντύπωση, ό,τι αυτό τ' άμάξι με κείνο τον άμίλητο άνθρωπο πού καθόταν δίπλα της δεν την ώδηγούσε πρὶν τ' ό σπίτι της, αλλά σ' ένα κρύο τάφο.

—Πιέρ, φώναξε χαρούμενη ή Λουίζα κατεβαίνοντας από τ' άμάξι της, δεν θάρρης άπάνω να πάρης ένα τσάι;

—Όχι, άπάντησε ό Πιέρ, με ύφος πού δεν επέτρεπε συζήτηση.

—Μά δεν τον βλέπεις, καϋμένη, ότι δεν μπορεί ν' άνοίξη τ' άμάτια του από τη νύστα, παρατήρησε χαμογελώντας ή Ναταλία.

Και άφήνοντας τον Πιέρ στο βάθος τ' άμαξιού έτρεξε ν' άνοί-

ξη την πόρτα του διαμερίσματός της. Τ' ό μόνο πού επιθυμούσε ήταν να κοιμηθῇ.

Και αυτή τη φορά ό ύπνος την λυπήθηκε και της έκλεισε τ' όλέφαρα...

X

ΠΩΣ ΠΙΑΣΤΗΚΕ ΕΝΑ ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΠΟΥΛΙ

Ο Πιέρ γύρισε στο σπίτι του γεμάτος ζωή από την έκδρομή πού είχαν κάνει. Τ' ό μυαλό του είχε μία έκπληκτική διαύγεια κι' ή καρδιά του μία απόλυτη ήρεμία.

—Πρέπει, σκεφτόταν, να συνηθίσω πάλι στη μοναξιά.

Κι' αλήθεια ό Πιέρ κι' όταν άκόμη τύχαινε να βρίσκεται στο σπίτι του κυριευόταν από μία τρομερή νευρική ότητα και δεν μπορούσε να κοιμηθῇ. Τ' ό ξενύχτια, ή τρυφερότητες του έρωτος, τ' ό γλῆντια, ή τρέλλες της εύθυμης συντροφιάς του Τεό του είχαν άναστατώσει τ' ό νούρα του. "Ηταν ένας άνθρωπος πού είχε χάσει την ίσορροπία του. Και με κάποια κρυφή χαρά έκανε τη σκέψη ότι από δώ και πέρα θά μπορούσε να κοιμάται όποτε θέλει, να κάνει ό,τι θέλει. Δεν θά είχε πειρά δίπλα του μία γυναίκα πού θά του έλεγε διαρκώς ότι τον λατρεύει μ' ένα ύφος τραγικού θύματος.

Όστόσο δεν έγκατέλειψε τη Ναταλία. Πήγαινε και την έδλετε λίγες στιγμές της ήμέρας, άντήλλαζε μαζί της μερικές τυπικές φράσεις κι' ύστερα δίχως να την φιλήσει, δίχως να της πῇ ούτε μία φιλοφρόνηση, έφευγε πάλι από κοντά της. Και ποτέ πειρά οι ξενοχτισμένοι ένοικοι εκείνου του σπιτιού της όδοϋ Ναβαρὲν δεν τον είδαν να κατεβαίνει με χίλιες προφυλάξεις τη μισοσκοτεινή σκάλα...

Μία μέρα τέλος τ' ό μελαγχολικό βλέμμα της Ναταλίας τον έκανε να της δώσει μία υπόσχεση:

—Ναί, ναί θά ρθώ, αγάπη μου, άπόψε, της είχε πῇ για να την καθησυχάσει.

Μά όταν ό Πιέρ πῆγε στο διαμέρισμα της Ναταλίας ύστερ' από μία τρομερή πάλη πού είχε κάνει με τον εαυτό του, ή Ναταλία είχε κιόλας πλαγιάσει. Τον περίμενε ξαπλωμένη στο κρεβάτι μέσα στο απόλυτο σκοτάδι του δωματίου της κι' είχε βυθισθῇ σε μία εύχάριστη νάρκη.

—Θά με ξυπνήσει ό Πιέρ με τ' ό φιλή του, είχε σκεφθῇ ή Μαντορέ.

Όστόσο ό Πιέρ μόλις μπῆκε στο διαμέρισμα κι' έκανε μερικά βήματα πρὸς την Ναταλία, στάθηκε δισταχτικός. "Ολ' αυτά τ' ό πράγματα, όλη αυτή ή άτμόσφαιρα της σιωπής και του έρωτος δεν του έλεγε πειρά τίποτε και δεν του κινούσε καμμιά επιθυμία:

—Θα είμαι ένα ζῶν, ψιθύρισε, αν έξακολουθήσω αυτή την ιστορία. Για ποιό λόγο αλλωστε κάνω συντροφιά σε μία γυναίκα πού δεν αγαπώ;

Έκείνη τη στιγμή ή Ναταλία διαισθανομένη την παρουσία του άνοιξε τ' ό μάτια και τ' ό φώναξε μ' ένα χαμόγελο:

—Πιέρ!...

—Μην άνησυχῇς, ήρθα να σου πω μία καλησπέρα, της άπάντησε εκείνος.

Έπειτα πλησίασε και της χείδευε τ' ό χέρι χωρίς να νοιώθει καμμιά συγκίνηση.

—Πιέρ, είπε σε λίγο ή Ναταλία, έλα να ξεκουρασθῇς κοντά μου.

—Με συγχωρείς, αγάπη μου, μά μου είναι άδύνατο να μείνω άπόψε...

Κι' άρχισε να της δικαιολογείται, να της λήν ένα σωρό ψευτιές, να προσπαθή να πείση κι' αυτόν τον ίδιο τον έαυτό του ότι έλεγε αλήθεια, ότι αγαπούσε ακόμη τη Ναταλία κι' ότι αν έφευγε μακριά της τόσο συχνά, αυτό προηρχετο από τις πολυάριθμες ασχολίες του. Μά κι' ή Ναταλία είχε άρχισει να μη λυπάται για το χωρισμό του.

—Ωστε να μη σε κρατώ! Τ' άπάντησε με μιά φωνή ήρεμη δίχως καμμιιά λύπη.

Ο Πιέρ έφυγε από το διαμέρισμα, κατέβηκε γρήγορα-γρήγορα τις σκάλες κι' όταν έγίηκε στο δρόμο έβγαλε ένα στεναγμό άνακουφίσεως. Έπί τέλους θά μπορούσε ν' αναπνεύσει. Εκείνη ή θαρειά άτμόσφαιρα του δωματίου, τ' άρωμα της Ναταλίας, ή κουρασμένη φωνή της που φανέρωνε την άπέραντη θλίψη της του πληγω-ναν την καρδιά και τον στενοχωρούσαν. Και τώρα που βρίσκονταν πάλι στο δρόμο και καταλάβαινε ότι συνήρχετο ένόησε ότι όλα πειά είχαν τελειώσει με την Μαντορέ.

Η Ναταλία όμως δεν έκλαιγε πειά ούστε στενοχωριόταν. Είχε άρχισει να την άπασχολή τώρα μιά άλλη σκέψη ή όποια τη γέμιζε άνησυχίες γιατί έβλεπε ότι το μέλλον δεν ήταν όπως φανταζόταν αϊθριο. Είχε άρχισει να μετράη τις μέρες από την πρώτη τους συνάντησι, να κάνει ύπολογισμούς, να ζητάη με τρόπο πληροφορίες από τις ήλικιωμένες ένοίκους της πολυκατοικίας και να έργάζεται άδιάκοπα. Ήθελε να άποκτήση λεφτά για να μπορή ν' άγοράζη ό,τι έπιθυμούσε. Την φόβιζε μιά περίεργη άτονία που έννοιωθε να τσακίξη το σώμα της, φοβόταν από την χλωμάδα που είχε πάρει το πρόσωπό της και συχνά έρχόντουσαν στιγμές που κουράζονταν και δεν μπορούσε να κάνει την παραμικρή δουλειά.

Συχνά επίσης κυριεύονταν από άνεξηγητες νευρικές κρίσεις και πιό συχνά έφευγε σαν τρελλή από το άτελιέ της Λουίζας για να πλανηθή άσκοπα στους δρόμους και να γλυτώση από εκείνο τον ένκνευριστικό θόρυβο των ραπτομηχανών που της έφερνε δάκρυα στα μάτια. Όσοτόσο ή Ναταλία καταλάβαινε ότι αυτή ή νευρικότης της δεν προήρχετο από την ίδια, δεν προήρχετο από την άπελπισία του έρωτός της. Κάτι άλλο συνέβαινε μέσα της, κάτι που κι' ή ίδια ακόμη δεν ήθελε να παραδεχθή, κάτι που είχε άρχισει να της παραμορφώνη τη σιλουέττα της. Η Ναταλία δεν εύρισκε πειά κανένα ένδιαφέρον στις διασκεδάσεις, την άφηναν άσυγκίνητη ή τρυφερότητες του Τεό και της Λουίζας, είχε παύσει να ζηλεύη την τρελλή εύτυχία τους κι' ή μόνη της παρηγοριά ήταν τώρα ή μικρή Γαβριέλλα. Αυτό το κοριτσάκι αγαπούσε ύπερβολικά τον Πιέρ κι' αυτή ή άγάπη του γέμιζε με παράδοξες σκέψεις το μυαλό του. Μιά μέρα παραδείγματος χάριν ρώτησε άπρόοπτα τη μητέρα της:

—Μαμά, όταν θά μεγαλώσω, θά μπορούσες να με παντρέψης με τον Πιέρ;

—Άλλοτε πάλι έμμείτο τη φωνή της μητέρας της και τη φωνή του Πιέρ την ώρα που συζητούσαν ή έλεγε λόγια που άντήλλασαν κατά τις στιγμές των παραπόνων τους. Και τότε μεταξύ του μικρού εκείνου κοριτσιού και της μητέρας του άρχισε μιά παράδοξη οικειότης. Συζητούσαν φιλικά σαν να είχαν την ίδια ήλικία κι' ή μιά έδειχνε μεγάλη έμπιστοσύνη στην άλλη κι' έπαιρνε σοβαρά τά λόγια της. Κι' ή Ναταλία εύρισκε τόση παρηγοριά σ' αυτή την περίεργη φιλία της με την Γαβριέλλα, που είχε παύσει να στενοχωρη-ται για την άπουσία του Πιέρ.

Δυό-τρεις φορές που ό Κοττερώ πήγε να την έπισκεφθή στο διαμέρισμά της, την θρήκε θυτισμένη σ' ένα τόσο εύτυχισμένο ύπνο που δεν τόλμησε να την ξυπνήση. Άλλη μιά φορά έπίσης ή ίδια ή Ναταλία του είχε στείλει ένα λακωνικό γράμμα στο όποιο τον πα-

ρακαλούσε να παύση να την έπισκέπτεται τη νύχτα και τον ίκέ-τευε να τη λυπηθή γιατί «αυτή ή πολή άφωσιωμένη γυναικούλα του είχε άνάγκη από ύπνο.»

Ο Πιέρ αυτή τη φορά τά είχε χάσει και δεν ήξερε πώς να εξηγήση την συμπεριφορά της φίλης του.

—Μήπως είνε άρρωστη, σκεφτόταν και θέλει να μου άποκρύψη την άρρώστεια της;

Κι' ό Κοττερώ άφου βασανίστηκε επί μιά έβδομάδα μ' ένα σωρό ύποθεσεις, νευριασμένος τέλος έπεσκέφθη τη φίλη του, με την άπόφασι να διαφωτίση αυτό το μυστήριο της παράδοξης διαγωγής της. Ο έγωϊσμός του τον έπνιγε. Μπήκε σαν θύελλα στο δωμάτιο της Ναταλίας, της έκανε ένα σωρό παράπονα τέλος την κατηγόρησε ότι δεν έφθανε που τον βασάνιζε με τον έρωτά της, μά είχε άρχίσει τώρα και να τον κοροϊδεύη.

Η Ναταλία τον άφηνε να μιλάη δίχως να διαμαρτύρεται, δίχως να τρομάξη από τις φωνές του. Ένα χαμόγελο άγγελικής εύτυχίας διεγράφετο στα χείλη της και το βλέμμα της έδειχνε τόση καλωσύνη που ό Πιέρ άναγκάσθηκε να συνέλθη, δηλώνοντάς της ότι όλα είχαν τελειώσει μεταξύ τους κι' ότι δεν έπρόκειτο να πατήση πειά το πόδι του εκεί μέσα.

—Όπως θέλεις, Πιέρ, τ' άπάντησε ήσυχα ή Ναταλία. Για να είμαι ειλικρινής αυτό έπαψε να με στενοχωρή γιατί μου άφησες την πιό καλή άνάμνησι, την πιό εύτυχισμένη που θά μπορούσε να ποθήση μιά γυναίκα από τον άγαπημένο της.

—Δεν σε καταλαβαίνω!... Τι θες να πής; Άπόρησε ό Πιέρ. Τι σημαίνουν αυτές ή αισθηματικές φιλοσοφίες σου;...

—Σημαίνουν Πιέρ, του άπάντησε ή Ναταλία ότι σε λίγο θά γίνω μητέρα...

—Και νομίζεις, ρώτησε χλωμιάζοντας ό Πιέρ ότι αυτό το παι-δί..., αυτό το παιδί είνε... δικό μου;

—Δεν έχω καμμιά άμφιβολία γι' αυτό Πιέρ! Του δήλωσε ή Ναταλία. Έχω ύπολογίσει όλες τις ήμέρες από την πρώτη νύχτα της συναντήσεώς μας. Όχι, Πιέρ, δεν έχω κάνει λάθος...

Ο Κοττερώ στάθηκε σαν χαμένος. Μέσα στην καρδιά του γίνονταν μιά φοβερή πάλη. Από τη μιά μεριά σκεφτόταν ότι αυτή ή αισθηματική περιπέτειά του άρχισε να γίνεται πολύ σοβαρά, ότι είχε συνέπειες κι' ότι τον είχε συνδέσει άρρήκτως τώρα με μιά γυναίκα που δεν αγαπούσε. Αυτόν τον έκανε να τρέμη από τον φόβο και την άγάπη του. Από την άλλη μεριά πάλι έννοιωθε μιά αλλαγή να γίνεται στην ψυχή του κι' ή καρδιά του πλημμύριζε από ύπερηφάνεια. Η σκέψη του ότι θα γίνονταν πατέρας τον γέμιζε με μιά τρελλή χαρά. Έπειδή όμως κατά βάθος ό Πιέρ ήταν έντιμος χαρακ-τήρας δεν άργησε να καταλάβη το φοβερό λάθος του.

—Είμαι ένας ήλίθιος! Ψιθύρισε τέλος στενοχωρημένος.

—Όχι, όχι, Πιέρ, μην κατηγορής τον έαυτό σου. Κανείς δεν φταίει, Πιέρ. Αυτή ή εύτυχία έρχεται έντελώς μόνη της στη ζωή των ανθρώπων κι' είνε άδύνατο κανείς να την άποφύγη. Δεν σε κατηγορώ, Πιέρ. Έχω την δύναμι πειά και το θάρρος ν' άντιμετωπίσω την σκληρή πραγματικότητα. Κι' αυτό το θάρρος δεν μου το δίνεις εσύ, Πιέρ, αλλά το παιδί σου. Αυτό το πλάσματάκι που θά ρθη σε λίγο στον κόσμο μου άνήκει. Είνε περισσότερο δικό μου πα-ρά δικό σου. Κρύβει όλα μου τά όνειρα, όλες μου τις έλπίδες, όλη την άγάπη που είχα αισθανθή για σενα. Είνε ή ίδια ή καρδιά μου, Πιέρ...

—Κι' όμως, ψιθύρισε, ό Πιέρ, θά μπορούσες ν' άποφύγης τις στενοχώριες που θά σου προκαλέση ή γέννησί του...

—Άκουσε, Πιέρ, του δήλωσε με μιά ξαφνική σοβαρότητα ή

Ναταλία. Μη ξεχνάς ότι είμαι μιὰ γυναίκα με καρδιά, μιὰ πραγματική γυναίκα. Δεν μπορούσα νὰ ἐμποδίσω αὐτὸ τὸ πλάσματάκι νὰ ρθῇ στὸν κόσμο. Δεν μπορούσα νὰ κάνω αὐτὸ τὸ ἐγκλημα. Ἡ γυναίκες ποὺ δολοφονοῦν στὰ σπλάγχνα τους αὐτὴ τὴ νέα ζωὴ πᾶνω στὴ γέννησί της εἶνε ἡ μεγαλύτερες κακοῦργες. Εἶνε ἀνθρωπομορφα τέρατα δίχως καμμιὰ τρυφερότητα με μιὰ ψυχὴ γεμάτη σκοτεινὰ πάθη. Δεν ἀγαποῦν πραγματικὰ τὸν πατέρα τοῦ παιδιοῦ τους, δὲν ἀγαποῦν τὸν ἰδιό τους τὸν ἑαυτό. Ἀφήνονται νὰ παρασυρθοῦν μόνο ἀπὸ τὰ πάθη τους καὶ παραμερίζουν με ἀδιαφορία αὐτὸ τὸ ἐμπόδιο ἀπὸ τὸ δρόμο τους, τὸ δρόμο ποὺ τοὺς ὁδηγεῖ στὴν καταστροφή.

Μὰ ὁ Πιέρ δὲν τὴν ἀκούγε. Ἦξερε πολὺ περισσότερο ἀπὸ αὐτὴν τὸν κόσμο. Ἦξερε ἀκόμη ὅτι τοῦ ἦταν ἀδύνατο νὰ δώσῃ τ' ὄνομά του σ' αὐτὸ τὸ πλάσματάκι. Καὶ καταλάβαινε ὅτι αὐτὴ ἡ εὐτυχία θὰ ἦταν καὶ γιὰ τοὺς δυὸ τους ἡ ἀφορμὴ ἑνὸς τρομεροῦ δράματος. Καὶ τσακισμένος ἀπὸ αὐτὲς τὶς σκέψεις τοῦ ἔπεσε σὲ μιὰ πολυθρόνα ἀνίκανος νὰ πάρῃ μιὰ ἀπόφασι. Ἡ Ναταλία ποὺ κατάλαβε τὸν πόνο τοῦ, τὸν πλησίασε καὶ τοῦ χάιδεψε τὸ μετωπο:

— Ἀγαπημένε μου, τοῦ ψιθύρισε, τὸ ξέρω ὅτι ἡ ἀπόχτησι ἑνὸς παιδιοῦ σ' αὐτὴ τὴν τόσο νεαρὴ ἡλικία σου εἶνε ἕνα μεγάλο δυστύχημα γιὰ σένα. Ὡστόσο θὰ προσπαθῶ νὰ μὴ σοῦ θυμίσω ὅτι εἶσαι ὁ πατέρας τοῦ παιδιοῦ μου. Θὰ προσπαθῶ νὰ μὴ σοῦ διαλύσω τὸν ἐνθουσιασμό καὶ τὰ νεανικά σου ὄνειρα. Εἶσαι ἐλεύθερος Πιέρ. Δεν ἔχεις καμμιὰ ὑποχρέωσι ἀπέναντί μου. Καὶ σοῦ ὀρκίζομαι ὅτι ποτε πειὰ δὲν θὰ σοῦ παραπονεθῶ.

— Εἶμαι ἡλίθιος! Στέναξε ὁ Πιέρ προσηλωμένος στὶς σκέψεις του. Τιμωρήθηκα κι' ἐγὼ ὅπως ὅλοι οἱ ἀνόητοι ἄντρες ποὺ παίζουν με τὶς γυναίκες, ποὺ δὲν ἐνδιαφέρονται γιὰ τὴν καρδιά τους καὶ ποὺ τὸ μόνο ποῦ τοὺς νοιάζει εἶνε νὰ περάσουν μ' αὐτὲς μιὰ ἐφήμερη περιπέτεια. Ἄν σ' ἀγαποῦσα Ναταλία θὰ μπορούσα νὰ σὲ παντρεθῶ κιόλας. Μὰ τώρα μοῦ εἶνε ἀδύνατο νὰ τὸ κάνω. Ἔτσι τὸ παιδί μου δὲν θὰ ἔχῃ τ' ὄνομά μου καὶ θὰ χαθῇ μέσα στὸ ἀνώνυμο πλήθος τῶν παιδιῶν ἑνὸς ἀσύλου, θὰ εἶνε κι' αὐτὸ ἕνα παιδί μιᾶς ἐγκληματικῆς περιπέτειας.

Μὰ ἡ Ναταλία τοῦ δήλωσε:

— Πιέρ, δὲν ἔχεις καθόλου ἐμπιστοσύνη σὲ μένα. Αὐτὸ ἀποκαλύπτουν τὰ λόγια σου. Ἐν τούτοις εἶμαι βέβαιη ὅτι θὰ καταλάβῃς πόσο εἶχες ἀδικο. Θὰ καταλάβῃς ὅτι ἡ εὐτυχία μιὰ φορὰ περνᾷ ἀπὸ τὴ ζωὴ μας... Μπορεῖς νὰ φύγῃς, Πιέρ. Εἶσαι ἐλεύθερος νὰ κάνῃς ὅ,τι θέλεις. Σ' ὀρκίζομαι ὅτι δὲν σοῦ κρατῶ καμμιὰ κακία...

— Ὁχι, Ναταλία, δὲν πρόκειται νὰ σ' ἐγκαταλείψω. Δεν μπορῶ πειὰ νὰ φύγω ἀπὸ κοντά σου. Αὐτὸ τὸ παιδί ποὺ θὰ ἔρθῃ σὲ λίγο στὸν κόσμο ἔνωσε γιὰ πάντα τὴν τύχη μας...

Κι' ὁ Κοττερώ ἔμεινε ὅλη τὴ νύχτα κοντὰ στὴ Ναταλία. Ἦθελε νὰ τὴν κάνῃ νὰ πιστέψῃ ὅτι ποτε πειὰ δὲν θὰ τὴν ἐγκατέλειπε. Ὡστόσο κι' αὐτὸς δὲν πίστευε ὅτι μποροῦσε νὰ γίνῃ αὐτὸ τὸ πράγμα... Κι' ὁ Πιέρ ἀγωνίζονταν νὰ ξεφύγῃ ἀπὸ αὐτὴ τὴν τραγικὴ κατάσταση ὅπως ἕνα τρελλὸ πουλὶ ποὺ πιάστηκε στὶς ξόβερρες καὶ τινάζει μάτια κι' ἀπελπισμένα τὰ φτερά του, προσπαθώντας ν' ἀνακτῇ τὴν ἐλευθερία του.

XI

ΤΟ ΜΑΡΤΥΡΙΟ ΤΗΣ ΝΑΤΑΛΙΑΣ

Η Ναταλία ὅμως δὲν ἄργησε νὰ νοιώσῃ πολὺ γρήγορα πόσο ἀκριβὰ ἐπρόκειτο νὰ πληρώσῃ τὴν εὐτυχία της. Τὴν πρώτη προσβολὴ ἦταν μοιραῖο νὰ τὴς τὴν κάνῃ πάλι ὁ ἀδελφός της. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ποὺ ἐργάζονταν ἀπὸ τὸ πρωτὶ μέχρι τὸ θράδυ

γιὰ νὰ κερδίσῃ τὸ ψωμί του, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ συγχωρήσῃ αὐτὸ τὸ δεύτερο σφάλμα τῆς Ναταλίας. Κι' εἶχε ἀπόλυτο δίκιο, γιὰτὶ δὲν εἶχε ἰδέα ἀπὸ τὴ φοβερὴ τραγωδία τῆς Ναταλίας. Δεν ἤξερε τὸν ἐγκληματικὸ ρόλο ποὺ εἶχε παίξει σ' ὅλη αὐτὴ τὴν ἱστορία ἡ Λουίζα καὶ δὲν φαντάζονταν ὅτι ἡ Ναταλία ἦταν θύμα τῆς ψυχικῆς ἀδυναμίας της καὶ τῆς μεγάλης ἀγάπης ποὺ εἶχε γιὰ τὸν Πιέρ. Ἔτσι μόλις πληρορήθηκε ὅτι ἡ Ναταλία ἐτοιμαζόταν πάλι νὰ γίνῃ μητέρα, ἔτρεξε ἀφρίζοντας στὸ διαμέρισμά της, με τὸ σκοπὸ νὰ τὴν ἐξευτελίσῃ καὶ νὰ τὴν κάνῃ νὰ συναισθανθῇ τὸ λάθος της. Μπήκε σὰν μαϊνόμενος ταῦρος στὸ δωμάτιο τῆς ἀδελφῆς του. Γιὰ νὰ κάνῃ πιὸ ἐντυπωσιακὲς τὶς παρατηρήσεις του καὶ γιὰ νὰ δώσῃ μεγαλύτερη σημασία στὰ λόγια του εἶχε φορέσει τὴν καλύτερη μαῦρη φορεσιά του, ἕνα ἐπίσημο καὶ μακρὺ παλτὸ καὶ σὰν καλὸς ἡθοποιὸς εἶχε προβάει τὴν σκηνὴ ποὺ θὰ δημιουργοῦσε τῆς Ναταλίας:

— Τὰ συγχαρητήριά μου ἀγαπητὴ μου ἀδελφῇ, εἶπε μπαίνοντας στὸ δωμάτιο, δὲν πρόλαβες νὰ μεγαλώσῃς τὸ παιδί ποὺ σοῦ ἄφησε ἐνθύμιο ὁ πρῶτος φίλος σου καὶ ἀμέσως ἔσπευσες νὰ ἐτοιμάσῃς ἄλλο... Συγχαρητήρια! Ἐλπίζω ὅτι αὐτὴ ἡ... φάμπρικα τῶν παιδιῶν δὲν πρόκειται νὰ σταματήσῃ ὡς ἐδῶ πέρα. Μὰ δὲ μοῦ λές; Μήπως ἔχῃς ἀνάγκη ἀπὸ χρήματα; Μήπως θὰ ἠθελες πάλι νὰ σὲ σώσω ἀπὸ τὴν δυστυχία; Τί κάθῃσαι λοιπὸν καὶ δὲν ἔρχεσαι νὰ πέσῃς στὰ πόδια μου καὶ νὰ μὲ κάνῃς νὰ συγκινηθῶ με τὰ ὑποκριτικὰ δάκρυά σου; Φοβάσαι, ἔ; Κατάλαβες ὅτι αὐτὴ τὴν κωμωδία τὴν βαρέθηκα. Κατάλαβες ὅμως ὅτι εἶσαι μιὰ γυναίκα τοῦ δρόμου;

Ἡ Ναταλία δέχθηκε αὐτὰ τὰ λόγια σὰν φοβερὸ μπάτσο.

— Ἀρκετὰ φλυάρησες, τοῦ εἶπε θυμωμένη. Μη ξεχνάς ὅτι εἶμαι πιὸ μεγάλη ἀπὸ σένα, ὅτι ξέρω καλύτερα τὸν κόσμο, ὅτι ποτε δὲν ἀνακατεύθηκα στὶς υποθέσεις σου, γι' αὐτὸ σὲ παρακαλῶ νὰ μὴ ἀνακατεύῃς καὶ σὺ στὶς δικές μου. Ἐνας ἀδελφὸς ποὺ ἐγκαταλείπει τὴν ἀδελφὴ του στὴν τραγικὴ τύχη της καὶ τὴν ἀφήνῃ νὰ παλαίψῃ μόνῃ της με τὶς κακίες τοῦ κόσμου γιὰ νὰ κερδίσῃ τὴ ζωὴ της, δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ ζητᾷ εὐθύνες γιὰ τὰ σφάλματά της...

— Λαμπρά! Λαμπρά! Ἐκανε ὁ Μαντορέ μ' εἰρωνεία. Ἐκανε βλέπω προδόχοι καὶ στὸ κεφάλαιο τῆς ἠθικῆς. Μὰ γράψε στὸ μυαλό σου καλὰ αὐτὸ ποὺ θὰ σοῦ πῶ: Ἐρχοῦν με τὴν ἀπόφασι νὰ σὲ σκοτώσω καὶ νὰ σὲ κάνω νὰ πάψῃς νὰ λερώνης πειὰ τ' ὄνομά μας. Λυπήθηκα ὅμως τὸ παιδί σου. Εἶμαι ἀπόλυτα σύμφωνος. Δεν πρόκειται ν' ἀνακατευθῶ στὶς υποθέσεις σου, μὰ νὰ εἶσαι βέβαιη ὅτι στὸ δρόμο νὰ σὲ δῶ νὰ ζητιανεύῃς γιὰ νὰ θρέψῃς τὸ παιδί σου, δὲν θὰ σὲ λυπηθῶ, γιὰτὶ εἶσαι ἀξία τῆς τύχης σου...

Ξαφνικὰ ὁ Φρειδερίκος εἶδε τὴ φωτογραφία τοῦ Πιέρ πάνω στὴν ἐταξέρα.

— Χμ, αὐτὸς λοιπὸν εἶνε ὁ ὁμορφονιὸς σου; Τὴ ρώτησε. Μὰ τὴν ἀλήθεια δὲν φαίνεται καὶ φτωχός. Μὰ πρέπει νὰ τὸν κάνω νὰ μάθῃ ὅτι ἐκεῖνοι ποὺ σκαρώνουν παιδιὰ ἔχουν ἐπίσης νὰ πληρώνουν...

— Τὰ κανόνισα ὅλα με τὸν Πιέρ, εἶπε ἡ Ναταλία, ὅσο μποροῦσε πιὸ ἡρεμα στὸν ἀδελφὸ της, φοβούμενὴ μήπως τὸν θυμώσῃ περισσότερο καὶ προξενήσῃ στὸν Πιέρ κανένα κακό.

— Λαμπρά, ἐπανελάβε ὁ Μαντορέ. Αὐτὸ με εὐχαριστεῖ ιδιαίτε-
ρως. Θὰ με γλυτώσῃς ἀπὸ τὰ ἐξοδα...

— Βέβαια εἶχες καταξοδευθῇ γιὰ μένα, τ' ἀπάντησε εἰρωνικά ἡ Ναταλία.

Ὁ Μαντορέ ὅμως τῆς ἔδωσε ἕνα δυνατό χτύπημα στὸ πρόσωπο, τὴν ἔφτυσε μ' ἀηδία καὶ βγήκε ἀπὸ τὸ δωμάτιο, φωνάζοντας:

— Τὸ καλύτερο ποὺ ἔχεις νὰ κάνῃς εἶνε νὰ κρεμαστής!

Ἡ Ναταλία ἔκρυψε τὸ πρόσωπό της μέσα στὰ χέρια της κι' ἄρ-

χισε να κλαίει.

—Τρελλάθηκες; Της φώναξε ή Λουίζ μπαίνοντας στο δωμάτιο. Έγώ αγωνίσθηκα για να τον πείσω να ρθῇ να σ' επισκεφθῇ καὶ τὸν ἔδιωξες; Σκέφθηκες ποιὸς θὰ σοῦ πληρώνη τὴν τροφή σου; Σκέφθηκες ὅτι ἡ κατάστασί σου δὲν σοῦ ἐπιτρέπει νὰ ἐργασθῇ; Ξεχνᾷς ὅτι κατάντησες ἓνα ἀσθενικὸ πλάσμα ποὺ διαρκῶς θρίσκεται στὸ κρεβάτι;

—Ἐλπίζω ὅτι θὰ μὲ βοηθήσῃ ὁ Πιέρ, εἶπε ἡσυχα ἡ Ναταλία καὶ μὲ ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη.

—Ναί, ναί, ἔκανε εἰρωνικὰ ἡ Λουίζ, «μ' αὐτὸ τὸ πλευρὸ νὰ κοιμάσαι»... Ξεχνᾷς λοιπὸν ὅτι ὁ Πιέρ δὲν σ' ἀγαπᾷ κι' ὅτι δὲν σοῦ δίνει μιὰ δεκάρα σημασία;

—Τὸ παιδί ποὺ θὰ φέρω στὸν κόσμον εἶνε δικό του.

Ἡ Λουίζα ἔμεινε ἄφωνη. Ἡ Ναταλία τὴν εἶχε ἀγγίξει στὴν πὶο εὐαίσθητη χορδὴ τῆς ψυχῆς της. Ἡ Πραντέλ ἀγαποῦσε μὲ πάθος τὰ παιδιὰ καὶ ὁ μεγάλος της καὶ μὸς ἦταν ν' ἀποχτήσῃ ἓνα μὲ τὸν Τεό, ἔστω κι' ἂν ἐπρόκειτο νὰ δοκιμάσῃ τοὺς ἐξευτελισμοὺς καὶ τὴν δυστυχία τῆς Ναταλίας. Κι' ἡ θλίψις της ἦταν τόσο μεγάλη ποὺ λησμόνησε ὅλες τὶς παρατηρήσεις ποὺ εἶχε κάνει τῆς Ναταλίας κι' ἄρχισε νὰ τῆς ζητᾷ ἓνα σωρὸ πληροφορίες σχετικὲς μὲ τὸ παιδί της.

Ἡ Ναταλία ὅμως ἔκρυβε προσεχτικὰ ὅλες τὶς σκέψεις της. Ἦταν ἀπὸ ἐκείνες τὶς γυναῖκες ἡ ὁποῖες ἐνῶ εἶνε ὑπόδειγμα μητέρων, ὡστόσο ἔχουν μιὰ πολὺ παράδοξη τύχη. Ὁ πατέρας τοῦ πρώτου παιδιοῦ της δὲν τὴν ἀγαποῦσε καὶ τὴν εἶχε ἐγκαταλείψει ἀπὸ τὴν πρώτη τρυφερὴ θραυδία της. Ὁ πατέρας τώρα τοῦ δευτέρου παιδιοῦ της, τὸν ὁποῖο ἐκείνη κυριολεκτικῶς ἐλάτρευε, δὲν τὴν ἀγαποῦσε καθόλου καὶ μάλιστα καθὼς τὴν εἶχε πληροφορήσει ἡ Λουίζα ἦταν ἐρωτευμένος με μιὰ ἡθοποιὸ τῆς «Ὀπερας». Μὰ δὲν χρειαζόταν καὶ μεγάλη ἐξυπάδδα γιὰ νὰ καταλάβῃ ὅτι ὁ Πιέρ παρ' ὅτι ἦταν ἡ μητέρα τοῦ παιδιοῦ του, τὴν παραμελοῦσε καὶ εὗρισκε χίλιους τρόπους γιὰ νὰ ξεφύγῃ ἀπὸ αὐτήν. Ἡ Ναταλία διαισθανέτο ὅλο αὐτὸ τὸ παιγνίδι ποὺ παιζόταν εἰς θάρος της, ὡστόσο ἔκρυβε ὅσο μποροῦσε τὸ ψυχικὸ μαρτύριό της. Συχνὰ ὅμως ἡ θλίψις, ἡ ἀνησυχία γιὰ τὸ τί θ' ἀπογίνονταν τὸ παιδί της, ὁ φόβος μήπως τυχὸν αὐτὸ τῆς ἔφερνε τὸν θάνατο τὴν ἔκανε, νὰ γράφῃ στὸν Πιέρ σπαρχικὰ γράμματα σὰν τὸ ἀκόλουθο:

«Ἀγαπημένε μου, πρέπει ὅπωςδήποτε νὰ ρθῇς ἀπόψε νὰ μὲ δῇς. Εἶμαι πολὺ δυστυχισμένη κι' ἄρρωστη. Μὴ ξεχνᾷς δὲ ἀκόμη, ὅτι εἶμαι καὶ λιγάκι ζηλιάρα... Σὲ φιλῶ πολλές-πολλές φορές.

Ἡ «ἀγαπημένη» σου γυναικούλα
ΝΑΤΑΛΙΑ»

Μὰ ὁ Πιέρ ἀργοῦσε νὰ ρθῇ στὸ διαμέρισμα τῆς Μαντορέ καὶ τότε ἐκείνη κυριευμένη ἀπὸ μιὰ φοβερὴ ἀπελπισία ἄρχιζε νὰ κλαίῃ καὶ νὰ στεναζῇ:

—Απόψε θὰ πάῃ σὲ μιὰ ἄλλη γυναῖκα! Θὰ πάῃ ἀπόψε νὰ συναντήσῃ τὴν «θεατρίνα του», θὰ διασκεδάσῃ πρῶτα μαζὺ της κι' ὕστερα θὰ ρθῇ νὰ μὲ δῇ... Μπορεῖ κιόλας ἐκείνη νὰ τὸν περιμένῃ ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ μέσα στ' ἀμάξι...

Κι' ὅταν ἀκούγε τὸ ἀμάξι τὸ Πιέρ νὰ στέκεται στὸ πεζοδρόμιο, ἔγερνε ἀπὸ τὸ παράθυρο καὶ προσπαθοῦσε νὰ μαντεύσῃ ἂν ἦταν ἀληθινὲς ὅλες αὐτὲς ἡ ὑπόνοιες ποὺ κάναν τὴν καρδιά της νὰ ὑποφέρει. Καὶ συχνὰ δὲν δίσταζε μάλιστα νὰ τὶς ἐξομολογήσῃ στὸν Πιέρ καὶ νὰ τοῦ κάνῃ μιὰ φοβερὴ σκηνὴ ζηλοτυπίας. Μὰ ἐκεῖνος τὴν ἀκούγε μὲ ἀπάθεια κι' ὕστερα τῆς δῆλωνε μ' ἓνα χαμόγελο καλῶσυνης:

—Μὰ τὴν ἀλήθεια εἶσαι ἀκόμη πολὺ παιδί. Δὲν σοῦ ταιριάζει ὁ ρόλος τῆς μητέρας.

Καὶ προσπαθοῦσε νὰ τὴν ἡμερέψῃ γιὰτὶ μιὰ τρομερὴ σκέψις εἶχε ριζωθῇ στὸ μυαλό του. Φοβῶταν μήπως πάνω στὴν ἀπελπισία της ἡ Ναταλία σκότωνε τὸ παιδί της! Ἀλλῶστε ἡ ὑγεία της εἶχε τόσο κλονισθῇ ποὺ μιὰ δυνατὴ στενοχώρια θὰ τὴν ὠδηγοῦσε στὸν τάφο.

Ἡ Ναταλία ὅμως δὲν ἀργοῦσε νὰ λογιεῖται καὶ νὰ συνέλθῃ.

—Τί ζωὴ Θεέ μου! Τί ζωὴ! τοῦ ἔλεγε. Δὲν ἔχω οὔτε τὸ δικαίωμα νὰ στενοχωρηθῶ, οὔτε μοῦ ἐπιτρέπεται νὰ κλαίω!... Τὸ ξέρω ὅτι δὲν μ' ἀγαπᾷς κι' ὅτι ἐνδιαφέρεσαι γιὰ μιὰν ἄλλη. Κι' ὡστόσο εἶμαι ἡ μητέρα τοῦ παιδιοῦ σου, Πιέρ... Πές μου, Πιέρ, ἀλήθεια ἀγαπᾷς τὴ φίλη σου;...

Κι' ὁ Κοτερρὼ ποὺ ἐκνευρίζετο ἀπὸ αὐτὲς τὶς συζητήσεις ἀναγκάζετο τέλος νὰ τῆς ὁμολογήσῃ:

—Ἀφοῦ ἐπιμένεις, δὲν σοῦ τὸ κρύβω. Τὴν ἀγαπῶ πάρα πολὺ!... Αὐτὸ θέβαια εἶνε πολὺ τρομερὸ γιὰ σένα, μὰ εἶνε ἀλήθεια. Μόλις φέρῃς στὸν κόσμον τὸ παιδί μου θὰ εἶσαι ἐλεύθερη νὰ κάνῃς ὅ,τι θέλεις. Μὰ τώρα δὲν ἔχεις τὸ δικαίωμα οὔτε νὰ κλαῖς, οὔτε νὰ στενοχωρῇσαι. Δὲν ἔχεις τὸ δικαίωμα νὰ σκοτώσῃς τὸ παιδί μου...

Ἡ Ναταλία ἔσκυβε τὸ κεφάλι σὰν ἔνοχος καὶ τέλος ψιθύριζε:

—Καταλαβαίνω ὅτι μὲ μισεῖς, Πιέρ. Σ' ἔκανα πατέρα δίχως νὰ τὸ θέλῃς. Σοῦ ψαλλίδιασα τὰ φτερά τῶν ὀνείρων σου. Μὰ σέ παρακαλῶ μὴ μοῦ φέρεσαι μ' αὐτὸ τὸν τόσο ἀπότομο καὶ σκληρὸ τρόπο. Αἰσθάνομαι τὸν ἑαυτὸ μου τόσο ἀδύνατο. Σοῦ ὀρκίζομαι, Πιέρ, ὅτι δὲν φταίω γι' αὐτὸ τὸ σφάλμα μου.

Ὅταν ὁ Κοτερρὼ ἔφευγε ἀπὸ κοντὰ της ἡ Ναταλία κυριεύονταν ἀπὸ ἓναν ἀπερίγραπτο πόνο:

—Ὅλα τέλειωσαν πειὰ ψιθύριζε! Ὅλα τέλειωσαν!...

Κι' ἡ δυστυχία της γίνονταν μεγαλύτερη γιὰτὶ ἦταν ὑποχρεωμένη ν' ἀκούῃ ὅλες τὶς τρυφερότητες τοῦ Τεό καὶ τῆς Λουίζας καὶ νὰ παρακολουθῇ τὴν εὐτυχισμένη ἐξέλιξι τοῦ τρυφεροῦ εἰδυλλίου τους. Καὶ μὲ τὴν ἀπογοήτευσιν στὴν καρδιά ἐνῶ ἐνοιῶθε τὶς φτεροῦγες τοῦ θανάτου νὰ τὴν ἀγγίζουν, ἔγραφε ἱκετευτικὰ γράμματα στὸν Πιέρ καὶ τὸν παρακαλοῦσε νὰ τῆς γράφῃ δυὸ τρυφερὲς λέξεις γιὰ νὰ τὴν παρηγορή.

Κι' ὁ Πιέρ ἐκτελοῦσε αὐτὴ τὴν παράκλησίς της σὰν ἀγαρεία. Ἀλλῶστε αὐτὴ ἡ ἱστορία εἶχε ξεκαθαρίσει πειὰ στὸ μυαλό τοῦ Πιέρ. Εἶχε ἀποφασίσει νὰ ἐνδιαφέρεται καὶ νὰ συντηρῇ τὴ Ναταλία ἔως ὅτου φέρῃ στὸν κόσμον τὸ παιδί του. Ὑστερα μιὰ παραμόννα θὰ τὸ ἐπαίρνε μακριὰ ἀπὸ αὐτὴ τὴν γυναῖκα στῆς ὁποίας τὴν πόρτα καιροφυλαχτοῦσε ἡ διαφθορά κι' ὁ Πιέρ θὰ τὴν ξεχνούσε. Ἀλλῶστε εὗρισκε εἰς αὐτὴ ἡ αἰσθηματικὴ περιπέτειά του εἶχε διαρκέσει πάρα πολὺ. Ἴσως περισσότερο ἀπ' ὅσο ἔπρεπε. Κι' ἂν δὲν τύχαινε στὴ μέση αὐτὸ τὸ παιδί, ἀσφαλῶς ἀπὸ πολὺ καιρὸ θὰ εἶχε ἐγκαταλείψει τὴ Ναταλία.

Ἐν τούτοις ὁ Πιέρ ἤξερε νὰ προσποιῇται. Γι' αὐτὸ κανεὶς δὲν εἶχε ὑποπτεῖται τὰ σχέδιά του. Στὸ θάθος μάλιστα τῆς καρδιάς τῆς Ναταλίας ἔτρεμε μιὰ ἐλπίδα. Σκεφτόταν ὅτι ὁ Πιέρ θὰ συνεκινεῖτο ἀπὸ τὴν ἀφοσίωσιν καὶ τὴν ἀγάπην ποὺ τοῦ ἔδειχνε καὶ θὰ ἐπέτρεπε σ' αὐτὴ, τὴν μητέρα τοῦ παιδιοῦ του, νὰ ζῇ στὸ περιθώριο τῆς ζωῆς του. Μὰ ἦταν μοιραῖο ἡ Ναταλία νὰ μὴ δοκιμάσῃ οὔτε αὐτὴ τὴν λίγη εὐτυχία, γιὰτὶ τὴν περίμενε μιὰ πὶο τραγικὴ καὶ πὶο ἀντριχιαστικὴ τύχη...

XII

Ο ΤΟΚΕΤΟΣ

ΚΑΜΜΙΑ άλλη γυναίκα δεν θρέθηκε τόσο εγκαταλελειμμένη και ξεχασμένη απ' όλους κατά τις ιερές στιγμές του τοκετού της όπως η Ναταλία.

Αλλά με τον μεγάλο ήρωισμό που παίρνει η γυναίκα, αυτή την ώρα, υπέφερε κι' εκείνη τους φρικιαστικούς πόνους και τα τρομακτικά συναισθήματα που την κυρίευαν. Με δάκρυα στα μάτια είχε ψιθυρίσει «άντιο» στον Πιέρ κι' είχε κλεισθή στο διαμέρισμά της. 'Η Λουίζα κι' ο Τεό εκείνη τη μέρα είχαν φύγει από το πρωί, ή έργατριες δεν είχαν έρθει καθόλου, γιατί το άτελιε παρέμενε κλειστό κι' η Ναταλία ολομόναχη κι' υποφέροντας, άκουγε τους ρυθμικούς κρότους του ρολογιού και νόμιζε ότι από στιγμή σε στιγμή θα βγίη ή ψυχή της! "Εμοιαζε σαν μιά κατάδικο που την είχαν κλείσει στο κελλί του θανάτου.

—Μαμά! Μαμά! Φώναζε τρέχοντας κοντά της ή Γαβριέλλα έντρομη, ή κυρία του 27 πέθανε και τώρα γίνεται ή κηδεία της.

'Η Ναταλία πάγωσε από τη φρίκη της. "Ηξερε πολύ καλά αυτή την ωμόρφη γυναίκα του άντικρυνού σπιτιού. Την καμάρωνε για τη νεανική δροσιά της, τη χάρι της και την ευθυμία της. Και να ξαφνικά που αυτή γυναίκα είχε πεθάνει. Με μιά παράδοξη άγνωση ή Ναταλία άνασκηκόνοντας το στορ του παραθύρου είδε να κατεβάζουν το άνθοστόλιστο φέρετρο, στο όποιο άναπαύοταν άκόμη πιό γοητευτική αυτή ή γυναίκα, τους συγγενείς της και τους φίλους της που κλαίγαν σπαραχτικά, τις γυναίκες της συνοικίας που είχαν μαζευθή συγκινημένες για να παρακολουθήσουν την κηδεία. "Επειτα είδε αυτή την πένθιμη πομπή να χάνεται σιγά-σιγά στο βάθος του δρόμου κι' ή ψαλμωδίες των παπάδων να σβύνουν στ' αυτιά της. Τότε ή Ναταλία κατάχλωμη ψιθύρισε:

—Στην κηδεία μου δεν θάρη κανείς!... Κανείς δεν θα χύση ένα δάκρυ για το θάνατό μου... Θα πεθάνω μέσα σ' αυτή την κρύα την κάμαρα κι' ούτε κι' αυτός ο Πιέρ δεν θ' άκολουθήση το φέρετρό μου, ούτε θα το στολίσω με λουλούδια.

Και ξαφνικά κυριεύθηκε από μιά άπερίγραπτη άπελπισία:

—"Οχι, όχι, φώναζε, δεν θέλω να πεθάνω!... Δεν θέλω να πεθάνω!... Είμαι νέα! Πολύ νέα άκόμη!... 'Η Γαβριέλλα είνε άκόμη τόσο μικρή!... Θεέ μου λυπήσου με!...

Ξαφνικά την έπιασαν οι φοβεροί πόνοι του τοκετού.

—Γαβριέλλα, παιδί μου, φώναζε με κόπο, τρέξε να πής στον κ. Ντελόρμ να ρθί άμέσως στο δωμάτιο.

"Ο θυρωρός έτρεξε άνήσυχος κοντά της.

—"Ωστε, είπε χαμογελώντας, ο μικρούλης...

—Ναί, ναί, φώναζε με κόπο ή Ναταλία. Είνε άκριβώς ή μέρα του.

"Ο κ. Ντελόρμ, που ήταν ένας από εκείνους τους άνθρώπους των συνοικιών που θυσιάζονται για να έξυμνητήσουν τους άλλους, που ξέρουν τα πάντα, που είνε πρόθυμοι για τα πάντα και που προσφέρουν σ' όλους τη βοήθειά τους, άναστατώθηκε. "Ετρεξε δεδεξιά-άριστέρα, βρήκε σεντόνια, πανιά, έτοιμάσε ζεστά νερά, σαπουνάδες, έπιδέσμούς, ό,τι χρειαζόταν για την αίματηρή ύποδοχή του «μικρούλη» και προσπάθησε να δώση θάρρος στη Ναταλία.

—"Εννοια σου, της δήλωνε, δεν είνε τίποτε: το πρώτο παιδί μου τό γέννησε ή γυναίκα μου μέσα στο σιδηρόδρομο... Το δεύτερο τό γέννησε κατά τη μετακόμισί μας από ένα σπίτι στο άλλο καθώς ήταν σκαρφωμένη πάνω στα έπιπλα!... Το τρίτο, τέλος, τό έφε-

ρε στον κόσμο με τη συντροφιά μου. "Εκείνο τό θράδυ μάλιστα ήμουν μεθυσμένος και δεν καταλάβαινα τί μου έλεγε να κάνω. "Εννοια σου, παιδί μου. Θα δής ότι θα «έλευθερωθής» πολύ γρήγορα...

"Εκείνη τη στιγμή ή Ναταλία έβγαλε μιά άνατριχιαστική κραυγή πόνου, σαν ένα μαχαίρι να της είχε σχίσει τα σπλάγχνα. "Οταν συνήλθε παρακάλεσε τον κ. Ντελόρμ:

—Κλείστε το παράθυρο! Δεν θέλω ν' άκούη ή γειτονιά τις φωνές μου!...

"Η δυστυχισμένη σκεφτόταν ότι δεν είχε τό δικαίωμα ούτε να στενάξη για τόν πόνο που έσφαζε τα σωθικά της. Δεν είχε τό δικαίωμα την ώρα του τοκετού της να φωνάξη όπως όλες ή τίμιες γυναίκες. Το παιδί της είχε έρθει στον κόσμο χωρίς την άπαραίτητη έκκλησιαστική διατύπωση, είχε έρθει μόνο με τόν έρωτα. Κι' ούτε αυτός ο πατέρας του παιδιού της δεν έρίσκονταν κοντά της για να την παρηγορήση, να της δώση θάρρος και να την κάνη να έλπιζη ότι θα άντεχε σ' αυτή τη φοβερή δοκιμασία.

"Ο τοκετός της Ναταλίας ήταν έξαιρετικά δύσκολος. Παρά την... πείρα του κ. Ντελόρμ και τις φροντίδες του, τό μωρό δεν έννοούσε να εγκαταλείψη τό σώμα της μητέρας του. Την βασάνιζε άνατριχιαστικά, έκανε τα μάτια της να διάστέλλωνται ύπερβολικά από τόν πόνο και την έξαντλούσε με μιά φοβερή αίμορραγία.

"Η Ναταλία για να πάρη θάρρος φώναζε κάθε τόσο τ' όνομα του Πιέρ, έλεγε: ένα σωρό άκατάληπτες κι' άσυνάρτητες προσευχές στην Παναγία, και τέλος έβγαλε μιά άγρια, μιά φοβερή κραυγή πόνου, έπειτα μιά δεύτερη άκόμη πιό άνατριχιαστική και τέλος ξεφώνισε με όλη τη δύναμι των νεύρων της, με όλη τη δύναμι της σποραγμένης ψυχής της και ξαφνικά όλοι εκείνοι οι φοβεροί πόνοι της πέρασαν.

—Τί συνέβη; Ρώτησε άνήσυχη.

—"Ολα τέλειωσαν καλά, της άπάντησε ο κ. Ντελόρμ κρατώντας ένα μελανιασμένο πλάσματάκι στην άγκαλιά του, που ξεφώνιζε...

"Η Ναταλία προσπάθησε να χαμογελάση. "Επειτα τα μάτια της γέμισαν δάκρυα κι' έγειρε στο μαξιλάρι της λιπόθυμη.

"Οταν συνήλθε ρώτησε τον κ. Ντελόρμ γιατί μέσα στην άγωνία της δεν είχε άκούσει τα κλάματα του παιδιού της.

—Πέθανε;

Μα ο Ντελόρμ, με δάκρυα συγκινήσεως στα μάτια, της έδειξε με τό χέρι του ένα τόσο δά πλάσματάκι, μιά μικρή κοριτσιίστικη κούκλα κατακόκκινη που έρίσκονταν στην άλλη άκρη του κρεβάτιου.

—Είνε μιά χαρά, της είπε, τό κοριτσάκι σας.

"Η Ναταλία επανέλαβε σαν σε όνειρο αυτά τα λόγια. "Επειτα προσέθεσε:

—Θέλω να κοιμηθώ!...

Κι' έκλεισε πάλι τα μάτια της.

"Αργά τό θράδυ την ξύπνησαν τα εύθυμα γέλια του Τεό και της Λουίζας που μπηκαν μεθυσμένοι στην κάμαρα.

—Τί συμβαίνει δώ πέρα; Φώναζε ο Τεό. Κύτταξε Λουίζα λες κι' είχε γίνει μιά ταυρομαχία! Τί σημαίνουν όλ' αυτά τα αίματα;...

—Σιωπή! Τους φώναζε αύστηρά ο κ. Ντελόρμ. Σεβασθήτε τόν ύπνο μιάς μητέρας.

—Πώς; "Εκανε ή Λουίζα, ή Ναταλία γέννησε;

—Που είνε ο μικρούλης; Ρώτησε ο Τεό.

—Εἶνε κορίτσι, εἶπε πάλι ὁ Ντελὸρμ κυττάζοντας κατάπληκτος αὐτοὺς τοὺς δυὸ μεθυσμένους...

—Ἐμπρός, Τεό, φώναξε ἡ Λουίζα, τρέξε νὰ εἰδοποιήσης τὴν παρμαμόνα καὶ ρίξε ἕνα τηλεγράφημα στὸν Πιέρ ὁ ὁποῖος ἀσφαλῶς δὲν θὰ μείνῃ καὶ τόσο εὐχαριστημένος ἀπὸ τὴν Ναταλία γιατί ἤθελε ἀγόρι... Πρέπει νὰ τῆς πάρουμε τὸ παιδί πρὶν νὰ τὸ καταλάβῃ...

Μὰ ἡ Ναταλία ποὺ εἶχε ἀκούσει αὐτὰ τὰ τελευταῖα λόγια τῆς Λουίζας ἀνοίξε μὲ τρόμο τὰ μάτια τῆς:

—Θὰ μοῦ πάρετε τὸ παιδί μου, ψιθύρισε. Ὅχι Λουίζα δὲν μπορεῖς νὰ κάνῃς ἐσὺ ἡ καλύτερη φίλη μου αὐτὸ τὸ ἐγκλημα. Δὲν μπορεῖς νὰ μοῦ στερήσης τὸ παιδί μου...

—Ἀκουσε, ἀνόητη, τῆς εἶπε αὐστηρὰ ἡ Λουίζα, μοῦ φαίνεται ὅτι μᾶς παραγίνηκες φόρτωμα. Ἐκτελοῦμε ἐντολὴ τοῦ Πιέρ. Γὸ παιδί θ' ἀνατραφῇ ἀπὸ μιὰ γερὴ καὶ γεμάτῃ ὑγεία παρμαμόνα κι' ὄχι ἀπὸ σένα ποὺ ἔχεις μεταβληθῇ συ σκουληκι. Ἐπειτα δὲν θέλω φασαρίες καὶ κακογλωσσίες μέσα στὸ σπίτι μου.

—Μὴ τὴ θασανίζετε, παρετήρησε ὁ κ. Ντελὸρμ. Εἶνε ὑπερβολικὰ ἐξαντλημένη. Ἐκανε ἕνα πολὺ δύσκολο τοκετό.

—Ἐσὺ νὰ κυττᾷς τὴ δουλειά σου καὶ βούλωσε τὸ στόμα σου, τ' ἀπάντησε ἡ Λουίζα. Καλὰ θὰ κάνῃς νὰ μᾶς ὑδειάζῃς τὴ γωνιά!...

Ἡ Πραντέλ ἀπὸ τὴ φοβερὴ ζήλεια τῆς ποὺ ἡ Ναταλία εἶχε ἀπογνήσει παιδί μὲ τὸν Πιέρ ἐνῶ ἐκείνη μὲ τὸν Τεό δὲν εἶχε οὔτε... γατάκι, δὲν ἤξερε τί ἔλεγε. Κι' ἀσφαλῶς μὲ τὴν φιδίσια γλῶσσα τῆς θὰ σκότωνε τὴν Ναταλία ἂν δὲν ἐρχόταν ἡ χοντρή παρμαμόνα.

Αὐτὴ ἡ γυναῖκα ποὺ ἤξερε καλὰ τὴ δουλειά τῆς περιποιήθηκε τὴν Ναταλία, τῆς ἔδωκε τὰ σεντόνια, τῆς φόρεσε καθαρὰ ἐσώρουχα, ταχτοποίησε τὸ δωμάτιο κι' ὕστερα πῆρε τὸ παιδί κι' ἐξαφανίστηκε. Τίποτε πειὰ δὲν μαρτυροῦσε τὴς ἀνατριχιαστικὲς στιγμὲς ποὺ εἶχε περάσει ἡ Ναταλία ἐκεῖ μέσα. Ἡ Ναταλία ἐκλαίγε τώρα σιωπηλά. Ὅλοι τὴν εἶχαν ἐγκαταλείψει. Τὸ παιδί τῆς τὸ εἶχε ἀποσπάσει ἀπὸ τὴν ἀγκαλιά τῆς, ἀσυγκίνητη μιὰ ἄγνωστη γυναῖκα. Ὁ Πιέρ ὅπως ἔμαθε βρισκόταν στὴ Διέππη. Ἡ Λουίζα κι' ὁ Τεό εἶχαν ἀποσυρθῇ στὸ διαμέρισμά τους καὶ μόνο ἡ Γαβριέλλα γονατισμένη μπρὸς στὰ εἰκονίσματα, παρακαλοῦσε τὸ Θεὸ νὰ κάνῃ τὴ μητέρα τῆς καλὰ καὶ νὰ τῆς φέρουν πάλι τὴν ἀδελφοῦλα τῆς.

—Γαβριέλλα, μικρή μου Γαβριέλλα, ψιθύρισε ἡ Ναταλία ποὺ δὲν εἶχε ἀντιληφθῇ τί ἔκανε μόνῃ τῆς ἡ μικρούλα, ἔλα δῶ παιδί μου. Δῶσε μου ἕνα μολύβι σου καὶ χαρτί. Θέλω κάτι νὰ γράψω...

—Δὲν μπορῶ νὰ στὸ γράψω, ἐγὼ ραμά; προθυμοποιήθηκε ἡ Γαβριέλλα.

—Ὅχι, χρυσό μου παιδί, ψιθύρισε μὲ δάκρυα ἡ Ναταλία, εἶνε τόσα πολλὰ ποὺ θὰ κουρασθῇς.

—Σὲ ποιὸν θὰ γράψῃς ραμά;

—Στὸν Πιέρ...

—Ἀ, ἔκανε ἡ μικρούλα σκεπτικὴ. Μὰ γιατί τοῦ γράφεις ἀφοῦ πειὰ δὲν μᾶς ἀγαπάει;...

Ἡ Ναταλία δὲν τῆς ἀπάντησε. Γυρμένη μὲ κόπο στὸ τσαπέζι ποὺ ἦταν δίπλα στὸ κρεβάτι τῆς ἄρχισε νὰ γράφῃ:

«Ἀγαπημένε μου μικρὲ σύζυγε...

XIII

Η ΧΑΡΑ ΕΝΟΣ ΠΑΤΕΡΑ

Ο ΤΑΝ ὁ Πιέρ πληροφορήθηκε τὴν εἶδησι ὅτι ἐγίνε πατέρας, ἀπὸ τὸ τηλεγράφημα τοῦ Τεό, στὴν ἀρχὴ μιὰ ἀπογοήτευσι κυρίεψε τὴν καρδιά του. Σημείωσε ὥστόσο τ' ὄνομα ποὺ τοῦ ζητοῦσαν νὰ δώσῃ στὴν κόρη του. Θὰ τὴν ὠνόμαζε Μαρία-Ἀντουανέττα. Αὐτὸ τ' ὄνομα πάντα τοῦ ἄρεσε καὶ πάντα χτυποῦσε ὡμορφα στ' αὐτιά του. Καὶ τηλεγράφησε αὐτὴ τὴν ἐντολὴ του εἰς τὸν ἀριθμὸ 14 τῆς ὁδοῦ Ναβαρέν. Ἐπειτα ὅλ' αὐτὰ τοῦ φάνηκαν τόσο περιέργα ποὺ ἄρχισε νὰ γελάῃ. Ὑστερα ἔκανε μερικὰ θήματα στὸ πεζοδρόμιο ζαλισμένος ἀπὸ μιὰ παράδοξη εὐχαρίστησι ποὺ εἶχε ἀρχίσει νὰ φουσκῶνῃ τὸ στήθος του. Καὶ ξαφνικὰ ψιθύρισε μ' ἕνα χαμόγελο:

—Πιέρ, φίλε μου, πρέπει τώρα νὰ γίνῃς σοβαρώτερος!... Ἐχεις ἕνα παιδί... Ἐνα κοριτσάκι.

Ὁ Πιέρ ἦταν μόλις 25 χρόνων κι' αὐτὴ ἡ λέξι χτυποῦσε τόσο παρᾶξενά στ' αὐτιά του, ποὺ δὲν τολμοῦσε νὰ πιστέψῃ τὴ σημασίᾳ τῆς...

—Ἐχω ἕνα παιδί, φώναξε, ἕνα ἀληθινὸ παιδί ποὺ μιλάει καὶ κλαίει, ποὺ θὰ μὲ φωνάζῃ μπαμπά καὶ θὰ χτυπάῃ ἀπὸ τὴ χαρὰ τὰ χεράκια του...

Στὸν καθρέφτη ἐνὸς καταστήματος στάθηκε καὶ καμάρωσε τὴν κορμοστασιά του:

—Δὲν εἶσαι ἄσχημος, Πιέρ, ψιθύρισε κι' ἂν σοῦ μοιάσῃ ἡ κόρη σου δὲν θὰ εἶνε καθόλου ἄσχημη. Ἐπειτα κι' ἡ Ναταλία ἦταν γοητευτικὴ...

—Τί θέλετε κύριε; Τὸν ρώτησε ἕνας ὑπάλληλος, ὁ ὁποῖος στεκόταν στὴν εἴσοδο τοῦ καταστήματος.

—Ἐχω ἕνα παιδί!... Ἐνα χαριτωμένο κοριτσάκι!... Τοῦ δῆλωσε ὁ Πιέρ.

—Λοιπόν; Ἀπόρησε ὁ ὑπάλληλος.

—Δὲν ἔχει «λοιπόν» φίλε μου, τ' ἀπάντησε χαμογελώντας ὁ Πιέρ. Εἶμαι πατέρας!...

—Καὶ τί μ' ἐνδιαφέρει ἐμένα; Τοῦ εἶπε ὁ ὑπάλληλος σηκώνοντας ἀδιάφορα τοὺς ὤμους.

—Ἀλήθεια τί τὸν ἐνδιαφέρει αὐτόν, ἕναν ἄγνωστο; σκέφθηκε ὁ Πιέρ καὶ δῆλωσε στὸν ὑπάλληλο:

—Μὲ συγχωρεῖς, φίλε μου, μὰ ἂν γίνῃς καὶ σὺ πατέρας, τότε θὰ καταλάβῃς τὴ χαρὰ μου...

Κι' ὁ Πιέρ συνέχισε ἐνθουσιασμένος τὸ δρόμο του. Στὸ σπίτι του μόλις μποροῦσε νὰ συγκρατῇ τὴν χαρὰ του. Τὴν ὥρα τοῦ γεύματος, ποὺ ἦταν ὅλοι μαζεμένοι στὸ τραπέζι, σκέφθηκε νὰ τὸ πῇ στὸν πατέρα του:

—Μπαμπά, τοῦ φώναξε, πῶς θὰ σοῦ φαίνονταν ἂν σοῦ ἔλεγα ὅτι ἔχω ἕνα παιδί...

Ὁ πατέρας τοῦ Πιέρ, ἡ μητέρα του, τ' ἀδέλφια του στάθηκαν καὶ τὸν κύτταξαν μ' ἀνοιχτὸ στόμα.

—Τί εἶπες; ρώτησε ἡ μητέρα του.

Ὁ Πιέρ ἀπὸ τὸ ὕφος τῶν δικῶν του κατάλαβε ὅτι δὲν τοῦ ἦταν δυνατό νὰ ἐπαναλάβῃ αὐτὴ τὴ φράσι γιατί θὰ ἔσκαγε σὰν μπόμπα

και θα γκρέμιζε όλη την υποδειγματική πειθαρχία του σπιτιού. Και ασφαλώς κανείς δεν θα του συγχωρούσε αυτή την τρέλλα. Έσπευσε λοιπόν να τους άπαντήσει:

—Τίποτα, πήγα να πω μια άνοησία!... "Ηθελα να άστειευθώ!...

—"Έχεις μεγάλο κέφι σήμερα, παρατήρησε ο πατέρας του. Σά να μου φαίνεται ότι με τον φίλο σου τον Τεό κάνετε μερικές μπερμπαντιές που δεν μ' άρέσουν...

Και κούνησε άπειλητικά το χέρι του. "Ο Πιέρ άναγκάστηκε να ήσυχάσει. "Επειτα από το γεύμα όμως έτρεξε να βρή τον Τεό, ο οποίος άφού τον συνεχάρη για τό... κατόρθωμά του, του έδωσε την διεύθυνσι της παραμάννας, ή οποία είχε εγκατασταθή στο Παβό.

"Ο Πιέρ συνέχισε την τρελλή κούρσα του. Την ίδια κιόλας μέρα πήρε το τραίνο έφθασε σ' εκείνο το ήσυχο χωριό και πήγε κατ' ευθείαν στο σπίτι της παραμάννας. Εκείνη την ώρα όλοι κοιμώντουσαν. "Ωστόσο ο Πιέρ τρελλός από την έπιθυμία να δη το παιδί του άναστατάωσε το σπίτι, ξύπνησε όλο τον κόσμο και ζήτησε να δη την παραμάννα:

—Άνοιχτε μου λοιπόν, φώναξε... Θέλω να δώ το παιδί μου, τη μικρούλα Άντουανέττα...

—"Ήσαστε;... είπε ή παραμάννα δισταζοντας.

—Ναί, ναι πές το μη φοβάσαι! Είμαι ο Πιέρ Κοττερώ, ο πατέρας της. Τόση ντροπή σου κάνει αυτή ή λέξι;...

—"Όχι, ψιθύρισε σαστισμένη εκείνη, μά είνε μερικοί κύριοι που δεν κάνουν τόσο θόρυβο, που δεν θέλουν να μαθευτή τ' όνομά τους και που έρχονται πάντα ως εδώ με χίλιες προφυλάξεις...

—"Α, βλέπω πως ξεύρεις καλά τη δουλειά σου...

—Τό επάγγελμα, κύριε, μου δίδαξε πάρα πολλά πράγματα...

—Έμπρός, έμπρός δείξε μου τη μικρή Άντουανέττα... Δεν καταλαβαίνεις λοιπόν την άνυπομονησία μου;

"Η παραμάννα τον ώδήγησε στο διπλανό δωμάτιο και του έδειξε ένα πλασματάκι που άναπαύοταν στην κούνια του και που χαμογελούσε στον παιδικό του ύπνο.

—Με γνώρισε, ξεφώνισε ο Πιέρ... Κύτταξέ το πως χαμογελάει... Δεν είνε χαριτωμένο;...

—Κοιμάται, κύριε, τ' άπάντησε ή άπλοική εκείνη γυναίκα που δεν είχε καθόλου σ' εκτίμησι όλους αυτούς τους καλοντυμένους ανθρώπους που πριν παντρευθούν σκορπίζουν δώ κι' εκεί τά παιδιά τους, μέσα στους τενεκές των σκουπιδών, στα βρεφοκομεία και στα χέρια άγνωστων τροφών...

"Ο Πιέρ άφού καμάρωσε την κόρη του, ένθουσιασμένος, άφησε ένα σωρό λεφτά στην παραμάννα, της δήλωσε να μη κάνει λόγο σε κανένα για την επίσκεψί του και πήρε πάλι το τραίνο για να γυρίσει στους δικούς του. "Ο μεγάλος ένθουσιασμός του είχε περάσει. Τώρα γι' αυτό το πλασματάκι δεν έννοιωθε παρά μια τρυφερότητα, ένα αίσθημα που του γέμιζε καλωσύνη την ψυχή του. "Ωστόσο σ' αυτό το χρονικό διάστημα δεν είχε σκεφθή καθόλου τη Ναταλία. Ούτε μια στιγμή δεν είχε περάσει από το μυαλό του πόσο είχε υποφέρει και σε τί τραγική κατάσταση έβρισκόταν. Είχε μάλιστα βρή τον Τεό, την ώρα που πήγε να τον επισκεφθή έξαλλος από τη χαρά του, να παίρνει το γεύμα του μαζί με τη Λουίζα έπάνω στο κρεβάτι. "Ήταν κι' αυτό μια από τις τρελλές ιδέες που κυριεύαν τώρα συχνά την Πραντέλ. Τόση δέ ήταν ή χαρά του που ούτε σκέφθηκε να δη τί γίνεται ή Ναταλία. Έφυγε με την ίδια ταχύτητα, σαν να τον κυνηγούσαν. Ένα γράμμα όμως το οποίο του έδωσε ο υπηρέτης του

κατά την έπιστροφή του στο σπίτι τον έκανε να τη θυμηθή. "Ο Πιέρ το άνοιξε χωρίς ένθουσιασμό και διάβασε με μια ψυχρή περιέργεια:

«...Λυπούμαι πολύ που σου χάρισα ένα κοριτσάκι. "Ηθελα κι' εγώ όπως κι' εσύ, ένα αγέρι. Μά αγαπώ πολύ αυτό το πλασματάκι, που μοιάζει σαν Γιαπωνεύσουλ. Τηλεγράφησέ μου γρήγορα, ότι τ' αγαπάς. "Η παραμάννα ήρθε και μου το πήρε πριν καλά-καλά να το δώ και το φιλήσω. Δεν ξέρω αν με θεωρήσ αξία να φιλήσω το παιδί σου, μά μη ξεχνάς ότι είνε και δικό μου παιδί... Περισσότερο, μάλιστα, δικό μου, γιατί εσύ μου δήλωσες, ότι ποτέ σου δεν μ' αγαπήσες. Πιέρ, δεν μπορείς να φαντασθής τά μαρτύριά μου. Στον τοκετό μου είχα γιατρό, νοσοκόμα και παρηγορητό τον αγαθό θυρωρό του σπιτιού. "Ήταν ο μονος άνθρωπος που έβρισκόταν, κείνη τη στιγμή, εκεί πέρα. Πές, ακόμα, στη Λουίζα να μη θασανίσει τόσο σκληρά τη μητέρα του παιδιού σου. Πιέρ, είμαι πολύ κουρασμένη, μά παραπολύ κουρασμένη... "Ωστόσο βρίσκω τη δύναμι να σ' αγαπώ και να σε σκέφτω-μαι!...»

"Ο Πιέρ τσαλάκωσε μ' άνησυχία το γράμμα στα χέρια του... "Επειτα τ' άνοιξε και το ξαναδιάβασε και πάλι... Μά δεν τον συγκίνησε... "Η εικόνα της Ναταλίας είχε φύγει από το μυαλό του... "Εκείνο που τον ένδιέφερε ήταν το παιδί του... Κι' αυτό και μόνο αυτό είχε κατακτήσει την καρδιά του. Κι' αδιάφορος, χωρίς καμιά τύψη, άναψε ένα σπέρτο, έβαλε φωτιά στο γράμμα κι' άναψε μ' αυτό το τσιγάρο του. "Επειτα άφηρημένος το παρακολούθησε που μεταβάλλονταν σε στάχτη. Και τότε το φύσηξε μακριά του. Μ' αυτή την κίνηση νόμιζε ότι έδιωχνε όλο το παρελθόν, κάθε τι που τον συνέδεε με την Ναταλία. Γι' αυτόν πειά ή Ναταλία Μαντορέ ήταν μια ξένη. Μια γυναίκα που είχε κρατήσει λίγο καιρό στην άγκαλιά του κι' ύστερα την έσχασε δίχως να νοιώθει καμιά τύψη.

"Ωστόσο σ' εκείνο το κρύο δωμάτιο της όδου Ναβαρέν ή Ναταλία άγωνιούσε. Είχαν περάσει τέσσερες μέρες κι' έντούτοις ο Πιέρ δεν της είχε γράψει δυό λέξεις. Κι' ή Ναταλία σκέφτονταν ότι ίσως ο Πιέρ να την μισούσε που του είχε διαλύσει την μοναδική έλπίδα του την οποία έστήριζε σ' αυτήν: να του φέρη στον κόσμο ένα γιο κι' όχι ένα κορίτσι.

Κι' ή Ναταλία έκλαιγε από την θλίψη που πλήγωνε την καρδιά της... Κι' άφού μάταια περίμενε τον γυρισμό του άναγκάστηκε να του γράψη πάλι:

«"Ελα γρήγορα, του έλεγε, μη καθυστερήσης καθόλου. Είνε άπόλυτος άνάγκη να σε δώ. Σε περιμένω για να μου δώσης θάρρος και να με κάνης να ξαναγαπήσω τη ζωή. Οι γιατροί λένε, ότι δεν θα μπορέσω γρήγορα να εγκαταλείψω το κρεβάτι μου. "Ωστόσο, εγώ πιστεύω, ότι θα γίνω καλά μόλις σ' άντικρύσω. Πιέρ, αγαπημένη μου Πιέρ, μη καθυστερήσεις ούτε μια μέρα. Είνε άδύνατο πειά να υποφέρω την άπουσία σου και τη στέρσι του παιδιού μου, που μου το πήραν, πριν το δώ, πριν να συνέλθω καλά-καλά από τους πόνους. "Όλοι με βρίσκουν πολύ άδύνατη. Μά εγώ είμαι βέβαιη, ότι θα ζήσω, αν μου κάνης την ευχαρίστησι να σε ξαναϊδώ...»

Κι' αλήθεια ο τοκετός κι' οι ψυχικοί κλονισμοί είχαν κλονίσει για καλά την υγεία της Ναταλίας. Είχε τόσο έξαντληθή που θα έλεγε κανείς ότι όλο το αίμα είχε φύγει από πάνω της κι' ότι δεν θα

μπορούσε πειά να ζήσει. Μιλούσε με μια σιγανή φωνή σαν ξεψυχησμένη κι' έμοιαζε σαν έναν άνθρωπο που έχει εγκαταλειφθεί στο έλεος του Θεού και από αυτήν ακόμη την τύχη του.

Ο Πιέρ ήταν η μόνη φορά που δεν κορόιδεψε και δεν γέλασε με τις άπελπισμένες επίκλησεις της Ναταλίας. Τό τελευταίο της γράμμα ήταν τόσο ανθρώπινο, φανέρωνε τέτοιο σπαραγμό ψυχής, που ήταν αδύνατο ο Πιέρ να μη το λάβει υπ' όψει του και να μη τρέξει προς συνάντησή της. Μα το πράγμα δεν ήταν τόσο εύκολο όσο το νόμιζε η Ναταλία. Ο Κοττερώ ήταν αδύνατο να εγκαταλείψει δίχως κανένα λόγο τους δικούς του. Ήξεραν άλλωστε ότι είχε πάρει την μηνιαία άδειά του και τίποτε δεν θα μπορούσε να τον κάνει να φύγει από την Διέππη στην οποία βρισκόταν τώρα. Ωστόσο με το έφευρετικό μυαλό και το θάρρος που διακρίνει όλους τους νέους τα κατάφερε. Έβαλε ένα φίλο του από το Παρίσι να του στείλει ένα τηλεγράφημα με την πρόφασι ότι είναι απαραίτητος ή παρούσιά του στο υπουργείο. Και μόλις αυτό το τηλεγράφημα ήρθε στο σπίτι ο Πιέρ εγκατέλειψε τους γονείς του και γύρισε στην κοσμοπολι. Ο Κοττερώ σκεφτόταν ότι αυτή τη φορά είχε υποχρέωσι να επισκεφθεί πρώτα τη Μαντορέ και κατόπιν το παιδί του και πράγματι έτσι κι' έκανε.

Ο Πιέρ βρήκε την Ναταλία σε πολύ κακά χάλια. Η άλλοτε τρυφερή και γοητευτική Νέττυ, ήταν τώρα ένα κατάχλωμο πλάσμα τοις μόλις αντίκρυσε τον Πιέρ το πρόσωπό της φωτίστηκε από ένα χαμόγελο εύτυχίας, το αίμα ανέβηκε στα μάγουλά της και τους έδωσε μια πονεμένη ωμορφιά και το βλέμμα της ακόμη που ήταν θολό και σβυσμένο άστραψε τώρα. Η Ναταλία έπεσε στην άγκαλιά του Πιέρ κλαίγοντας από την μεγάλη της χαρά και την δυνατή συγκίνησή της.

Εν τούτοις ο Πιέρ για να φτάσει ως το διαμέρισμα της Ναταλίας είχε καταστρώσει ολόκληρο σχέδιο με τον Τεό. Καταλαβαίνον γιατί φοβόταν μήπως λόγο της μεγάλης εξαντλήσεώς της η Ναταλία δεν θ' άντεχε στη δυνατή συγκίνησι που θα ένοιωθε αν τον αντίκριζε ξαφνικά.

Και πράγματι, όταν ο Τεό είδε από το παράθυρο τον Πιέρ του έκανε νόημα να κάνει μια βόλτα. Κι' εκείνος σ' αυτό το διάστημα προετοίμασε την Ναταλία λέγοντάς της ότι πιθανόν να έρχόταν κείνη τη μέρα να τους δει ο Πιέρ. Κι' ακριβώς όταν γινόταν, η συζήτησι του κι' η Ναταλία μιλούσε γι' αυτόν λέγοντας τα παράπονά της, ο Κοττερώ μπήκε στο δωμάτιο, κρατώντας τη Γαβριέλλα στην άγκαλιά του που είχε τρέξει να τον υποδεχθεί. Ύστερα πλησίασε στο κρεβάτι κι' άγκάλιασε τη Ναταλία.

—Μικρούλα μου Νέττυ, της είπε, καθώς βλέπω δεν άλλαξες πολύ. Είσαι πάντα γοητευτική και χαριτωμένη.

Μα ο Πιέρ έλεγε ψέματα. Η «άγαπημένη του» Νέττυ δεν ήταν πειά παρ' ένα φάντασμα!

Τέλος για να γλυτώσει από την μελαγχολία ή οποία άρχισε να τον κυριεύει, ο Πιέρ γύρισε κι' είπε στη Λουίζα και τον Τεό:

—Ούφ! τέλειωσε κι' αυτή η τραγική σκηνή της επανόδου του άσώτου!

Κι' ο Πιέρ είχε το κουράγιο να γελάσει. "Αλλωστε ήταν τόσο ξένος, τόσο αδιάφορος πειά για τις θλίψεις της Ναταλίας.

Έπειτα κράτησαν τον Πιέρ στο τραπέζι.

Ωστόσο εκείνη ακριβώς τη μέρα ήταν μοιραίο ο Πιέρ να τιμωρηθεί αυτή τη φορά για όλο το κακό που είχε κάνει της Ναταλίας. Την ώρα που σχεδίαζαν μια εύθυμη έκδρομή στα προάστεια του Παρισιού κι' είχαν ξεχάσει και ολόμοναχη τη δυστυχισμένη Μαντορέ, ο ταχυδρόμος τους έφερε ένα γράμμα από το Παβό.

—Ένα γράμμα από το Παβό; Ρώτησε χλωμιάζοντας. Τι άράγε να συμβαίνει;

Και με χέρια που τρέμαν από την αγωνία άνοιξε το γράμμα και άφωσιώθηκε στην ανάγνωσή του. Τό τέλειωσε τόσο βιαστικά και με τόση αγωνία που δεν κατάλαβε τί έλεγε. Τό διάβασε και πάλι μα κι' αυτή τη φορά δεν κατάφερε να θγάλη νόημα. Η παράμάννα της Μαρίας Άντουανέττας του έγραφε μ' ένα σωρό άσυναρτησίες και μισόλογα ότι τό κοριτσάκι του δεν ήταν και τόσο καλά κι' ότι δεν θα έκαμε άσχημα αν πήγαινε να τό έβλεπε. Ήταν όμως υπερβολικά μεγάλη ή αγωνία του και δεν καταλάβαινε λέξι. Τό έδωσε λοιπόν στον Τεό να τό διαβάσει μα και αυτός δεν φωτίστηκε περισσότερο:

—Η καλύτερη δουλειά που έχουμε να κάνουμε είναι να πάμε στο Παβό, δήλωσε τέλος ο Τεό.

—Κι' άμέσως τώρα μάλιστα, είπε ο Πιέρ με ύφος που δεν χωρούσε αντίρρησι.

Οι άλλοι δεν τόλμησαν να του άρνηθούν. "Αλλωστε ήξεραν καλά ότι ο Πιέρ δεν ήθελε καμιά συζήτησι για τό παιδί του. Και φύγαν από τό διαμέρισμα λέγοντας στη Ναταλία ότι πήγαιναν κάπου να διασκεδάσουν. Δεν ήθελαν να της πούν την αλήθεια, γιατί ήταν ικανή να υποβληθεί στον κόπο του μαρτυρικού ταξιδιού, άδιαφορώντας για τις συνέπειες που θα είχε στην υγεία της αυτό τό τόλμημά της.

Σ' όλο τό δρόμο ο Πιέρ είχε πάρει από τα χέρια του άμαξά τα χαλινάρια κι' έκανε τ' άλογα να τρέχουν τόσο πολύ που θά έλεγε κανείς ότι θά σκάγαν. Τό πρόσωπό του επίσης ήταν φοβερά χλωμό, τα μάτια πρόδιδαν μια τρομερή αγωνία και παρ' όλα τ' άστεία της Λουίζας δεν είχε τό κουράγιο να χαμογελάσει.

Η τροφός μόλις αντίκρυσε τον Κοττερώ προσπάθησε με μισόλογα να του δώσει να καταλάβει τί είχε συμβεί.

—Η Άντουανέττα πέθανε; Φώναξε με πνιγμένη φωνή ο Πιέρ, έξαλλος από τα θλιβερά προαισθήματά του.

—Όχι, όχι, διεμαρτυρήθη ή τροφός, μα δώ και λίγες μέρες είχε πυρετό, υπέφερε από κοιλιακά, δεν ήθελε να θηλάσει... Ο γιατρός που την εξέτασε έδωσε έντολη ν' αγοράσουν ένα σωρό φάρμακα. Η υγεία της μικρούλας όμως δεν καλύτερεψε... Ο πυρετός ανέβαινε διαρκώς... Η Άντουανέττα κάθε ώρα και γίνονταν πιο χειρότερα, έτσι που όλοι λέγαν ότι καλύτερα να την άνάπαυε ο Θεός...

Ο Πιέρ όμως δεν άκουγε πειά την παραμάννα. Έτρεξε στο διαμέρισμα στο οποίο είχαν άπομονώσει την μικρούλα, έσκυψε πάνω άπό τό κρεβάτάκι της και ξεχάσθηκε κει πέρα, παρακολουθώντας την αγωνία του παιδιού του.

Η Λουίζα κι' ο Τεό που βλέπαν ότι όσο έμενε κοντά στην Άντουανέττα γίνονταν χειρότερα, κατάφεραν τέλος να τον πείσουν ν' άναχωρήσει. Ο Πιέρ φεύγοντας δήλωσε με ραγισμένη φωνή στην τροφή:

—"Αν συμβεί τίποτε, τηλεγραφήστε στη διεύθυνσι της κ. Πραντέλ κι' όχι στ' όνομα της μητέρας της μικρούλας... Για όλους τους κό-

πους σου και τα ξεοδά σου θα πληρωθής καλά... "Αν κατορθώσεις να σώσης το παιδί μου ή άμοιρή σου θα είνε διπλάσια.

Κι' ο Πιέρ άνέθηκε πάλι στ' άμάξι και γύρισε άμίλητος στο Παρίσι. Είχε καταλάβει ότι όλα πειά είχαν τελειώσει. Κι' αλήθεια το ίδιο εκείνο θράδυ ή τροφός έστειλε ένα τηλεγράφημα στην Πραντέλ:

—Πέθανε; Ρώτησε ο Κοττερώ μ' άπερίγραπτη άγωνία.

Η Λουίζα κούνησε καταφατικά το κεφάλι της.

—Φτωχέ μου φίλε! είπε ο Τεό με συμπάθεια άγκαλιάζοντας τον Πιέρ. Καλύτερα που τελείωσαν έτσι τα πράγματα... Αυτό το παιδί θα σου κατάστρεφε τη ζωή σου... Θα σου θύμιζε διαρκώς την έφημερη περιπέτειά σου κι' άργότερα θα σ' έκανε να ντρέπεσαι για τις πράξεις των νεανικών χρόνων σου...

Ο Πιέρ έκλαιγε τώρα σιωπηλά κρύβοντας στα χέρια του το πρόσωπό του.

Η Ναταλία που είχε άντιληφθή τη φοβερή θλίψη που τον βασάνιζε τον φώναξε κοντά της:

—Πιέρ, Πιέρ!... Κρυώνω πάρα πολύ!... Τοῦ είπε τρέμοντας... Τί σου έγγραψε ή παραμάννα... Η μικρούλα πέθανε;...

Ο Πιέρ τής έδειξε σαν χαμένος το γράμμα.

—Πέθανε! Ψιθύρισε ή Ναταλία σαν να μη πίστευε στα λόγια της. Έπειτα ξέσπασε σ' ένα άγριο παράπονο!

Μα τοῦ Πιέρ το μυαλό δέν μπορούσε να χωρέσει τη σκέψη ότι είχε πεθάνει ή Άντουανέττα, αυτό το χαριτωμένο πλασματάκι έπειτα από δεκατέσσερες μόνο μέρες ζωής. Δέν ήταν δυνατό να είχε πεθάνει αυτός ο μικρός άγγελος που χαμογελοῦσε στα παιδικά όνειρά του. Ήταν τόσο άθώο, τόσο ξένο προς όλες τις θλίψεις και τις κακίες του κόσμου... Κι' ο Πιέρ τ' άγαπούσε τόσο πολύ!...

Ο Κοττερώ άκολούθησε την κηδεία αυτού του μικρού κι' άθώου πλάσματος με μάτια που τα φλόγιζε ο πυρετός της άπελπισίας. Ύστερα όταν το χόμα σκέπασε την Άντουανέττα, ο Πιέρ σαν αυτόματο σκόρπισε τ' άφθονα λουλούδια που είχε άγοράσει, πάνω από τον τάφο του παιδιού του, έμεινε λίγο άμίλητος και σκύβοντας με συντριβή το κεφάλι σαν άνθρωπος που χτυπήθηκε άγρια από την μοίρα, έφυγε με κλονισμένο βημα όλομόναχος από το νεκροταφείο.

—Πιέρ, που πώς, Πιέρ; Τοῦ φώναξε ο Τεό κι' έκανε να τον άκολουθήσει.

Μα ή Λουίζα τον κράτησε από το χέρι, δηλώνοντάς του:

—Άφησε ήσυχο τον Πιέρ. Κανείς δέν μπορεί να τον παρηγορήσει. Είνε πολύ μεγάλος ο πόνος του...

Ο Πιέρ Κοττερώ τραβούσε όλοία μπροστά του. Πήγαινε σαν ύπνωτισμένος δίχως να βλέπει τον κόσμο, δίχως να σκέφτεται τίποτε άλλο από τον θάνατο του παιδιού του.

—Πέθανε! Ψιθύριζε κάθε τόσο... Πέθανε ή Άντουανέττα!...

Και προσπαθούσε να πείση τον εαυτό του ότι όλ' αυτά ήταν ένα κακό όνειρο. Πόσες ώρες περπατούσε ήταν αδύνατο κανείς να το ύπολογίσει. Άργά την νύχτα ο Πιέρ θρέθηκε σε μια έκκλησία. Κι' αυτός, ο άπιστος, ο άνθρωπος που δέν είχε ποτέ σκεφθή το Θεό, γονάτισε μπροστά στα εικόνισματα κι' ενώ από τα μάτια του τρέχαν ποτάμι τα δάκρυα παρεπονείτο ότι είχε τιμώρηθή πάρα πολύ σκληρά για τις άνομες πράξεις του κι' ότι δέν θα έπρεπε ο Θεός να του στερήσει το παιδί του:

—Κύριε, ψιθύριζε, ήταν τόσο μικρή, τόσο άθώα ή Άντουα-

νέττα! Ήταν μια όμορφη κουκλίτσα, ένα πλασματάκι όλο γέλιο και χαρά. Ήταν ή εύτυχία μου... Γιατί το πήρες πάλι κοντά σου; Γιατί το έκανες να υποφέρει; Έμένα κι' όχι αυτό έπρεπε να τιμωρήσει...

Και ξαφνικά ο Πιέρ άρχισε να κλαίη γοερά σαν ένας άνθρωπος που είχε έγκαταλειφθή κι' από τον ίδιο τον Θεό του!...

Μα κι' ή κατάσταση της Ναταλίας δέν ήταν καλύτερη. Η Μαντορέ όμως δέν είχε πειά ούτε τη δύναμι να κλάψει. Έμενε άκίνητη στο κρεβάτι της με τα μάτια καρφωμένα στο ταβάνι και ψιθυρίζοντας με στεναγμούς:

—Όλα τελείωσαν! Όλα τελείωσαν πειά!...

Και διαισθάνονταν ότι τώρα ο Πιέρ θα την έγκατέλειπε όριστικά άφου το πλασματάκι που τους συνέδεε είχε πεθάνει κι' ή Ναταλία θα έμενε στη μαύρη δυστυχία της.

Ο Πιέρ από τυπική ύποχρέωση πήγε να της πη δυο λόγια παρηγοριάς, της χαίδεψε με τρυφερότητα το μέτωπο κι' έμεινε κεί, κοντά της, όλο το θράδυ.

Ο Κοττερώ για πρώτη φορά είχε φοβηθή τη μοναξιά, το θόρυβο, τον κόσμο. Κοντά στη Ναταλία ένοιωθε κάποια παρηγοριά.

—Μόλις θα γίνης καλά, της δήλωνε για να πη κάτι, θα κάνουμε ένα μακρινό ταξίδι. Θα πάμε να χαρούμε τον ήλιο και τη θάλασσα...

—Ω, ναι Πιέρ, τοῦ άπαντούσε ή Ναταλία σαν μέσα σ' όνειρο, θα πάμε να χαρούμε τον ήλιο. Νοιώθω μια τόσο φοβερή παγωνιά στην καρδιά μου...

Όσο τόσο ο Κοττερώ από εκείνο το θράδυ δέν ξαναγύρισε πειά στη Ναταλία. Ξενυχτούσε στα κέντρα του Παρισιού προσπαθούσε να ξεχάσει τον πόνο του και ούτε ενδιαφέρονταν πειά για τη Ναταλία. Άλλωστε κι' εκείνη είχε καταλάβει ότι μετά το θάνατο του παιδιού τους ο καθείς τραβούσε πειά το δρόμο του...

XIY

Η ΑΓΑΠΗ ΤΟΥ ΠΙΕΡ

Η Ναταλία είχε ξεγραφθή πειά από τη ζωή, Μέρα με τη μέρα ή κατάσταση της υγείας της χειροτέρευε. Δέν περίμενε καμμιά βοήθεια από κανένα. Όλοι την είχαν έγκαταλείψει. Η μόνη έλπίδα της κι' ή συντροφιά της ήταν ή Γαβριέλλα. Σκεφτόταν τώρα ότι αυτό το παιδί της θα έμενε μόνο κι' άπροστάτευτο στον κόσμο στα χέρια της Λουίζας που ασφαλώς δέν θ' άργούσε να το παρασύρει στην καταστροφή. Κι' ή Ναταλία άρχισε να σκέφεται το θάνατο. Ναι, ήθελε να πεθάνη μαζί με το παιδί της. Και συχνά σέρνονταν ως το παράθυρο, κύτταζε από εκεί ψηλά το δρόμο, κι' έκανε τη σκέψη ότι άρκούσε μια κίνησι, ένα πήδημα στο κενό για να της χάριση τη γαλήνη. Και πολλές φορές αυτή ή ιδέα της την παρέσυρε τόσο πολύ που έγερνε για να την πραγματοποιήσει. Μα ή Γαβριέλλα που παρακολουθούσε με τρόμο την άγωνία της μητέρας της γαντζώνονταν με τα χεράκια της στα φορέματά της και την ίκέτευε:

—Μαμά! Μαμά, πάρεμε και μένα μαζί σου!...

Και τότε ή Ναταλία συνέρχονταν. Άγκάλιαζε τη Γαβριέλλα, τη φιλούσε σαν τρελλή και ξεσπούσε σε στεναγμούς και δάκρυα...

Μια μέρα τέλος έκανε την εμφάνισή του πάλι ο Φρειδερίκος Μαντορέ, Ο άνθρωπος αυτός κατά βάθος δέν ήταν κακός. Τον τελευταίο αυτό καιρό μάλιστα είχε παρακολουθήσει μ' ενδιαφέρον όλη την

τραγωδία της, είχε θυμώσει με τη διαγωγή του Πιέρ. Είχε λυπηθεί για το θάνατο του παιδιού της κι' είχε αποφασίσει να θέσει ένα τέρμα στα έσσανα της αδελφής του. "Ετσι μ' αυτή την απόφασι την έπεσκέφθηκε ξαφνικά μια μέρα στο σπίτι της:

—Πώς: Σ' έδω; Απόρησε ή Ναταλία κυττάζοντας με φρίκη τον αδελφό της και φοβούμενη ότι είχε έρθει εκεί πέρα για να την εξευτελίση.

—Ήρθα, της δήλωσε, να σε συλλυπηθώ. Πληροφορήθηκα το θάνατο του παιδιού σου από τον κ. Ντελόρμ.

—Και τί σ' ενδιαφέρουν έσένα αυτά τα πράγματα; Καλά θά κάνης να μ' αφήσης στη δυστυχία μου. Δεν μπορώ πειά να στενοχωροῦμαι και θαρέθηκα ν' ακούω τις παρατηρήσεις σου, «κατόπιν έορτής»...

—"Ακουσε, Ναταλία, της απάντησε ήρεμα εκείνος, θά σε παρακαλέσω να μη μου μιλάς έτσι και με θυμώνης. Μη ξεχνάς ότι είμαι αδελφός σου κι' ότι έχεις υποχρέωσι να με σέβεσαι...

Ή Ναταλία γέλασε σαρκαστικά.

—Το ξέρω, του φώναξε κι' έσ' έχεις παράπονα έναντίον μου. Και σ' με κατηγορείς όπως όλος ο κόσμος. Μά ένα πράγμα έχω να σου πω: Βαρέθηκα. Ή καρδιά μου έχει ξεχειλίσει από την πίκρα. Όλοι σας μ' αηδιάζετε γιατί κανείς δεν φάνηκε ειλικρινείς μαζί μου...

Ο Μαντορέ όμως δεν της απάντησε άμέσως. Προσπάθησε να ήρεμήση τα νεύρα του, περπάτησε ώρα πολύ νευρικά μέσα στο δωμάτιο άμίλητος και σκεφτικός και τέλος πήρε μια καρέκλα, κάθησε κοντά στη Ναταλία και της δήλωσε:

—"Ακουσέ με δίχως να με διακόπτεις. Αυτά που θά σου πω τα σκέφτηκα πάρα πολύ. Κατά βάθος θέβαια μπορεί να είμαι κουτός που κάθουμαι κι' ασχολούμαι με μια άνοητη σάν έσένα. Μά τί τα θές έχω κι' έγώ τις άδυναμίες μου. Έχω κι' έγώ το φιλότιμό μου. Δεν άνέχομαι πειά να σε βλέπω να υποφέρης. Δεν άνέχομαι να σε θασανίζουν. Άρκετά ως τώρα τιμωρήθηκες για τα λάθη σου. Γι' αυτό αποφάσισα τα εξής: Στο βουλευτήριο Σαίν-Ντενύς έχω νοικιάσει ένα ωμορφο διαμέρισμα γιατί ή δουλειές μου πάνε πολύ καλά. Από αυτό χρησιμοποιώ μόνο το ένα δωμάτιο. Τ' άλλο μένει άδειο. Θά έρθης λοιπόν να μείνης εκεί πέρα και θ' αναλάβης να με βοηθάς στο μαγαζί. Θά είσαι ή διευθύντριά του και ή κυρία του σπιτιού.

Ή Ναταλία σκέφθηκε ν' άρνηθι αυτή την πρότασι του αδελφού της γιατί ήξερε καλά τον άθλιο χαρακτήρα του. Όστόσο ή σκέψι ότι θά έφευγε από αυτό τον τάφο και θά γλύτωνε από την έγκληματική κατασκοπεία της Λουίζας και τις τρομερές ειρωνείες της την έκανε να δεχθι δίχως συζήτησι την πρότασι του αδελφού της:

—Σ' εύχαριστώ, Φρέντ, του είπε. Πήγαινε άμέσως να φωνάξης έν' άμάξι. Έγώ θά παρακαλέσω τη Ζαφυρίν και την Έλίζα να ετοιμάσουν τα πράγματά μου...

—Πώς, άπόρησε εκείνος, τόσο γρήγορα θέλεις να φύγης από δώ; Μά μπορείς να περπατήσεις;

—Πήγαινε να φέρης τ' άμάξι, του επανέλαθε ή Ναταλία. Άλλωστε μέχρι τώρα έχω σηκωθι τρεις φορές...

Και σηκώθηκε από το κρεβάτι της κι' άρχισε να ντύνεται με κόπο, ένω ή Πραντέλ που είχε πληροφορηθι την απόφασί της, παρακολουθούσε άμίλητη και πνιγμένη από το θυμό κάθε κίνησί της.

Μέσα σε λίγη ώρα το διαμέρισμα της Ναταλίας είχε μεταβληθι πάλι σ' εκείνη την έλεεινή και κρύα κουζίνα. Ή Λουίζα ωστόσο

προσπαθούσε να της δηλητηριάση ακόμη την ψυχή και της έκανε ένα σωρό ύπαινιγμούς για τα δώρα του Πιέρ και για την άπουσία του. Μά ο Φρειδερίκος την κύτταξε μ' ένα αυστηρό βλέμμα και της δήλωσε:

—Καλά θά κάνετε, κυρία μου, να πάτε να έρθετε τον Τεό σας. Σας εύχαριστούμε πολύ αλλά δεν έχουμε πειά ανάγκη τών συμβουλών σας.

Κι' ο Μαντορέ παίρνοντας από το χέρι τη Ναταλία τη βοήθησε να κατεβι με προσοχή τις σκάλες, ένω έκλεινε πίσω τους με κρότο ή πόρτα του διαμερίσματος κι' ακούγονταν καθαρά το νευρικό γέλιο της Πραντέλ.

Ή Ναταλία έγκατέλειπε την αισθηματική αυτή φωληά δίχως καμμία θλίψι. Ο πόνος, ή στενοχώρις, ή άπογοητεύσεις κι' ο θάνατος του παιδιού της είχαν διαλύσει όλες αυτές τις ωμορφες άναμνήσεις της.

Και με μια κρυφή χαρά ένοιωθε ότι από δώ και πέρα άρχιζε γι' αυτήν μια νέα ζωή, μια ζωή δίχως στερήσεις.

Όταν ο Πιέρ λίγες μέρες άργότερα έπεσκέφθη το διαμέρισμα της Ναταλίας για να δη τί γίνεται ή φίλη του το έρθε έρημο. Ο Κοττερω στάθηκε λίγο μέσα σ' εκείνο το δωμάτιο στο οποίο είχε περάσει τόσες μέρες έρωτος και τέλος δίχως καμμία συγκίνησι κατέθηκε πάλι τις σκάλες, ζήτησε άόριστα μερικές πληροφορίες από το θυρωρό κι' έφυγε δίχως να δη την Λουίζα που βρίσκονταν εκείνη την ώρα στο άτελιέ της. Κατόλαβε ότι όλα πειά είχαν τελειώσει.

Στο σπίτι του ωστόσο έλαβε λίγο άργότερα ένα γράμμα της Ναταλίας. Ή Μαντορέ μη μπορώντας να τον ξεχάση του έγγραφε:

«Κατάλαβα, ότι θά ήταν καλλίτερα να μη σε ξαναϊδω. Μά αυτό είνε ανώτερο τών δυνάμεών μου. Γι' αυτό θά μου επιτρέπης να σ' ένοχλώ κάπου-κάπου με κανένα γράμμα μου. Σε ίκετεύω δέ να μου γράφης και σ' δυο λέξεις».

Και πράγματι, ή Ναταλία ούτε στιγμή δεν μπορούσε να ξεχάση τον Πιέρ. Όταν ανέλαβε περνοῦσε τη μέρα της καθισμένη σιό ταμείο του καταστήματος του αδελφού της κι' ύστερα κάθε βράδυ κλείνονταν στο δωμάτιό της για ν' άφοσιωθι στις σκέψεις της και να γράψι ένα τρυφερό γράμμα στον Πιέρ. Ο θάνατος του παιδιού της είχε άνοίξει στην καρδιά της μια αγίατρευτη πληγή. Φαίνονταν καθαρά ότι ζούσε τώρα στον κόσμο τών αισθηματικών της άναμνήσεων. Δίπλα της ή Γαβριέλλα είχε κυριευθι από μια τρομερή μανία: Έγραφε διαρκώς σ' ό,τι χαρτί βρίσκονταν μπροστά της κι' όταν τη ρωτούσαν δήλωνε:

—Γράφω στον Πιέρ να ρθι, γιατί δεν μπορώ να βλέπω τη μαμά να υποφέρει...

Μά ο Πιέρ δεν έρχόταν, ούτε άλλωστε ήταν δυνατό να έπισκεφθι τη Ναταλία στο σπίτι του αδελφού της.

Τέλος τα γράμματα της Ναταλίας είχαν άρχισι να γίνωνται πιο συγκινητικά και σιγά-σιγά άρχισαν να περιέχουν μια μόνο ίκεσία:

«ΕΛΑ!» έγραφε στον Πιέρ. «ΕΛΑ!» Και αυτή ή τραγική φωνή της καρδιάς της ήταν ή επίκλησι ενός μελλοθανάτου ο οποίος καταλάβαινε ότι πλησίαζε το τέλος του κι' ήθελε να δη για τελευταία φορά το μοναδικό πρόσωπο που αγάπησε κι' αγαπούσε ακόμη.

Ή Γαβριέλλα όλο αυτό το διάστημα δεν είχε φύγει ούτε μια

στιγμή από κοντά της. Αυτό το πλασματάκι καταλάβαινε σαν μεγάλη τον πόνο της μητέρας της και προσπαθούσε να την άνακουφίσει με τις περιποιήσεις και τα χάδια της. Μά κι' ο Μαντορέ κι' η φίλη της ή 'Ελίζα έκαναν ό,τι μπορούσαν για να τη γλυτώσουν από τα νύχια του θανάτου. 'Ο Φρειδερίκος μάλιστα που είχε καταλάβει πόσο καλή καρδιά είχε η αδελφή του και πόσο είχε αγωνισθί για να παραμείνη μια έντιμη γυναίκα, είχε κυριευθί από μια παθολογική αγάπη γι' αυτήν. Ξόδευε ένα σωρό λεφτά για να της αγοράσει κάθε τί πού θά της άρεσε, είχε στολίσει το διαμέρισμά της μ' ωμορφα, με κομψά έπιπλα, της αγόραζε πανάκριβες τουαλέττες κι' ό,τι έπιθυμούσε ή καρδιά της και προσπαθούσε να την κάνει ν' άνακτήσει την αγάπη της για τη ζωή. Της αγόραζε επίσης ό,τι διέταζαν οι γιατροί, ξόδευε ένα σωρό λεφτά για τα φάρμακα κι' έδινε έντολή να της ετοιμάζουν τα πιο δυναμωτικά φαγητά.

Μιά μέρα όμως ή 'Ελίζα μπαίνοντας στο δωμάτιό της βρήκε τη Ναταλία ξαπλωμένη στο πάτωμα. Την μετέφερε στο κρεβάτι της και την έλανε να συνέλθη. Και τότε εκείνη της ώμολόγησε ότι ηθελε να φύγη για μια στιγμή από το δωμάτιο και να τρέξη να δη τον Πιέρ...

—'Ηθελα να τον δω έστω μια μόνο φορά, ψιθύρισε. "Ηθελα να τον δω έστω από μακριά και ν' ακούσω τη φωνή του. Δεν μπορώ ν' άνθέξω πειά στο μαρτύριο της άπουσίας του!...

Μά δεν είχε το κουράγιο να σταθί στα πόδια της κι' είχε σωρισθί κατά γής λιπόθυμη...

'Εν τούτοις ή τρυφερές περιποιήσεις του άδελφού της και της 'Ελίζας κι' ή άφοσίωσι της Γαβριέλλας σιγά-σιγά άρχισαν να κάνουν θαύματα. Μετά είκοσι μέρες ή Ναταλία μπόρεσε να κάνει μερικά βήματα στο δωμάτιο στηριζόμενη στο μπράτσο της 'Ελίζας. 'Υστερα κατάφερε να παραμείνη δυό ώρες μακριά από το μαρτυρικό κρεβάτι της. Κατόπιν σηκώνονταν και περπατούσε λίγο δίχως κανείς να την υποβάσσει και τέλος ή όρεξί της άρχισε να της έπανάγεται κι' άνέκτησε τις δυνάμεις της και θεραπεύθηκε από τον τρομερό της πόνο. 'Η Ναταλία τώρα ήταν πιο ώμορφη από κάθε άλλη φορά. Και συχνά κυτάζοντας τη γοητευτική ώμορφιά της στον καθρέφτη έκλαιγε από τη χαρά της κι' από την έλπίδα που είχε άρχει να τρέμη στην ψυχή της.

Μετα από μια έβδομάδα τέλος ή Ναταλία είχε πειά θεραπευθί και είχε αναλάβει τα καθήκοντά της. 'Ο Μαντορέ, ή 'Ελίζα κι' ή Ναταλία ζούσαν με μια αξιοθαύμαστη άρμονία και τίποτε πειά δεν έπρόδιδε το φοβερό δράμα που είχε ταράξει την ώμορφη νέα.

Ξαφνικά όμως καθώς ταχτοποιούσε ένα μεσημέρι τη βιτρίνα του καταστήματος ή Ναταλία άντελήφθη τον Πιέρ να περνά από τ' άπέναντι πεζοδρόμιο βιαστικά. 'Ηταν έντελώς άφηρημένος. Τόν είδε να προχωρή δίχως να ρίξη ούτε ένα βλέμμα προς το μέρος της και να μπαίνει στο θέατρο που ήταν εκεί κοντά. 'Η Ναταλία τρέμοντας από τη συγκίνησι για πρώτη φορά πρόσεξε τις ρεκλάμες αυτού του θεάτρου και τότε διάβασε μ' αγωνία τ' όνομα της 'Αννέτ Ρόμπ, της τρυφερής φίλης του Πιέρ για την όποια την είχε έγκαταλείψει εκείνος. Δεν υπήρχε καμιά άμφιβολία ότι ο Πιέρ ήταν τρελλά έρωτευμένος με την Ρόμπ κι' ότι πήγαινε να την συναντήση. Γι' αυτό το λόγο κιόλας δεν είχε άπαντήσει ούτε με μια λέξι στ' αγωνιώδη γράμματά της, τα όποια εκείνη του έστελνε στο διαμέρισμα της Πραντέλ.

'Η Ναταλία εκείνη τη στιγμή ένοιωσε πάλι την καρδιά της να υποφέρει. 'Η αγωνία του άνέλπιδου έρωτά της κι' ή ζήλεια είχαν εξα-

νανοίξη την πληγή της καρδιάς της.

'Η 'Ελίζα που την είδε να γίνεται κατάχλωμη έσπευσε να τη μεταφέρει στο δωμάτιό της και να την βάλι ν' άναπαυθί. Μά ο πυρετός άρχισε να της φλογίζει το σώμα κι' ώρα με την ώρα να άνεβαίνει και περισσότερο. 'Αναγκάσθηκαν φυσικά να καλέσουν και πάλι το γιατρό. 'Εκείνος διέταξε άπόλυτη ήρεμία γιατί ή παραμικρή συγκίνησι θα μπορούσε να σκοτώση την άρρωστη.

Μά μια κακή μοίρα κατεδίωκε αυτή τη δυστυχισμένη νέα. 'Απέναντι ακριβώς άπ' το παράθυρό της είχαν τοποθετήσει στο δρόμο μια φωτιενή ρεκλάμα. 'Η ρεκλάμα αυτή μέσα στη νύχτα άναβόσθινε γράφοντας ένα όνομα: «ANNET POMΠ». Κι' αυτό το όνομα έρχόταν να πληγώσει κάθε στιγμή την καρδιά της...

'Αλλά και ο Πιέρ περνούσε τώρα στιγμές φοβερής αγωνίας. 'Στην άρχή ή άπουσία της Ναταλίας δεν του είχε κάνει και μεγάλη έντύπωσι. 'Όταν όμως δοκίμασε μερικές έφημερες περιπέτειες, όταν θαρέθηκε να βασανίζεται από τις ιδιοτροπίες και την άσχημη συμπεριφορά της Ρόμπ άρχισε να σκέφτεται με κάποια νοσταλγία τις ευτυχισμένες στιγμές που είχε περάσει με τη Ναταλία. Σιγά-σιγά όλος ο φλογερός έρωας που ένοιωθε ή Ναταλία γι' αυτόν περνούσε από τη σκέψι του κι' άρχισε να βασανίζει την καρδιά του. Με έλινκρινή θλίψι διάβαζε τώρα μερικά γράμματα που είχε πετάξει άλλοτε σ' ένα συρτάρι του γραφείου του και σιγά-σιγά άρχισε να ξαναγαπά τη Ναταλία. 'Εκείνο μάλιστα που τον είχε κάνει περισσότερο να την έρωτευθί, ήταν ή άνεξήγητη σιωπή της. Από τον καιρό που είχε έγκατασταθί στον άδελφό της, δεν του είχε γράψει ούτε ένα γράμμα... Δεν είχε λάβει μια είδησί της. Κι' αυτό τον έκανε να σκέφτεται ότι ίσως ή Ναταλία είχε βαρεθί πειά να τον αγαπά κι' ό,τι είχε ζητήσει να λησμονήση τις πίκρες που της είχε προξενήσει, στην άγκαλιά ενός άλλου. Κι' αυτή ή σκέψι έκανε τον Πιέρ να τρελλαινεται από την θλίψι του και να πηγαίνει κάθε μέρα στο θέατρο της Ρόμπ για να της δημιουργή φοβερές σκηνές ζηλοτυπίας.

Μια μέρα όμως καθώς περνούσε άφηρημένος μπρός από το κατάστημα του άδελφού της Ναταλίας άντελήφθη ένα κοριτσάκι να τρέχη με ξεφωνητά χαράς, να πέφτη στην άγκαλιά του και να του φωνάξη:

—Θείε Πιέρ! Θείε Πιέρ! 'Ηξερα ότι ήσουν καλός κι' ότι μια μέρα θα έρχόσουν κοντά μας! 'Η μαμά διαρκώς έκλαιγε και διαρκώς έλεγε τ' όνομά σου... 'Ημαστε κι' ή δυό τόσο λυπημένες που δεν έρχόσουν να μάς δής!...

'Ο Πιέρ πήρε στην άγκαλιά του τη Γαβριέλλα τη φίλησε πολλές φορές με τρυφερότητα και της παραπονέθηκε:

—Και γιατί δε μου γράφατε ένα γράμμα;

—'Ελα, του φώναξε εκείνη μ' άθωότητα, μην εισαι κακός και μη λές ψέματα. Κάθε μέρα ή μαμά σου έγραφε. Κι' έπειδή εκείνη κουραζόταν πάρα πολύ γιατί ήταν πολύ άδύνατη και διαρκώς έκλαιγε, κάθησα και σου έγραφα εγώ ένα μεγάλο γράμμα και το έστειλα στο σπίτι της κ. Πραντέλ...

—'Α! έκανε κατάπληκτος ο Πιέρ.

Και ξαφνικά μια ιδέα πέρασε από το μυαλό του.

—Δεν μου λές, Γαβριέλλα, ρώτησε, κι' ή μαμά σου έστελνε εκεί τα γράμματα;

'Η Γαβριέλλα τ' άπάντησε καταφατικά. 'Ο Πιέρ φαινόταν ζαλισμένος.

—Χρυσό μου παιδί της φώναξε φιλώντας την παράφορα, θά σου ζητήσω μιὰ μεγάλη χάρι. "Αν θές νά ξανάρθω κι' άφοῦ λές ὅτι μ' άγαπάς, μὴ πῆς άκόμη τίποτε στή μητέρα σου. Κράτησε μυστική αὐτή τή συνάντησί μας, γιατί θέλω πρῶτα νά ταχτοποιήσω μιὰ ὑπόθεσι. "Επειτα θά γυρίσω στό σπίτι καί θά ζήσουμε κι' οἱ τρεῖς πολὺ εὐτυχισμένοι. Κι' ἔφυγε σάν τρελλός ἐγκαταλείποντας τὸ κοριτσάκι στό δρόμο πού τὰ εἶχε κυριολεκτικῶς χαμένα ἀπὸ τὴ χαρά του.

Ἡ Γαβριέλλα ὅλη ἐκείνη τὴ μέρα γελοῦσε, ἔκλαιγε, ξεφώνιζε καί τραγουδοῦσε.

—Τί ἔπαθες ἐσύ; Ἀποροῦσε κάθε τόσο ὁ Μαντορέ, τρελλάθηκες;

—Δὲν λυπάσαι τὴ μητέρα σου πού ὑποφέρει;

—Δὲν θά ὑποφέρῃ πειά; Φώναξε γελώντας ἡ Γαβριέλλα.

—Καί γιατί; Ρωτοῦσε περίεργη τὴ μικρούλα ἡ Ἐλίζα.

—Γιατί μάς λυπήθηκε καί τίς δυὸ ὁ καλὸς Θεός! Ἀλήθεια θεία Ἐλίζα, ἀπόψε θέλω νά κάνω μιὰ μεγάλη, πολὺ μεγάλη προσευχή...

Κι' ἡ Γαβριέλλα γονάτισε μπροστὰ στὰ εἰκονίσματα, ἔνωσε τὰ μικρά χεράκια της στό στήθος της καί προσευχήθηκε:

—Σ' εὐχαριστῶ Θεοῦλη πού μᾶς ξανάστειλες τὸν Πιέρ! "Ἡξερα γώ ὅτι ἦσουν πάντα καλὸς κι' ὅτι μιὰ μέρα θά μᾶς λυπόσουν...

—Γαβριέλλα, τί προσευχή εἶνε αὐτὴ πού λές; Ἀπόρησε ἡ μητέρα της πού μέσα στήν ζάλη τοῦ πυρετοῦ δὲν μποροῦσε νά καταλάβῃ τί ἔλεγε ἡ μικρούλα.

—Εἶνε μιὰ προσευχή πού θά τὴν ἀκούσῃ ὁ Θεός κι' αὖριο θά σέ κάνῃ τελειῶς καλά.

Ἡ Ναταλία γέλασε μὲ τὴν ἀφέλεια τῆς μικρούλας.

—Ἐλα πέσε τώρα νά ἡσυχάσῃς στό κρεβάτάκι σου, τῆς εἶπε. Μὰ ἡ μικρούλα διαμαρτυρήθηκε.

—"Οχι, μαμάκα, θέλω ἀπόψε νά ξαπλωθῶ κοντά σου. Θέλω νά σοῦ κρατήσω συντροφιά. Δὲν νυστάζω... Θέλω νά μοῦ πῆς τὸ παραμῦθι τῆς ὥμορφης πριγκήπισσας...

Ἡ Ναταλία πῆρε στήν ἀγκαλιά της τὴν μικρούλα κι' ἄρχισε νά τῆς διηγῆται μὲ μιὰ φωνὴ θλιμμένη:

«Μιὰ φορὰ κι' ἓνα καιρὸ ἦταν μιὰ ὥμορφη πριγκήπισσα...

Μὰ πολὺ ὥμορφη πριγκήπισσα μαμά σάν ἐσένα, ψιθύρισε ἡ Γαβριέλλα.

—Ἐλα μὴ μὲ διακόπτῃς, φώναξε χαμογελώντας... Κι' αὐτὴ ἡ πριγκήπισσα, συνέχισε, εἶχε ἀγαπήσει ἓνα ὥμορφο πριγκηπόπουλο...

Ξαφνικὰ ἡ Ναταλία σταμάτησε τὴν ἀφήγησί της κι' ἄρχισε νά κλαίῃ... Εἶχε θυμῆθαι τὸν Πιέρ...

—Μαμά! Μαμά! Φώναξε ἡ Γαβριέλλα. Ἀφῆσέ με μένα νά σοῦ διηγηθῶ τὸ παραμῦθι. Θυμάσαι; Ἡ πριγκήπισσα πεθαίνει ἀπὸ τὴ λύπη της στό τέλος; "Ε, ὀχι μαμά δὲν ξέρεις καλά τὸ παραμῦθι. Ἐμένα κάποιος μοῦ εἶπε ὅτι τὸ πριγκηπόπουλο γυρίζει πάλι κοντὰ στήν πριγκήπισσα, τὴν παντρεύεται καί ζοῦν εὐτυχισμένοι...

Μὰ ἡ Ναταλία δὲν ἀκούγε πειὰ τὴν κόρη της.

XY

Η ΕΚΔΙΚΗΣΙ ΤΗΣ ΛΟΥΙΖΑΣ

ΤΗΝ ἄλλη μέρα πρωί-πρωί ἡ Πραντέλ μῆκε σάν ἀνεμοστρόβιλος στό κατάστημα τοῦ Μαντορέ. Φαινόταν ὑπερβολικὰ ταρκαγμένη καί μὲν ἀντίκρουσε τὴν Ἐλίζα φώναξε:

—Θέλω νά δῶ ἀμέσως τὴ Ναταλία...

—Μὰ αὐτὸ εἶνε ἀδύνατο, παρετήρησε ἡ Ἐλίζα. Ἡ Ναταλία εἶνε σοβαρὰ ἄρρωστη, ὅλη τὴ νύχτα δὲν κοιμήθηκε. Δὲν πρέπει λοιπὸν νά σ' ἀντικρύσῃ. Ἡ παραμικρὴ συγκίνησι μπορεῖ νά τῆς ραγίσῃ τὴν καρδιά. Εἶνε τόσο ἐξαντλημένη.

—Ἐννοια σου, τῆς δήλωσε ἡ Λουίζα δὲν θά τὴν κάνω νά συγκινηθῇ. Θέλω μονάχα νά τὴν δῶ. Ἡμαστέ τόσο καλὲς φίλες... Ἦταν ἀδύνατο ν' ἀνθέξω περισσότερο στὸν χωρισμὸ τῆς.

Ἡ Ἐλίζα ἀναγκάσθηκε νά ὑποχωρήσῃ. Ἔσπευσε λοιπὸν κοντὰ στή Ναταλία, τὴν προδιέθεσε γι' αὐτὴ τὴν ἐπίσκεψι τῆς Λουίζας καί τὴ ρώτησε:

—Θέλεις νά τῇ δῆς;

—Ἀφῆσέ την, εἶμαι βέβαιη ὅτι θά μὲ λυπηθῇ καί δὲν θά μὲ κουράσῃ μὲ τὴ φλυαρία της.

Ἡ Λουίζα ὅμως σάν ἔμεινε μόνη μὲ τὴν Ναταλία τῆς δήλωσε:

—Ναταλία ὁ Τεὸ μ' ἐγκατέλειψε. Καί ξέρεις γιατί; Ἐξ αἰτίας τοῦ «Πιέρ σου».

Ἡ Ναταλία ἔγινε κατάχλωμη ἀκούγοντας τ' ὄνομα τοῦ ἀγαπημένου της.

—Ναί, συνέχισε ἐκείνη, ἐξ αἰτίας τοῦ Κοττερώ, ὁ Τεὸ μ' ἐδιώξε χθὲς τὴν νύχτα ἀπὸ τὸ σπίτι ἀφοῦ μὲ ἔβρισε μὲ τὸν χειρότερο τρόπο σάν μιὰ γυναῖκα τοῦ δρόμου... Κι' ὥστόσο λίγη ὥρα πρὶν ἔρθῃ ὁ Πιέρ, ἡμαστέ τόσο εὐτυχισμένοι! Ὁ Τεὸ μάλιστα μοῦ ἔλεγε ὅτι εἶχε συνηθίσει τόσο τὴ συντροφιά μου, πού λογάριζε νά μὲ παντρευθῇ. Ξαφνικὰ ὅμως ἀνοιξε ἡ πόρτα καί μῆκε μέσα σάν ἐξαγριωμένος ταῦρος ὁ Κοττερώ.

—Τεέ, θέλω νά σοῦ μιλήσω, εἶπε στό φίλο του.

—Δὲν ἔχω μυστικά ἀπὸ τὴ Λουίζα, δήλωσε ὁ Τεὸ.

Μὰ ἐκείνος ἐπέμενε. "Ετσι οἱ δυὸ ἄνδρες ἀποτραβήχθησαν στ' ἄλλο δωμάτιο.

Μὰ ὅταν ὁ Τεὸ βγῆκε ἔξω ἦταν κατακίτρινος.

—Λουίζα, μοῦ φώναξε. Σκότωσες τὴν ἀγάπη μας. Μὲ τὴ ζήλεια σου ἐπίσης σκότωσες τὴν ἀγάπη τῆς Ναταλίας γιὰ τὸν Πιέρ, τὸν πιὸ καλὸ μου φίλο. Δὲν ἔχουμε πειὰ τίποτε νά ποῦμε οἱ δυὸ μας. Φρόντισε νά μὴ σέ ξαναδῶ στὰ μάτια μου... Ἐσὺ κράτησες τὰ γράμματα τῆς Ναταλίας, τὰ ὁποῖα σοῦ ἔστειλε γιὰ νά τὰ δώσῃς στὸν Πιέρ, κι' ἐσὺ θέλησες νά τὸν κάνῃς νά τὴν ξεχάσῃ. Μὰ συνέβη τὸ ἀντίθετο. Ὁ Πιέρ λατρεῖ κυριολεκτικῶς τὴν Ναταλία... Ὁ Πιέρ σκέφτεται νά τὴν κάνῃ γυναῖκα του...

Ἡ Ναταλία τώρα εἶχε ἀνασηκωθῇ στό κρεβάτι της. Ἦταν κατάχλωμη καί φαινόταν ὅτι ὑπέφερε πάρα πολὺ. Μὲ ἱκετευτικὸ βλέμμα παρακαλοῦσε τὴν Λουίζα νά σταματήσῃ τίς εἰρωνεῖες της. Μὰ ἐκείνη συνέχισε τὸν ἴδιον τόνο νά τῆς διηγῆται ὅλη τὴν ἀγωνία τοῦ Πιέρ, ὅλο τὸν ἀτελπισμένο ἔρωτά του καί τέλος τὴ συνάντησί του μὲ τὴ Γαβριέλλα.

Ἡ Ναταλία πνίγονταν τώρα ἀπὸ τὴν εὐτυχία της. Τώρα μόνον καταλάβαινε τὰ μονόλογα τοῦ παιδιοῦ της, τὴν ἀγωνία τῆς Γαβριέλλας τὴν περασμένη νύχτα κοντὰ τους.

Καί τρελλὴ ἀπὸ τὴ χαρὰ της καί ξεχνώντας ὅλο τὸ μῖσος της γιὰ τὴν Λουίζα ἄρπαξε τὸ χέρι τῆς Πραντέλ καί τὸ φίλησε ψιθυρίζοντας:

—Εὐχαριστῶ! Εὐχαριστῶ, Λουίζα! Ἡξερα ὅτι μιὰ μέρα θά μ' ἀγαποῦσε ὁ Πιέρ...

Καί πέφτοντας πίσω στὰ μαξιλάρια ξεψύχησε, ἐνῶ ἓνα χαμόγε-

λο εὐτυχίας διεγράφετο στὰ χεῖλη της. Εἶχε πεθάνει εὐτυχισμένη. Εἶχε πεθάνει εὐτυχισμένη, γιατί ὁ Πιέρ τὴν ἀγαποῦσε καὶ γιατί ἦταν βέβαιη ὅτι ποτὲ πειὰ δὲν θὰ μπορούσε νὰ λησμονήσει τὴν ἀγαπημένη του Ναταλία, που τόσο τὸν εἶχε ἀγαπήσει κι' εἶχε πεθάνει ἀπὸ τὸν μεγάλο ἔρωτα πού ἐνοιώθη κι' αὐτόν.

Κι' ἀλήθεια στὸ νεκροταφεῖο τοῦ Πιέρ Λασαίζ κατ' ἐ Κυριακὴ βλέπει κανεὶς ἓνα καλοντυμένο νέο μὲ βαρὺ πένθος νὰ συνοδεύῃ ἓνα μαυροντυμένο κοριτσάκι. Εἶνε ὁ Πιέρ πού ὁδηγεῖ τὴν Γαβριέλλα στὸν τάφο τῆς μητέρας της γιὰ νὰ τὸν στολίσουν μὲ λουλούδια καὶ νὰ προσευχηθοῦν γιὰ τὴν ἀνάπαυσι τῆς ψυχῆς τῆς ὡμορφῆς Ναταλίας Μαντορὲ πού πέθανε ἀπὸ ἔρωτα.

Τ Ε Λ Ο Σ

ΙΣΠΑΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΝΤΕ ΧΟΓΙΟΣ Υ ΒΙΝΕΝΤ

ΤΑ ΜΟΙΡΑΙΑ

Ἡ Νέβε Σιγουέντσα ἦταν ἔρω-
τευμένη μὲ τὸ μυστήριό. Τῆς ἄρεσε
νὰ διηγῆται πάντοτε τρομακτικὲς
ἱστορίες. «Ἔτσι κι' αὐτὸ τὸ βράδυ
ἢ συζητήσι στὸ σαλόνι της περι-
εστράφη σὲ γεγονότα μυστηρίου καὶ
φρίκης.

Ὁ Ἰούλιος Καλαμπρὲς ὅταν πειὰ
ἢ συζητήσι φούντωσε, εἶπε μ' ἓναν
τρόπο ἐπεξηγηματικό :

— Ἐγὼ πιστεύω μὲ κλειστά τὰ μά-
τια στὴν ὑποβολή, στὴν ἐπίδρασι πού
ἐξασκοῦν σὲ μᾶς μερικὰ πνεύματα,
καθὼς καὶ στίς συμπτώσεις...

Βράδυαζε πειὰ κ' οἱ τέσσερες φί-
λοι πού εἶχαν συγκεντρωθῇ στὸ σα-
λόνι τῆς Νέβε εἶχαν μελαγχολήσει.

Ὁ Ἐδουάρδης Νίνο ὁ ὁποῖος ἀ-
πὸ τὴν κατάχρησι τῶν ναρκωτικῶν
ἦταν διαρκῶς μελαγχολικός καὶ ἡ-
ρεμος, εἶπε :

— Οὔτε κι' ἐγὼ ἀρνυῖμαι τὴν ὑ-
παρξὶ τῶν προαισθημάτων.

— Ἐγὼ πιστεύω, διέκοψε ὁ Μό-
ρεϋ, ὅτι ὅλ' αὐτὰ τὰ προκαλοῦμε μό-
νοι μας. Χωρὶς νὰ τὸ προκαλοῦμε
με παίρνουνε τὸ δρόμο πού ὁδηγεῖ
σ' αὐτά. Ἡ αὐθυποβολὴ παίζει σπου-
δαῖο ρόλο. Μὰ αὐτὸ δὲν θὰ πῇ ὅτι
δὲν ὑπάρχουν μερικὲς φορές κά-
ποια συγκλονιστικὰ καὶ ἀνεξήγητα
μυστήρια. Σ' ἑμένα ἔτυχαν πολλὲς
τέτοιες περιστάσεις, ἢ ὁποῖες θὰ
μποροῦσαν νὰ προκαλέσουν τὴν φρί-
κη καὶ στὸν πιὸ ἀπαθῆ χαρακτήρα,
ὅπως ἢ ἱστορία τοῦ Φιορέντζο Πε-
τζάρο.

Ἡ Νέβε κύτταξε στὰ μάτια τὸν
Μόρεϋ καὶ τὸν ρώτησε :

— Μὰ τὸν γνῶριζες ἐσύ; Δὲ θὰ
φανταζάμουνε ποτὲ πὼς ἦσαστε φί-
λοι.

— Καὶ πραγματικὰ δὲν ἦμαστε...
Εἶν' ὅμως ἀλήθεια, ὅτι οἱ ἄνθρωποι

ποτὲ δὲ φανερώουν τὰ τρομερὰ
τοὺς μυστικὰ σ' ἐκείνους πού τοὺς
ἐμπνέουν τὴν πιὸ μεγάλη ἐμπιστο-
σύνη, ἀλλὰ σὲ ἄλλους οἱ ὁποῖοι ὀρί-
σκονται πλάι μας τὴν στιγμὴ πού
νοιώθουμε τὴν ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη
τῆς ἐκμυστηρεύσεως κάποιων πραγ-
μάτων, πού ὡς τότε τὰ κρύβαμε ἀπ'
ὅλους. Γιὰ μένα ὁ Φιορέντζο ἦταν
ἓνας τύπος πού προκαλοῦσε πάντα
τὸ ἐνδιαφέρο. Τὸν θεωροῦσα διανοού-
μενον ἄνθρωπο. Κάθε τόσο πῆγαινα
σπίτι του. Μιλοῦσαμε γιὰ χίλια δυὸ
πράγματα, μὰ στίς κουβέντες του
διέκρινα πάντοτε κάποια μυστηριώ-
δη ἀδημονία. Ἐνα βράδυ, μὲ δέχτη-
κε νευρικός κι' ἀνήσυχος κ' ἐνῶ ἢ
συνομιλία μας εἶχε ἀρχίσει μὲ κά-
ποια ἀτονία, ἐγὼ εἶχα σχηματίσει εὐ-
θὺς ἐξ ἀρχῆς τὴν ἐντύπωσι ὅτι ὁ συ-
νομιλητῆς μου ἢ μᾶλλον τὸ μυαλό
του δὲ ὀρισκόταν ἐκεῖ. — Πετοῦσε ἄλ-
λοῦ. Ἀξάφνα μου ἀπτόεινε μιὰ ἐρώ-
τησι πού δὲν τὴν περίμενα : — Ἐχεις
διαβάσει τὸ βιβλίο τοῦ Ἰώβ ; Ἡ ἐ-
ρώτησι ἐκείνη μὲ τάραιξε, μ' ἀνησύ-
χησε. Μὰ ὁ Φιορέντζο μὴ ἀντιλαμβα-
νόμενος τὴν ταραχὴ μου, μ' ἓνα
ῥφος ὑπνοβάτου, ἐξακολούθησε :

— Δὲν ὑπάρχει κανένα βιβλίο στὸν
κόσμο πού νὰ ἐξασκῇ τόση ὑποβολή
ὅση ἢ Γραφή. Θυμάσαι τὸ ἐδάφιο
ἐκεῖνο τοῦ Ἰώβ : «Γυμνὰ τὰ κόκκα-
λά μου ἀπὸ τίς σάρκες μου ἔχουν
κολλήσει στὸ δέρμα μου καὶ μονα-
χὰ τὰ χεῖλη μου ἔχουν ἀπομείνει
γύρω ἀπ' τὰ δόντια μου».

— Γιὰ μένα τὸ βιβλίο τοῦ Ἰώβ,
ἐξακολουθοῦσε ὁ Φιορέντζο, στὰ-
θηκε σωστὴ ἀποκάλυψι. Μοῦ φανέ-
ρωσε μιὰ ζωὴ ἀθλιότητος καὶ δυ-
στυχίας, τρόμου καὶ ὑπεριονῆς. Σοῦ
ὀρκίζομαι ὅτι ποτὲ δὲν εἶνα σκεφτῇ
τὸν τρόπο τοῦ θανάτου, ἐνῶ τώρα...
Καὶ ἐξακολούθησε :

— Μπορείς να φανταστής τίποτε πιο τρομαχτικό, πιο φριχτό, πιο φοβερό από τη λέπρα; Ο θάνατος είναι πάντα τρομερός, μά ένας τέτοιος θάνατος; Από λέπρα; Να σ απίσης, να βλέπεις να πέφτουν από πάνω σου σά λέπια ή σάρκες σου, να αίσθάνεσαι την τρομερή φρίκη των σκουληκιών που σου τρώνε το κορμί, να μεταβάλλεσαι σ' ένα σωρό από σάπια κρέατα και συγχρόνως να έχης κάθε αντίληψη και τη δύναμη να παραστέκης ζωντανός στο δράμα του τάφου.

Ο Φιορέντζο σκέπασε το πρόσωπό του με τὰ χέρια του κ' έμεινε κάμποσο σ' αυτή τη στάση: "Επειτα σήκωσε το κεφάλι του κ' εξαγριωμένος, κατάχλωμος γεμάτος δάκρυα στά μάτια, μού είπε:

— "Ε, ή λέπρα, ή όργη του Θεού, ή πληγή των αρχαίων, ή παλιά τιμωρία του 'Ισραήλ μού ένέπνευσε ένα πίνακα. Εγώ ό άσήμαντος ζωγράφος που ώς τώρα καλλονές των σαλονιών έζωγράφιζα, ζωγράφισα τον «'Ασημένιο Άνθρωπο!» "Ελα να τον δής!

Τόν άκολουθήσα και φτάσαμε σέ μια αίθουσα, όπου θρυσκόταν ή εικόνα. Δέν ξέρω άν ήταν από υποβολή, μά μόλις την είδα έκανα πίσω. Τί εικόνα! Μεγαλοφυής; Μετρία; Δέν ξέρω. Το μόνο που ξέρω είνε ότι νόμισα βλέποντάς την πώς έφυγα από τη σημερινή γαλήνη του κόσμου παι πώς ζούσα στην εποχή που ή συμφορά κ' ή άρρώστεια τυραννούσε την ανθρωπότητα. Να ή εικόνα: Σ' ένα τοπίο της 'Ιουδαίας γεμάτο θλίψη κ' έρήμωσι σκοτεινισμένο και θαμπό φαίνονται μερικοί λεπροί. Όλες ή μορφές της φριχτής εκείνης άρρώστειας αναπαριστάνονται εκεί. Πόδια τερατώδως φουσκωμένα, πρόσωπα πρησμένα πληγές άπαίσιες, άποκρουστικές.

Κ' επί κεφαλής όλων αυτών των τεράτων ό «'Ασημένιος Άνθρωπος». Η βίβλική εκείνη άναπαράστασις

ήταν συγκλονιστική. Ο «'Ασημένιος Άνθρωπος» δέν ήταν πλάσμα ανθρώπινο, ήτανε σαν φάντασμα σκεπασμένο από άσπρα γυαλιστερά λέπια που άνάδιναν άσημένιες ανταύγειες μέ πρόσωπο πρησμένο, φρικωδώς φουσκωμένο, μέ τὰ χαρρακτηριστικά του μεγαλωμένα και παραμορφωμένα που για κάθε άλλο τό έπαιρνε κανείς παρά για πρόσωπο ανθρώπου.

Κύτταξα τότε τον Φιορέντζο. Η όψη του μού προκάλεσε τρόμο. Ήταν ή επίδρασι της εικόνας; Νευρική υποβολή; Ούτε και γώ δέν ξέρω. Και ξαφνικά είδα ν' άπλώται στο πρόσωπό του μια έκφρασι μυστηριώδης, τρομαχτική. "Εφυγε χωρίς σχεδόν να πώ λέξι.

Σέ μια θδομάδα ό Φιορέντζο Πετζάρο έστειλε βιαστικά τον υπηρέτη του να μέ φωνάξη έτρεξα στο σπίτι του. Μόλις μέ είδε, ήρθε πρὸς έμένα και πιάνοντάς με από το χέρι άρχισε να μού λέη πράγματα άσυμμάχητα κι' άλλόκοτα.

— Τό Πεπρωμένο... Η Μοίρα... Θυμάσαι τί λέγαμε την περασμένη θδομάδα; Η εικόνα μου! Θα δής μια καταπληκτική, μια άλλόκοτη σύμπτωσι...

Η φωνή του καθώς μού μιλούσε πνιγόταν από συγκίνησι.

— Έχτες την νύχτα δέν κοιμήθηκα καθόλου, μού είπε. "Ενοιώθα κάτι το μοιραίο, το άναπόφευχτο νόρχεται πρὸς έμένα. Και σήμερα έλαβα αυτό το γράμμα.

Και μού έδωσε ένα γράμμα. Τό διάβασα. Προήρχετο από μια ίσπανίδα καλογρηά που ζούσε στην Κίνα, σ' ένα νοσοκομείο της λέπρας και που ζητούσε τη συνδρομή του Φιορέντζο για τους άρρώστους της.

Στ' άλληθεια ή σύμπτωσι αυτή ήταν πολύ παράδοξη μά στο βάθος δέν ήταν τίποτε παραπάνω από τόσες συμπτώσεις που συναντούμε στη ζωή που μάς ταραίζουν μια στιγμή κ' ύστερα ξεχνιούνται. Αυτά

είπα στο Φιορέντζο, μά αυτός κούνησε μέ θλίφι το κεφάλι του και φαίνόταν συντριμμένος σαν να του είχε άποκαλύψει ή Σίβυλλα στο ώροσκοπίό του ποιός ξέρει ποιά τρομερή προφητεία.

— Τό βλέπεις, τό βλέπεις; μού έλεγε. Είνε ή μοίρα, τό άναπόφευκτο που έρχεται πρὸς έμένα.

Δοκίμασα να τον παρηγορήσω όπως μπορούσα μά όταν έφυγα δέν είχε καθόλου ήσυχάσει.

Πέρασε ένας μήνας χωρίς να έχω καμιά είδησί του. Τέλος έλαβα μια σημείωσι του διά της όποιας μέ παρακαλούσε να περάσω από το σπίτι του. Πήγα. Τό άτελιέ του ήταν μέσ' στο μισόφωτο θυσιμένο και δέν μπόρεσα εύθυσ έξ άρχής ν' αντίληφθώ τὰ πράγματα όπως πραγματικά είχαν. Μά άκουσα τη φωνή του θραχνή, προφητική να μού μιλά μέσ' απ' το σκοτάδι μ' ένα τόνο τρομερό.

— Θυμάσαι τον «'Ασημένιο Άνθρωπο», τό γράμμα της μοναχής;... "Ε, λοιπόν, έχω λέπρα!

Και συγχρόνως ό Φιορέντζο σηκώθηκε, παραμέρισε τὰ παραπετάσματα κι' άφησε έτσι να πέση ζωηρό φώς στο δωμάτιο. Τόν είδα. Ήταν τρομερά άδυνατισμένος, τό πρόσωπό του ήταν κατάχλωμο, και τὰ μάτια του γυάλιζαν, καθώς ήταν χωμένα μέσα στις κόγχες των τριγυρισμένα από ένα μελανό κύκλο.

Λέπρα;... Πραγματικά είχε στο πρόσωπό του ένα εξάνθημα, μά δέν είχε τίποτε το συχαμερό. Τόν ρώτησα τί του είπε ό γιατρός.

— Οί γιατροί, μού άπάντησε, σέ μάς τους πλουσίους θρίσκουν πάντοτε λόγια παρηγορητικά για όλες τις άρρώστειες. Έξανθήματα της εποχής, μού είπαν. Εγώ όμως είμαι θέβαιος πώς είνε λέπρα. Τό αίσθάνομαι, τό καταλαβαίνω.

Προσάθησα όσο μπορούσα για να καθουχάσω τό Φιορέντζο αλλά του κάκου. Είχε πάρει την άπόφασιν να φύγη για την Κίνα, έπειδή στην Εύρώπη ή λέπρα προκαλούσε τον τρόπο.

— Κ' ύστερα; ρώτησαν κ' οι

τρεις μαζί άκροαται του Μόρευ.

— Μήνες πέρασαν χωρίς να μάθω τί άπόγινε. Σ' έναίσιου χρόνο λαβαίνω ένα γράμμα από την Κίνα. Τό άνοιξα μέ άγωνία. Προήρχετο από την ίδια καλογρηά για την όποια σάς μιλήσα. Ο δυστυχισμένος Φιορέντζο είχε πεθάνει κεί κάτω από μια άρρώστεια φριχτή και άγνωστη. Μά δέν ήταν λέπρα γιατί δέν είχε τις έκδηλώσεις αυτής της άρρώστειας. Πρίν πεθάνη άνέθεσε στην μοναχή να μέ ειδοποιήση και κείνη, ξετέλεσε την τελευταία επιθυμία του.

Όταν ό Μόρευ τελείωσε μια σιωπή, μια άγωνία άπλώθηκε στην αίθουσα. Η Νέβε άσθμαινε, ό Νίνο έτρεμε και ό Καλαμπρές χαμογελούσε μέ ειρωνεία.

— Πρώτη ή Νέβε ήλμισε και είπε:

— Φτωχέ Φιορέντζο! Πρέπει να παραδεχθούμε ότι όλα μάς είνε γραμμένα απ' τη Μοίρα. Ό,τι γράφεται δέν ξεγράφεται!

N'IE XOΓIOΣ Y BINENT

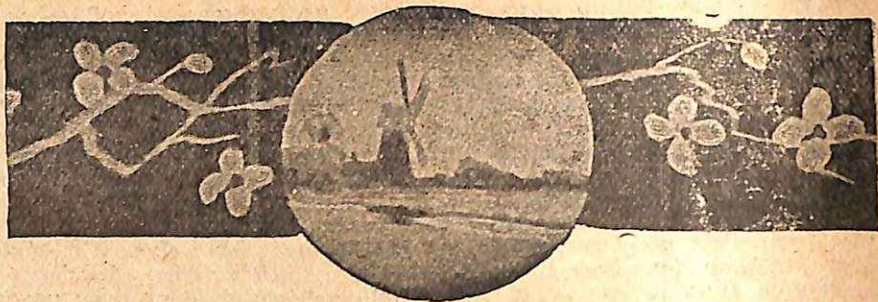
ΑΠΟ ΠΑΝΤΟΥ

ΧΙΛΙΑ ΔΥΟ

"Αν θέλετε να ταπετοάρετε μέ χαρτί τους τοίχους, οι όποιοι είνε άσπρισμένοι μέ άσβεστη, να τους άλείψεται προηγουμένως μέ ξύδι, γιατί διαφορετικά τό χαρτί δέν πιάνει.

Για να θρής πόσα χρόνια θα ζήσης άκόμη άφαίρεσε την ήλικία σου από τον αριθμό 86, τό εξαγόμενο δέ διαίρεσέ το διά του 2. Τό εξαγόμενο δείχνει τὰ ύπολειπόμενα χρόνια της ζωής σου!

Στό Φιτζι της Αυστραλίας έκτιμούνται πολύ οι τρώγοντες τους...συγγενείς των, ένίοτε δέ και τας συζύγους των! Τό τοιοϋτον δέν θεωρείται έγκληματικό και άπάνθρωπο. Όσους μάλιστα και άν φάγης είσαι συγχωρεμένος, άν έκτελής άνελλιπώς τὰ θρησκευτικά σου καθήκοντα και άν τηρής τις προλήψεις του τόπου,

ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΤΟΥ Κ. ΚΟΝΣΚΥ

ΕΡΗΜΟΣ

Πόσο είμαι θλιμμένος!...

Ποτέ μου δεν ένοιωσα τόσο μεγάλη την απελπισία των γηραιών και τόσο φριχτό το μαρτύριο της έρημιας...

Αλλά θάταν καλύτερα να διηγείτο τι μου συνέβη. Την περασμένη Κυριακή, η άνεψιά μου Τζουλιέττα έγκατέλειψε για πάντα την κατοικία του θείου της. Το Σαββατόβραδο μου ζήτησε την άδεια να περάσει την επόμενη μέρα στο σπίτι μιας φίλης της. Βλέπετε υπάρχουν μερικές περιπτώσεις που ένας γέρος θεϊος, σάν και μένα παρ' όλη του την πείρα, δεν μπορεί ν' άρνηθί στην άνεψιά του την άδεια να πάη σε μια φίλη της, έφόσον μάλιστα οι γονείς αυτής της όηθεν φίλης πρόκειται να την συνοδεύσουν στις 10 το βράδυ ως το κατώφλι του.

Αφού της έδωσα λοιπόν τη συγκατάθεσή μου, έπέρασα την Κυριακή μου όλομόναχος, αλλά χωρίς την παραμικρή άνησυχία.

Το μεσημέρι έφαγα χωρίς διάθεσι σ' ένα μεγάλο έστιατόριο όπου το περιβάλλον ήταν έντελως Κυριακάτικο.

Όταν έγύρισα στο σπίτι, βρήκα ένα γράμμα κάτω από την πόρτα μου. Αμέσως άνεγνώρισα το γράψιμο της Τζουλιέτας κι' αυτό μ' άνησυχισε. Έσπευσα να τ' άνοιξω με δικαιολογημένη ταραχή κι' όταν διάβασα τις πρώτες γραμμές ή καρδιά μου χτύπησε άπότομα...

Αντιγράφω έδώ το περιεχόμενο του που είναι μια τρανή άπόδειξι της

θλαστικής επιδράσεως των ρεαλιστικών θιβλίων στην φαντασία των συγχρόνων κοριτσιών :

«Άγαπητέ μου θειούλη,

Δέν θέλω να περάσετε μια κακή νύχτα, άλλ' ούτε και να τρέχετε άδίκως στα άστυνομικά τμήματα, τά νοσοκομεία, τά ντάνσιγκ, ή και εις αυτό το νεκροτομείο πρὸς άναζήτησίν μου.

Σύνελθε, θείε μου, δέν αυτοκτόμησα...

Απλῶς κάποιος με άπήγαγε, χωρίς βία, με την άπόλυτη συγκατάθεσή μου, και φεύγω για την Άγγλία με τον σκληρό μου άπασγωγέα.

Σε λίγες μέρες ένας προτεστάντης ιερέυς θά μάς ένώσει μπρὸς στο θεό και τούς ανθρώπους, και τότε θά γίνω πειά ή μίσσες Γουέλδουιν.

Θά έχω μια θαυμασία έπαυλι στα νότια παράλια της Άγγλίας κ' έλπίζω ότι θά μάς έπισκεφθήτε τον Νάτ μου και μένα μόλις έπιστρέψουμε άπό το γαμήλιο ταξίδι μας στην Ιταλία.

Πιστεύω άγαπημένε μου θειούλη, ότι δέν θά μέινετε άπολιθωμένος δια θάζοντας την παρούσα μου, γιατί σεις είσθε υπεύθυνος για το τελευταίο μου διάβημα.

Άγάπησα πολύ, θείε μου, κ' έχω την είλικρίνεια να μη σάς το κρύψω. Πολύ όρθα όμως μου παρεμβάλατε ως πρόσκομμα την διαφοράν της ηλικίας μας και ένι σωρό άλλους φυσικούς και κοινωνικούς νόμους που θά ήμπόδιζαν αυτή την

αγάπη να πάρη το δρόμο της...

Με συμβουλευσατε να στρέψω την προσοχή μου στους νέους που με πεστοίχιζαν. Ακολουθώντας λοιπόν την συμβουλήν σας έγινα παιχνιδιρών νεαρών φίλων μου. Απ' αυτούς όμως όλους αγάπησα τον Νάτ μου.

Ο ώραιος και σωματώδης Νάτ Γουέλδουιν, το τελευταίο μου φλέρτ μου, είναι ένα τέλειο παιδί. Με λατρεύει... Είναι όρφανος και πλούσιος χωρίς ύποχρεώσεις. Άσχολείται κυρίως με το να παίξη φούτ μπῶλ, τέννις, γκόλφ, και άλλα σπόρ.

Μου προσέφερε την καρδιά του, τ' όνομά του, τά πλούτη του και έννοείτε, έίε μου, δέν τά άπέριψα.

Άλλωστε δέν μπορούσα ν' άρνηθώ την πρότασί του να με νυμφευθί έφ' όσον έκτεθήκαμε κι' οι δυο τελευταίως.

Λυτούμαι μόνο, φτωχέ μου θειούλη, γιατί δέν έχω την τόλμη να παρουσιαστώ μπροστά σας επί του παρόντος. Όσο για τον Νάτ, και κείνος δέν θά είχε το θράσος να σάς άντικρύση.

Υποθέτω, μάλιστα, πως σάς ζηλεύη λίγο και μα την αλήθεια, δέν πιστεύω να έχη έντελως άδικο έφάσον σεις υπήρξατε άνδρας που αγάπησα πρώτα άπό κείνον, και μάλιστα σε τέτοιο βαθμό.

Δέν σάς λέγω χαίρετε, άγαπημένε μου θειούλη, αλλά όρεβουάρ. Είμαι βεβαία πως ο Νάτ δέν θά με κάνει δυστυχισμένη. Θά του υπεινθιμίζω ότι έχει διαπράξει πολλά άμαρτήματα, και ότι πρέπει να εξιλεωθί άπέναντί μου με την αγάπη, την άφοσίωσι και τη στοργή...

Στο κάτω-κάτω της γραφής, είμαι πούσια τώρα θείε μου. Ο Νάτ μου είναι έκατομμυριούχος και ή περιουσία του άποτελείται άπό λίρες στεργλίνες, παρακαλώ.

Δέν θά ζω πειά εις θάρος σας, θείε μου, κι' αυτό με άκουοφίζει.

Δέν αξίζω τά δάκρυά σας. Είμαι πολύ κακή για να κλαίτε εξ αίτίας μου... Δέν είμαι παρά μια σύγχρονη κοπέλλα, ξεμυαλισμένη, αλλά και λίγο πρακτική. Θάθελα να προσθέσω και κάτι άκόμη αλλά φθάνει πειά...

Επωφελήθηκα της πρωϊνης άπουσίας σας για να πάρω τις άποσκευ-

ΑΠΟ ΤΟ ΠΕΡΙΦΕΡΟΜΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΜΟΝΤΕΙΚΑΤΣΑ

"Η ΤΕΧΝΗ ΤΗΣ ΠΑΝΤΡΕΙΑΣ,"

Ο έρως ενός άνδρος για μια γυναίκα σοφή, άλλ' άσχημη, είναι φαινόμενο σπανιώτερο άπό τις άσπρες μυϊγες !...

Είναι άξίωμα παλαιό και βεβαιωμένο άπό την καθολική πείρα, ότι δηλαδή ο καιρός ψυχραίνει κ' ήστερα σβύνει τούς μικρούς έρωτες, έννυ αντίθετως μεγαλώνει τούς μεγάλους.

Σπουδάζετε το συναικείο πρώτα με τά μάτια, δεύτερον με το μικροσκόπιο, και τέλος με το τηλεσκόπιο !..

Όλοι όσοι παίρνουν γυναίκα, χωρίς να καλοσκεφθών πολύ το δύσκολο πρόβλημα του γάμου, μοιάζουν με πλοιάρχους μεθυσμένους, που ταξιδεύουν σε άνοιχτή φουρτουνιασμένη θάλασσα χωρίς πυξίδα !

Το ιδεώδες της φυσικής άρμονίας μεταξύ δύο συζύγων είναι το να έχουν κ' οι δυο την ίδια έπιθυμία για το αυτό πράγμα!

Απεδείχθη ότι το εύσαρκον των χειλέων είναι καλό χαρακτηριστικό για να μετρηθί ή αισθητικότης μιας γυναίκας.

Ες και ν' αφήσω την παρούσαν μου, όταν θά την διαβάσετε θαμαστεί μακρυνά, κι' ένα δάκρυ, δάκρυ άνμικτο με πόνον ζήλειας θά κυλήσιστ' αβλακωμένα σας μάγουλα, το μαντεύω.

Σε φίλδ
ΖΟΥΛΙΕΤΤΑ

Η έπιστολή αυτή μ' έλύπησε όσα παίρνει... Τι μπορούσα όμως να κάμω; έπηρεα το πράγμα φιλοσοφικά και συγκράτησα τά δάκρυά μου που μου θούρκωσαν τά μάτια. Στο έξης θά ζω πειά έντελως μόνος. Ενα έρείπισ, ένας λησμονημένος, χωρίς το φῶς της έμορφιάς της, χωρίς την γλύκα της αγάπης της.

Τ' ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΟΙΗΣΕΩΣ

ΤΟΥ ΕΝΤΓΚΑΡ ΠΟΕ

Η ΚΑΜΠΑΝΕΣ

Ἄκουτε τὰ ἔλκυθρα μὲ τὶς καμπάνες—ἀσημένιες καμπάνες ! Ποιὸν κόσμο χαράς μηνάει τάχα ἡ μελωδία τους ! Πῶς χτυπᾶν, χτυπᾶν, χτυπᾶν στὸν παγωμένο ἀέρα τῆς νυχτός ! Ἐνῶ τᾶστρα σκορπισμένα ἀπάνω στοὺς οὐρανοὺς ἀχτινοβολᾶν μὲ κρυστάλλινο φέγγος· κρυστᾶν χρόνον, χρόνον, χρόνον· ἕνα Ρουνικό ρυθμό, μέσα στὰ κουδουνίσματα πού τόσο μελωδικὰ χύνονται ἀπ' τὶς καμπάνες, καμπάνες, καμπάνες, καμπάνες, ἀπ' τὸ θόμβο καὶ τὸν κρότο πού κάνουν ἡ καμπάνες.

Ἄκουτε τὶς γλυκὲς γαμήλιες καμπάνες—χρυσὲς καμπάνες.

Ποιὸν κόσμο εὐδαιμονίας μηνάει τάχα ἡ μελωδία τους ! Στὸ θαλασσιωμένο ἀέρα τῆς νυχτός πῶς χύνεται ἡ χαρὰ τους. Ἀπ' τὶς χρυσόφτερουγες νότες πού σβένουν μιά μιὰ, ὅλο ἄρμονία, ὡς τὶ γλυκοστάλαχτο τραγοῦδι ξεχύνεται πρὸς τὸ τρυγόνι πού τ' ἀκούει, ἐνῶ γλυκοκυτπάει τὸ φεγγάρι.

Ὡ ! μέσα ἀπὸ τὶς ἡχηρὲς σπηλιὲς ποιά θαρεῖα πλημμύρα εὐφωνίας ξεχύνεται.

Πῶς δυναώνει, πῶς λιγοστεύει μέσ' στὸ διάστημα ! Πόσες ἐκστάσεις χαρᾶς διηγείται, πού θγαίνουν μέσ' ἀπ' τὸ κύλισμα καὶ τὸ τάλαντμα, τὸ ρύθμισμα καὶ τὸ νυνούρισμα πού κάνουν ἡ καμπάνες.

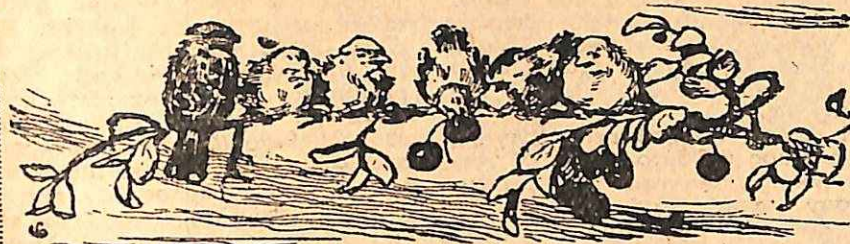
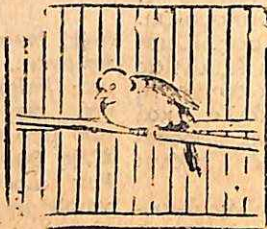
Ἄκουτε τὶς θαρεῖες καμπάνες τοῦ κινδύνου—μπρούντζινες καμπάνες ! Ποιὰν ἱστορία φρί-

κης διηγείται τώρα ἡ ταρυχή τους. Ἐτρόμαξαν πάρα πολὺ, ἐφρίξαν καὶ νὰ μιλήσουν δὲ μποροῦν, κραυγάζουν μόνον, κραυγάζουν χωρὶς χρόνον, χωρὶς ρυθμὸ σὲ μιὰ πολυθόρυβη κραυγὴ οἴκτου πρὸς τὴ φωτιά πρὸς ἀνεβαίνει ψηλότερα, ψηλότερα, μὲ ἀποφασιστικὴ προσπάθεια τώρα ν' ἀνέβῃ ἢ ποτὲ πειὰ πρὸς τὴν ὠχροπρόσωπη σελήνη. Ὡ, καμπάνες, καμπάνες, καμπάνες, ποιά ἱστορία ἀπελπισίας διηγείται ὁ φόβος σας ; Πῶς τσακίζονται, καὶ συγκρούονται καὶ οὐρλιάζουν. Ποιά φρίκη ξεχύνεται ἀπ' αὐτὲς στὰ στήθη τοῦ ἀέρος πού πάλλει ! Καὶ ἡ ἀκοή μας διακρίνει ἀπ' τὸ ἀπήχισμα καὶ τὸ κουδούνισμα, τοῦ κινδύνου τὴν ἀμπατὶ καὶ τὴν παλirroia.

Καὶ μᾶς λέει μ' ἀκρίβεια, μέσα στὸ μάλλωμα καὶ τὸ ἀλληλοσκοτώμα πῶς ὁ κίνδυνος θυθίζεται καὶ ὑψώνεται, ἀπ' τὸ θύθισμα καὶ τὸ ἀνέβασμα, ἀπ' τὸ σθύσιμο καὶ τὸ ξάνασμα, ἀπ' τὴν κραυγὴ καὶ ἀπ' τὴν κλαγγὴ πού κάνουν ἡ καμπάνες.

Ἄκουτε τὶς νεκρικὲς καμπάνες—σιδερένιες καμπάνες ! Ποιὸν κόσμο σοβαρῶν σκέψεων ἡ μοναδία τους ἀναδεύει ! Στὴ σιωπὴ τῆς νυχτός πού τρέμουν μὲ φρίκη μελαγχολικὴ ἀπειλὴ τοῦ τόνου τῶν, γιατί κάθε ἦχος πού θγαίνει ἀπ' τὴ σκουριά πού εἶνε μέσα στοὺς λάρυγγες τῶν, εἶν' ἕνα κλάμα. Καὶ οἱ

ἄνθρωποι, ἂ, οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ πού κάθονται ψηλά στὸ καμπαναριὸ μοναχοὶ καὶ χτυ-

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑΚΙ ΜΑΣ

ΤΟΥ ΒΗΛΥ

Η ΑΡΡΑΒΩΝΙΑΣΤΙΚΙΑ

Ἀπ' τὶς ὀχτῶ τὸ πρῶτ' πού πέρασε ὁ ταχυδρόμος, ἡ φτωχὴ Μί, πολὺ στενοχωρημένη, ἐξακολουθοῦσε νὰ μαζεύει φράουλες πιάνοντας πιὸ πολὺ λά φύλλα καὶ καρπούς.

Ὅταν ὁ πατέρας τῆς τῆς φώναξε «Μί, φέρε μου ὅ,τι μάζεψες», σηκώθηκε χωρὶς ν' ἀπαντήσῃ, κι' ἔτρεξε κοντὰ του. Ὁ πατέρας τῆς μὲ κατὰπληξί εἶδε τὸ μοσχογεμισμένο καλάθι κι, ἐνῶ ἡ Μί τὸν κύτταξε μὲ μάτια θουρκωμένα ἀπὸ δάκρυα, αὐτὸς κατάλαβε καὶ κατακόκκινος ἀπὸ θυμὸ τῆς φώναξε :

— Ὁρισμένως θάλαβες κάποιο γράμμα ἀπὸ 'κεῖνο τὸ παληόπαιδο τὸν Κάρλο...

Χωρὶς νὰ κινηθῇ τοῦ ἀπάντησε : Μοῦ γράφει νὰ πάω νὰ τὸν ἀποχαιρετήσω σήμερα στὸ Βράδεμ-βούργο. Τὸ σύνταγμά του φεύγει αὐριο.

Ὁ γέρος ἔκανε ἕνα κίνημα ἀπειλητικὸ καὶ μουρμούρισε : «Τόλμησε μόνο καὶ θὰ δῆς...»

Τὴν εἶδε νὰ φεύγῃ σιωπηλὴ καὶ νὰ διευθύνεται μὲ μεγάλα βήματα πρὸς τὸ περίπτερο στὸ ὁποῖο φύλαγαν τοὺς καρπούς πού μάζευαν ἡ γυναῖκες. Ἐνὰ ὀλόκληρο χρόνο εἶχαν τὸν Κάρλο γιὰ βοηθὸ τοῦ κηπουροῦ σπίτι τους καὶ μιά μέρα ὁ πατέρας τὸν εἶχε διώξει λέγοντάς του : Εἶσαι ἕνας καλὸς ἐργάτης μὰ τί νὰ σὲ κάμω ἀφοῦ καθῶς βλέπω σοῦ ἀρέσει ἡ Μί. Πήγαινε στὸ καλὸς.

Ἀπ' τὴν ἀρχὴ τοῦ πολέμου ὁ Κάρλος θρυσκόταν στὸ Βραδεμβούργο, (ἄχ ! τὶ σκληρὸς ἀποχωρισμὸς τὴν ἡμέρα τῆς γενικῆς ἐπιστρατεύσεως) ἀπ' ὅπου ἔγραφε στὴν ἀγαπημένη μικρὴ ἀρραβωνιαστικιά του θερμὰ γράμματα ὀρκιζόμενος νὰ τὴν κἀνῃ γυναῖκα του μόλις θὰ τελείωνε ὁ πόλεμος καὶ ὑπογραφοῦν ἡ εἰρήνη. Τοῦ ἀπαντοῦσε τρυφερὰ καὶ μὲ κάποιο φόβο.

Καὶ νὰ τώρα πού ὁ Χίν-

πᾶν αὐτὸ τὸ μονότονο ἦχο καὶ χαίρουν κυλῶντας ἀπάνω στὴν ἀνθρωπινὴ καρδιά ἕνα θράχο, αὐτοὶ δὲν εἶνε οὔτε ἄντρες, οὔτε γυναῖκες—αὐτοὶ δὲν εἶνε οὔτε ἄνθρωποι, οὔτε ζῶα—εἶνε Βρυκόλακες ! Καὶ ὁ Βασιλεὺς τοὺς αὐτοὺς χτυπᾶ καὶ τονίζει καὶ ρυθμίζει καὶ χτυπᾶ ἕναν παιᾶνα μὲ τὶς καμπάνες καὶ χορεύει καὶ θρυχᾶται κρατῶντας χρόνο, χρόνο, χρόνο, σ' ἕνα Ρουνικό ρυθμὸ στὸν παιᾶνα ὅπου θγαίνουν ἡ καμπά-

νες, Κρατᾶ χρόνο, χρόνο, χρόνο σ' ἕνα Ρουνικό ρυθμὸ στὴν τρεμουλά καὶ στὸ κλάμα ὅπου θγαίνει ἀπ' τὶς καμπάνες !

Κρατᾶ χρόνο, χρόνο, χρόνο, καθῶς χτυπᾶ, χτυπᾶ, χτυπᾶ τοῦ θανάτου τὴν ὥδῃ σ' ἕναν εὐτυχεῖ ρυθμὸ.

Κρατᾶ, χρόνο, χρόνο, χρόνο, στὸ χτύπημα, νεκρικὸ χτύπημα, στὸ θανάσιμο κλάμα, στὸ στεναγμὸ καὶ στὸ θογγητο πού θγαίνει ἀπ' τὶς καμπάνες.

τεμπουργκ... καλούσε τον Κάρλο να πολεμήσει έναντι των Ρώσων. Θα γύριζε άραγε γερός! Έπρεπε να τον δη σήμερα χωρίς άλλο κι' άς άπειλούσε όσο ήθελε ο πατέρας της.

Η ημέρα ήταν θαιρειά, πνιγηρή και ο ήλιος κρυβόταν μέσα σε χυμ- τρά Ιγκρίζα σύννεφα που κρεμών- τουσαν πάνω απ' την πεδιάδα της Χάβελ. Τα καλάμια που ήταν συνηθισμένα να θουίζουν στον άε- ρα, έμεναν τώρα ακίνητα λές κι' ήταν κουρασμένα. Μια πυκνή ομί- χλη κρεμόταν πάνω απ' τις ίτιές που στολίζουν την όχθη και σκέ- παζε μελαγχολικά την άσημμένα λάμψη τους. Τα πουλιά που άλλο- κελάδουσαν χαρούμενα σωπαί- νουν κι' αυτά και μόνο μια άγρι- όπαπια θγαίνει αδιάκοπα μια θρα- χνή παράξενη φωνή.

Η Μι άν και θυσιμένη στο με- λαγχολικό της όνειρο, άκούει έν- τούτοις το ρολόι να χτυπά τις έν- τεκα. Έχει καιρό να τρέξη στο σταθμό και να πάρη το τράινο που θα την φέρη κοντά στον άγαπη- μένο της.

Χωρίς να την δη κανείς γλυστρά έξω απ' τον κήπο, άκολουθεί το μονοπάτι που περνάει μέσα απ' τα χωράφια και τυλίγει σαν φείδι το- το χωριό κι' ύστερα παίρνει το με- μάλο δρόμο.

Τρέχει ξεσκούφωτη. Μια δυνατή θροχή αρχίζει να πέφτη. Σκουπίζει τα μαλλιά της με τα δυο χέρια της κι' εξακολουθεί να τρέχη χωρίς να σταματήσει.

Τέλος να ο σταθμός! Η Μι θρί- σκει στην τσέπη της τα λεφτά που πήρε πουλώντας τις φράουλες σε μια γειτόνισσα και που μόλις την έβθαναν να θγάλη εισιτήριο με έ- πιστροφή. Μπαίνει μέσα σ' ένα βα- γόνι γεμάτο χωρικούς που καπνί- ζουν και φωνάζουν και κάθεται σε μια γωνιά αδιάφορη για ό,τι γίνε- ται γύρω της· ούτε βλέπει, ούτε άκούει, και μέσα στο μικρό κεφα- λάκι της δυο λέξεις χορεύουν ά- διάκοπα: «Ο Κάρλος φεύγει!»

Υστερα από λίγο φθάνει στο Βλαδεμβούργο και χωρίς να προ- φυλαχθή απ' τη θροχή που έξακο-

λουθοΰσε να πέφτη, θγαίνει απ' το σταθμό με γρήγορα βήματα. Ξέ- ρει το δρόμο γιατί ο Κάρλος της τον ύπέδειξε λεπτομερώς στο γράμμα του. Χωρίς να ρωτήσει το παραμικρό περνάει την καινούρ- για πόλη, διασχίζει την Χάβελ, περ- πατεί άκόμη και φθάνει μπρός στη στρατώνα. Ο Κάρλος δέν είχε έ- δω. Γιατί; Έλπιζε τόσο να τον εύρη μπρός στην πόρτα! Ένας φόβος σφίγγει την καρδιά της! Με τρεμάμενη φωνή ρωτά τον σκοπό:

— Μπορώ να μιλήσω στον Κάρ- λο;

— Ποιός είναι αυτός; Τοΰ λέγει τον λόγο που άνήκει κι' έτοιμάζεται να του πη κι' άλλα αλλά ο στρατιώτης της κάνει νόη- μα να πάψη γιατί έρχόταν ένας ά- ξιωματικός.

Ένας ναύτης που θρισκόταν έ- κεί κοντά κι' άκουσε την έρώτησι της Μι, της άπαντά με κάποια τρυφερότητα:

— Έφυγαν σήμερα το πρωί.

Έφυγαν;

Το φτωχό κορίτσι θγαίνει μια άπελπισμένη φωνή κι' ο θαλασσι- νός τρομαγμένος της έξηγει:

Δέν μένει πειά πυροβολητής έ- δω, φτωχό μου κορίτσι. Η άναχω- ρησι τους έγινε 24 ώρες νωρίτερα. Τί να γίνη;

Μα η Μι, δέν άκούει τίποτε, δέν σκέπτεται να πη ούτε ένα εύχαρι- στώ στο ναύτη. Φεύγει προς το σταθμό όχη τρέμοντας απ' τον πυρετό... Πέφτει σ' ένα κάθισμα μέσ' στο βαγόνι με τα χέρια πα- ραλυμένα και τα μάτια άπλανη.

Άφήνει το μεγάλο δρόμο για να πάρη το μονοπάτι· δέν ξέρει που πηγαίνει. Το φουστάνι της πιάνεται σ' ένα ξερόκλαδο και της φαίνε- ται πως κάποιος θέλει να την κρα- τήσει. Για μια στιγμή σκέπτεται: Περπατώ άραγε καλά ή πήρα το δρόμο που καταλήγει κάτω στα βάλτα;

Έφθασε το βράδυ στο χωριό ό- όλοι κοιμώντουσαν. Η σιωπή και το σκοτάδι την στενοχωρούσαν. Πό- σο άργούσε να φθάση στο σπίτι της να πέση στο κρεβάτι της να κλάψη.

ΤΟΥΡΚΙΚΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

ΤΟΥ Μ. ΚΟΛΟΝΑ

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΚΙ' Ο ΔΙΑΒΟΛΟΣ

ν Ένας φτωχός χωριάτης είχε μια γυναίκα που ήταν ή πιο κακή, που υπήρχε στον κόσμο. Μόλις ήθελε εκείνος κάτι, αυτή έκανε το άνάποδο.

Ένα πρωί, πριν να πάη στην δου- λειά του, της λέει:

— Γυναίκα μην άνησυχής για το γιόμα. Δέν θέλω να φάω σήμερα! Δέν έχω όρεξι.

Άκριβώς το μεσημέρι την βλέπει φέρνοντας το φαγητό. Και τι φαγη- τό; Το καλλίτερο που του είχε φτιά- σει στην ζωή του. Κότα κοκκινιστή πετρόπαχη και χαλβά ξεφυκαζούρ- διαμένο.

Τι να κάνη ο φτωχός, άφηνει την δουλειά του και άνεβαίνει να συ- ναντήσει τη γυναίκα του. Έπειδή ό- μως ή δουλειά του ήταν ένα πηγά- δι που άνοιγε βαθύ, και φοβήθηκε

μήπως πέση μέσα ή γυναίκα του, σκέπασε την τρύπα με φύλλα και κλαριά και της είπε:

— Γυναίκα, μην πλησιάσης εκεί, γιατί από κάτω από τα κλαριά αυ- τά είναι ένα μαύρο και βαθύ πηγάδι. Άμέσως εκείνη πάει να καθήση άπάνω στα κλαριά και πάρ' την κά- τω!

Ο κακομοίρης ο άνδρας τάχασε! Άπελπισμένος, φωνάζοντας και κλαί- οντας, ρίχνει ένα χχοινί στο πηγά- δι, της συσταίνει να δεσθ καλά μ' αυτό, κι' άρχισε να την τραβάη άπάνω. Σάν πλησίασε όμως να την θγάλη, βλέπει στην άκρη του σχοι- νιού ένα διάβολο, να είναι γαντζω- μένος με τα νύχια του, αντί της γυ- ναικός του. Ο άνθρωπος τομαζότα- νε ν' άπολύση το σχοινί και να το ξαναρρίξη κάτω, αλλά ο διάβολος προφθάνει, τον παρακαλσει και του λέει:

— Άκουσέ με, Χαλil, λυτή σου με! Ημασταν έφτά διάβολοι, μέσα στο πηγάδι σου και ζούσαμε καλά, καλά και ήσυχα. Άξαφνα όμως έ- πεσε ανάμεσά μας μια γυναίκα. Αδ- ή ή γυναίκα είναι τόσο κακή, που οι άλλοι έση συντροφοί μου, το έβα- λαν στα πόδια. Έγώ έμεινα έπειδή είμαι κουτός και δέν μπόρεσα να φύγω. Κύτταξε το κεφάλι μου, τα μαλλιά σου έγιναν κατάσπρα, σε μια ώρα μονάχα, που έμεινα μαζί της.

Φωνάζει άπελπισμένα: «Κάρλο... Κάρλο!» μα σε κάθε φωνή ένα θρώμικο νερό μπαίνει στο στόμα της... Γύρω το σκοτάδι άπλώνεται..

Δυο μέρες άργότερα θρήκαν τη Μι πεθαμένη μέσα σ' ένα σωρό νούφαρα.

»Για να σε ανταμείψω για την καλωσύνη σου, σου δίνω αυτό το μαγικό ραβδί. Έχω σκοπό να μπω μέσα στο κορμί της κόρης του Σουλτάνου. Κανείς δέν θα μporή να την γιατρέψη. Έσύ άμα το μάθης

νά κινήσης μιά και θρό να πᾶς στο παλάτι. Νά ζητήσεις να την δῆς, να κάνης για τα μάτια ότι την ξορκᾶς και έπειτα να την άγγίσης μ' αυτό το ραβδί. "Αμά την άγγίσης εγώ άμέσως θε να θγῶ και έτσι θα ανοίξη ή τύχη σου και θα με συγχωράς σ' όλη τη ζωή σου.»

Ο χωρικός με μεγάλη άπορία, πήρε το μαγεμένο ραβδί και από τη χαρά του λησμόνησε και την δουλειά του και την γυναίκα του.

Σε λίγες ήμέρες να και άκούστηκε στην πόλι το πάθημα της όμορφης Σουλτανπούλας και κανένas, ούτε δερβίσης, ούτε σοφός, ούτε διαβάσμενος, μπορούσε να την θεραπεύσει.

Νά όμως που παρουσιάζεται και ο Χαλίλ. Άγγίζει την Σουλτανπούλα και διώχνει τον Σατανά και γίνεται και πάλι καλά ή όμορφη κοπέλα.

Ο Σουλτάνος, τρελλός από την χαρά του, τον γεμίζει χρυσάφι και ό φτωχός ό πηγαδᾶς έγινε άφέντης.

Σε λίγο, να πάλι διαδόθηκε στον κόσμο, ότι ή κόρη του Τσάρου έπαθε από το ίδιο κακό και ζητούσαν γιατρούς να την γιατρέψουν σε όλη την Άνατολή. Άφου κανείς τίποτα δεν κατώρθωσε, ζητήσανε και τον Χαλίλ. Τί να κάνη! Τραβάει μιά και δυό και θέλοντας, και μη, πάει στο παλάτι. Μπαίνει μέσα στην αίθουσα κάνει τα μαγικά του, τραβάει από δώ, κυττάει από κεί, την άγγίζει με το ραβδί του, τίποτε!

Ο Σατανᾶς δεν έβγαίνει. Την ξαναγγίζει μιά, δυό, τρείς, πέντε ήμέρες, δέκα. Τίποτε!

Πηγαίνει τότε στον Τσάρο και του λέει να διατάξη να ρίχνουν το μεγαλύτερο κανόνι του παλατιού, επί πενήντα ήμέρας. Την πρώτη ήμέρα δυό φορές και τις άλλες από μία.

"Αμα έφυγε ο αλτοκράτορας, πετιέται ο διάβολος μιά στιγμή και ρωτάει τον Χαλίλ.:

— Γιατί ρίχνουν το κανόνι; Τι τρέχει;...

Γιατί σήμερα, του άπαντάει ο χωρικός, ή γυναίκα μου θα βγῇ από το πηγάδι και θαρθῇ έδῶ.

— Θα βγῇ ή γυναίκα σου, λέει, απ'

ΕΛΛΗΝΕΣ ΠΟΙΗΤΑΙ ΤΟ ΑΣΤΡΟ

Τό βλέπουμε ψηλά στον ούρανό,
της νύχτας τό σκοτάδι όταν άρχίζει
ούράνιο διαμάντι φωτεινό,
π' όλόχρυσες άχτίνες μάς χαρίζει.

Μ' αν έπεφτε στη γῇ μας ταπεινό,
χωρίς τό χάος πειά να μάς χωρίζει,
ποιός ξέρει τί κατάξερο θουνό
θα είνε τ' άστρο αυτό, που λαμπυρίζει

Στον κόσμο άπαράλλακτα θαυμά-
(ζουμε
δειλά-δειλά κ' έμεις καμμιά φορά
άνθρωπους, όπου μακριά κυττάζουμε

Μά όταν καμμιά μέρα τους γνωρί-
(σουμε
ποιός ξέρει τί κακά φαρμακερά
κρυμμένα στην ψυχή τους θ' άπαντή-
(σουμε...

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΛΕΜΗΣ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ Ο ΦΡΑΝΣ ΚΑΙ Η ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ

Η κ. Λευκή Βόγκ, δημοσιογράφος, είχε πάει κάποτε να δῇ τον Άνατόλ Φράνς στη Μπessελ για να του πάρη μιά συνέντευξη. Ο γέρος μαίτρ όχι μόνο κράτησε την δημοσιογράφο κ' έφαγαν μαζί άλλα και τη φιλοξένησε τη νύχτα στην έπαυλί του. Πριν πάη να κοιμηθῇ στο δωμάτιό της, τη ρώτησε:

— Ωραία μου κυρία, τι παίρνετε το πρωί στο πρόγευμά σας;

— Ω, διδάσκαλε δεν είν' ανάγκη να άσχοληθῇτε ιδιαιτέρως με μένα! Θα πάρω ό,τι παίρνετε κι' εσεις...

Τότε ο Φράνς, στρέφοντας προς τη θαλαμηπόλο του, είπε:

— Έρνεστίνα, αύριο το πρωί να πᾶς δυό κουταλάκια καθάρσιο στην κυρία Βόγκ, όπως και σε μένα.

το πηγάδι;

Βγαίνει ο διάβολος απ' το σώμα της τσαρινοπούλας, τό βάζει στα πόδια, φεύγει κι' άκόμα φεύγει...

Μ. ΚΟΛΟΝΑ

ΑΡΒΑΝΙΤΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΜΠΕΣΑ - ΜΠΕΣΑ

Η Ντίτα, ή πεντάμορφη κόρη του Πιέρου, κιάτα του πλούσιου χωριανού μας, του κάκου πρόσμενε τον άγαπητό της Γκιέργκη εκείνο το άπόγευμα.

— Περίεργο, ψιθύρισε, πώς δεν φάνηκεν άκόμα; Μήπως του στάθηκε τίποτε; Κ' έκείνες ή πιστολιές που άκουστήκανε;

Κύτταξε μιά ματια ανάμεσα στα δένδρα του δάσους, και σαν δεν τον είδε να φανῇ πουθενά, ξεκίνησε να φύγη. Ο ήλιος είχε πειά βασιλέψει.

— Άργησε πολύ, ψιθύρισε. Κι' άρχισε να τρέχη. Η αλήθεια όμως είνε πώς μιά φοβερή άνησυχία, ένας καρδιολιγντικός φόβος την είχε πιάσει, χωρίς κι' αυτή να τό ξέρη το γιατί. Ίσως γιατί δεν είδε τον αγαπημένο της Γκιέργκη. Τον αγαπούσε τρελλά αλλά και αυτός τη λάτρευε.

Έκαναν οι δυό τους ένα πολύ ταιριασμένο έρωτικό ζευγάρι. Μιά μέρα είχαν δώσει τον πρώτο όρκο της αγάπης και τον κράτησαν πιστά: «Θά μ' αγαπάς, Ντίτα μου;» — «Ναι και πέρ' απ' τον τάφο άκόμα!» — «Μπέσα;» — «Μπέσα—μπέσα!»

Κι' εκεί στο δάσος όπου πρωταγαπηθήκαν εκεί κάθε μέρα άνανέωναν τον όρκο τους μ' ένα άτέλειωτο θερμό φιλή.

Περίεργο όμως, κείνο το άπογευμα ο Γκιέργκης δεν φάνηκε. Μήπως γίνηκε κανένα κακό στο χωριό; Κάτι πιστολιές είχε άκούσει ή Ντίτα, χωρίς όμως να δώση προσοχή στην άρχῇ. Κ' ίσως γι' αυτό τώρα άνησυχούσε. Η ώρα ήταν περασμένη. Θα την περίμεναν σπίτι της, ο γέρος πατέρας της κι' ο αγαπημένος αδερφός της Λέκας κι' έτρεχε σαν ζυρκάδι. Είχε κοντοζυγώσει πειά στο σπίτι της, όταν άκουσε φωνές

και κλάματα. Μιά τρεμούλα τράνταξε το κορμί της.

— Κακό γίνεται σπίτι μου, μουρμούρισε κι' ώρμησε μέσα.

Άλλά δεν μπόρεσε να διαβῇ το κατώφλι. Άντίκρυσε κάτι που της πάγωσε το αίμα και ζαπλώθηκε κάτω ξερῇ. Όταν συνῆρε πειά δεν ήξερε τί να πιστέψη. Όνειρο ήταν ή αλήθεια κείνο ποῦδε; Έκαμε ξανά λίγα θήματα προς το σπίτι και είδε πάλι το σπαρτακτικό θέσμα και κέρωσε. Ο πατέρας κι' ο αδερφός της κοίτονταν νεκροί!

Την Ντίτα την έπνιξε το κλάμα. Ούρλιαζε και σπληθοδέρνοταν. Πλαί της ή γρηά ή μάνα της τραβούσε τα άσπρα της μαλλιά, κι' άλλες άκόμα γυναίκες ήσαν μαζεμένες εκεί κι' έσκουζαν. Άξαφνα ένα χέρι άρπαξε τη Ντίτα απ' τον ώμο.

— Φτάνει! της είπε Δεν θα τους άναστήσης με τα κλάματα.

Ήταν ή μάνα της.

Η Ντίτα την κύταξε σιωπώντας. Το πρόσωπο της μάνας της είχε πάρει μία φοβερή έκφραση, τα μάτια της ήσαν άγρια, τα μαλλιά σηκωμένα άπάνου.

— Μας τους φάγανε άπιστά! της ξαναῖπε. Μας έσθυσαν το τζάκι μας. Μας ντρόπωσαν. Το αίμα που χύθηκε ζητάει εκδίκησι, το αίμα σκούζει, θέλει κι' άλλο αίμα. Μά ποιός θα τους έκδικηθῇ πειά ποῦμαστε γυναίκες;

Η Ντίτα έπαυσε να κλαίη. Μιά καραμπίνα ήταν κρεμασμένη στον τοίχο, την άρπαξε, την άπίθωσε άπάνω στους σκοτωμένους κι' ώρκίστηκε να πάρη το αίμα πίσω: — «Μπέσα! Μπέσα!»

Πόσο σπαράχτηκε όμως ή καρδιά της σαν έμασε πώς ο φονιάς των δικών της ήταν ο πατέρας του αγα-

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΠΟΝΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΠΑΡΑΓΜΟΥ

ΤΟΥ ΝΤΑΝΙΕΛ ΡΙΣ

ΜΙΑ ΠΙΣΤΗ ΚΑΡΔΙΑ

Στην εκκλησιά του χωριού το ρολόγι έσήμανε δεκάμιση, Σφίχτα τυλιγμένη, μέσα σένα μαύρο μάλλινο σάλι, ή Μαρία πηγαίνει θιαστική, και ταραγμένη προς τον σταθμό. Το σκοτάδι της νύχτας την σκεπάζει βαθύ και άγριο. Δεν άργεί να φτάση, έν τούτοις στον σταθμό και ή καρδιά της ήσυχάζει λίγο. Ο σταθμος αυτός είνε ζήοχικός μικρός και ήσυχος. Σταματούν σ' αυτόν τέσσερα ή πέντε τραίνα την ήμέρα. Σε μιά γωνιά του μοναδικού διαμερίσματος, τδ όποιο χρησιμεύει και ως σάλα αναμονής και διανομής εισιτηρίων, ένας άνθρωπος πεσμένος επάνω σ' ένα δέμα κοιμάταν. Πίσω από τις κιγκλίδες της θυρίδος του σταθμάρχου μιά λάμπα έκάπνιζε κ' εξέχυνε στον άέρα μιά θαρρείά μωρδιά πετρελαίου.

Η Μαρία πέρασε την αίθουσα αυτή κ' έφτασε στο υπόστεγο του σταθμού μακριά ή κίτρινη λάμψη των φαναριών φεγγοβολάει παράξε-

να μέσα στο βαθύ σκοτάδι και κάτω, στο μέρος που τελειώνει το πεζοδρόμιο, ένα άλλο φανάρι κινείται από ένα άόρατο χέρι.

Είνε ο σταθμάρχης, ο οποίος γυρίζει από κάποια εργασία του. Διακρίνει την Μαρία παραξενεύεται και την ρωτά:

— Πώς σεις έδω, αυτή την ώρα; Η Μαρία κάθεται και ύστερα από μιά σύντομη σιωπή αρχίζει να μιλά με φωνή που μαρτυρεί την έσωτερική ταραχή της. Μιλάει χωρίς να προσέχη άν ο σταθμάρχης την άκούη:

— Βέβαια, κύριε Μπριζώ, απορείτε που με βλέπετε έδώ τέτοια ώρα... Ωρισμένως δεν τδ συνειθίζω να είμαι έξω τόσο άργά. Θα καταλάβετε όμως πώς κάτι σοβαρό, θα με ανάγκασε ν' αφήσω τδ παιδάκι μου, τδν Πετρούλη μου, στο σπίτι. Εύτυχως ένα παιδί πέντε έτων δεν ξυπνά διόλου την νύκτα, κ' έπειτα ή γειτόνισσα θά τ' άκούση άν κλά-

δέντρο. Ήταν εκείνο που πρωταγαπηθήκανε. Στάθηκε και τδν σημάδεψε. Αυτός έδειξε πώς δεν την είδε. Ένας πυροβολισμός άκούστηκε και ο Γκιέργκης σωριάστηκε κατά γής χτυπημένος! Ή Ντίτα έτρεξε κοντά του. Αυτός την είδε με τδ σθυσμένα μάτια του και της ψιθύρισε ψυχομαχώντας:

— Ξέχασες τή μπέσα της αγάπης μας, Ντίτα;

— Όχι μούγγρισε αυτή, ή Ντίτα δεν ξεχνάει ποτέ. Και ένω γονάτιζε μπροστά του, ύθωσε ένα μαχαίρι στα στήθη της!...

ψη... Δεν μπόρεσα να μείνω σπίτι μου απόψε, είνε τόσο έκνευριστικό να περιμένη κανείς, δεν βρίσκετε; Έκτός αυτού ήθελα να είμαι έδώ να τδν άγκαλιάσω όταν θα κατάρθ απ' τδ τραίνο, να μη κάμη μόνος του τόσο δρόμο. Έρχεται ο άντρας μου. Είνε τρία χρόνια που έφυγε κ' ίσως ξέχασε και τδς δρόμους. Θεέ μου! έρχόντουσαν μέρες που νόμιζα πώς δεν θα τδν έβλεπα πειά... άπελπιζόμουν κάποτε... Γι' αυτό όταν πήρα σήμερα τδ τηλεγράφημα κ' έμαθα πώς έρχεται ταρχηκα φοβερά... Δεν μπορούσα να τδ πιστέψω, έκλαιγα, γελούσα, μιλούσα δυνατά:

»Δεν είνε κακός, ξεύρετε, είνε μάλιστα πολύ καλός. Αλλά δεν έχει θέληση, και όσες φορές έμπει ο έρωτας στη μέση... Τι τά θέλετε, όταν ή μοίρα άποφασίση κάτι, είνε πάντα κανείς νικημένος, όσο και άν θελήση να την έμποδίση. Εκεί στην ξενιτειά αγάπησε κάποια άλλη. Ήταν τρελλός γι' αυτήν. Γι' αυτή δούλεψε και τδ θράδυ γυρνούσε κουρασμένος, μά εύτυχισμένος που τής έφερνε χρήματα να ζή άνετα. Γι' αυτήν αφήκε έδώ τδν Πετρούλη μας, χωρίς να ξέρη άν είχε να φάη. Μά δεν τδν βαστώ κάκια, άφού γυρίζει πειά. Ή πίκρα έφυγε για πάντα, θά ζήσουμε τώρα εύτυχισμένα... Ένα διαπεραστικό χτύπημα π' άκούστηκε ξαφνικά έκαμε την Μαρία να σκιρτήση. Ο σταθμάρχης χωρίς β'ά έπήγε στο τ'λέφωνο.

— Τδ 406 έχει καθυστέρηση είκοσι τριών λεπτών, είπατε; ρωτάει.

— Είνε τδ τραίνο τδν Γιάννη; λέει η Μαρία.

— Ναί, αυτό μόνο έχει απόψε.

— Είκοσι τρία λεπτά ακόμη! Πότε θα περάσουν ψιθυρίζει αυτή. Και συνεχίζει: Έπί τέλους, όταν περίμενε κανείς τρία δλόκληρα χρόνια μπορεί να περιμένη λίγα λεπτά ά-

κόμη. Είνε τόση ή άγωνία μου! Σήμερα πειά μπόρώ να τδ όμολογήσω, υπέφερα πολύ... Ω! οί κάτοικοι τδν χωριού μας ήσαν πολύ καλοί μαζί μου. Αλλά καμμιά φορά μερικοί μούλεγαν λόγια που μούκαναν κακό. μού έσχίζαν την καρδιά. Πήγα ακόμη και στην πρωτεύουσα για να τδν δω. Αλλά μ' έδέχθηκε ή άλλη, ή κλέφτρα, και μ' έδιωξε, καταλαβαίνετε, μ' έδιωξε!... Τώρα όλα τελείωσαν... και έρχεται.

Η Μαρία σιωπά τώρα και περιμένει τδ ρολόγι της εκκλησιάς χτυπά μεσάνυχτα...

Έξαφνα, ένα σφύριγμα σχίζει τδν άέρα. Η Μαρία τινάζεται! Ακούεται ο κρότος της άτμομηχανής. Τδ τραίνο φτάνει και σταματάει άγκομαχώντας.

Ακίνητη ή Μαρία προσπαθεί να γνωρίση τδ πρόσωπα τδν δύο τριών ταξιδιωτών που κατέθηκαν. Αυτοί περνούν, την χαρετούν και φεύγουν. Η Μαρία μένει βουβή. Εκτός από τδν σταθμάρχη που βοηθεί ένα υπάλληλο να ξεφορτώση τά δέματα, κανείς δεν φαίνεται πειά στο σταθμό. Ο άντρας της δεν ήρθε...

Αρχίζει να τρέμη και ψιθυρίζει λυπημένη λόγια άσυνάρτητα.

Τδ τραίνο ξεκινάει να φύγη, σφυρίζει και τριαντάζεται δλόκληρο.

Η Μαρία μурμουρίζει κάτι μέσα στα δόντια της, προχωρεί παρπατώντας, και πέφτει απάνω στις γραμμές. Τδ τραίνο περνά και φεύγει προς τή νύκτα κομματιαζόντας την!...

Ο ίδιος ο σταθμάρχης δεν κατάλαβε άμέσως τί συνέβη...

Την άλλη μέρα τδ πρωί έφτασε στο χωριό ο άντρας της. Είχε άποκοιμηθή την προηγούμενη νύκτα μέσα στο τραίνο και πέρασε από τδ χωριό χωρίς να τδ νοιώση...

ΕΚΛΕΚΤΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΓΚΥ ΝΤΕ ΜΩΠΑΣΣΑΝ

ΟΛΕΘΡΟΣ...!

- Παίρνετε γιατρέ, λίγο κονιάκ;
- Πολύ ευχαρίστως.

Και ο γέρο—γιατρός του ναυτικού απλώσε το άδειο ποτηράκι του και σάν τ'ό γέμισε, τ'ό κύτταξε στο φως τής λάμπας, ρούφηξε μερικές στάλες και είπτε:

— "Ω! τί όμορφου φαριμάκι πού-ναι! Τι πλάσος φονιάς και γλυκός έξολοθρευτής του κόσμου! Δεν τ'ό ξέρετε σεις, δέν είδατε σάν κι' έμέ-να τ'ό οινόπνευμα νά έξολοθρεύη φυλή μαύρων, ένα όλόκληρο μικρό βασίλειο! Δεν είδατε ανθρώπους ν' αποκτηνώνονται από αυτό και νά πεθαίνουν σάν ζώα ;..

Έγώ είδα με τ'ά μάτια μου ένα τέτοιο δράμα ανατριχιαστικό και πα-ράξενο, έδω κοντά στην Βρετανή, σ' ένα χωριουδάκι στο Πόν-λ'Αμπέ. Είχα πάρει άδεια ενός χρόνου και κατοικούσα εκεί στο έξοχικό πατρικό μου σπιτάκι.

Η θάλασσα είνε εκεί πάντα τα-ραγμένη και άφρισμένη, ή παραλία γεμάτη θράχους, οί άνθρωποι με μικρές θάρκες τήν άρμενίζουν μέρα και νύχτα με θάρρος, μά και πάντα σχεδόν μεθυσμένοι. Πολλοί απ' αυ-τούς πνίγονται. Σάν είνε τ'ό γαλόνι γεμάτο οινόπνευμα θλέπει κανείς τόν θράχο, μά σάν άδειάση δέν θλέπει τίποτε...

Σάν μπήτε στις καλύβες τους δέν θά θρήτε ποτέ εκεί τόν πατέρα ή τόν μεγαλύτερο γιό, και σάν ρω-τήσετε τήν γυναίκα ποδναι ο άντρας της, σ'ας δείχνει με τ'ό χέρι της τή θάλασσα πού μουγγρίζει: «Θάχει πιει, σου λέει κάτι παραπάνω και θά χάθηκε τή νύχτα με τή φουρτούνα.»

Στ'ό σπιτί μου ήμουν μόνος με τόν υπηρέτη μου, ένα γέρο ναυτικό πουχε δυό αδερφές απ' τις οποίες

ή μία ήταν παντρεμένη με τόν κηπου-ρό μου.

Τά Χριστούγεννα τ'ό ανδρόγυνο απάχτησε ένα αγοράκι. Με παρακά-λεσε ο πατέρας του νά τ'ό βαφτίσω και δέν μπόρεσα νά τ'ό άρνηθώ.

Του δάνεισα και δέκα φράγκα για τ'ά έξοδα τής έκκλησίας. Τ'ό θάφτι-σμα θά γινότανε στις δύο του Γεννά-ρη. Όλόκληρη τή δομάδα χιονίζε και ή θάλασσα ήταν πάντα φουρτου-νοσμένη.

Στις 9 τ'ό πρωί ο κηπουρός με τήν γυναικαδέρφη του και τήν μαμή πού κρατούσε τ'ό παιδί τυλιγμένο μέσα σέ μία κουβέρτα ήρθανε για νά πάμε στην έκκλησία. Εκανε κρύο τρομερό από κεινο πού ξεσχίζει τ'ό δέρμα.

Ταθήξαμε για τήν έκκλησία, μά ήταν ή πόρτα κλεισμένη γιατί ο πα-πας δέν είχε έρθη ακόμα. Είδα τό-τε τήν μαμή νά κάθεται στο σκαλο-πάτι και νά ξεγυμνώνη τ'ό παιδί. Νό-μισα πώς ήθελε νά τ'ό αλλάξη τ'ά σπάργανα, μά σάν είδα πώς τ'ό άφισε όλόγυμνο στόν παγωμένο άέρα, έτρεξα κοντά της θυμωμένος:

— Μά τρελλάθηκες, τής είπα, θέ-λεις νά τ'ό πεθάνης;

Η μάμη μ' άπάντησε με άταρα-ξία:

— "Όχι κύριε, πρέπει νά περιμέ-νη τόν παπά όλόγυμνο. Είνε τέτοια ή συνήθεια και άν δέν κάμουμε έτσι, θάρθη δυστυχία στο παιδί!...

Εθύμωσα, έβρισα τόν πατέρα του παιδιού, φοβέρισα πώς θά φύ-γω άν δέν μ' άφίσουν νά τ'ό τυλίξω μέσα στην κουβέρτα. Μά έστάθηκε αδύνατο. Η μαμή έτρεχε μέσα σ'α χιόνια και τ'ό κορμί του φτωχού θρέφους μελάνιωσε απ' τ'ό κρύο!

Είδα εκείνη τή στιγμή τόν παπα

πουρχόταν με τ'ό παιδί του. Έτρεξα και τόν παρεκάλεσα νά μεσολαδήση για νά τυλιχτή τ'ό παιδί νά μη πεθά-νη. Δεν παραξενεύτηκε διόλου και μου άπάντησε ήσυχώτατα :

— Είνε συνήθεια κύριε.... "Έτσι κάλουν όλοι... Δεν μπορούμε νά τούς έμποδίσουμε.

— Τουλάχιστον κάνετε γρήγορα σ'ας παρακαλώ.

— Δεν μπορώ νά περπατήσω γρη-γορώτερα.

Τέλος μπήκαμε στην έκκλησία, μά τ'ό παιδί έπρεπε νά μένη γυμνό όλ'ό τ'ό διάστημα τής ιεροτελεστίας. Τέλος τελείωσε κι' αυτό και μπήκα στο ιερό με τόν παπα για νά υπογ-ράψω στο βιβλίο.

— Γυρίστε γρήγορα στο σπιτί, είπα στόν πατέρα του παιδιού, και ζεστάνετέ τ'ό άμέσως!

Του έδωκα ακόμη σχετικές οδηγ-γίες για ν' αποφύγουμε καμμία περιπνευμονία.

Φύγανε και οί τρεις με τ'ό παιδί, έγώ δέ περίμενα για νά υπογράψω. Ο παπας μου ζήτησε πέντε φράγκα. Έγώ έδισταζα, γιατί είχα δώσει γι' αυτή τή δουλειά στόν κηπουρό δέκα φράγκα απ' τ'ό πρωί.

Τέλος, άφου θυμωσα και φιλονεί-κησα, έπληρώσα.

Έτρεξα κατόπιν στο σπιτί για νά ιδώ άν ο πατέρας του παιδιού έκανε εκείνο πού του παράγγειλα. Είδα όμως πώς και οί τρεις δέν είχαν ά-κόμα γυρίσει στο σπιτί, Η λεχώνα έτρεμε απ' τ'ό κρύο στο κρεβάτι της και πεινούσε!

— Μά τι διάβολο έγιναν; ρώτησα.

Μ' άποκρίθηκε χωρίς νά άπορήση ούτε νά θυμώσει:

—Θά πήγαν νά πιουν για τ'ά βαφτί-σια, είνε ή συνήθεια!...

Τότε σκέφθηκα πώς τ'ό δεκάφρα-γο πού είχα δανείσει στόν κηπου-ρό θά πήγε στο οινόπνευμα...

"Έστειλα ζουμί στη λεχώνα και διάταξα ν' ανάψουν φωτιά στο τζάκι τής κάμαράς της. Ήμουν έξω φρε-νών για τή διαγωγή του πατέρα, τής γυναικαδέρφης του, και τής μα-

μης και συγχρόνως άνήσυχος για τ'ό κακόμοιρο παιδί.

"Ός τις έξη τ'ό θράδυ δέν είχαν γυρίσει. Διέταξα τότε τόν υπηρέτη μου νά τούς περιμένη κι' έγώ πλά-γιασα νά κοιμηθώ.

Ξύπνησα πολύ πρωί κατά τήν συ-νήθειά μου και άμέσως ρώτησα τόν υπηρέτη μου άν γύρισαν.

Ο υπηρέτης στενοχωρημένος μου είπτε :

"Ω ! γυρίσανε τ'ά μεσάνυχτα μά μεθυσμένοι τόσο πού δέν μπορού-σαν νά περπατήσουν κ' οί τρεις. Μου φαίνεται πώς κοιμηθήκανε σέ κανέ-να λάκκο έξω, γιατί τ'ό παιδί πέ-θανε.

Τινάχτηκα μ' ένα πήδημα φωνά-ζοντας :

—Τ'ό παιδί πέθανε ;

—Ναί, κύριε, τ'ό φέρανε παγωμέ-νο, νεκρό στη μάνα του. Η δύστυ-χη σάν τ'ό είδε άρχισε νά κλαίη. Τής δώσανε τότε νά πιή κι' αυτή για νά τήν παρηγορήσουν !

—Και τί τής δώσανε νά πιη ;

—Έπειδή ο πατέρας τ'ό παιδιού δέν είχε πια κανένα ποτό ούτε λε-φτά για ν' αγοράση, πήρε σκέτο οι-νόπνευμα τής λάμπας και τ'ό ήπια-νε όλ'ό οί τέσσερις τους. Η λεχώνα είνε πια πολύ άρρωστη...

Ντύθηκα γρήγορα και πήρα τ'ό μπαστούνι μου με άπόφασι νά τσα-κίσω στο έύλο αυτά τ'ά ανθρώπινα κτήτη κ' έτρεξα στην κάμαρά τους.

Η λεχώνα βρισκότανε σέ αγωνία και τ'ό μεσημέρι πέθανε απ' τ'ό οι-νόπνευμα τής λάμπας πούχε πιη. Ο άνδρας της με τήν γυναικαδέρφη του και τή μαμή ροχαλίζανε κατάχαμα !

Στ'ό σημείο αυτό τής άφηγήσεως ο γιατρός σώπασε. Ξαναπήρε τήν μπιτίλιν με τ'ό κονιάκ, γέμισε πάλι τ'ό ποτήρι του, τ'ό κύτταξε στη λάμ-πα και τ'ό ρούφηξε με συγκίνησι, έ-νώ τ'ά χέρια του τρέμανε...

ΓΚΥ ΝΤΕ ΜΩΠΑΣΣΑΝ

ΜΙΚΡΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΤΟΥ ΛΕΟΝΤΟΣ ΤΟΛΣΤΟΗ

Ο ΨΥΛΛΟΣ ΚΑΙ Η ΜΥΙΓΑ

Ο ψύλλος και μυίγα ανταμώθηκαν. Ο ψύλλος έρχονταν από το χωριό και μυίγα από την πολιτεία. Ο ψύλλος κύτταζε τη μυίγα και δεν την γνώρισε, τόσο ήταν αδύνατη, με την κοιλιά πατημένη και μακρυμάκρυα τα πόδια. Και η μυίγα ξαφνιάστηκε από την όψη του ψύλλου που ήταν στεγνωμένος και καμπούρης.

— Καλημέρα, της λέει ο ψύλλος, από πού έρχεσαι;

— Από την πολιτεία, αποκρίνεται η μυίγα.

— Και πώς αδυνατίσες έτσι;

— Δεν καλοπερνά κανείς εκεί.

— Και γιατί;

— Ο κόσμος είναι πολύ παστρικός μπαίνει σ' ένα άρχοντοσπιτο και λές μέσα σου: έδω θα περάσω ζωή χαρισάμενη. Μά α τὰ τὰ θες! Αμα αποφάνε τ' αφεντικά έρχονται δυο δοῦλοι, σου τὰ παίρνουν όλα, τρώνε τὰ περισσότερα και δ,τι μείνη στο τραπέζι τὸ πλένουν, τὸ παστρεύουν. Αλλη φορά πᾶς σὲ κανένον φτωχόν· αὐτός δεν έχει δὲ τί· α φάη και ὁ ἴδιος, μὰ εἶνε πάλι παστρικός, τὸ κάθε τί εἶνε καλοπλεγμένο στο σπιτικό του. Ετοι· κ' ἐγὼ τὸ τῆρα απόφασι νὰ φύγω ἀπ' τὴν πολιτεία, νὰ πάω πάλι· σ' τὸ χωριό· ἐκεῖ κι' ἂν δὲν ἔχη κανέναν πολλῶν λογίων φαγί, πάντα κάτι θαῦρη και δὲν εἶνε τόσο μεγάλη πάστρα. Αἶ, και σὺ, μπάρμπα, πῶς τὰ περνοῦσες ἐκεῖ;

— Ω! ἀποκρίθηκε ὁ ψύλλος, δὲν εἶνε καλλίτερα σὸ χωριό· ἐκεῖ οἱ ἄνθρωποι κοιμούνται λίγο και ἀδυνατίζουν· πηδᾶς ἐδῶ πηδᾶς ἐκεῖ ὅλο

ἀπάνω σὲ κόκκαλα και δὲν θρίσκεις τί νάφας. Κι' ἂν τύχη νὰ τσιμπήσῃς τίποτε καμμιὰ φορά, σηκώνονται ἄμεσως οἱ ἄνθρωποι και πᾶν νὰ ξενυχτίσουν ἔξω· σ' τὰ χωράφια. Ετοι· κ' ἐγὼ πάω σὴν πολιτεία, μπορεῖ ναῦρω καλλίτερα ἐκεῖ.

— Σύρε σύρε, μπάρμπα· ἀλήθεια ἐκεῖ εἶνε γιὰ σένα· θαῦρης ἄνθρώπους καλοθρεμμένους, πού κοιμούνται ὡς τὸ μεσημέρι. Εἶδα μιὰ μέρα ἕναν ψύλλο και εἶχε τόσο χορτάσει πού μόλις μποροῦσε νὰ σειστή.

— Ωρα καλή σου τὸ λοιπόν! εἶπεν ὁ ψύλλος, ἐκεῖ θὰ κάνω ἐγὼ τὴν τύχη μου. Πῶς νὰ μὴν καλοπεράσω σὲ τόπο πού εἶνε τόσο ὑπναράδες;

Και ὁ ψύλλος πήδησε κατὰ τὴν πολιτεία και μυίγα πέταξε κατὰ τὸ χωριό.

Η ΜΟΙΡΑΣΙΑ ΤΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Ενας πατέρας εἶχε δυὸ γιουὺς και τοὺς εἶπε:

— Όταν πέθανω νὰ μοιράσετε σὴ μέση ὅτι κι' ἂν ἔχω.

Αμα πέθανε ὁ πατέρας οἱ γιοὶ μάλλωσαν σὴ μοιρασιά.

Πῆραν τὸν γείτονά τους νὰ τοὺς ξεδιαλύνῃ. Αὐτὸς τοὺς ρώτησε:

— Πῶς παράγγειλε ὁ πατέρας σας νὰ κάνετε τὴ μοιρασιά;

— Παράγγειλε ἀπ' ὅ,τι κι' ἂν ἔχη νὰ πάρῃ καθέννας μας τὸ μισό.

— Τότε λοιπόν, εἶπεν ὁ γείτονας, ξεσχίστε σὴ μέση τὰ ρούχα, σπᾶστε σὴ μέση ὅλα τὰ τσανάκια, κόψτε σὴ μέση ὅλο τὸ κοπάδι.

ΔΡΑΜΑΤΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ Χ. ΜΑΓΚΟΓΚ

ΓΟΥΡΙ!...

Όταν ἐκεῖνοι ἔκοψαν τὸ σχοινὶ και τὸ ἔβγαλαν ἀπὸ τὸ λαιμὸ ἐκεῖνου πού ἐπῆγε ν' αὐτοκτονήσῃ, ὁ μπάρμπα—Τίο τὸ τράβηξε κρυφὰ κοντὰ του.

Επειτα καθὼς οἱ χωρικοὶ μαζεῦοντων γύρω στὸν ἀπελπισμένο και πρᾶσταθουσιν μάταια νὰ τὸν φέρουν στὰ καλά του, τῶχωσε κάτω ἀπὸ τὴ μπλοῦζα του.

Ο Μπάρμπα Τίο εἶχε τὸ ὄνομα ὅτι ἐμάζευνεν ὅ,τι εὕρισκε μπροστὰ του. Καθὼς ἦταν φτωχὸς ὅ,τι δῆποτε νὰ ἦταν ἄξιζε γι' αὐτόν.

Αλλὰ σήμερα, δὲν ἦταν θέβαια ἡ ἄξια τοῦ καμματιοῦ ἐκεῖνου τοῦ σχοινοῦ, πού τὸν ἔκαμε νὰ διαπράξῃ τὴ μακάθριxa αὐτὴ λαθροχειρία. Απλούστατα σκέφθηκε:

«Λένε πῶς τὸ σχοινὶ πού χρησίμεψε γιὰ κρέμασμα φέρνει γούρι».

Περισσότερο λοιπόν ἀπὸ πρόληψι παρὰ ἀπὸ ἐλπίδα κέρδους ἔχωσε πὸ σχοινὶ κάτω ἀπὸ τὴ μπλοῦζα του. Καὶ μιὰ φορά πού τὸ πήρε, ἔκρινε κᾶνῶφelo νὰ μείνῃ κοντὰ στὸν αὐτό-

χειρα πού πέθανε και κρυφὰ χῶθη-κε σὴν καλύβα του.

Ἡ μέρες περνοῦσαν κανονικά και θὰ ἔπρεπε νὰ ἦταν κανεῖς τόσο θλακῶδως εὐπιστος σὰν τὸν μπάρμπα—Τίο γιὰ ν' ἀποδίδῃ γούρι σὸ σχοινί. Ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅτι ἐξακολουθοῦσε νὰ εἶνε ἕνας ἀλήτης ὅπως πρῶτα.

Μολταῦτα ἡ ζωὴ τοῦ φαινόταν ὡμορφότερη και εὐκολώτερη. Μὲ ἀκλόνητη ἐμπιστοσύνη πρὸς τὸ σχοινὶ τοῦ κρεμασμένου περίμενε κάθε μέρα τὴν πραγματοποίησι κάποιας ἀνέλπιστης τύχης: ἡ νὰ τοῦ πέσῃ τὸ λαχέιο ἡ νὰ θρῇ κάτι πού ἀπὸ τὴ μιὰ μέρα σὴν ἄλλῃ θὰ τὸν ἔκανε πλούσιο. Κάτι ἀπὸ τὴ χαρὰ του φαινόταν σὸ ξεραμένο του πρόσωπο. Οἱ χωρικοὶ παρετήρησαν τὴ μεταβολὴ αὐτὴ και μῆκαν σὲ ὑποψίες. Ἢ γιγνόνος συνέβῃ στὸν τσανακογλύφῃ αὐτόν γιὰ νὰ φαίνεται λοιπόν ἔτσι χαρούμενος;

Αρχίσαν νὰ τοῦ κάνουν ὑπαινι-

τὰ δυὸ ἀδέρφια ἀκουσαν τὴ γνώμη τοῦ γείτονα και ἔτσι χαλάσανε ὅ,τι κι' ἂν εἶχαν και δὲν τοὺς ἔμεινε πεία τίποτε!

ΤΑ ΠΛΟΥΤΗ ΠΟΥ ΔΙΝΕΙ Ο ΘΕΟΣ

Ενας ἄνθρωπος θαρρεστικὸς μετὴ τὴν τύχη του ἔρριχνε ὅλο τὸ φταίξιμο σὸ θεό:

— Ο Θεός, ἔλεγε, στοὺς ἄλλους δίνει τὰ πλούτη και σ' ἐμένα τίποτε! Πῶς νὰ προκόψω ἔτσι χωρὶς τίποτε;

Ενας γέρος ἀκουσε τὰ λόγια αὐτὰ και τοῦ εἶπε:

— Εἶσαι τόσο φτωχὸς ὅσο θαρρεῖς; Ο Θεός δὲν σοῦχει δώσει νειάτα και

γερό κορμί;

— Όσο γι' αὐτὸ μπορῶ νὰ καμάρῶναι ἀλήθεια.

Ο γέρος ἔπιασε τότε τὸ δεξιὸ χέρι τοῦ ἀνθρώπου και τὸν ρώτησε:

— Ἦθελες νὰ σοῦ κόψουν τὸ χέρι και νὰ πάρῃς χίλια ρούβλια;

— Όχι νὰ μὴν ἤθελα!

— Και τὸ ἀριστερὸ χέρι;

— Οὔτε.

— Και θὰ ἤθελες νὰ στραβώθῃς γιὰ δέκα χιλιάδες ρούβλια;

— Θεὸς φυλάξοι! δὲν ἔδινα ἕνα μάτι ὅσο και ἂν μ' ἀκριβοπλήρωναν.

— Νὰ λοιπόν τί πλούτη σοῦδωσε ὁ Θεός και ὅμως παραπονιέσαι ἀκόμη, ἀχάριστε!

ΛΕΩΝ ΤΟΛΣΤΟΗ

γμούς.

—Σάν πολύ χαρούμενος φαίνασαι μπάρμπα Τίο, του έλεγαν, μπάς και σου ήρθε καμμιά κληρονομιά;

Απαντούσε ειρωνικά:

—Μπορεί και να μην γελιώσατε, κάποια κληρονομιά, ή κάτι τέτοιο. Έπειτα κύτταξε κατάματα αυτούς που ρωτούσαν, έτριβε τα χέρια του και έφευγε, αφήνοντας αινιγματικά γέλια.

—Είπε πολύ χαρούμενος, κάποιο θησαυρό θά βρήκε, έλεγαν οι χωρικοί.

Αλλά όσο και αν κατασκόπευαν, ούτε ίχνος δεν ανακάλυπταν από τη χιμαιρική αυτή περιουσία, που υπήρχε μόνο στη φαντασία του γέρου—Τίο και αυτή για το μέλλον.

Αυτό δεν έμπόδιζε τον μπάρμπα—Τίο νάναι ευχαριστημένος σαν να υπήρχε ή περιουσία στην πρυσματικότητα. Κάθε μέρα σκεφτόταν τα λεφτά που θά του έφερνε το σχοινί του κρεμασμένου. Και τα ίδια όνειρευόταν και στον ύπνο του, καθώς κοιμώταν πάνω στο πολύτιμο σχοινί, που το έβαζε κάτω από το προσκέφαλο του. Όσο φιλόργυρος και αν ήταν, αν ήταν πλούσιος ποτέ δε θά φύλαγε καλύτερα τους θησαυρούς, που έλεγαν και οι χωρικοί τώρα ότι είχε.

Ήταν ή νύχτα της παραμονής των Χριστουγέννων όταν ξύπνησε απότομα απ' τα χρυσά του όνειρα από ένα τρίξιμο, ακολουθούμενο από δύο σειρά κρότων.

Ανασηκώθηκε και άνοιξε τα μάτια χωρίς να διακρίνει τίποτε άλλο από το μαύρο σκοτάδι.

—Γάτα!... Γάτα!... φώναξε, γιατί σαυτήν απέδωκε την αίτια της φασαρίας που γινόταν.

Τό να υποθέσει κανείς ότι κλέφτες κατώρθωσαν να παρυβιάσουν την φτωχική πόρτα του που δεν ήταν και τόσο στερεά, για να μην μπουν μέσα στην έλεεινή κατοικία του ήταν πράγμα τόσο παράλογο ώστε τέτοια

ιδέα δεν του ήλθε καν στο νου.

Τι θά έρχονταν να πάρουν οι κλέφτες απ' αυτόν;...

Ύστερα από την πρυσματοποίη—σι του τυχερού κέρδους που περίμενε, θά ήταν πιθανόν δικαιολογημένοι να τον έπισκεφθούν. Αλλά επί του παρόντος δεν υπήρχε τίποτε κάτω από τη στέγη του για να το κλέψουν.

Όσοι δεν άνησυχούσε καθόλου και κατελήφθη από μια πραγματική κατάπληξη όταν είδε ένα φως να πετάγεται μέσα από το σκοτάδι και να πλησιάζει στο κρεβάτι του. Τό φως αυτό του έφανερώσε δύο σιλουέτες σκεπασμένες με μανδήλια δεμένα κάτω από τα μάτια τους.

Η δύο μορφές έσκυψαν μαζί άπάνω του. Ένα χέρι που έριξε επάνω στο γεροντικό πρόσωπό του την λάμψη μιας ηλεκτρικής λάμπας και μια υπόκωφη φωνή ρώτησε:

—Πού κρύβεις τα λεφτά σου γέρο;

Αμέσως δυο άλλα χέρια τον άρπαξαν από το λαιμό και τον έσφιγγαν.

—Δεν έχω λεφτά! μουρμούρισε ο μπάρμπα Τίο, τρομαγμένος.

—Δεν θέλεις να μάς

πες πό πής, παλητοτόμαρο; θά σε κάνουμε να τ'ό πής! ψιθύρισε μια άγρια φωνή.

Οι δυο αυτοί άγνωστοι τον άρπαξαν και τον πέταξαν κάτω. Έπειτα τον ξανάρπαξαν από το γαϊκά τόσο τραχειά που τον μάτωσαν στο λαιμό.

—Θά μάς πής που τα κρύβεις; θά μάς πής;

Κι' έπειδή δεν είχε λεφτά για να τους πη σε ποιό μέρος τάκρυβε, τα χτυπήματα βαρειά, έπεφταν πάνω στο κορμί του.

Ούρλιάζοντας από τον πόνο, έλεγε:

—Δεν έχω λεφτά... Τίποτε!... Αυτή εινε ή αλήθεια! Τό ξέρουν όλοι!...

ΜΙΚΡΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΚΑΤΟΥΛ ΜΑΝΤΕΣ

Η ΨΥΧΕΣ ΤΩΝ ΚΟΡΙΤΣΙΩΝ

Όταν τα κοριτσιάκια τ' μικρά κοιμούνται, στ' λευκά των κρεβατάκια, με τ' όλόλευκα, σαν πτέρυγες άγγελων, παραπετάσματα από μουσελίνα, ή ψυχές τους δεν κάθονται στο κοιμισμένο σώμα τους, αλλά τεξειδεύουν.

Πού;

Σ' ένα κήπο τ' ουρανού, κοντά στην φωτισμένη άτραπό του Γαλαξία, μια λαμπρή άτραπό από άστρα, που άνεβαίνει, στρίβει κατεβαίνει και πάλιν άνεβαίνει δεξιά του Παραδείσου.

Ο κήπος αυτός εινε θαυμάσιος, άφου εινε κήπος τ' ουρανού, αλλά παρουσιάζει τ' έξης περίεργο φαινόμενο. Κάθε ψυχή, από όσες περπατούν μέσα εκεί, τον βλέπει διαφορετικό από τις άλλες. Μια ψυχή, π. χ. τον βλέπει γεμάτον σμαράγδινες πρασιές, όπου ή ψυχές χορεύουν με ωραίους νέους, κά-

τω από περικοκλάδες που τ'α λουλούδια τους, φεγγαρόλα, σαν πολύφωτα, κρέμονται από μεγάλα δέντρα.

Άλλη ψυχή βλέπει κρεμασμένα άπάνω σε τριανταφυλλίες, φορέματα υπέροχα, που κανείς ράφτης άπάνω στη γή, δεν μπορεί έτσι να τ'α φτιάσει, και καπέλλα που κάνουν τ'ο κεφαλάκι τουςκουκλίστικο.

Αόρατα χέρια άγγελων τις ντύνουν, τόσο έλαφρά, σαν να τις άγγίλουν πουπούλα, και τ'α καθαρά νερά από τις λίμνες ξαπλώνονται σαν άσημένιοι καθρέφτες, για να γυαλιστούνε...

Γι' αυτή δ'ό πέρα την ψυχή, ο κήπος κάτω από όλους του τ'ους θάμνους εινε γεμάτος πουλιά που κελαηδούν κι' άηδόνια που λαλούνε. Για την άλλη εκεί άνθίζουνε όακινοί που εινε γλυκές άμα τ'ους τ'ώνε, τουλίπες ποδνε σαν μπομπο-

—Παληοφεύτη! Τό ενάντιο ξέρεις... Ετοι; ρώτησε σκύβοντας για να περάση τη θηλειά του σχοινιού στο λαιμό του.

—Λέω την αλήθεια, φώναξε ο γέρος θλιβερά. Δεν έχω θησαυρό εδώ... Έχω μόνο τ'ο σχοινί αυτό... τ'ο σχοινί του κρεμασμένου....

Κι' ενώ τον έδερναν άγρια, άγέρος έλεγε:

—Δεν έχω τίποτα... σ'ας είπα... όρκίζομαι... Τό όρκίζομαι!...

Κι' ενώ ο ένας από τους άγνωστους έψαχνε στην καλύβα του ο άλλος τον χτυπούσε άλύπητα.

Αλλά από τ'ο ψάξιμο δεν έβγήκε τίποτε. Ο άγνωστος δεν θρήκε άλλο από τ'ο σχοινί του κρεμασμένου που είχε τη θηλειά άκόμη στην άκρη του.

Άγριος, με τ'ο σχοινί στο χέρι πρόσταξε τόν μπάρμπα Τίο.

—Δεν θά μιλήσης; Μιά... Δυό...

Πρεις... Ετοι; ρώτησε σκύβοντας για να περάση τη θηλειά του σχοινιού στο λαιμό του.

—Λέω την αλήθεια, φώναξε ο γέρος θλιβερά. Δεν έχω θησαυρό εδώ... Έχω μόνο τ'ο σχοινί αυτό... τ'ο σχοινί του κρεμασμένου....

Κι' ενώ τον έδερναν άγρια, άγέρος έλεγε:

—Δεν έχω τίποτα... σ'ας είπα... όρκίζομαι... Τό όρκίζομαι!...

Κι' ενώ ο ένας από τους άγνωστους έψαχνε στην καλύβα του ο άλλος τον χτυπούσε άλύπητα.

Αλλά από τ'ο ψάξιμο δεν έβγήκε τίποτε. Ο άγνωστος δεν θρήκε άλλο από τ'ο σχοινί του κρεμασμένου που είχε τη θηλειά άκόμη στην άκρη του.

—Δεν θά μιλήσης; Μιά... Δυό...

Χ. ΜΑΓΚΓΟΚ

μέρες γεμάτες από γλυκίσματα και άλλα λουλουδάκια, που είνε κύπελλο πιο γλυκό από το μέλι ροσιών.

Η περισσότερες ψυχές νομίζουν ότι κολυμπούν σ' έναν έρωτα απέραντο. Νομίζουν πως γίνονται λουλούδια από αγριοτριαντάφυλλα, που περιμένουν ολοπόρφυρα, ροδαλά, λευκά, ολάνοιχτα, για να πετάξουν πάνω τους, ή πεταλούδα του φιλήματος του γάμου.

Γιατί το λειβάδι αυτό του παραδείσου αλλάζει σύμφωνα με τον πόθο κάθε μιας ψυχής. Πραγματοποιήσει πόθο, όχι ταραγμένη και απογοητευτική αλλοίμονο! όπως στη γη, αλλά τελειω, ωραία, γιομάτη από ένα μεθύσι αληθινό.

"Ετσι, με λύπη, ή ψυχές φεύγουν κοντά στη χαραυγή, από τον κήπο αυτό των ηδονών και κατεβαίνουν μελαγχολικές και με δάκρυα στη γη, ενώ σβύνουν τ' άστρα τ' ουρανού. Από όλα αυτά τα δάκρυα των ψυχών, που ξαναγυρίζουν, γίνεται ή αύγινη δροσιά...

Λοιπόν υπήρχε μια φορά κ' έναν καιρό, δεν ξέρω σε ποιά εποχή, σε τόπο, που δεν μου είπαν τ' όνομά του, ένα νέο και ωραίο βασιλόπουλο, που ήταν πολύ δυστυχισμένο, αν και ήταν γυιός και μάλιστα πρωτότοκος, ένας βασιλιάς πολύ πλούσιου, ευτυχισμένου και ισχυρού. Τίποτε δεν μπορούσε να τον θγάλη απ' την βαθεία μελαγχολία, ούτε τα χαμόγελα των ωμορφων κυριών της αυλής, ούτε των κυνηγιών ή τέρψις, ούτε η δόξα της εξολοθρεύσεως πολλών εχθρών, στους μεγάλους του τόπου του πολέμου. Καθόλου δεν μιλούσε. "Εμενε πάντα κλεισμένος, ή γύριζε στο δάσος μόνος, αναστενάζοντας, σαν άνθρωπος έντελώς απελπισμένος.

Κάποτε, ενώ καθόταν στην άκρη του δάσους, άπάνω σ' έναν κορμό πεσμένου δέντρου, κ' έκλαιγε πι-

κρά, μια ξυλοκόπος, που μάχευε ξερόκλαδα εκεί κοντά, τον είδε, τον πλησίασε και τον έρώτησε τί έχει.

"Ήταν καλή κι' εύσπλαχνική γυναίκα, πολύ ηλικιωμένη και ή άχαριστία του κόσμου δεν της είχε άφανίσει απ' την ψυχή την καλωσύνη.

— "Αλλοίμονο, κυρούλα, άπάντησε το βασιλόπουλο, τί να σου πω τί έχω! Σ' ύ τίποτα δεν δύνασαι! "Ενα μόνο πρόσωπο μπορεί να μου γιάνη την καρδιά, αλλά αυτό δεν θέλει να μ' εύσπλαχνισθή...

— "Αδιάφορο! Πές μου σύ την ιστορία σου κα' ποιος ξέρει! "Εμαθα πολλά πράγματα στον κόσμο, γινώριζω βοτάνια για το σώμα κι' έάλασα για τίς ψυχές!...

Του μιλούσε με τόση γλύκα, που το βασιλόπουλο δέ θάσταζε.

"Αγαπούσε, τα έλλα την κόρη ενός χωριάτη φτωχού, που την είδε μια μέρα, που γύριζε ολόδροση και κόκκινη απ' το πατάμι. Του άρνήθηκε την αγάπη της, άπόκρουσε την πρότασί του να την πάρη γυναίκα του. Την παρακαλούσε, μα αυτή δεν έμαλάκωνε. Την κάλεσε ο

βασιλιάς, ο ίδιος, στο παλάτι, την παρεκάλεσε — ένας βασιλιάς αυτός, μια φτωχοκόρη! — για να γίνει νύφη του, κι' ούτε καν συγκινήθηκε. Τότε άπελπισθήκαν πειά! Γιατί κοντά στ' άλλα, ενώ ή κόρη το θράδυ μαλάκωνε λίγο, κάθε πρωί γινόταν πιο θανάσιμη και πιο ψυχρή. Κ' έτσι τώρα το βασιλόπουλο άφησε τον έαυτό του να πεθάνη από την πίκρα κι' από την λύπη...

— Κάθε θράδυ, έπες, μαλάκωνε λίγο; ρώτησε ή γρηά.

— Ναι, κυρούλα.

— Και κάθε πρωί σκληραίνει ή καρδιά της;

— Ναι.

"Η γρηά έτριξε τα δόντια της, που χτυπήσαν σαν ρυγισμένα κρύσταλλα, και έπτε:

— "Έχετε μουσικούς στο παλάτι;

— "Έχουμε, αλλά δεν μ' εύχαριστούν, ούτε ή μουσικές, ούτε τα τραγούδια;

— "Αφού είσαι κυνηγός, θα έχεις και πολλά σκυλιά στο παλάτι.

— "Έχω αρκετά σκυλιά, αλλά το κυνήγι δεν με διασκεδάζει.

— Οί πόλεμοι δεν σου άρέσουν; Η νίκη, ο θόρυβος, ή μεγάλες κατακτήσεις;

— Μια φορά, τρελλαινόμουν για τα πολεμικά τα κατορθώματα. Τώρα συχαίνουμαι τίς μάχες.

"Η γρηά ξυλομαζεύτρα, γέλασε.

— "Υψηλότερα, του έπτε, όλα θα πάν καλά, αν άκούσης μοναχά τίς συμβουλές μου.

Τη θραδυά *έκείνης της ήμέρας ξαπλωμένη στο άχυρόστρωμά της ή όμορφη ή χωριατοπούλα που άνοιόταν ένα βασιλόπουλο, δεν μπορούσε να κλείση διόλου μάτι. Και διαζότανε να κοιμηθή, για να πάη, μια ώρα το ταχύτερο ή ψυχή της στο ύδρανο τον κήπο. "Η άγαλλιόσεις ή ούράνιες, που την θύθιζαν σ' εκστάσεις κάθε νύχτα, την έκαναν να αισθάνεται περιφρόνησι, για τίς ψεύτικες του κόσμου εύτυχίες και τα μάτια του μεγαλεία. "Ετσι, κάθε πρωί που είχε ζωντανές ακόμα, στην καρδιά της, τίς έντυπώσεις τ' ουρανού, περιφρονούσε όλες της γής τίς άπολαύσεις. Τι ήταν ο γυιός του βασιλιά έμπρός στα κάλλη του Παραδείσου, και τί θα ήτανε αυτή βασιλίσσα δω κάτω, έμπρός στα βασίλεια, που κάθε θράδυ ή ψυχή της βασιλεύε, στον ιδανικό εκεί επάνω κόσμο, τον ωραίο και τον άπερίγραπτο!...

Την ώρα λοιπόν εκείνη, που περίμενε τον ύπνο, για να λυτρώση την ψυχή της, — όταν τα μάτια κλείουν, άνοιγονται οί ουρανοί — άκούστηκεν απ' έξω, μια μανιώδης μουσική. Οί χωρικοί τριγύρω έβριζαν και σηκώθηκαν να δείρουνε τους μουσικάντες, που τους χάλιωναν, τον κουρασμένο ύπνο τους, αλλά άμα είδαν που ήτανε το βασιλιά, κατέβασαν τα έξυλα. Κι' έπειδή ο μουσικός έκείνος θόρυβος κράτησε έλη την νύχτα, ή ψυχή του κοριτσιού δεν έ-

φυγε για τον μαγεμένο κήπο!

Την άλλη την θραδεία, ακόμα πιο χειρότερα: Διακόσια σκυλιά από το σούρουπο ως την αύγη, ενώ του βασιλιά οί ύπηρέτες, τα μαστίγωναν φώναζαν όλο δυνατώτερα.

Την τρίτη τη θραδεία το κακό ήτανε πιο μεγάλο. "Αντρες στρατιώτες πάνοπλοι, πολεμούσαν με άλλους άπλισμένους και ή μάχη και το κακό θάσταζε ως το πρωί.

Τέσσαρες εβδομάδες έπερασσαν έτσι, χωρίς το όμορφο κορίτσι, να μπορεί να κοιμηθή την νύχτα. "Αλλοτε ή μουσικές, άλλοτε οί σκύλοι, άλλοτε ο πόλεμος.

Το φτωχό κορίτσι έκοιμότανε ή μέρα και ιδίως με τη ζέστη του μεσημεριού.

"Αλλά ή ψυχή της, δεν πήγαινε στον ουρανό, έπειδή τα άστρα είχαν σβύσει και ο Γαλαξίας δέ φαινόταν...

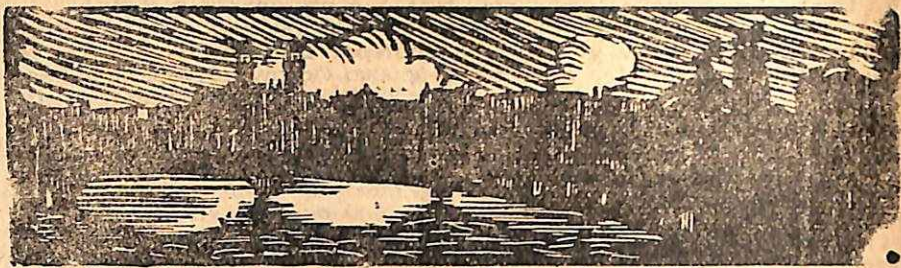
Κι' άφού ή ψυχή του κοριτσιού έχασε την ουράνια άνάμνησι, της θείας εκεί ψηλά ζωής, ένα δειλινό έδέχτηκε την αγάπη του γυιού του βασιλιά. "Εκείνος την έπιασε από το χέρι και την έφερε στο μυστηριώδες δάσος το πυκνό, μέσα στα πυκνά δέντρα που το φώς της ήμέρας έσβυνε!...

Κάτω από τα μεγάλα σκυτεινά δέντρα, έγινε μια νύχτα ή άγνη μνηστεία τους. Είχαν καθήσει πάνω στη χλόη, μέσα στα ψηλά χόρτα και μιλούσαν σιγαλά, σαν πουλιά έρωτευμένα.

— Τίποτε δεν είνε πιο γλυκό απ' την αγάπη μας, καλή μου!...

Και τώλεγαν και το ξανάλεγαν και ή ώρες περνούσαν γλυκειές!

"Επί τέλους ή πολυγαπημένη σάπασε κι' αυτός κρατώντας την, σφιχτά στην άγκυλιά του, μεθυμένος από τη μοσχοβολία του νεανικού κορμιού της, της έλεγε, τρυφερά λόγια εύτυχίας και αγάπης, για την ζωή όπου θα ζούσαν, όταν παντρεύονταν, όταν τίποτε πειά δεν θα μπορούσε να τους χωρίση, κ' ή ύπάρξεις των θα ένώνονταν σε μια μακαριότητα, όπως δυο σταγόνες δροσιάς που ένωμένες κάνουν ένα

ΠΟΛΕΜΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΖΑΝ ΜΠΑΡΑΝΣΥ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ

— "Έχεις δίκη φώναξε ο γέρος χτηματίας, είσαι λεβεντόπαιδο...δέχομαι την πρότασή σου, μικρούλη μου.

Τουδωκε συγχρόνως το χονδρό ζαρωμένο και σιδεροδεμένο χέρι του και το παιδί τσούφισε με χαρά και περηφάνεια.

— "Εγώ δε σκέπτομαι σαν κι' εσένα, μουρμούρισε μια καλή γυναίкуύλα που μπάλωνε κοντά στο τζάκι, αν ο Ρεμής ήτανε είκοσι χρονών μάλιστα, μά δεν είχε ούτε δεκαέξη! Σκέψου, άντρα μου, είχε κρίμα να στείλη κανείς ένα παιδί στον πόλεμο στο θάνατο!

— Στον θάνατο; είπεν ο Ρεμής με περηφάνεια, αφήστε τ' αχτά! θα πάω στην δόξα, κυρά Βεριώ, "Αν πρέπει δε και να πεθάνω έστω ως

και μοναχό διαμάντι...

Μιλούσε εκείνος μεθυσμένος από την αγάπη, όταν η αγγή έβαφε ροδόχρυσες τις κορυφές των δένδρων...

Γυρίζει τότε και κυττάζει την αγάπη του και θγάζει μια κραυγή, που τρόμαξαν του δάσους τ' αουλάκια.

Η πολυαγαπημένη του ήταν χλωμή σαν νεκρή και ήταν πραγματικά νεκρή!

Ο τρελλός έρωτευμένος— άλλοιμονο! την είχε αφήσει ν' αποκοιμηθεί και η ψυχή της κόρης, ξαναύρε το δρόμο των άστρων, εκεί δεξιά του Παραδείσου, και είχε ξαναγυρίσει πάλι στη γή.

ΚΑΤΟΥΛΑ ΜΑΝΤΕΣ

γίνη έτσι. Εγώ δεν είμαι φοβιστάρης.

Και θέβαια δεν ήταν τέτοιος ο Ρεμής. Τον γνωρίζα' έλοι στο Μορλέ γιατί περί' είχε, γλυτώσει ένα παιδί που έπεσε στο ποτάμι. Χωρίς αυτόν τ' ασαρτά στο χωριό Ζοσέν θα καιγότανε απ' ένα αλήτη με τον όποιον επάλαιψε για να τ' α γλυτώσει. "Αλλοτε πάλι ρίχτηκε απάνω σ' ένα άλλο που είχε αφήνιάσει και ικόντεψε να σκοτωθή.

Αυτά τ' α κατορθώματα του Ρεμής φαινότανε παράξενα στον κόσμο γιατί ήταν παιδί ντελικάτο και δεν έμοιαζε με τ' άλλα χωριατόπαιδα. "Αμα κύτταζε κανείς τ' εκφραστικά γαλανά μάτια του και τ' ξανθά μαλλιά του τον έπαιρνε για κανένα πριγκιπόπουλο του παραμυθιού.

Πώς λοιπόν του ήρθε η ιδέα να πάη στρατιώτης;

"Απ' έδω και πέντε μήνες που άρχισε ο γαλλογερμανικός πόλεμος συλλογιζότανε μέρα νύχτα πώς να πάη έθελοντής σαν τ' άλλα παιδιά του Μορλέ. Πρό δέκα πέντε ημέρων τ' απεφάσισε τέλος και τ' είπε σ' αφεντικό του.

Ο γερο-χτηματίας σκέφτηκε και τ' απάντησε: "Έχεις δίκη. Νά π'ας." Η γυναίκα του όμως δεν ήθελε να χωριστεί απ' το παιδί αυτό που τ' αλάτρευε.

Δέν ήταν υγιός της. Πρό πέντε χρόνων η μάνα του είχε πεθάνει και δεν γνωρίζανε που να βρούνε τον πατέρα του ποδταν χαμένος.

Η μάνα του που νομίζανε πως ήταν χήρα, πεθαίνοντας προσπάθησε να δώσει μερικές πληροφορίες για τον άντρα της, μα στο ψυχομαχητό της μουρμούριζε τόσο ακατάληπτα λόγια που δεν καταλάβαινε τίποτα.

Επειδή δε γνωρίζανε τη φαμίλια του Ρεμή τον βάλανε στο νοσοκομείο και ύστερα τον εμπιστευθήκανε στον χτηματία Βεριώ στο Μορλέ. Ήταν καλοί άνθρωποι και τον αναθρέψανε με αγάπη σαν νάτανε παιδί τους. "Υστερα ο Βεριώ τον έκανε τσοπανόπουλο στο χτήμα του, και τ' α παιδί ήταν ευχαριστημένο και τ' ας άγρυπνιζε σαν νάσαν γονικά του.

Σαν τον ρωτούσανε για τον πραγματικό πατέρα του έλεγε πως τον αγαπούσε αν και δεν τον είχε δη ποτέ. Είχε εν τούτοις κρεμασμένο στο λαιμό ένα άσημνιο μενταγιόν, που τ' α τ' α κρεμάσει η μάνα του πεθαίνοντας. Τ' α μενταγιόν αυτό της τ' α δώσει ο άντρας της όταν παντρεύτηκαν και ο Ρεμή έλπιζε νάβρη και να γνωρίση μ' αυτό τον χαμένο πατέρα του. Στ' α μενταγιόν ήσαν σκαλισμένα τ' αρχικά γράμματα και τ' ετος 1854.

Η μάνα Βεριώ είχε καταλυτημένη. Είχε μήνας που έφυγεν ο Ρεμή για τον πόλεμο και δεν έχου καμμία είδηση. Κλαίει και απελπίζεται, κι' ο άντρας της δεν κατορθώνει να την παρηγορήσει, γιατί κι' αυτός λυπάται υπερβολικά.

Ο Ρεμή πήρε μαζί του όλη την χαρά τους. Ήταν η αχτίδα τ' α ηλιου που ζέσταινε την καρδιά τους. Και νά, καθόνταν τώρα λυπημένοι και σιωπηλοί μπροστά στο τζάκι, που δεν τ' ας ευχαριστεί πειά η ζέστη και η παιχνιδιάρης φλόγες του!

Που να βρίσκεται τ' α κακόμοιρο παιδί; λέγανε. Τ' α ξαναβλέπανε με τ' α φαντασία τους να φορή τ' α μαν-

δύα και τ' α κασκέτο τ' α στρατιώτη με περήφανο και φεγγοδόλο πρόσωπο...

"Αλλοίμονο όμως...

Τ' α δυστυχισμένο άντρώγυνο Βεριώ δεν θ' α ξαναβή πειά τον Ρεμή γιατί απέθανε! "Απέθανε παλληκάρησια, άφοβη, σαν ήρωας!...

—Νά! ένας αϊχμαλώτος, είπεν ένας πρωί ένας Πρώσος οδηγώντας τον Ρεμή μπροστά στον λοχαγό του. Τ' α θρήκα πίσω απ' ένα φράχτη να ξαναγεμίξη τ' α ντουφέκι του. "Έχει πληγώσει δυο στρατιώτες που περνούσαν απ' εκεί.

—Η δίκη του θ' αναι σύντομη, είπεν ο λοχαγός! Θ' α είχαμε μεγάλο φορτίο από αϊχμαλώτους αν φυλάγαμε αυτούς τ' ας ανανδρους που δεκατίζουν τ' ας στρατιώτες μας.

Δέστε τον σ' εκείνο τ' α δέντρο... και ντουφεκίστε τον.

Ο Ρεμής δεν αντιστάθηκε διόλου. Τ' α τ' α όφελος; Μπορεί ποτέ να παλαίψη τ' α πουλάκι που πικστήκανε τ' α φτερά του στην παγίδα; Μήπως αναχωρώντας δεν είπε στο άντρώγυνο Βεριώ πως δεν φοβάται τον θάνατο, αφού πρόκειται για την πατρίδα του;

— "Ενας έχθρος ολιγώτερος, είπεν ο λοχαγός, δείχνοντας τ' α Ρεμή. Ξεγυμνώστε τ' α στήθος του. Σ' α δέ, Φρίτς, να σημάδεψης καλά στην καρδιά, γιατί δεν θέλω να ύποφέρη πολύ.

Ο Ρεμή τ' ας κύτταζε με τ' α κεφί ψηλά και τ' α γαλανά μάτια του δεν χαμηλώσανε ούτε στιγμή μπροστά στους δημίους του!

— Πύρ! φώναξε ο λοχαγός.

Τρεις πυροβολισμοί άκουστήκανε κι' ένας έλαφρός αναστεναγμός ξέφυγε απ' τ' α χείλη τ' α Ρεμή. Τ' α κεφάλι του έγυρε πάνω στο στήθος του μα δεν έπεσε κάτω γιατί ήταν δεμένος στο δέντρο.

Εν' α οι τρεις στρατιώτες βάλανε κατάχαμα τ' α ντουφέκια τους ο λοχαγός πλησίασε τον Ρεμή, σήκωσε

το κεφάλι του για να δῇ ἂν πέθανε νὰ δῇ τίς πληγές. Εἶχε τρεῖς κατὰ στήθα, μὰ μιά εἶχε ἐπιφέρει τὸν θάνατο. Τὸν εἶχε ὀρῇ ἀκριβῶς στήν καρδιά καὶ σταγόνες αἵματος τρέχανε ἀπάνω στὸ ἄσπρο κορμί τοῦ νέου...

— Καλὸς σκοπευτὴς ἦταν αὐτὸς πού τραβῆξε στήν καρδιά! εἶπε ὁ λοχαγός.

— Ἐγὼ εἶμαι! εἶπεν ὁ Φρίτς μὲ περηφάνεια.

— Μπράβο, παιδί μου! Περίμενε τώρα τὸν μπουναμά σου. Ὁ μικρὸς αὐτὸς ἔχει καθὼς θλέπω στὸ λαιμό του μιά ἀλυσίδα μ' ἓνα μενταγιόν. Αὐτὰ θά'ναι δικά σου, θὰ σοῦ τὰ δώσω. Κράτησε λίγο τὸ κεφάλι του νά...

Μὰ ἀξάφνα σάπασε, κατακιτρίνισε σὰν νεκρός. Τὰ χέρια του τρέμουν τόσο δυνατὰ πὺ ὁ Φρίτς τάχασε καὶ τὸν ρώτησε:

— Τί πάθατε λοιπόν, λοχαγέ μου;

Ἐκεῖνος δὲν ἀπάντησε. Μὲ τὰ γουρλωμένα μάτια του κύτταζε τὸ μενταγιόν μὲ τὰ δυὸ ἀρχικά γράμματα καὶ τὴν χρονολογία 1854, κατωματωμένο.

Ἀνασήκωσε ὁ ἴδιος τὸ ἀναίσθητο κεφάλι τοῦ παιδιοῦ, καὶ παραμέρισε τὰ ξανθὰ μαλλιά του, ζητώντας στὸν δεξιὸ του κρόταφο ἓνα σημάδι πὺ μόνον αὐτὸς ἔξερε, καὶ τὸ ὄρηκε..

Οἱ στρατιῶτες τὸν κυττάζανε μὲ περιέργεια καὶ λύπη, μὴ καταλαβαίνοντας τίποτα. Τὸν πῆραν μάλιστα γιὰ τρελλὸ σὰν τὸν εἶδανε νὰ σκύφῃ στὸ στήθος τοῦ παιδιοῦ νὰ δῇ ἂν ἡ καρδιά χτυπᾷ!...

— Λοχαγέ μου!... λοχαγέ μου!... εἶπεν ἀξάφνα ἓνας στρατιώτης.

Ἐκεῖνος σηκώθηκε μὲ τὰ μάτια προμαγμένα, ἔβλεπε τὰ δυὸ του χέρια στοὺς ὤμους τοῦ παιδιοῦ καὶ τὸ κύτταζε σὰν νὰ ζητοῦσε καμμιὰ ὑστερὴν λάμψη στὰ νεκρὰ μάτια του. Πέλος μὲ μιά φωνὴ ὑπόκωφη καὶ μὲ λυγμούς εἶπε:

— Αὐτὸ τὸ παιδί ἦταν, γιὸς μου!

Μιά ἀχτίδα τοῦ ἡλίου πέρασε ἀπὸ τὴ στιγμή τὰ κλαδιά τοῦ δέντρου καὶ ἐφώτισε σὰν φωτοστέφανος μάρτυρος τὸ πρόσωπο τοῦ φτωχοῦ Ρεμὴ, τοῦ μικροῦ στρατιώτη πὺ πέθανε πόσο νέος γιὰ τὴν πατρίδα του!...

Z. ΜΠΑΡΑΝΣΥ

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΝΘΑΝΕΤΕ ΚΑΙ ΝΑ ΔΙΑΣΚΕΔΑΖΕΤΕ

Ἡ μακαρίτισσα ἀρχιδούκισσα τῆς Αὐστρίας Μαρία Βαλεντίνη ὡς δῶρο τῆς πρώτης τοῦ ἔτους ζήτησε κάποτε νὰ τῆς παραχωρήσουν ν' ἀναθρέψῃ ἓνα παιδί ἀπὸ ἐκεῖνα πὺ εἶχε ἀφήσει ὀρφανὰ μὲ κατὰστροφή τοῦ θε-ἀτρου τῆς Βιέννης.

Ἡ Σάρρα Μπερνάρ ἦταν, ὡς γνωστὸν, ἰσχυροτάτη. Ὁ γιατρός πὺ τὴν ἐνοσήλευε ὅταν ἦταν νέα ἔλεγε γι' αὐτή.

Ἀπὸ τὰ νειᾶτα τῆς ἀκόμα ἦταν τόσο ἰσχυρή, ὥστε ὅταν ἔπαιρνε ἓνα χὰ π ι, ἐφαινόταν σὰν νὰ ἦταν... ἔγκυος!

Υπολογίζουν ὅτι ὁ Καῖσαρ ἐκურίευσε 800 φρούρια καὶ ὑπέταξε 30 ἔθνη. Ἀκόμη δὲ στίς διάφορες μάχες πὺ συνεκρότησε ἐσκοτώθηκαν 3 ἑκατομμύρια ἄνθρωποι!...

Ἀπ' τίς μεγαλειότερες ἐκκλησίες τοῦ κόσμου τὰ περισσότερα ἔξοδα ἐστοίχισε ἡ Ἀγία Σοφία, γιὰ τὴν οἰκοδόμησι τῆς ὁποίας ἐδαπανήθηκαν 3.000 κεντηναρίων χρυσοῦ, δηλαδὴ 360.000.000 δρχ ἔνῳ γιὰ τὸν Ἅγιον Πέτρο τῆς Ρώμης ἐδαπανήθηκαν μόνον 300.000.000. Καὶ ὁ μὴ, ἔνῳ ἡ ἀνικοδόμησι τοῦ Ἀγίου Πέτρου ἐκράτσε 120 ἔτη, ἡ τῆς Ἀγίας Σοφίας συνετελέσθη μὲς σὲ 5 χρόνια!

Στὸ Λονδῖνο ἰδρύθηκε πρὸ ἐτῶν ἑταρία Κυριῶν, μὲ σκοπὸν νὰ παρέχῃ τὰς πρώτας βοηθείας τῆς κατ' οἶκον στοὺς ἀσθενούντας ἀγὰμους ἀνδρας.

ΓΑΛΛΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ENTMONT TIEPPY

ΥΠΕΡ ΠΑΤΡΙΔΟΣ

Στίς 15 τοῦ Δεκέμβρη τοῦ 1870 μιά ψυχρὴ μέρα τοῦ ὁλεθρίου ἐκείνου χειμῶνα, ἔπεφε ψιλὴ καὶ παγωμένη ὄροχη. Οἱ δυστυχισμένοι Γάλλοι στρατιῶτες παγώνανε κάτω ἀπ' τοὺς μανδύες τους, ἂν καὶ εἶχαν ἀνάψει φωτιὰς σ' ὅλα τὰ σταυροδρόμια τῆς πόλεως Σαιντ-Ἀμάντ τὴν ὁποία κατεῖχε ἡ δευτέρα ταξιαρχία τοῦ βου σώματος. Κανένας δὲ μὴ δὲν παραπονιόταν. «Οἱ Πρώσοι εἶνε πολὺ κοντά!» λέγανε κ' αὐτὸ ἔφτανε γιὰ νὰ στυλώσῃ τὴ γενναία γαλλικὴ καρδιά πὺ τριῶν μηνῶν ἀτυχήματα δὲν εἶχαν ἀκόμα καταβάλλει.

Μιά μοῖρα ἀπὸ 4 κανόνια ἦταν ὅλο τὸ πυροβολικὸ τῆς ταξιαρχίας. Τὰ κιβώτια ἦσαν ἀδεια σχεδόν, καὶ τ' ἄλογα ἀδυνατισμένα. Μασσοῦσαν τὸ λίγο χόρτο πὺ ἐσχάσανε οἱ χωρικοὶ φεύγοντας.

Ἐνας λεβέντης λοχίας τοῦ πυροβολικοῦ καθότανε ἀπάνω σ' ἓνα σπασμένο ὑποστάτη κανονιοῦ μὲ τοὺς ἀγκῶνες του στὰ γόνατα κ' ἐρέμβασε θαθεῖα. Συλλογιζότανε τίς συμφορὲς πὺ πέσανε στὸν τόπο του, τὴ μάνα του ἡ τὴν ἀρραβωνιαστικὴ του, ἴσως καὶ τίς δυὸ, γιὰτὶ τὰ χεῖλιά του ἦσαν σουφρωμένα κ' ἔκλαιγε.

Ἀξάφνα ἀκούστηκε ἡ φωνὴ τοῦ λοχαγοῦ.

— Λοχία Μενμπερζερ καθάλλικε, μὲ ἀμέσως καὶ πῆγαινε στὸ Δημαρχεῖο.

— Πολὺ καλά, λοχαγέ μου, εἶπε ὁ νέος.

— Θὰ πᾶς νὰ πάρῃς οδηγίες ἀπὸ τὸν ἀρχηγὸ τοῦ ἐπιτελείου, μὰ κάμε γρήγορα γιὰτὶ εἶνε ἀνάγκη.

— Λοχαγέ μου, πηγαίνω ἀμέσως. Ὁ Μενμπερζερ καθάλλικε, ἔτρεξε στὸ Δημαρχεῖο καὶ παρουσιάστηκε στὸν ἀρχηγὸ τοῦ ἐπιτελείου, ὑπασιπὴ τοῦ στρατηγοῦ τῆς μεραρχίας.

— Εἶσαι ὁ λοχίας πὺ ζητήσαμε; τὸν ρώτησαν.

— Μάλιστα, κύριε ὑπασιπὴ.

— Τὸ ἄλογό σου εἶνε γερό;

— Ἐγγυῶμαι, ὅπως καὶ γιὰ τὸν ἑαυτό μου.

— Πῆρες μαζί σου τροφές;

— Προγευματίσα, κύριε ὑπασιπὴ.

— Πολὺ καλά, κάθησε καὶ περίμενε μιά στιγμή.

Σὲ λιγάκι τὸν φώναξε.

— Νὰ περὶ τίνας πρόκειται. Εἶδοποίησαν τὸν στρατηγὸ πὺς ἓνα ἰσχυρὸ ἀπόσπασμα Πρώσων φάνηκε ἀπρὸςδοκίμως στήν κωμόπολι Βιλλετιόν, ὅπου ἐστάθμευε ἓνας Γάλλος λοχαγὸς μὲ τὸν λόχον του τοῦ 30οῦ συντάγματος πεζικοῦ, πὺς σκοτώσαν τὸν λοχαγὸ, πὺς ὁ λόχος αἰχμαλωτίστηκε καὶ πὺς ὁ ἐχθρὸς τραβήχθηκε πρὸς τὸ Σαιντ-Ἀμάντ μαζί μὲ τοὺς αἰχμαλώτους. Γάλλους, ἀφήνοντας νεκροὺς καὶ πληγωμένους στὸ πεδὸν τῆς μάχης. Εἶνε λοιπὸν ἀνάγκη νὰ στεῖλω ἐκεῖ ἀμέσως τὸ νοσοκομεῖο μ' ἓνα λόχο πεζικοῦ, μὰ δὲν ἔχουμε ἐδῶ κανένα ἀξιωματικὸ τοῦ ἐπιτελείου, οὔτε ἱππικὸ γιὰ νὰ θεωιωθοῦμε ἂν ὅλα αὐτὰ εἶνε ἀλήθεια ἡ τεχνάσματα, γιὰ νὰ τραβήξουν τὸ στρατό μας σὲ καμμιὰ ἐνέδρα ὅποτε ὁ λόχος μας θὰ σφαγῇ ἡ θὰ αἰχμαλωτισθῇ. Ἐχεῖς κουράγιο νὰ πᾶς σ' αὐτὴν ἀποστολὴ;

— Δέχομαι! απάντησε χωρίς δισταγμό ο Μενμπερζέρ.

— Πολύ καλά, παιδί μου, είπε ο ύπασπιστής. Ο λοχαγός σου μου έδωσε λαμπρές πληροφορίες για σένα. Προσπάθησε να επιτύχεις και δεν θα σε λησμονήσουν. Ξέρεις να διαβάξεις τον χάρτη του επιτελείου;

— Μάλιστα, κύριε ύπασπιστά.

— Μελέτησέ τον. Το Βιλλετιόν πέφτει 12 χιλιόμετρα μακριά απ' έδω. Προσπάθησε να γυρίσεις σε δυό ώρες.

— Πολύ καλά, είπε ο Μενμπερζέρ.

— Μιά τελευταία οδηγία ακόμη, είπε ο ύπασπιστής... "Αν προτού φθάσεις στον προορισμό σου, παρατηρήσεις τον έχθρο, να μη προχωρήσεις. Να προσπαθήσεις μόνον να μαντέψεις τα σχέδιά του, τον δρόμο που παίρνει και την θέσι που κατέχει. Πρό πάντων μη κουράσεις πολύ τ' άλογο σου στον πηγαιμό, γιατί αν ή έκθεσις που ελάδαμε είνε ψεύτικη, έχεις την ανάγκη του για να γλυτώσεις απ' τόν κίνδυνο.

Ο Μενμπερζέρ αφού έδοκίμασε τὸ περιστροφὸ καὶ τὸ σπαθὶ τοῦ καβάλλησε καὶ χύθηκε σάν ἀστραπή στὸ δρόμο ποὺ τραβοῦσε ἀπ' τὸ Σαίντ' Αὐμάντ στὸ Βιλλετιόν.

Ο παγωμένος ἀέρας τοῦ ἔδερνε τὸ πρόσωπο, στὰ μουστάκια τοῦ κρέμωνταν κρύσταλλα, τὰ μάτια τοῦ ἐδάκρυζαν ἀπ' τὴν ταχύτητα, μὰ ὁ Μενμπερζέρ δὲν κρύωνε. Συλλογίζονταν πὼς ἐκεῖ κάτω κοιτῶνται στὴ γῇ πληγωμένοι καὶ μερικοὶ πατριῶτες τοῦ ποῦπρεπε νὰ τοὺς σηκώσουν προτοῦ ξαναγυρίσουν οἱ Πρώσοι. Δὲν ξεχνοῦσε ὅμως καὶ τὴν ὑπόσχεσι τοῦ ἀξιωματικοῦ: Δὲν θὰ σὰς λησμονήσουν!

Κύτταξε τὸν χάρτην καὶ τράβηξε μπρός. Πέρασε ἀπὸ ἕνα χωριὸ καμένο καὶ χαλασμένο ἀπ' τὴς θίδες τῶν Πρώσων καὶ προχώρησε μέσα στὸ σκοτάδι. Τρέχοντας συλλογίζονταν πὼς ἂν ἐπρόκειτο περὶ τεχνάσματος τοῦ ἐχθροῦ, ὁ κίνδυνος ἦταν κοντά. Μπήκε σ' ἕνα δάσος ποῦταν στὸ πλάγι τοῦ δρόμου. ὅταν ἔξαφνα τὸ ἄλογο τοῦ τέντωσε τ' αὐτιά του

καὶ χλιμίντρισε.

— Λοιπόν, εἶπεν Μενμπερζέρ, ἐφθάσαμε σὲ τόπο κατοικημένο.

Κι' ἀμέσως τράβηξε τὰ χαλινάρια τοῦ ἀλόγου γιὰ νὰ ἐμποδίση καινούργιο χλιμίντρισμα.

Ἄξαφνα ὁ θόρυβος ἱππικοῦ ἔφθασε ὡς ἐκεῖ. Ἀφογκράστηκε καλὰ κι' ἄκουσε κρότον σπαθίων.

— Λοιπόν, μουρμούρισε, νὰ ἡ περίπολος τῶν Πρώσων ποὺ ἔρχεται ἀπ' τὸ Βιλλετιόν. Ὡστε θὰ τὸ κατέχη ὁ στρατός τους καὶ ἡ ἔκθεσις ποὺ στείλανε ἦταν ψεύτικη.

Μιά στιγμὴ σκέφθηκε νὰ γυρίσῃ πίσω, μὰ ἡ συνείδησίς του τοῦλεγε, πὼς τίποτε θέσαιο δὲν εἶδε ἀκόμα, καὶ πὼς πρέπει νὰ δῇ τοῦλάχιστον μιὰ πρωσσικὴ περικεφαλαία!

Ἡ περίπολος πέρασε ἐμπρός του μὲ ταχύτητα, χωρὶς νὰ τὸν δῇ κανεὶς.

Ἐξακολούθησε τὸν δρόμο του μὲ περισσότερὴν προσοχὴ ὅταν ἄκουσε φωνὲς κοντά του. Ἡ καρδιά του σπαρτάρησε δυνατὰ κι' ἀναγκάστηκε ν' ἀφήσῃ τὰ χαλινάρια τοῦ ἀλόγου, γιὰ νὰ τοῦ περάσῃ ἡ συγκίνησις. Μὰ συμφορὰ

του!... Τὸ ἄλογο τοῦ μόλις μύριστηκε ἄλλα ἄλογα κοντά, ἄρχισε νὰ χλιμιντρίζῃ δυνατὰ. Συγχρόνως πενήντα μέτρα μακριὰ ἄκουσε γερμανικὰ ἕνα τρομερό: «Τὶς εἶ;»

Δὲν ὑπῆρχε πειὰ ἀμφιβολία. Οἱ Πρώσοι κατεῖχαν τὸ Βιλλετιόν. Οἱ Μενμπερζέρ ἔστρεψε πίσω τ' ἄλογο τοῦ καὶ κεντώντας δυνατὰ τὰ πτερὰ τοῦ ἄρχισε νὰ τρέχῃ σάν ἀστραπή πρὸς τὸ Σαίντ' Αὐμάντ.

Δυστυχῶς οἱ Πρώσοι ποὺ περιμένανε τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ πανούργου τεχνάσματός των, ἐνέδρευαν ἐκεῖ κοντά. Εἴκοσι ἱππεῖς ὥρμησαν ἀμέσως πρὸς καταδίωξί του, ἀντιληφθέντες πὼς εἶνε κατάσκοπος. Ὁ λοχίας ἔτρεχε ὅσο γρήγορα μπορούσε. Οἱ Γερμανοὶ, ἀφοῦ ἀδειάσανε πάντα τοῦ τις καραμπίνες τους, χωρὶς ἀποτέλεσμα, ξεσπαθώσανε καὶ τὸν κυνηγοῦσαν. Αὐτὸς γυρμένος ἀπάνω στὴν σέλλα γιὰ ν' ἀποφεύγῃ τὴς σφαῖρες ἔτρεχε δαιμονισμένα, χωρὶς νὰ πυροβολήσῃ.

Ἄν καὶ τὸ ἄλογο τοῦ ἔφευγε σάν ἀστραπή, οἱ Πρώσοι πλησίασαν περισσότερο καὶ ὁ Μενμπερζέρ ἐνοίωσε τὴν θορυβώδη ἀνάσα τῶν ἀλόγων των.

Τέλος ἀποφάσισε νὰ πυροβολήσῃ καὶ χωρὶς νὰ σταματήσῃ μισογύρισε ἀπάνω στὴ σέλλα κι' ἔρριξε δυὸ σφαῖρες μὲ τὸ περιστροφὸ τοῦ ἐπάνω σ' ἐκείνον ποῦταν πιὸ σιμά του.

Ἐνας Πρώσος κυλήστηκε μαζὺ μὲ τ' ἄλογο τοῦ. Πέφτοντας γκρέμιζε καὶ τὸν ἱππέα τοῦ ποῦρχοταν πίσω του. Τρεῖς ὅμως ἀκόμη ἱππεῖς κυνηγοῦσαν τὸν λοχία. Δύο ἀκόμη πυροβολισμοὶ τοῦ Μενμπερζέρ ρίξαν κάτω κι' ἄλλον Πρώσο! Οἱ ἄλλοι δυὸ σταματήσανε γιὰ ν' ἀνταμώσουν τοὺς συντρόφους των ποὺ ἐρχόντουσαν σιγά-σιγά ἅμα εἶδανε πὼς ὁ Γάλλος ἱππεὺς ἦταν πολὺ μακριά.

Ὁ Μενμπερζέρ νομίζοντας πὼς ἐγλύτωσε, φώναξε μέσα του: «Νίκη! Νίκη!» ὅταν εἶδε μπροστά του ἕνα τρομερὸ πρόχωμα ποὺ τοῦ ἔκλεινε τὸν δρόμο. Ἦταν μιὰ ἄλλη γερμανικὴ περίπολος!... Ὁ Μενμπερζέρ ἐφφύαξε! Εἶχε μπρός καὶ πίσω Γερμανοὺς. Δεξιὰ καὶ ἀριστερά τὸ ἔδαφος ἦταν πλημμυρισμένο ἀπ' τὴς θροχές. Ἐνα μόνον μέσον σωτηρίας εἶχε μένει ποὺ ὁ λοχίας τὸ ἐρήμοσε χωρὶς δισταγμό.

Ἐπειδὴ ἡ περίπολος ποῦταν μπροστά του δὲν μπορούσε νὰ τὸν πυροβολήσῃ γιὰ νὰ μὴ σκοτώσῃ τοὺς συντρόφους, ποῦρχοντο κατόπιν του, ὁ Μενμπερζέρ ἐφρόντισε νὰ ἐπωφεληθῇ τῆς εὐκαιρίας αὐτῆς. Κρατώντας τὸ σπαθὶ μὲ τὰ δόντια του, ἔφθασε τριάντα μέτρα μακριὰ ἀπ' τὴν περίπολο, ἔρριξε δυὸ σφαῖρες, τὴς τελευταῖες τοῦ περιστροφῆ τοῦ ἐπάνω τῆς καὶ τρέχοντας σάν ἀστραπή πέρασε ἀνάμεσα ἀπ' τοὺς Γερμανοὺς, δυὸ ἀπ' τοὺς ὁποίους εἶχε σκοτώσει!... Ἐτοί τὸ ἐμπόδιο ἐπερτηδῆθηκε, μὰ ὁ κίνδυνος ὑπῆρχε ἀκόμα. Ἡ περίπολος γύρισε κι' ἔρριξε ἀπάνω του μιὰ δωδεκάδα σφαῖρων.

Τὸν εἶδαν νὰ κλονίζεται πάνω στὸν ἀναβολέα, μὰ δὲν ἔπεσε. Σκαρφαλωμένος στὴ σέλλα ἐξακολούθησε τὸ ἱλιγγιώδες τρέξιμό του γιὰ τὸ

Σαίντ' Αὐμάντ.

Ὁ στρατηγὸς ἀνήσυχος, βλέποντας ν' ἀργῇ νὰ γυρίσῃ ὁ Μενμπερζέρ, τράβηξε μὲ μερικοὺς ἀξιωματικούς ἐξω ἀπ' τὸ χωριὸ, ἀνησυχώντας νὰ μάθῃ τί συνέβη καὶ νὰ ἐνεργήσῃ καταλλήλως. Περίμενε ἕνα τέταρτο, ὅταν ὁ ύπασπιστής του διέκρινε μὲ τὸ τηλεσκόπιό του ἕναν ἱππέα, ποὺ ἔφτανε καλπάζοντας.

Ἐπὶ ἀπὸ λίγα λεπτά, τὸ ἄλογο τοῦ Μενμπερζέρ σωριάστηκε στὰ πόδια τοῦ στρατηγοῦ. Τρέξανε νὰ σηκώσουν τὸν δυστυχῇ Μενμπερζέρ, μὰ εἶδαν πὼς ἦταν μουσκίδι στὸ αἷμα. Ἐφερε 3—4 πληγές, ἦταν χλωμός, ψυχομαχοῦσε!... Μόλις μπόρεσε ν' ἀρθρώσῃ τρεῖς λέξεις: «Χωριδ... κατέχουν... Πρώσοι!...»

Κι' ἐξεψύχησε!

Ὁ στρατηγὸς ἔβγαλε τότε τὸν σταυρὸ τῆς λεγεῶνος τῆς τιμῆς ἀπὸ τὸ στήθος του καὶ τὸν κάρφωσε στὸ στήθος τοῦ ἥρωος:

— Εἶσαι ἄξιος γι' αὐτὸ τὸ παράσημο περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλον μουρμούρισε σκουπίζοντας τὰ δάκρυά του. Τοῦλάχιστον θὰ τὸν φέρῃς μέσα στὸν τάφο σου!...

ΑΜΙΜΗΤΑ

ΣΥΧΩΡΕΜΕΝΟΣ ΝΑΣΑΙ!...

Ἐνας τολμηρὸς λωποδύτης, γονατισμένος μπρὸς στὸν πνευματικὸ τοῦ ἔκλεβε, ἐνῶ ἐξωμολογεῖτο, τὸ ρολόγι τοῦ.

— Παπᾶ μου, κλέφτω! τοῦ ψιθυρίζει.

— Τί, παιδί μου; ρωτᾷ ὁ παπᾶς.

— Ἐκλεψα! (τὸ ρολόγι βρισκόταν ἤδη στὴν τσέπη τοῦ λωποδύτη).

— Πρέπει νὰ ἐπιστρέψῃς τὸ κλαπὲν γιὰ νὰ συχωρεθῇς.

— Λοιπόν, παπᾶ μου, νὰ σὰς τὸ δώσω.

— Ὅχι σ' ἐμένα, παιδί μου, ἀλλὰ σ' ἐκείνον στὸν ὁποῖο ἀνήκει.

— Μὰ ἐκείνος, παπᾶ μου, δὲν θέλει νὰ τὸ πάρῃ.

— Τότε κράτησέ το καὶ συχωρεμένος νᾶσαι!...

ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ ΔΙΗΓΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΙ

ΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Η ΚΑΣΙΑΝΗ

Τοῦ κόσμου ὁ θόρυβος δὲν φθάνει ἐκεῖ καὶ δὲν ταράζει τὸ ἡσυχαστήριό τῆς μοναχῆς Κασσιανῆς. Λιθάνι ἀγνὸ στέλλουν τὰ ἄνθη καὶ ψαλμοὺς μυστικούς τ' ἀηδόνια.

Ἡ μοναχὴ γράφει, γράφει. Τὰ μάτια τῆς τὰ γαλανὰ φωτίζει ἄλλου ἡλίου ἀκτῖνα· δὲν εἶνε μίσους ἀστραπή, δὲν εἶνε ἀγάπης συνηθισμένη λάμψη. Εἶνε ἡ ἀκτῖνα ἡ ἀγία, καρδιάς ποὺ δὲν ἐτάραξαν τὰ πάθη αὐτοῦ τοῦ κόσμου.

Εἶν' ἡ καρδιά τῆς ἐκκλησίας, ποὺ μέσα ὁ Θεὸς λατρεύεται.

Τὴν ὠμορφιά... Τὰ χρόνια τῆ σεβάσθηκαν καὶ ἔμεινε, ἡ ὠμορφὴ Κωνσταντινουπολίτισσα, ποὺ γιὰ δυὸ λόγια θαρρετά, τοῦ Βυζαντίου ἔχασε τὸ στεφάνι καὶ φόρεσε τὸ μαῦρο φόρεμα τῆς μοναχῆς, ἀντὶ πορφύρας χρυσοκεντημένης.

Θυμᾶται τὴν ἀξέχαστη στιγμή ποὺ ὁ Θεόφιλος, τὰ μάτια τοῦ ἐκάρφωσε σ' αὐτὴ μὲ θαυμασμό.

Ἡ ὠμορφὴς τοῦ Βυζαντίου μαζεμένες ἦταν ἐκεῖ καὶ φύλαγαν μὲ καρδιοκτύπι σὲ ποιά θά δώση «τὸ μῆλο τῆς ἀγάπης» ὁ Θεόφιλος.

Διστάζει... εἶνε ὅλες τόσο ὠμορφες, καὶ δυνατὰ αὐτὰ τὰ λόγια λέγει, ἐνῶ τὸ χέρι τοῦ τὸ μῆλο στὴν Κασσιανὴ ἀπλώσε γιὰ νὰ δώση.

— Ἀπὸ τῆ γυναῖκα γεννιοῦνται ὅλα τὰ κακὰ.

Κοκκίνισε ἡ Θεοδώρα ἡ μελαχροινὴ καὶ ἐχαμήλωσε τὰ μαῦρα μάτια τῆς, μὰ ἡ Κασσιανὴ ἡ ὠμορφὴ σοφὴ, ἤθελε σεβασμὸ ἀκόμη κι' ἀπὸ βασιλεῖς καὶ ἀνοίξε τὰ κοράλλινα χεῖλη καὶ εἶπε αὐτὰ τὰ λόγια, ποὺ τὴν ἔστειλαν στὸ μοναστήρι.

— Ναί, μεγαλειότατε, μὰ καὶ ὅ-

λα τὰ καλὰ.

Προσβλήθηκε ἡ φιλοτιμία τοῦ τὸ χέρι μὲ θυμὸ ἐτράβηξε καὶ ἐρριξε τὸ μῆλο τῆς ἀγάπης στὴν ἀγαλιά τῆς Θεοδώρας.

— Ἀχ, πόσες φορές ἀπ' τὸ Θεό, στὰ γόνυατα πεσμένη ἡ Κασσιανὴ, συχῶρεσι δὲν γύρευε γιὰ τὸ φρικτὸ τῆς κρίμα ποὺ δὲν μπόρεσε αὐτὴν τὴν φοβερὴ στιγμή νὰ λησμονήσει.

— Ὅταν οἱ λογισμοὶ τῆς ἀπ' τὸν οὐρανὸ κατέβαιναν στὴ γῆ σ' αὐτὴν τὴν ἐπίσημη στιγμή σταματοῦσαν καὶ στὴν ἀρχὴ ἐμίσησε τὴ Θεοδώρα. Ἡ γυναῖκα τὴν γυναῖκα ζήλεψε· μὰ ὕστερα ἡ θρησκεία τῆς ἀγάπης μὲ τὶς ἀκτῖνες τῆς, ἀνάλυσε τὸ μῖσος τὸ παγωμένο καὶ ἡ Κασσιανὴ μὲ πιὸ πολλὴ ἀγάπη στὸ Θεὸ ἀφιερώθηκε.

* * *

Ὁ αὐτοκράτωρ εἰς τὸ νησί τὸ μυρωμένο γιὰ κυνήγι πῆγε καὶ πίσω ἀπὸ δάσος πυκνὸ εἶδε τὸ ὠμορφο μοναστηράκι, ποὺ τὴν πιὸ ὠμορφὴ βυζαντινὴ ἐσκέπαζε.

Τὸν εἶδε καὶ καρφώθηκε στὸν τόπο τῆς· ὁ πάπυρος ποὺ προσευχὴ γιὰ τὸ Θεὸ τῆς ἔγραφε, μισοτελειωμένος ἔμεινε· ἡ μοναχὴ, γιὰ γιὰ στιγμή, πὼς εἶνε γυναῖκα θυμήθηκε καὶ ἠδρε δύναμι νὰ φύγῃ... νὰ ἱκρυφθῇ.

Λένε ἡ γλῶσσες ἡ κακὲς: ὅτι δὲν ἤθελε ἡ Κασσιανὴ νὰ ἰδῇ ὁ Θεόφιλος (ποὺ νῆα δροσερὴ τὴ θαύμασε) ἀσημένιες τρίχες στὰ χρυσα τῆς μολλιά καὶ μιὰ ρυτίδα βαθειὰ στὸ μαρμαρένιο μέτωπό τῆς.

Ὁ αὐτοκράτωρ, ποὺ ἀγαποῦσε τὰ κάλλη τὰ πνευματικά, ἐδιάβασε μὲ θαυμασμὸ τὴν προσευχὴ καρδιάς, ποὺ ὑπόφερε ἀπὸ ἱκρυφὴ πληγὴ καὶ μὲ συγκίνησι κι' αὐτὸς στὸν

ἀτελείωτο ψαλμό, δυὸ τρία λόγια ἔγραψε καὶ ἔφυγε· ἡ ἡσυχία ἡ νεκρικὴ κ' ἡ μυρωδιά τοῦ λιθανιοῦ τὸν ἔπνιγαν.

Ὅταν ἐγύρισε ἡ μοναχὴ, λένε πὼς ἔσκυψε καὶ φίλησε τὰ λόγια ποὺ ἔγραψε τὸ χέρι τὸ βασιλικὸ καὶ γιὰ τὸ φίλημα αὐτὸ, ποὺ ἡ ἀθῶα τῆς ψυχὴ τὸ ἠδρε ἔνοχο, καινούργιες προσευχὲς ἔκανε.

* * *

Χρόνια ἐπέρασαν πολλὰ· τώρα στὴν προσευχὴ τῆς, τὸ Θεὸ παρακαλεῖ, νὰ συχωρέσῃ τὸν Θεόφιλο ποὺ τὴ λατρεία τῶν εἰκόνων ἐπολέμησε καὶ νὰ τὸν ἀναπαύσῃ σὲ τόπον δροσερόν.

Ἐφθασε τὸ ἔτος 865.

Μιὰ μέρα, μιὰ γυναῖκα μὲ κάτασπρα μαλλιά, στὸ ἐρημητήριό τῆς ἦλθε καὶ γύρευε καταφύγιο.

Χλωμὴ, ἀπελπισμένη, εἰς τὴν ἡσυχία καὶ τὴ σιωπὴ τὰ δάκρυά τῆς ἄφησε ἐλεύθερα νὰ τρέχουν.

Ἀγνώριστη· ἡ Κασσιανὴ δὲν θυμᾶται νὰ εἶδε ἄλλοτε αὐτὸ τὸ μαρμαρένιο πρόσωπο, μὰ ἡ καρδιά τῆς πονεῖ γιὰ κάθε ξένη συμφορὰ καὶ τὴν ἀγνώριστη παρηγορεῖ μὲ λόγια ἄγια καὶ τὴν περιποιεῖται ὅπως ἡμπορεῖ.

— Μὴν κλαῖς, καλὴ μου, γιὰ τὸν κόσμον αὐτοῦ τοῦ ψεύτικου τίς λύπες καὶ τὰ θάσανα, τὸ νοῦ σου ἀπ' τὴ γῆ ξεσκάλωσε καὶ καὶ ἀμηλὰ ἀπ' τὸ Θεὸ σου γύρευε παρηγοριά.

«Μακάριοι οἱ πενθοῦντες», δὲν εἶπαν τὰ χεῖλη τοῦ Θεοῦ; Μακάριοι ὅσοι κατῶρθωσαν τὴν εὐτυχία ἐδῶ κάτω νὰ μὴ κλέψουν καὶ Θεὸ ἐπίγειο (πράγμα ἢ πρόσωπο) νὰ μὴ λατρεύουν.

Κλαίει ἡ ἀγνώριστη καὶ λέει μὲ λυγμούς:

— Ἀχ, ἀδελφὴ μου, μάννα ἐσὺ δὲν ἔγινες· τὸ γάλα σου παιδί δὲ θύλαζε καὶ τὸ παιδί ἐκεῖνο ποὺ ὅγνηκε ἀπ' τὰ σπλάγχνα σου, δὲν ἔγινε θηρίο νὰ θέλῃ τὸ αἷμα σου νὰ πῇ. Ἐγὼ εἰμαι ἡ Θεοδώρα τοῦ Βυζαντίου ἡ αὐτοκρατορίσσα, ποὺ τίς εἰκόνες πάλι στήλωσα καὶ μ'

εὐλογοῦνε ὅλοι. Κανεὶς δὲν ἐβάσανισθηκε ἐδῶ κάτω ὅσο ἐγώ. Καλὸς, μεγάλος βασιλεὺς ὁ Θεόφιλος, μὰ ἐγὼ ξέρω τί ὑπόφερα στὰ χέρια τοῦ καὶ τώρα ὁ κεραυνὸς ποὺ ἐφοβῶμαι ἐπεσε φοβερός εἰς τὴν καρδιά μου. Γιὰ τιμωρία ὁ Θεὸς μου τὸ παιδί τοῦ εἰκονομάχου αὐτοκράτορα, φίδι θηρίο ζήμερο ἔκαμε, καὶ ἄρχισε ἀπ' τὴ μητέρα τοῦ· στὸ μοναστήρι νὰ μὲ κλείσουν πρόσταξε. Δὲν κλαίω γιὰ τὸν θρόνον καὶ γιὰ τὴν πορφύρα τὴν βασιλική, ποὺ τόσα φαρμάκια μὲ ποτίσανε, κλαίω γιὰ τὸ παιδί μου. Μοναχὴ, ποὺ δὲν ξεύρεις μάννα καρδιά τί θὰ πῇ, νὰ μὲ καταλάβῃς δὲν μπορεῖς.

Καὶ ἡ ἀπελπισμένη μάννα διηγῆθηκε θάσανα καὶ πίκρες, ποὺ οὔτε ἐφαντάστηκε ἡ μηστὴ τοῦ Χριστοῦ, ἡ ὁποία ἔζησε τόσο ἡσυχὰ στὸ ὠραῖο νησάκι τῆς Προποντίδας, ἀνασαινοντας ἄερα μυρωμένο καὶ περιμένοντας ὡς ἀμοιβὴ τῆς ἡσυχῆς καὶ ἀπονης αὐτῆς ζωῆς τὸ στεφάνι τῆς μακαριότητος.

Ὅταν ἐφθασε στὸν σκοτωμὸ τοῦ γενναίου στρατηγοῦ Θεοκτίστου καὶ στὴν ἰδικὴ τῆς ἐδυστυχισμένη ἐλιποθύμῃ.

Ἡ Κασσιανὴ γύρισε τὰ μάτια τῆς στὸν οὐρανὸ καὶ εὐχαρίστησε τὸν Θεὸ, ποὺ δὲν τὴν ἔκαμε αὐτοκράτορίσσα.

Αὐτὰ τὰ θάσανα ἔκρυβε ἡ πορφύρα ἐκείνη, μὲ τοὺς χρυσοκεντημένους σταυροὺς.

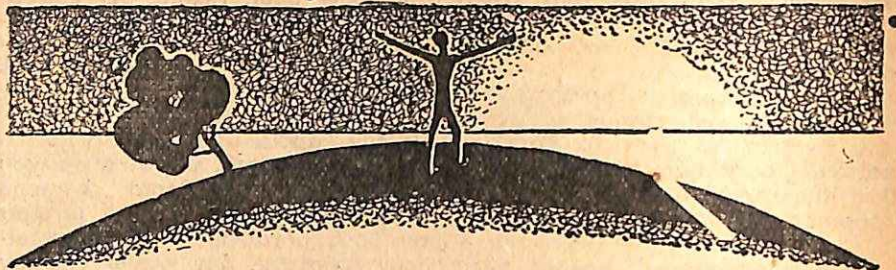
Ὅταν συνῆλθε ἡ Θεοδώρα ἔμαθε πὼς ἡ μοναχὴ ἦταν ἡ Κασσιανὴ.

Ναί, τὴν ἐγνώρισε· ὠραία πάντοτε καὶ δροσερή.

Ἡ δυὸ γυναῖκες ἀγκαλιάστηκαν καὶ ἐκλαψαν καὶ ἡ αὐτοκράτειρα τοῦ Βυζαντίου εἶπε μὲ πίκρα:

— Ἐνὰ μόνο παράπονο εἶχες «γιατὶ νὰ μὴ γίνης αὐτοκράτειρα»· εἶνε πολὺ μικρὸ κι' ἀσήμαντο ἐμπρὸς στὴ φοβερὴ δυστυχία βασιλισσας δυστυχισμένης καὶ μητέρας τόσο ἀδικημένης. Ἡ μοῖρα ἔγραψε

ΣΕΡΒΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΥΠΟ ΖΙΒΟΪ'Ν ΔΑΤΣΙΤΣ

Ο ΚΑΚΟΚΕΦΑΛΟΣ

Ούτε έπειτα από δυο αιώνες, τὸ χωριό μας δὲν θὰ ἰδῇ τέτοιο νοικοκύρη, σάν τὸν Λιουμπομίρ Σταμένκοβιτς.

Καὶ ὁ πατέρας του ἦταν καλὸς νοικοκύρης, καὶ τοῦ ἄφησε, σάν προκομμένο παιδί πού ἦταν, ἀρκετὴ περιουσία τὴν ὁποία αὐτὸς σάν ἐργατικὸς (καὶ οἰκονόμος ἀνθρώπος πού ἦτανε, τὴν αὖξησε πολὺ.

Τίποτε δὲν ἔλειπε ἀπὸ τὸ σπίτι του. Ἐπιπλέον τὰ καλύτερα ζῶα αὐτὸς τὰ εἶχε, τοὺς καλύτερους κήπους μὲ τὰ πιὸ διαλεχτὰ ὀπωροφόρα δένδρα, τὰ ἀμπέλια, τ' ἄλογα τὰ ὀνομαστά. Τὰ κρασιά του ἦταν φημισμένα. Ἡ δὲ τάξι στὸ

σπίτι του, τὸ γεμᾶτο μὲ παιδιὰ, μὲ ἐργάτες καὶ μὲ ὑπηρετές, ἦταν παράδειγμα σ' ὅλο τὸ χωριό!

Ἀλλὰ καὶ ἐργαζόταν ὁ ἀνθρώπος, σάν νὰ ἦταν τῆς ἀνάγκης. Χειμῶνα, καλοκαίρι στὰ χτήματα, τ' ἀμπέλια, τὰ χωράφια του, τοὺς κήπους ἢ στὰ λειβάδια πού θόσκανε τὰ ζῶα του. Καὶ δούλευε γιὰ δυὸ ἐργάτες. Πρῶτος αὐτὸς καὶ ἀπὸ κοντὰ ἢ ἐργατιά. Οὐτὲ κουβέντα, οὔτε τσιγάρο ἀπάνω στὴ δουλειά. Ἔτσι φιλοτιμιώνονταν καὶ οἱ ἐργάτες.

— Ἀμα ἓνας κοτζᾶ μου νοικοκύρης δουλεύῃ ἔτσι, ἐμεῖς τί πρέπει νὰ κάνουμε!...

Καὶ ἔτσι ἦταν ὁ Λιουμπομίρ, σὲ ὅλα του.

* * *

Ὁ Λιουμπομίρ ἐγνώριζεν ἀκόμα καὶ ὅλες τὶς χωρικές δουλειές καὶ καταλάβαινε καὶ ἀπὸ ἐμπόριο. Ποτέ δὲν πωλοῦσε, ὅπως οἱ ἄλλοι χωρικοί, ἀπ' τὸ χωράφι, τὸ σιτάρι ἢ τὸ καλαμπόκι του, χλωρὰ, ἢ τὰ δαμάσκηνά του, πρὶν νὰ ξεραθοῦνε.

— Γιατί, ἔλεγε, ν' ἀποθηκεύῃ ἄλλος πιὸ ἔξυπνος τὰ γεννήματα καὶ νὰ μὴ τ' ἀποθηκεύω ἐγώ!... Μόνος ἐκεῖνος ἔχει ἀποθήκες;

Ἔτσι κρατοῦσε τὸ σιτάρι του καὶ τὸ πωλοῦσε σάν ἀνέβαινε ἡ τιμὴ, καὶ κρατοῦσε καὶ τὸ καλαμπόκι του καὶ πᾶχνε καμιὰ ντουζίνα γουρουνιδῶν καὶ δυὸ-τρία θῶδια γιὰ σφαγή.

Καὶ τὰ δαμάσκηνά του μόνος

καὶ γιὰ τὶς δυὸ μας μ ο ν α σ τ ῆ ρ ι. Οἱ δρόμοι ἦτανε διαφορετικοί, ὁ ἰδικὸς σου ἥσυχος, χωρὶς δάφνες ἢ τριαντάφυλλα, μὰ καὶ χωρὶς ἀγκάθια, καὶ ὁ ἰδικὸς μου δρόμος ὑψηλός, ἀκατάστατος, πού μ' ἔφερε ἀπ' τὰ ὕψη ἑνὸς θρόνου, στὰ θάβη ἑνὸς μοναστηριοῦ.

— Συχώρεσε ἐκείνους πού σ' ἔβλαψαν, λησμόνησε τὸ κακὸ πού σοῦκαμαν καὶ ἔλα νὰ προσευχηθῇς γιὰ τὸ παιδί σου. Ἐχασες τὴ βασιλεία τοῦ κόσμου αὐτοῦ, προσπάθησε νὰ κερδίσεις τὴν βασιλεία τοῦ ἄλλου· ἔχει καὶ τὰ καλά του τὸ μοναστήρι.

* * *

Ὅσοπο πάντα τὸ Μῆλο τῆς Ἀγάπης φέρνει δυστυχία.

ΑΛΕΞ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

του τὰ ξέραινε, καὶ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, κουβαλοῦσε 2—3 ἁμάξια δαμάσκηνα ξερά καὶ γύριζε πίσω στὸ χωριό του, μὲ τὶς τσέπες του γεμάτες λεπτὰ.

Ἔτσι πήγαιναν τὰ πράγματα, ἕως ὅτου μιὰ χρονιά, μιὰ ἀρρώστεια ἔπεσε στὰ γουρούνια του καὶ δὲν τοῦ ἔμεινε κανένα. Τώρα τί νὰ κάμῃ τὸ καλαμπόκι; Νὰ τὸ πουλήσῃ; Δὲν εἶχε τιμὴ στὴν ἀγορά! Νὰ πάρῃ ἄλλα γουρούνια γιὰ νὰ θρέψῃ; Κάθησε καὶ λογάριασε ἂν τὸν συμφέρῃ πρῶτα.

Τετραπλασιαζόταν ἡ τιμὴ τοῦ καλαμποκιοῦ!

— Ἐμπρὸς λοιπόν!

Παίρνει δώδεκα χοίρους, τοὺς τρέφει καὶ τὰ Χριστοῦγεννα τοὺς πουλεῖ σ' ἓνα Τσίντσαρο (βλάχο) Γιάγκο.

— Μὰ τὸ Θεό, καλὴ δουλειά, λέει ὁ Λιουμπομίρ.

Ἀρχίζει νὰ θαυμάζεται πειὰ τὸ σκαλιστήρι του, καὶ ρίχνεται στὸ ἐμπόριο τῶν χοίρων, παίρνει καὶ χοιροβοσκὸ καὶ τὰ Χριστοῦγεννα, νᾶτος γεμάτες τὶς τσέπες του «δηνάρια».

Μὲ τὸν καιρὸ παραδίδεται ὁλόκληρος στὸ χοιρεμπόριο· τὸ ἀλέτρι καὶ τὸ σκαλιστήρι, οὔτε θέλει νὰ τ' ἀκούῃ πλέον καὶ δηλώνει ὡς ἐπάγγελμα του, «ἐμπορος» στὴν ἐφορεία!...

* * *

Ἐκεῖνον τὸν καιρὸ, κάποιος Στάνκο Γιάγοβιτς, μυλωνᾶς ἀποφασίζει νὰ πουλήσῃ τὸ μύλο του. Τ' ἀκούει ὁ Λιουμπομίρ καὶ θέλει νὰ τὸν ἀγοράσῃ. Στέλνει μεσίτη, συμφωνοῦν, πληρώνει τὰ μισὰ, καὶ ὑπόσχεται τὰ ἄλλα ἅμα πουλήσῃ τὰ γουρούνια του. Ὁ Στάνκο Γιάγοβιτς, ἐπιμένει νὰ πάρῃ μπροστὰ τὸ χρήμα, ὁ Λιουμπομίρ, ἀναγκάζεται νὰ πουλήσῃ πολὺ πρὸ τῆς ὥρας τὰ γουρούνια του, ἀλλὰ καὶ πάλιν δὲν τοῦ φτάνουν τὰ λεπτὰ καὶ ἀναγκάζεται νὰ μείνῃ καὶ 2.000 δηνάρια γιὰ χρέος. Ἀποφασίζει νὰ πάρῃ ἀπὸ τὴν Τράπεζα.

Ἀλλὰ χρειάζονται ἐγγυηταὶ καὶ ὁ ἓνας νὰ εἶνε πλούσιος πολὺ. Ποῖός ἄλλος, ἀπὸ τὸν Μιλοσλάβ, νοικοκύρη ἀπὸ τοὺς πρῶτους τοῦ χωριοῦ καὶ φίλο του παλιό; Πηγαίνει λοιπὸν στὸ σπίτι του καὶ τὸν παρακαλεῖ νὰ υπογράψῃ τὴ συναλλαγματική. Ὁ παπᾶς τοῦ λέει ὅτι ἡ συναλλαγματική εἶνε κάτι διαβολικό, καὶ ὅτι ἂν νταραβερίζωνται μ' αὐτὲς οἱ ἐμποροὶ, οἱ γεωργοὶ οὔτε νὰ τὶς ἀγγίζουν πρέπει. Καὶ ἀρχίζει νὰ τὸν ἐπιτιμᾷ γιὰτὶ ἄφησε τὸ ἄροτρο καὶ τὸ ξυνάρι...

— Παπᾶ μου, ἡ δική σου ἢ ἐργασία εἶνε εὐκόλη! Δὲν ρωτᾷς ὅμως καὶ ἐμὲ πόσο θαρὺ εἶνε τὸ σκαλιστήρι;

— Γιὰ κάθε ἓναν πού δὲν ἀγαπάει τὴν δουλειά του, ἡ ἐργασία εἶνε θαρεαὶ σάν ἀγγορεαὶ! Ἀλλοίμονο ὅμως ἀπὸ ἐκεῖνον πού ἀπαρτάει τὴν δουλειά πού ξέρε, γιὰ νὰ πιάσῃ ἄλλη πού δὲν ξέρει... Πῶς δὲν εἶν' θαρὺ στὰ δικά μου χέρια τὸ ξυνάρι;

Προσπαθεῖ ὁ Λιουμπομίρ νὰ τοῦ ἀποδείξῃ τί ὠραῖο πού εἶνε τὸ ἐμπόριο, πῶς φέρνει χρήματα, χωρὶς μεγάλο κόπο.

— Τὸ ἐμπόριο, τοῦ ἀπαντᾷ, εἶνε ἓνα παιχνίδι, πού δὲν εἶνε γιὰ τὰ χέρια σου. Στὴν ἀρχὴ σὲ κάνει καὶ κερδίζεις καὶ ἔπειτα τὰ χάνεις ὅλα, καὶ θρίσκεσαι στὸ δρόμο πεταγμένος!

Ἀπελπίζεται ὁ Λιουμπομίρ. Φεύγει θυμωμένος.

— Δὲν ὑπάρχουν πειὰ καλοὶ ἀνθρώποι στὸν κόσμο, σκέπτεται, οὔτε ἀγαθοὶ παπᾶδες!... ὅλοι ἐγιναν κακοὶ κι' ἀχάριστοι.

Ποῦ νὰ θρῇ ὅμως τὴν ὑπογραφή!...

Στὸ χωριὸ ὑπάρχει ἓνας ἐμπορᾶκος Μίλιτς. Πηγαίνει σ' αὐτὸν αἰ καὶ ἔφερε ὅτι ἡ ἐργασία του δὲν πηγαίνουσε καλά. Τοῦ προτείνει ὁ Μίλιτς δὲν ἀρνεῖται.

— Ἐγὼ σήμερα γιὰ σέ, σὺ αὔριο

για μένα, τ' άπαντά. "Ετσι είνε ο κόσμος!

"Εξασφάλισε τη μία ύπογραφή. Άλλά τη δεύτερη; Κανείς δέν δέχεται να ύπογράψει. Μήπως γιατί δέν θέλουν να ύπογράψουν όπου και ο Μίλιτς; Τοῦ λένε ότι ο Δήμαρχος ο Κύρ-Χρήστος, ίσως να ύπόγραφε, εάν τοῦ ἔδινε ένα κατοστάρικο στο χέρι. "Ο Λιουμπομίρ, δέν τόν είχε τόν Δήμαρχο με το καλό, γιατί ήταν ένας τοκογλύφος και άνηθικος, αλλά τί να κάνει!... «Ανάγκα και Θεοί πείθονται». Πηγαίνει σπίτι του, ο Κύρ-Χρήστος δέχεται, αλλά τὰ «λεπτά στο χέρι».

Με το γραμμάτιο έτοιμοι πάει στην Τράπεζα. Τόν δέχονται καλά, γιατί τόν ξέρουνε για νοικοκύρη, αλλά ο ταμίας τοῦ λέγει, ότι τώρα, δέν έχει έτοιμα χρήματα ή Τράπεζα, και ο Θεός ξέρει πότε θ' άποχτήση. — Αν όμως έχη ανάγκη ως πάη στον Στάνιμιρ τόν Πρόεδρο τοῦ Συμβουλίου της Τραπεζής, ο όποιος, δυνατόν, να τοῦ δώση από τὰ δικά του χρήματα, χωρίς να τοῦ πάρη άκριβὰ για τήν εύκολία.

"Ο Λιουμπομίρ καταλαβαίνει τί συμβαίνει, αλλά πηγαίνει στον Στανιμίρ.

"Ο Στάνιμιρ για να έκμεταλλευθή τήν περίστασι καλύτερα, τοῦ άπαντά:

— Ποιός δίνει, κουμπάρε μου, σήμερα τὰ χρήματά του!...

Συμφωνούν επί τέλους. "Ο Λιουμπομίρ πληρώνει τήν «εύκολία» άκριβὰ, παίρνει τόν μύλο και άρχίζει να κανονίζει τήν άκμετάλλευσί του. Λίγα χρήματα πού είχαν άκόμα, τὰ ξεδεύει σε επιδιορθώσεις και άρχίζει τήν δουλειά. Τώρα όμως βλέπει ότι ο μύλος θέλει κάθε μέρα έξοδα, και ότι ή άπολαβή του, δέν είνε όπως υπελόγιζε. Φτάνει ο καιρός να πληρωθ ή συναλλαγματική. Χρήματα πρόχειρα δέν έχει. Τρέχει πάλιν στον παπα, τραβάει από δώ, παίρνει από κεί, και άπταποκρίνεται: «Όπου όμως ή ανάγκη άρχίζει εύκολα, λένε οι

Σέρβοι, δέν τελειώνει γρήγορα». "Ο Μίλιτς, τοῦ όποιου ο Λιουμπομίρ, είχαν ύπογράψει και αυτός συναλλαγματική, σ' ανταπόδοσι της εύκολίας, κηρύσσεται σε πώχευσι. "Η Τράπεζα, σάν είχαν έγυητή τόν Λιουμπομίρ, τί τόν ήθελε τόν Μίλιτς.

"Αρπάζει λοιπόν τόν Λιουμπομίρ.

Τρέχει ο άνθρωπος έδω κ' εκεί, θάζει ένέχυρα όλα του τὰ χτήματα και πληρώνει για τόν Μίλιτς.

Τὰ χρέη όμως είνε σάν τόν άγριόβατο... "Ενα άγκάθι σ' αφήνει, τέσσερα σε πιάνουν. "Όσο ο Λιουμπομίρ προσπαθούσε να γλυτώση από τὰ χρέη του, τόσο και πιό βαθεία έβούλιαζε.

— Πάει ή περιουσία τοῦ κακομοίρη Λιουμπομίρ, έλεγαν οι χωριανοί του, όλη θά τοῦ τη θγάλουν στον πλειστηριασμό! Ούτε τή στάχτη τοῦ τζακιού δέν θά τ' αφήσουν!...

"Επειτα από λίγον καιρό ο Λιουμπομίρ, δέν είχε πειρά, ούτε μύλο, ούτε σπίτι, ούτε άγρούς, ούτε λειβάδια. "Όλα τὰ πήρανε οι δανεισταί του. Οι κολλίγοι του έσκόρπισαν σε υπηρεσίες ξένων, και αυτός ο ίδιος με τήν γυναίκα του, έπιασε δουλειά σε κάποιον «γκάζντα» (νοικοκύρη) γειτονικού χωριού, για να θγάξη το ψωμί του.

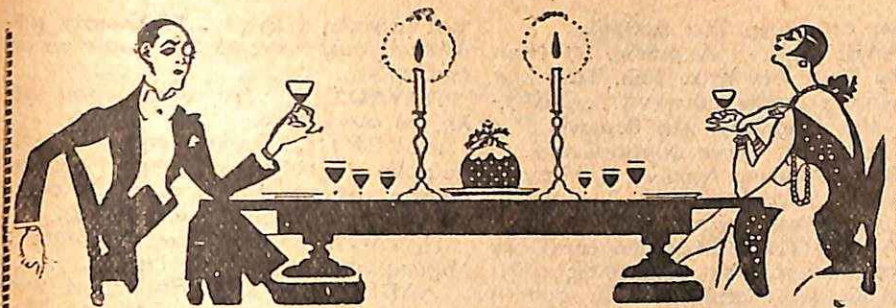
Θυμώταν όμως πάντα τούς λόγους τοῦ παπα και ντρεπόταν να τόν συναντήση. Κι' ο παπας πάλιν τόν συμπονούσε πολύ κι' όταν μιλούσε γι' αυτόν τρέχαν τὰ μάτια του, σάν θρύσι.

Μιά μέρα, θά ήτανε τ' "Αϊ-Θανάση, συναντηθήκανε στο δρόμο.

— "Ε, Λιουμπομίρ, πώς πάει ή δουλειά!

— "Αχ, παπα μου! Δέν είνε τίποτα πιο άλαφρό από το σκαλιστήρι!... Δέν είνε τίποτα καλύτερο άπ' τή δική του τή δουλειά, πού ξέρει ο καθένας!...

"Ο παπας, με θουρκαμένα μάτια, γύρισε το πρόσωπο και έφυγε, χωρίς να άπαντήση τίποτα, γιατί ή λύπη τοῦ πνιγε τή φωνή!

Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΤΗΣ «ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ»

ΤΟΥ ΜΙΣΕΛ ΠΡΟΒΕΝ

Η ΑΝΤΙΤΖΗΛΟΣ

Πάυλος Ντιρέζ, συγγραφέας με ταλέντο, έφυγε άπ' τόν πρώτο μήνα τοῦ πολέμου για τὰ σύνορα. "Η γυναίκα του, άμα έμεινε μόνη άναγκάστηκε, μη έχουσα άλλους πόρους, να συγγράφη για να ζή.

Είνε άπόγευμα. "Η "Αλθέρτη γράφει πάνω σ' ένα τράπέζι γεμάτο χαρτιά και δέν αντιλαμβάνεται ότι ή πόρτα άνοιξε και κάποιος μπήκε. "Εξαφνα γυρίζει και βλέπει τόν άνδρα της. Σηκώνεται και πέφτει στην άγκυλιά του.

ΑΛΒΕΡΤΗ. — "Εσύ ! έσύ ; μα είν' άπίστευτο...

ΠΑΥΛΟΣ. — "Αμ' εγώ πώς να πιστέψω ότι αυτή τήν στιγμή κρατώ στην άγκυλιά μου, τήν γυναίκα μου, τήν "Αλθέρτη μου...

ΑΛΒΕΡΤΗ. — Μα για να σε δώ... "Εσύ, κοντά μου ζωντανός !...

ΠΑΥΛΟΣ. — Δέν έλπίζεις λοιπόν να με ξαναδής ;

ΑΛΒΕΡΤΗ. — "Ω, πάντοτε ήμουνα βεβαία, ότι θά ξαναρχόσουν. Σε περίμενα μέρα με τήν ήμέρα. Κι' έσύ, άμφέβαλλες καθόλου γι' αυτή τήν έπιστροφή ;

ΠΑΥΛΟΣ. — "Οχι. Κι' όμως ύπάρχουν στιγμές πού για να έχη κανείς αυτή τή βεβαιότητα, πρέπει να πιστεύη λίγο στα θαύματα. (Κυτώντας γύρω του). Τι όμορφα πού είν' έδω ! (Σάν να θυμάται κάτι). "Αλήθεια όμως πόσο θά δυσκολεύτηκες οικονομικώς αυτό το διάστημα !...

ΑΛΒΕΡΤΗ. — Μπά ! μοῦ είχες αφήσει άρκετά χρήματα.

ΠΑΥΛΟΣ. — Πάρα πολύ λίγα ! και καθώς δέν μπορούσα να δουλέω κεί κάτω...

ΑΛΒΕΡΤΗ. — Πραγματικά, τί άσχημα πού θά πέρασες και συ στο μέτωπο...

ΠΑΥΛΟΣ. — "Εγώ καλά τὰ κατάρφερνα με το μισθό μου. "Εσύ όμως ; Ναι, ξέρω, ή οικονομία, οι συγγενείς σου θά σε βοήθησαν... αλλά μαντεύω, ότι και κάτι άλλο είνε στη μέση... "Εκεί στο τράπέζι τί είν' όλ' αυτά τὰ βιβλία και τὰ χαρτιά ; "Εγγραφες όταν υπήκα ;

ΑΛΒΕΡΤΗ. (στενοχωρημένη). — Ναι, κάτι... άντέγραφα...

ΠΑΥΛΟΣ. — Αυτό είνε! "Αντιγράφεις, φτωχή μου "Αλθέρτη! Είμαι περίεργος να δώ.

ΑΛΒΕΡΤΗ. — "Αφυσά τα!... Δέν είν' ενδιαφέροντα... σε παρακαλώ...

ΠΑΥΛΟΣ. — Δέν καταλαβαίνω ! γιατί να μοῦ τὰ κρύβεις ; Υποθέτω ότι δέν έγραφες στο φίλο σου.

ΑΛΒΕΡΤΗ. (μ' ένα ειλικρινές γέλιο). — "Α ! δόξα τῷ Θεῷ, όχι!

ΠΑΥΛΟΣ. — Λοιπόν, δείξε μοῦ τὰ γραπτά σου.

ΑΛΒΕΡΤΗ. (τραβώντας τον κοντά της). — "Ακου, έχω πολλά να σοῦ πώ, μη φοβόσαι. Θυμάσαι μία φορά, στην αρχή τοῦ πολέμου, πού μοῦ έστειλες μερικές έντυπώσεις άπ' τή μάχη ;

ΠΑΥΛΟΣ. — Το θυμάσαι. Σοῦ είχα γράψει : «Πρότεινε το φίλο μας τόν Νουμπρέν. Αν είν' εκεί, να

κάνη απ' αυτά ένα άρθρο».

ΑΛΒΕΡΤΗ.— 'Ακριβώς. 'Ο Νομπρέν όμως δεν ήταν έδω. Τότε λοιπόν έπεχείρησα μόνη νά... (Κίνηση του Παύλου). Μή θυμώνης.

ΠΑΥΛΟΣ, (λίγο ψυχαγμένος). — Μά δεν θυμώνω. Άπλως ξεπλάγην. (Λίγο ειρωνικά). 'Αγνοούσα ότι ήσουν και συγγραφέυς.

ΑΛΒΕΡΤΗ — Ξέρω ότι αυτό δεν μπορεί νά τ'ο κάνει καθένας κι'ότι χρειάζεται, έκτός απ' τη φυσική κλίση, και πολλή εργασία. Τό 'ταλέντο, ασφαλώς, μου λείπει' μπορούσα όμως νά δοκιμάσω μόνο με την εργασία. Πράγματι τ'ο έπεχείρησα χι'ις νά υπομίσθης τίποτα. Μόνον και μόνο για νά γίνω αντίταξί σου. Λοιπόν προσπάθησα, επί τη θάσει των σημειώσεών σου, νά κάνω κάτι, πού νά μπορούσε νά δημοσιευθί.

ΠΑΥΛΟΣ, (άνησυχ). — Και τ'ο δημοσίευσες ;

ΑΛΒΕΡΤΗ. — Ναι, στην 'Εφημερίδα», όπως συνήθως.

ΠΑΥΛΟΣ, (σχεδόν απότομα). — 'Υπογράφοντάς το με τ' όνομά μου;

ΑΛΒΕΡΤΗ. — 'Α ! όχι βέβαια, ν' απέδιδας σέ σένα τέτοια μικροπράγματα ; ποτέ ! Τά υπέγραφα : 'Αλβέρτη Ντιρέζ.

ΠΑΥΛΟΣ. — 'Ασφαλώς θά ποῦνε ότι μεταχειρίστηκα τ'ο όνομά σου για τ'α μέτριά μου έργα. Τέλος πάντων, μιὰ πού έγινε, πάει πειά. Κι' ο Ζιβερντώ τ'α δημοσίευσε ;

ΑΛΒΕΡΤΗ, (δειλά). — Ναι, με μεγάλη ευχαρίστησι. 'Ισως κι' από ευγένεια ! Γνώριζε την κατάστασί μας. Βρήκε, φαίνεται, αυτό τ'ο μέσο καλό για νά με βοηθή.

ΠΑΥΛΟΣ. — Και τί σου έδινε ;

ΑΛΒΕΡΤΗ, (κόκκινη). — Μά τ'α ίδια πού έδινε και...

ΠΑΥΛΟΣ, (απότομα). — Και σέ μένα ; Τά συγχαρητήριά μου !

ΑΛΒΕΡΤΗ. — 'Ο Ζιβερντώ είναι ένας θαυμαστικός άνθρωπος... πολύ γενναϊόδωρος !

ΠΑΥΛΟΣ, (Ψυχρά). — "Ω ! για σου δώση τόσα, σημαίνει, ότι αντίγραφες καλά τ'α γράμματά μου. Κ' εξακολούθησες ;

ΑΛΒΕΡΤΗ — Ναι ! 'Η έντυπώσεις των επιστολών σου ήσαν υπέροχα θέματα. Δεν χρειάζομαι

και μεγάλη τέχνη ! ... "Αλλωστε μόνο έτσι μπορούσα νά ζω χωρίς νά σέ επιβαρύνω.

ΠΑΥΛΟΣ. — 'Αγαπητή μου φίλη, σέ συγχαίρω.

ΑΛΒΕΡΤΗ, (λυπημένη). — 'Αλλοίμονο ! με συγχαίρεις, όνομάζοντάς με «αγαπητή φίλη». 'Ασφαλώς θά μου έχης θυμώσει για...

ΠΑΥΛΟΣ. — Σου έχω θυμώσει ; Μήπως νομίζεις ότι σέ ζηλεύω ;

ΑΛΒΕΡΤΗ. — "Ω ! Παύλε, σέ παρακαλώ μη λές τέτοια λόγια. "Αν μ'αυτό πού έκανα σέ δυσαρέστησα, σου ζητώ συγγνώμη.

ΠΑΥΛΟΣ, (στενοχωρημένος). — Μά δεν μου έκανες τίποτα, για νά σέ συχωρήσω. ("Επειτ' απ' όλίγων στιγμών σιωπή). "Αν θέλεις δείξε μου τί έγγραφες.

«'Ο Παύλος διαβάσει τ'ο μιστελειώμενο άρθρο. 'Υποκρίνεται ότι δεν είχε διάλογο καλό. Μια νεύρική, λίγο έχθρική για τη γυναίκα του, τόν καταλαμβάνει. "Εξαφνα τ'ο κουδούνι τ'ο τηλεφώνου χτυπά. Ειν' ο Ζιβερντώ, ο όποιος απ' τ'α γραφεία της 'Εφημερίδος» ζητεί την 'Αλβέρτη. 'Ο Παύλος παίρνει τ'ο άλλο ακουστικό κι' ακούει).

ΖΙΒΕΡΝΤΩ. — Λοιπόν, κυρία, θά μου στείλετε τ'ο άρθρο σήμερα ;

ΑΛΒΕΡΤΗ. — "Α ! θ' άργήσω πολύ νά τ'ο τελειώσω... Βάλτε έν άλλο... Αυτό πού γράφω δεν είναι τόσο ενδιαφέρον.

ΖΙΒΕΡΝΤΩ. — Πως ; Μά έχετε μιὰ αφάνταστη επιτυχία... όλος ο κόσμος με ρωτάει για την 'Αλβέρτη Ντιρέζ.

ΑΛΒΕΡΤΗ. — Ξέρτετε !... θέλω νά περιποιηθώ τόν άνδρα μου, πού μόλις γύρισε...

ΖΙΒΕΡΝΤΩ. — Αλήθεια ; Ειν' εκεί !... θά με υποχρέωνε άν έρχοταν νά τόν ιδώ. Στείλετε τόν μου... θά μου διηγηθί νέα τ'ο μετώπου... κ' έτσι δεν θά σ'ας έμποδίσω νά εργασθίτε.

('Η 'Αλβέρτη κι' ο Παύλος μένουν σιωπηλοί, ο ένας απέναντι στόν άλλο).

ΠΑΥΛΟΣ, (Ψυχρά). — "Εχει δικη ; Δεν πρέπει νά σέ έμποδίσω νά εργασθίς. "Αντίο, φεύγω...

ΑΛΒΕΡΤΗ. — Παύλε !... (Τρέχοντας μπρός του). Δεν θέλω παρά έσένα, έσένα την εύτυχία μου !...

ΠΑΥΛΟΣ. — "Οχι, όχι, όλος ο

ΜΕΣΑ ΣΕ 12 ΩΡΕΣ

ΑΓΑΠΗΜΕΝΟΣ... ΠΡΟΔΟΜΕΝΟΣ... ΝΕΚΡΟΣ!..

(Τηλεγραφικώς)

ΛΟΝΔΙΝΟ, 1 Αυγούστου μεσημέρι

«'Αγαπητέ 'Ιωνάθαν θέλω νά παντρευτώ. 'Η 'Αγγλίδες με κουράζουν. Διάλεξέ μου μιὰ όμορφη 'Αμερικανίδα.»

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ, 1)2 μ. μ.

«'Αγαπητέ Τζών. Βρήκα κάτι ταιριαστό για σένα. Μάτια γαλανά, μαλλιά μαύρα, χρώμα δροσερό, μέση λεπτή, γυναικά τακτική και οικονομία, αληθινός θησαυρός!»

ΛΟΝΔΙΝΟ, 1 μ. μ.

«Σ' έμπιστεύομαι καθ' ολοκληρίαν

ο κόσμος ρωτάει για την 'Αλβέρτη Ντιρέζ ! 'Εγώ μπορώ νά γυρίσω πίσω σ'τα χαρκόματα !... Δεν είμαι άξιος για τίποτα ! ούτε για νά σέ ζήσω ακόμη !...

ΑΛΒΕΡΤΗ, (άπελπισμένη) — Θέλεις νά με σκοτώσης ! ('Ο Παύλος στέκεται και την κυττά, στην αρχή μ' άδιαφορία, έπειτα με τρυφερότητα). Ναι ! κύτταξέ με, είμ' ή γυναίκα σου κι' όχι ή αντίζηλος σου...

ΠΑΥΛΟΣ, (κύριος τ'ο έαυτ'οῦ του). — Τί άθλιος πού είμαι, τί τιποτένιος !...

ΑΛΒΕΡΤΗ. — Μη κατηγορής τόν έαυτ'οῦ σου, είναι πολύ φυσικό ! Πόσο είχα άδικο νά μη σέ συμβουλευθώ ! (Δείχνοντας τ'α χαρτιά). Σχίστε δ-

λα αυτά, αλλά μη κουρελλιάζεις την καρδιά μου... 'Επειδή σ' αγαπώ τ'ο είπα κι' άλλοτε ήθελα νά γίνω π'ο αντίταξί σου, επειδή σ' αγαπώ προσπάθησα νά σ' άπομακρύνω από κάθε χρηματική έγνοια, κ' άν

και σου δίνω πληρεξουσιότητα νά διαπραγματευθίς».

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ, 2 μ. μ.

«Σ' έξεθείασα π'ρος αυτήν. 'Εγκαρδώς αποδέχεται τοιοῦτον σύζυγον, άλλ' επιθυμεί πρότερον φωτογραφίαν»

ΛΟΝΔΙΝΟ, 2 1)2 μ. μ.

«Προσαρμόζω σ'ο τηλεγραφικό σύρμα την συσκευήν Κασέλλι και επ' αυτής την φωτογραφία μου».

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ, 3 μ. μ.

«Σ' εύρίσκει πολύ ωραϊον και

έγραφα λίγες γραμμές πού κάτι άξιζαν, τις έγραψα επίσης χάριν της αγάπης σου.

ΠΑΥΛΟΣ, (ήσυχος). — Μη ζητάς νά δικαιολογηθίς 'Αλβέρτη μου. 'Εγώ πρέπει νά σέ θαυμάζω, νά σέ εύλογώ. 'Εμένα με παρέσυραν τα πεινά αισθήματα. "Ω ! αυτή ή υπερφάνεια !...

ΑΛΒΕΡΤΗ. — Μην τ'ο λές !... Είχες δίκαιο !... Είσ' ένας μαίτρο.

ΠΑΥΛΟΣ. — Τόν όποιο γρήγορα έφτασες, με τή μεγάλη γυναικεία σου καρδιά. (Τήν τραβά κοντά του και την άγκαλιάζει).

ΑΛΒΕΡΤΗ. — Τι εύτυχισμένη πού είμαι !... (Γελώντας απ' τή χαρά της) Πηγαίνω νά έτοιμάσω τ'ο φαί. Κι' άρθρα ποτέ πειά...

ΠΑΥΛΟΣ, (όδηγώντας την σ'ο τραπέζι πού εργαζόταν. — Τούναντιον, άμέσως τώρα, αγαπημένη μου συνεργάτις, θά τ'ο τελειώσουμε μαζί !... (τήν φιλεί και καθόντας σ'ο γραφείο)...

συγκατατίθεται νά σέ πάρη. Διά τῆς συσκευῆς Κασέλλι σου παρουσιάζω καί τή φωτογραφία τῆς μνηστῆς σου μίς Ζέννυ».

ΛΟΝΔΙΝΟ, 3 1)2 μ. μ.

«Ἀξιολάτρευτος Ζέννυ! Ἀπό τῆ στιγμῇ πού σέ πρωτοεἶδα εἶμαι τρελλός μαζί σου! Θέλεις νά μέ κά μης γιά πάντα εὐτυχισμένο;»

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ, 4 μ. μ.

«Ναί, ἀγαπητέ Τζών, δέχομαι. Ἡ φωτογραφία σου μ' ἄρσεε πολύ. Ξύπρισε ὅμως τίς φαβορίττες σου!»

ΛΟΝΔΙΝΟ, 4 1)2 μ. μ.

Πρός τόν Ἰωνάθαν
«Ἀγόρασε 1500 λίρῶν διαμάντ: καί πρόσφερε τά ἐπ' ὀνόματί μου στήν πεφιλημένη Ζέννυ».

Πρός τήν Ζέννυ,
«Ἀγαπημένη μου, δέξου τὰ κοσμήματα πού θά σου προσφέρῃ ὁ φίλος Ἰωνάθαν ἐκ μέρους μου. Ἡ λάμπη των θά ὠχρίασῃ ἐμπρός στήν λάμπη τῆς ὠμορφίας σας. Σ' ἀς λετρεύω!...»

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ, 5 1)2 μ. μ.

«Ἀγαπητέ Τζών! Τά δῶρα σου μέ συγκίνησαν πολύ. Ἡ καρδιά μου σου ἀνήκει. Σ' ἀγαπῶ!...»

ΛΟΝΔΙΝΟ, 6 μ. μ.

«Λατρευτή μου. Βρίσκμαι στόν ἑβδομο οὐρανό. Ἀγγελέ μου, ποσο ἀνυπομονῶ νά σέ σφίξω στήν ἀγκαλιά μου, σύζυγό μου. Τή νύχτα αὐτή ἐπιβιβάζομαι γιά νά τρέξω κοντά σου...»

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ, 8 μ. μ.

«Ἀγαπητέ Τζών, εἶνε περιττόν νά ταξιδεύσῃς. Ὄταν ἐγνώρισα πλησιέστερα τήν μίς Τζέννυ κατὰ τὰς διαπραγματεύσεις πού ἐνεργοῦσα γιά σένα τήν ἐρωτεύτηκα, τήν ἀγάπησα τρελλά! Τῆς ἀνοιξα τήν καρδιά μου καί μοῦ ἔδωκε τήν προτίμησί της, γιατί ἐγώ ἤμουν ὁ πλησιέστερός της, ἐνῶ μέ σένα τήν χωρίζει ὁ ὠκεανός! Τά μεσάνυχτα τελούμε τοὺς γάμους μας».

ΛΟΝΔΙΝΟ, 8 1)2 μ. μ.

«Ἰωνάθαν, εἰσαι ἀχρεῖος! Ἡ ὕβρις αὐτή ἐναντίον μου ἀπαιτεῖ αἵμα. Ἐκλέγω ὡς μάρτυράς μου ἐν

Νέα Ὑόρκη τοὺς κ. κ. Τζόνσων καί Ἀδαμς».

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ, 9 μ. μ.

«Μάρτυρές μας ἐν Λονδίῳ εἶνε οἱ Σμιθ καί Στοῦαρτ. Εἰσαι ὁ προσβεβλημένος καί μπορείς νά ἐκλέξης τὰ ὅπλα. Σπεῦσε! Τά μεσάνυχτα πρέπει νά νυμφευθῶ».

ΛΟΝΔΙΝΟ, 10 1)2 μ. μ.

Πρός τοὺς κ. κ. Τζόνσων καί Ἀδαμς.

Ἰδοὺ οἱ ὅροι του: Ὅπλο τὸ ἡλεκτρικὸ σύρμα. Ἐκαστος διαβιβάζει στόν ἀντίπαλό του ἰσχυρὸν κεραυνό. Ὁ λαχνὸς ἀποφασιζει ποῖος πρῶτος θά «πυροβολήσῃ» διὰ τῆς ἡλεκτρικῆς συστοιχίας».

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ, 11 μ. μ.

Ἡ τύχη εὐνόησε τόν Ἰωνάθαν. Θά πατήσῃ τὸ ἡλεκτρικὸ κομπι πρῶτος».

ΛΟΝΔΙΝΟ, 11 1)2 μ. μ.

«Ἀφοῦ ἡ τύχη τὸ ἠθέλησε ἔτσι, συμφωνῶ».

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ, 2 λεπτὰ πρὶν ἀπὸ τὰ μεσάνυχτα.

«Τά μεσάνυχτα θά εἶνε ὅλα ἐν τάξει».

Τζών καί Ἀδαμς

ΛΟΝΔΙΝΟ, μεσάνυχτα.

«Ὁ Τζών ἔπεσε νεκρὸς ἀμέσως μόλις ἐδέχθη τήν ἡλεκτρικὴν ἐκκένωσιν. Αἱ ἀπαιτήσεις τῆς τιμῆς ἰκανοποιήθησαν».

ΣΜΙΘ ΚΑΙ ΣΤΟΥΑΡΤ

ΑΘΗΝΑΪΚΑ

ΕΝΑ ΜΥΣΤΗΡΙΟ

Πρὸ ἐτῶν ἐργάτες ἀσχολούμενοι στήν πλατεῖα Κάνιγος στήν ἐκρίζωσι ἑνὸς κυπαρισιοῦ φυτευμένου κοντὰ στήν ἄκρη τῆς πλατείας, βρῆκαν θαμμένο στήν ρίζα του ἕνα κρανίον ἀνθρώπινον, τυλιγμένο σ' ἕνα κουρελίσσμένο σεντόνι, τὸ ὅποιο ἔφερε στήν ἄκρη τὴν χρονολογία 1891. Ἡ εὑρεσις τοῦ κρανίου ἀναστράτωσε τὴν συνοικίαν, καλεῖς ὅμως δὲν ἔμαθε ποτέ τίποτε σχετικῶς μ' αὐτό...

ΣΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΤΟΥ Κ. Δ. ΚΟΚΚΙΝΟΥ

Η ΣΚΙΑ ΤΟΥ ΑΧΙΛΛΕΙΟΥ

Οἱ θρόνοι πέφτουν· μιὰ τέως αὐτοκράτειρα ὅπως ἡ Ζίτα τῆς Αὐστρίας γιά νά μπορέσῃ νά μεγαλώσῃ τὰ παιδιά της λυγίζει τὴν καיסαρική της ὑπερηφάνεια μέχρι τοῦ σημείου νά δεχθῇ τὴν προσφορά ἐπιχειρηματιῶν τοῦ κινηματογράφου πού εἶχαν τὴν ἐμπνευσι νά ἐκμεταλλεῖσθον τὴν περιέργειαν τοῦ παγκοσμίου κοινοῦ γιά μιὰ πεσμένη μεγαλειότητα καί νά παίξῃ ρόλο πρωταγωνιστρίας σὲ μιὰ μεγάλη ταινία· παλατία πανισχύρων ἕως προχθὲς ἡγεμόνων ἐκποιοῦνται καθὼς ἕνα ὁποιοδήποτε στίτι οἰκογενεῖας πού ἐπτάχουσιν καί δὲν μπορεῖ ν' ἀποφύγῃ τὸν πλειστηριασμό· ὀργανισμοὶ πού κατέπλησσαν μέ τὸν ὄγκο καί τὴν ἀκτινοβολία τῆς δυνάμεώς των σκορπίζονται διὰ μιᾶς σάν κόσμος καμωμένος ἀπὸ εὐτελὲς ἀργιλλο καί δὲν μένουν παρὰ ἡ ἀναμνήσεις τῶν διαβάσεων τῶν ἐκλεκτῶν ἀνθρωπίνων ὑπάρξεων. Αὐτὸ ὑπῆρξε ἡ μοναδικὴ δόξα κάθε ἐρειπίου περασμένων καιρῶν. Ἡ ζωὴ τοῦ ἐξαιρετικοῦ ὄντος πού συνδέθη μέ τὴν ἱστορίαν τοῦ κόσμου πού κατεστράφη. Εἶνε ἡ ἐπιζῶσα συγκινητικὴ σκιά τοῦ παρελθόντος.

Τὸ Ἀχιλλεῖον τῆς Κερκύρας καί τὰ ἐπιπλά του ἐξεπονήθησαν πρὸ ὀλίγου καιροῦ. Τί ἔμεινε ἀπ' αὐτό; Τὸ ὄνομα τοῦ τελευταίου κυρίου του, τοῦ Γουλιέλμου τοῦ Β', πιθανὸν νά ἔχη νομικὴ ἀξία γιά τὴν ἐπαυλὶ πού ἐκποιεῖται, ἀλλὰ γιά τὴν ἀνάμνησι τῶν ἀνθρώπων, τὸ Ἀχιλλεῖο ἐξακολουθεῖ νά εἶνε τὸ γεμάτο ἀπὸ μυστήριον ἄντρο μιᾶς εὐγενικῆς καί κομψῆς σκιάς. Τῆς αὐτοκρατορίας Ἐλισάβετ τῆς Αὐστρίας.

Δὲν ἦτο μόνον ἡ πιδὲνδιαφέρουσα ἐστεμμένη τῆς ἐποχῆς της. Ὑπῆρξε μιὰ ἀπὸ τίς πιδὲνιοητευτικῆς

γυναικεῖς φυσιογνωμίες τοῦ δεκάτου ἐνάτου αἰῶνος. Τὸ θιογραφικὸν ἐνδιαφέρον πού ἐπροκάλεσε ἡ ζωὴ της, χωρὶς νά πρόκειται γιά αὐτοκράτειρα πού ἀνέμειχθῃ στήν πολιτική, οὔτε γιά σκανδαλώδη πριγκίπισσα, τὸ ἐπιδεικνύει στοὺς μεταγενεστέρους. Ἐπειτα ἀπὸ τίς γυναικεῖς προσωπικότητες τῆς Εὐρώπης πού ἐγέννησεν ἡ ἐπανάστασις, ἡ ναπολεόντειος περίοδος καί ἡ πανευρωπαϊκὴ ἀνθισις τοῦ νέου κόσμου τοῦ αἰῶνος, ἔπειτα ἀπὸ τὴν Ρεκαμιέ, τὴν Ἰωσηφίνα Μπωαρναί τὴν κόμισσα Ποτόκκα, τὴν βαρὼν Κρουντενερ, τὴν Στάελ, τὴν Λουίζαν τῆς Πρωσίας, δὲν ὑπάρχει γυναικα γιά τὴν ὁποίαν νά ἐγράψῃσαν τόσα πολλά, ὅσα γιά τὴν Ἐλισάβετ. Τόμοι ὀλόκληροι, ἀνάμεσα στοὺς ὁποίους τὰ βιβλία τοῦ Ζάκ ντε Λαφαί, τῆς κοντέσσας Λαρίς εἶνε τὰ πιδὲνιοημεῖωτα, εἶχαν ἀφιερῶθῃ σ' αὐτήν. Τὸ ἔργο τοῦ δικοῦ μας Κωνσταντίνου Χρηστομάνου θά ἔπρεπε νά θεωρηθῇ μάλλον ἕνα ψυχολογικὸ σκίτσο πού σχηματίζεται ἀπὸ τὸ θυμίαμα ψυχῆς αἰσθητικοῦ, πού εἶχε συγκινηθῇ βαθύτατα ἀπὸ τὴν ὠραία λυπημένη τῆς ὑπαρξεῖς.

Αὐτὴ ἡ αὐτοκράτειρα πού δὲν ἔδρασε πολιτικῶς, πού δὲν εἶχε θορυβώδη σκάνδαλα, πού δὲν ἠνώχλησε τοὺς συγχρόνους της μέ τὴ φιλολογία της, πού δὲν ἐφρόντισε καν νά γίνῃ ἀγαπητὴ ἀπὸ τὸ πλῆθος, ἀπασχόλησε τοὺς βιογράφους, ὅσον σχεδὸν ἡ Αἰκατερίνη ἡ Β', μέ τὴ μεγάλη τῆς ἱστορία, ἡ Ἰωσηφίνα, μέ τὴν ἐκπληκτικὴ τῆς περιπέτεια, ἡ Ρεκαμιέ μέ τὸ κάλλος, πού εἶχε γοητεύσει μιὰ Εὐρώπῃ ὀλόκληρη. Ἀνάμεσα στίς ἄλλες χτυπητῆς καί θορυβώδεις γυναικεῖς φυσιογνωμίες

ες του αιώνας της προβάλλει σαν μια αλλόκοτη λυπημένη Σφίγγα, μια Σφίγγα όμως γεμάτη καλωσύνη με θαυτάτο μυστικό δραματική ζωή, πόνου και ώριασπαθείας.

Η ύπαρξίς της σε μια εποχή που είχε αρχίσει με την έκπονη του ρωμαντισμού να είναι εποχή πεζής ισοπεδώσεως ήτο σαν να ἐκινήθη στην μελαγχολική ποιήσει παληάς μπαλάντας. Τόσο γοητευτική, τόσο συγκινητική, τόσο εξωτική.

Γεννήθηκε κι' ἐμεγάλωσε στην όχθη μιας σιωπηλής θορινής λίμνης σ' ένα μεγάλο πύργο καμωμένον από κόκκινη πέτρα, τριγυρισμένον με τείχη, άπάνω στον όποιο πέντε αιώνες είχαν ήδη αποθέσει το μανδύα της αιωνιότητος.

Η πρώτη ζωή που ἐγνώρισε ήταν απόκοσμη. Στόν πύργο εκείνο των Βιτελοβάχων δέν ἐπικοινωνούσαν με τους κόσμους των Αύλων, ούτε με τις κοινωνίες των πρωτευουσών. Έκαναν περιπάτους στα δάση, στη λίμνη, ἐπήγαιναν στο κυνήγι.

Έτσι μεγαλωμένη την ἐγνώρισε το 1853, στις αυστριακές Άλπεις ένας ἐξάδελφός της, όχι πολύ μεγαλύτερος από αυτή, ο Φραγκίσκος Ίωσήφ, ο νεαρός τότε αυτοκράτορας της Αυστρίας. Η Έλισσάβετ ήταν τότε δεκάξη χρόνων. Το πρώτο απόγευμα που συνητήθησαν ο αυτοκράτορας έκαμε έναν περίπατο μαζί της και σε τέλος της ἐπρόσφερε άνθη. Την άλλη ημέρα την ἐξήγησε σε γάμο. Ο Φραγκίσκος Ίωσήφ ήταν τότε ἐπιζήτητος γαμβρός των παλατιών της Εύρώπης. Άδελφές και κόρες ήγεμόνων ἐξούσαν με την προσδοκία του θρόνου της Βιέννης. Η τύχη ήταν ἐκπληκτική για τη μικρή πριγκίπισσα που δέν ἐζούσε ούτε καν κοντά σε μια αούλη. Όταν της το είπαν χωρίςσε, σηκώθηκε και είπε:

— "Ω, είνε αδύνατο. Είμαι τόσο άσημαντη.

Στις 20 'Απριλίου η πριγκίπισσα Έλισσάβετ έφυγε από το Μόναχο με πολυάριθμη ακολουθία για τη Βιέννη, όπου θα γινόταν ο γάμος, έπειτα από τέσσερες ημέρες. Για το νυφικό ταξίδι ἐδιάλεξαν τον ποιητικώτερο δρόμο. Τα νερά του Δουνάβεως. Τι συγκινήσεις! Το ποταμόπλοιο που την μετέφερε σταματούσε κάθε τόσο για ν' άκούση η εύτυχισμένη πριγκίπισσα στις μικρές ἐξέδρες των όχθων τις εύχες που ήρχοντο να της πουν οι κάτοικοι των παροχθίων τόπων που συνέρρεαν εκεί από τα βάθη των χωρών των ως δια να ιδούν ένα χαρμόσυνο θαύμα. Ενόμιζε κανείς ότι είχαν ξαναγυρίσει οι καιροί των θρύλων, όταν η

Κρεμχίλδη ἐπήγαινε στους τόπους των Ούνων, κοντά στον βασιλέα "Έτζελ χίλιους πολεμιστάς κ' έκατό παρθένους. Στο διάστημα αυτό από το Λιντς μέχρι της Βιέννης η Έλισσάβετ με την ακολουθία της έπέρασε τον Δούναβι σ' ένα πλοίο, που είχε μετασχηματισθή σε πλωτό μουκέτο με πανιά από ροζ μεταξωτό.

Στην πρωτεύουσα της αυτοκρατορίας την έπείριμενε η απόθεσής. Η Έλισσάβετ απέβιβάσθη με τα δάκρυα στα μάτια από τη συγκίνησή. Την έπείριμενε ένα αυτοκρατορικό λαντώ, που το έσυραν όκτώ άλογα. Άλλα άμάξια ἐπήγαιναν μπροστά και άλλα ακολουθούσαν με τον κόσμο της αούλης. Εφιπποί ύπασπιστοι συνώδευσαν το άμάξι της νύμφης και άκόλουθοι με μεσαιωνικές λαμπρές στολές ἐπήγαιναν πεζοί δεξιά και άριστερά. Οι δρόμοι ήσαν στρωμένοι με άνθη. Ο πρίγκιψ του Λιχενστάιν είχε χρησιμοποιήσει γι' αυτό δεκάξη χιλιάδες πορτοκαλιές. Φοίνικες, καμέλιες και τριανταφυλλίες είχαν μεταφερθή εκεί από τις σέρρες των άπεράντων κήπων του. Κάθε δέκα θήματα κορίτσια ντυμένα λευκά έσκόρπιζαν ροδόφυλλα από

νω από τα βασιλικά άμάξια.

Αν περιγράψωμεν κάπως λεπτομερώς το γαμήλιο αυτό ταξίδι και την άποθεωτικήν ύποδοχην της Έλισσάβετ εις την Βιέννην κατά την 24ην 'Απριλίου, που έγιναν και οι γάμοι της, είνε διότι αυτή είνε η μοναδική σελίς χαράς της ζωής της. Η αυτοκρατειρα δέν ύπηρεξε εύτυχισμένη. Λίγον καιρό μόλις μετά τους γάμους και ο Φραγκίσκος Ίωσήφ και εκείνη είδαν ότι δέν έπρόκειτο παρά να μείνουν ξένοι ο ένας στον άλλο σ' όλη τους τη ζωή. Η Έλισσάβετ δέν ήτο καμωμένη δια την αούλην της Βιέννης. Ρωμαντική, εύαισθητη, με αίσθητικήν άνάπτυξιν, όνειροπόλος, νοσταλγούσα μίαν ζωήν ήρωικήν και ώραϊαν, αούτην που ώραματίζετο η ζωηρά φαντασία της, η διεγερθείσα από τους Γερμανούς ποιητάς, που άποτελούσαν τας άγαπημένας της μελέτας, φύσις έλευθερη δέν ήτο δυνατόν να προσανατολισθή εις τον νέον της προορισμόν.

Αί άπογοητεύσεις εις την ζωήν των άνακτόρων του Σαιμπρύν, εις μίαν ζωήν έτικέττας και μικροραδιοργανιών της ήλθαν γρήγορα και η μεγάλη διαφορά της ιδιοσυγκρασίας της από εκείνην του Φραγκίσκου Ίωσήφ, της εδημιούργει σιγά σιγά μίαν ψυχικήν άπομόνωσιν, που προχάρουσε όλόένα και περισσότεροι. Η πολιτική που μπορούσε να της προκαλέση ένα ενδιαφέρον και να καταπνίξη την θλιβεράν πληξιν της, την άφηνε άπαση. Και επί πλέον δέν κατώρθωσε ποτέ να συνηθίση την πομπώδη ζωήν του παλατιού και πολυ γρήγορα άρχισε να μὴν ἐμφανίζεται ούτε στις μεγαλοπρεπείς έσπεριδες, που έδινε ο αυτοκράτορ κάθε χειμώνα στον κόσμο της αούλης του, στους διπλωμάτας και τους θαμνούχους του στρατού και της διοικήσεως. Αούτη η άποφυγή του θορύβου, που της έγινε ψύχωσης, την άπεμάκρυνε επίσης από κάθε εκδήλωσιν της δημοσίας ζωής και έτσι δέν κατώρθωσε να παίξη καν τον ρόλον της φιλανθρώπου βασιλείσεως. Δέν ἐπήγαινε ούτε στα νοσοκομεία, ούτε στα ποικίλα φιλανθρώπικα ιδρύματα, ούτε στις δημό-

σιες δεξιώσεις, όπου συνήθως αί βασιλίσσαι και αί πριγκίπισσαι καλλιεργούν την δημοτικότητα των. Έτσι αν δέν έγινε αντιδημοτική εις την Βιέννην, μπορεί να τη κανείς ότι ήγνοείτο. Της άρεσε να πηγαίνει έφιππος εις περιπάτους και να θγαίνει έξω με όσον το δυνατόν μικρότεραν και άφανεστέραν συνοδείαν. Ηθελε να αισθάνεται τον έαυτό της έλεύθερο. Στο παλάτι προσπαθούσαν να την επαναφέρουν διαρκώς στις ύποχρεώσεις του πρωτοκόλλου και η μοναδική χαρά της ήτο όταν κατώρθωνε να τους ξεφεύγη. Κάποτε η φαντασιοπληξία αούτης της άτομικής της έλευθερίας την έφερε μέχρι του σημείου να θγη από το παλάτι όλομόναχη και να μπη σ' ένα όμνιμπος. Την άνεγνώρισαν έννοείται γρήγορα και το όμνιμπος, που έφερε την αυτοκρατορικήν επιβάτιδα — γεγονός εκπληκτικόν δια μίαν πρωτεύουσαν όπου πρό όλίγων δεκατιών μόλις έζη η πομπώδης Μαρία-Θηρεσία — το όμνιμπος αούτο έσταμάτησε και έγινε τόσος συνωστισμός γύρω του από τους περιέργους, ώστε έσταμάτησε η συγκοινωνία. Ο αούτηρός εις την έτικέτταν αυτοκράτορ, εξέφρασε την δυσφορίαν του και οι αούλικοί, οι έχοντες ένα οίονδήποτε λόγον ν' αούξάνουν την άπόστασιν μεταξύ των δύο συζύγων, έκαλλιέργουν αούτην την αντίθεσιν, η οποία επί τέλους έφθασε εις σιωπηλήν διάστασιν. Μοναδική παρηγορία πλέον δια την Έλισσάβετ ήτο η άνατροφή του αρχιδουκός Ροδόλφου, του άγαπημένου της μοναδικού άγοριού, του Ρούντι. Άλλά και αούτην την άνακούφισιν της την ήρνήθη με τον καιρό η έτικέττα και η άνάγκη της άναπτύξεως του καίσαρικού διαδόχου, όπως επέβαλαν αί παραδόσεις. Ο διάδοχος άνήκε εις τον θρόνον και το έθνος και όχι εις την μητέρα του, της οποίας η τέλνουςα προς πάσαν έλευθερίαν ιδιοσυγκρασία, δέν έφάνετο κατάλληλος δια την μόρφωσιν ενός πρίγκιπος προσωρισμένου δια τον θρόνον των Άψβούργων. Της έμεινε μόνον η άνατροφή των δύο κοριτσιών της, των αρχιδουκισσών Μαρίας Βαλε-

ρίας και της Γκιζέλας.

Η ωραιопάθεια έχαρακτήρισε όλη της τη ζωή. Δεν έβλεπαν να έμψυχώνεται το λυπημένο της πρόσωπο παρά όταν είχε άπέναντί του ωραία πράγματα. Μιά φορά στη Μαδέρα ένας φτωχός γέρος της προσέφερε ένα μπουκέτο από κόκκινες καμέλιες. Τόν ευχαρίστησε και του έδωσε ένα νόμισμα άσημένιο. Λίγο θήματα πιό πέρα ένα ώμορφο κορίτσι της έτεινε ένα άλλο όμοιο μπουκέτο. Η αυτοκράτειρα της έδωσε ένα χρυσό νόμισμα. Η κυρία των τιμών που την συνόδευε την έρωτησε έκπληκτη:

— Γιατί ή μεγαλειότης σας έδωσε περισσότερα στο κορίτσι παρά στον καυμένο τό γέρο.

— Γιατί αυτή είναι ωραία, άπλητη, σε ή Έλισσάβετ.

Αί φιλολογικά και πνευματικά της προτιμήσεις ήσαν ό Ρουσσώ, ό Λαμαρτίνος, ό Βίκτωρ Ουγκώ, ό Μπάϋρον. Άλλά εκείνος, που την είχε κυριολεκτικώς αιχμαλωτίσει, ήτο ό Έρρίκος Χάινε. Και σ' αυτό άκόμη έφάνη ή άνυπακοή της εις τά δεσμά του θρόνου. Άπεφάσισε ν' άνεγείρη μνημείο στον ποιητή που δεν είχε θέσι στη γερμανική γη, και προεκήρυξε διαγωνισμόν διά τό έργον. Η γερμανική διπλωματία διαμαρτυρήθη άμέσως. Πώς ήτο δυνατόν να κάμουν τέτοιο πράγμα στη Βιέννη διά τόν άνθρωπον που είχε εξυβρίσει με τά ποιήματά του την δυναστείαν των Χοεντσόλερν; Έκιν δύνευσεν έκ τούτου να έπηρεασθή ή έγκαρδιότης της τριπλής συμμαχίας. Ο Φραγκίσκος Ιωσήφ άπηγόρευσε την άνέγερσιν μνημείου εις τόν Χάινε επί αυστριακού εδάφους. Η αυτοκράτειρα άντί να συμμορφωθή προς την πολιτικήν ανάγκην, έπανεστάτησε. Και έκδικουμένη την αυστριακήν διπλωματίαν πλέον, έγκάθιδρυσε τόν άνδριάντα του Χάινε εις τό Άχίλλειον της Κερκύρας, τό τελευταίον ωραίον καταφύγιον της περιπλανωμένης υπάρξεώς της. Το κτίριον εκείνο τό είχε αγοράσει πρό όλίγου και τό άνεκάνισε έντελώς. Τό άνοικοδόμησε σχεδόν επί παμπηλανού σχεδίου και έκόσμησε τίς πλατείες θεράντες με άγάλματα των ά-

γαπημένων της ποιητών, των κλασικών της Έλλάδος, παρά τούς όποιους έτοποθέτησε και τόν Σαίξπηρ. Εις τόν Χάινε έδόθη ιδιαίτερα θέσις. Ητο ή πνευματική ή αίσθητική λατρεία της. Ο άνδριάς ήτο έργο του Σουηδου Λουί Χάσσεμπερις. Παρίστανε τόν Χάινε σε μία πολυθρόνα, με τά πόδια σκεπασμένα από μία κουβέρτα, με τό κεφάλι σκυμμένο στο στήθος και τά μάτια του λυπημένα, που ένόμιζε κανείς, ότι ήσαν έτοιμα να χύσουν δάκρυα. Σ' αυτή τη βίλλα έέρασε ώρες γλυκείας μονώσεως. Ο Κωνσταντίνος Χρηστομάνος έδωσε με τό γνωστό βιβλίο του μίαν ωραίαν ποιητικήν εικόνα των ήμερών της αὐτῶν. Παρ' όλην την μυστικιστικήν διάθεσιν του Έλληνας ποιητοῦ εις τήν όποιαν τόν έφερε ή λατρεία του προς την αυτοκράτειραν, που δεν τόν άφησε να δώση μίαν πραγματικωτέραν εικόνα της Έλισσάβετ, υπάρχει εις τό βιβλίον αυτό κάποια ψυχολογική αλήθεια. Η μέχρι παροξυσμού ωραιопάθεια της έκτάκτου αὐτῆς γυναικός. Τό δεύτερον μέρος του έργου αυτού, που έπρόκειτο να έκδοθή άργότερον και όπου εξέτιθεντο κάπως οί λόγοι που είχαν προκαλέσει την άπομάκρυνσιν της αυτοκρατειρας από τόν κόσμον της αὐτῆς της Βιέννης, κατεστράφη από τόν ίδιον τόν συγγραφέα. Είνε παραπολλά όσα έγράφησαν διά την θλιυμένην αὐτήν γυναίκα. Τό βιογραφικό έργον του ντε Λαφαί και ένα άλλο του Έρνέστου Τιττό, είναι άσφαλώς τά πληρέστερα. Άλλά την πριγκήπισσαν που δεν έζητησε παρά την μόνωσιν εις όλην της την ζωήν δεν την έσεβάσθη ή συκοφαντία. Η έχθρότης της αὐτῆς της Βιέννης έδημιούργει τά στοιχεία. Λίβελλοι εις όλόκληρα θιβόλια έχουν κυκλοφορήσει έναντίον της. Έφθασαν να της αποδώσουν άκόμα και την μητρότητα κόρης της όποίας πατέρας δεν ήτο ό Φραγκίσκος Ιωσήφ. Διαγούντο γι' αὐτήν έκκεντρικότητας που έφθαναν μέχρι τοῦ σκανδάλου. Ολόκληροι φήμει συκοφαντικά την άκολουθοῦσαν παντού. Και σ' αὐτήν την Κέρκυρα άκουσα κατά τό 1906 τά παραδοξό-

τερα πράγματα εις θάρος της, περισσότερα και από όσα έγγραφαν διά την βασίλισσαν Καρολίαν της Άγγλίας. Οί ύπασισταί της νεαροί Αυστριακοί αξιωματικοί, έθεωροῦντο έρασταί της και αί συχνάί έκδρομαί της κατ'ά τάς νύκτας στο Ποντικονήσι έθεωροῦντο έρωτικάί έκκεντρικότητες. Άφηγούντο άκόμη ότι μπροστά σ' αὐτούς τούς νέους έπεφτε όλόγυμνη στη θάλασσα και τούς ήνάγκαζε να κολυποῦν μαζί της. Εκεί μέσα στο κύμα ή αλλόκοτη σειρήνα εύρισκε τόν έκλεκτόν της, που δεν ήταν ποτέ εκείνος που ήτο την προηγούμενην ήμέραν.

Χυδαῖαι φλυαρίαι του όχλου. Κατά την εποχήν εκείνην ή Έλισσάβετ μ' όλην την φρεσκάδα του προσώπου της δεν ήτο πλέον νέα. Είχε γηράσει πλέον. Και την είχε ήδη κτυπήσει τό μεγαλείτερον πλήγμα από όσα είχε ύποστη έως τότε. Ο Ροδόλφος ειχεν αυτοκτονήσει με την Μαρίαν Βετσέοα στο Μάγερλικ.

Επειτα από τόν θάνατον του Λουδοβίκου της Βαυαρίας, του τραγικού παράφρονος Βασιλέως, με τόν όποιον την συνέδεαν ψυχικοί θαθείς δεσμοί, ή τραγωδία του Μάγερλικ υπήρξε μιά πηγή λύτης που δεν έπρόκειτο να διακοπή ποτέ.

Και ένω εξακολουθοῦσε τά άτελείωτα ταξίδια της με τά όποια προσπαθοῦσε να χθρή την γαλήνην, που είχε πλέον χάσει ένα πρωί του 1898 στην Γενεύη έπεσε θυμα ενός άναρχικού του Λουίτζι Λοκόνι.

Ετσι τραγικά έτελείωσε ή μοναδική αὐτή πριγκήπισσα με την λυπημένην ζωήν. Η άνάμνησις της ζωῆς της μένει σάν τό θλιβερό κύκνειο της δυναστείας των Αψβούργων και των Βιττελσβάχων. Τό Άχίλλειο έπωλήθη, ό Χάινε έξηφανίσθη από εκεί από πολλοῦ, άλλη ζωή θ' άρχισή σ' αυτό τό ιστορικό άντρο μιάς αισθαντικής υπάρξεως, αλλά τό συγκινητικό μελαγχολικό τραγούδι του λαμπροῦ εκείνου κύκνου θά μένη για πολύ στην αίσθησι των ανθρώπων.

Δ. Α. ΚΟΚΚΙΝΟΣ

ΜΙΚΡΑ ΜΙΚΡΑ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΚΑΙ ΤΑ ΠΑΠΟΥΤΣΙΑ

Κάποιος Ρωμαίος έλεγχόμενος από τούς φίλους του για την άυστηρή συμπεριφορά του στη γυναίκα του, την όποία έδιωξε ένών και πλουσία και ωραία ήταν άπάντησε δείχνοντας τό ύπόδημά του :

— Κι' αυτό είναι ωραίο και καινούργιο, αλλά κανείς δεν ξεύρει πόσο με στενεύει και με στενοχωρεί...

ΤΟ ΚΟΛΚΟ ΤΟΥ ΠΟΙΗΤΟΥ

Κάποιος φτωχός ποιητής έγγραφε στίχους προς τιμήν του Αύγουστου, τούς όποιους τούς προσέφερε όταν τόν έβλεπε να θγαίνη απ' τό άνάκτορό του. Αυτό επανελήφθη πολλές φορές, χωρίς ποτέ ό ποιητής να λάβη και την έλαχίστη αμοιβή απ' τόν Αύγουστο. Μιά μέρα ό Αυτοκράτωρ βλέποντας τόν ποιητή από μακριά, έγγραψε γρήγορα—γρήγορα λίγους ελληνικούς στίχους και του τούς έδωκε όταν τόν πλησίασε, έτσι για ν' άστειευθή. Ο ποιητής όμως μόλις διάβασε τούς στίχους αὐτούς έπῆνεσε τόν Αύγουστο, κατόπιν δέ έβγαλε από τό πενιχρό του θυλάκιο όλίγα λεφτά και του τά έδωσε λέγοντας :

— Δεν είναι θέβαινα άνάλογα προς την θέσι σας, ω Καίσαρ. "Αν είχα θά σάς έδινά περισσότερα..."

"Ολοι τότε έγέλασαν, με τό έξυπνο κόλπο του ποιητή. Ο Καίσαρ ιδίως άντελήφθη τό μάθημα που του έδωσε ό στιχουργός και διάταξε να του μετρήσουν έκαστό χιλιάδες στερτήρια.

ΔΙΑΛΟΓΟΙ

ΜΕΤΑΞΕΝ ΣΥΖΥΓΩΝ

ΣΤΟ ΒΑΠΟΡΙ

—Λοιπόν, καλό κατευόδιο, γυναίκα. Ο Θεός μαζί σου !

— "Αμ' ό Θεός, άντρα μου, δεν ταξιδεύει κατάστρωμα με τέτοιο καιρό !

ΑΝΑΠΟΔΙΕΣ

Η ΚΑΛΤΣΑ

Βρισκόταν στο τέλος του δρόμου του, όταν ξεσφαιρα σταμάτησε. Του πέρασε ή ιδέα ότι είχε φορέσει την κάλτσα του ανάποδα.

Δεν θυμάται όμως και τόσο καλά.

Και σκέπτεται :

— Τό πρωί την είδα εκεί δίπλα μου... Ήταν ανάποδα και έπληρα να την γυρίσω από την καλή. Τό θυμολμαι καλά αυτό. "Επειτα όμως Την γύρισα ή όχι ; "Οχι !... Τώρα θυμήθηκα. Είχα τό νού μου άλλου εκείνη την στιγμή... και...

Και τώρα ;

Νά πάρη ό διάβολος, πού με κατατρέπει !... Νά μήν προσέξω πάλι, αφού ξέρω ότι αυτή μου έφερε όλες μου τις συμφορές... — "Ανάποδα και σήμερα... Σήμερα, πού πρόκειται να παρουσιασθώ πρωί—πρωί μάρτυς στο δικαστήριο... Πού νά πάω ; Πώς νά πάω ; Τι διάβολο νά κάνω ;

"Ε, λοιπόν όχι ! Θα γυρίσω πίσω ! "Ας μου βάλουν και πρόστιμο. Καλά πού τό θυμήθηκα μάλιστα... Γυρίζει και τρέχει προς τό σπίτι του.

Τουλάχιστον, σκέπτεται να προλάβη τό κακό να τη γυρίση. Άλλα ως πού να φτάση σπίτι του έχει να κάνει τόσο δρόμο... με την κάλτσα του ανάποδα !... Χωρίς άλλο—είνε αδύνατο—κάτι θα του συμβή. "Ο Θεός τόν φυλάη !...

"Εν τούτοις τρέχει.

Στή γωνία καθώς έκανε να στρίψει αψηρημένος, τόν έχτύπησε ή σανίδα ενός σπιτιού πού έχτιζαν, στο κεφάλι ! Παρέκει πέφτει πάλι πάνω σ' ένα διαβάτη πού τόν κυττάζει αγριεμένος, ενώ όλος ό κόσμος γύρω

του γελάει κοροϊδευτικά.

"Ενώ τώρα προσέχει να μην ξαναπάθη τό ίδιο κυττάζοντας δεξιά και αριστερά δέν βλέπει την πέτρα πού είνε μπρός στα πόδια του και σε λίγο σκοντάφτει και ξαπλώνεται στο πεζοδρόμιο θλασημωώντας !... Γύρω του όλα τά βλέμματα πέφτουν επάνω του ειρωνικά... Κι' ακόμα πού μένει τόσος δρόμος !

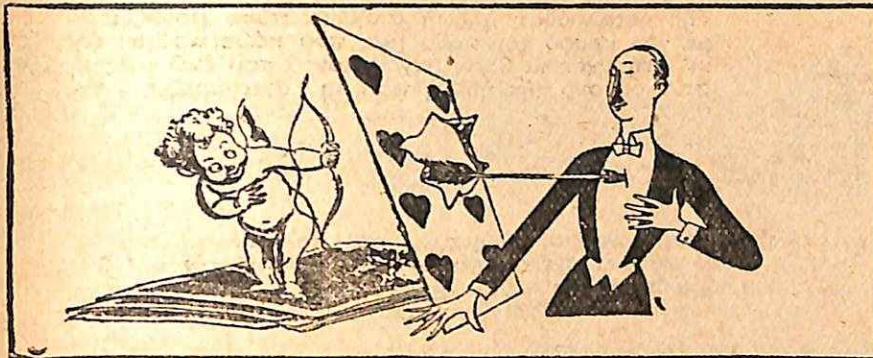
"Αν έπαιρνε τέλος πάντων ένα άμάξι ;... Άλλά πρέπει ν' άνεβή σ' άμάξι με την κάλτσα του ανάποδα ; Θα πάθη φοβερώτερα. Θα τρακάρη τ' άμάξι, θα τρομάξουν τ' άλογα !... "Οχι όχι ! Καλύτερα με τά πόδια. "Ας τό κατώρθωνε να φθάση μιά φορά σπίτι του και δέν θα ξανάπιανε κάλτσα στα χέρια του...

"Επί τέλους ! Πλησιάζει, έφτασε ! "Άλλ' ή σκάλα ; Ν' άνεβή την σκάλα, πού έχει και τόσα σκαλοπάτια. Καλλίτερα να σταθώ κάτω, στο ισόγειο. Του φθάνουν όσα έτράβηξε ως την ώρα...

Μπαίνει στο πρώτο δωμάτιο πού βρίσκεται μπροστά του και βγάζει βιαστικά τό παπούτσι του. "Αχ, τό έβγαλε... Τι άνακούφισις ! Τώρα και την κάλτσα... Αυτή την αψιλοτίμη πού την φόρεσε ανάποδα. Σκύβει... κυττάει... βλέπει και δέν πιστεύει στα μάτια του... Μπα ! μπα !... Τ' είν' ατό, διάβολε ; "Α, πού να πάρη ή όργη !...

"Η κάλτσα του δέν είνε φορεμένη ανάποδα !...

"Η κάλτσα του είνε φορεμένη απ' την καλή !... Τι θλακεία !...

ΕΚΛΕΚΤΕΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ

ΞΕΝΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ

Του Λαμαρτίνου

Κανέννας δέ μ' ώδήγησε στα χρόνια τὰ μικρά μου
και στη χορδή της λίκρας μου της πολυαγαπημένης
μονάχος μου πρωτόβαλα τ' άμαθα δάχτυλά μου.
"Ο,τι σου δίνει ό ούρανός απ' άλλον δέ μαθαίνεις.

Τό δροσερό και φλύαρο ρυάκι δέν μαθαίνει
στην χλόη την καταπράσινη κυλώντας να διαβαίνει
κι ό άητός με τὰ φτερούγια του στα ύψη ν' άνεβαίνει
άκούραστος κ' ή μέλισσα τό μέλι να βυζαίνει.

Γιατί όλοένα τραγουδω ; Ρώτα τη Φιλομήλα
γιατί τη νύχτα άκούγεται ή γνώριμη φωνή της
σαν ρεματιάς μουρμούρισμα, σαν ψίθυρος στα φύλλα
και σαν τραγουδι έρωτικό καινούργιας Αφροδίτης.

Σάν την άνάσα τό γλυκό κελάδημά μου βγαίνει.
Ψέλνω όπως κράζει τό πουλί, όπως βογγάει ό άέρας
όπως μιλάει τό νερό στ' αύλάκι πού διαβαίνει
κι' όπως προβάλλει κάθε αούγη λαμπρό τό φώς της μέρας.

Η ΠΕΤΑΛΟΥΔΑ

Του ίδιου

Γεννιέται με την άνοιξη με τούς άνθους πεθαίνει.
Περήφανα στού ζέφυρου τ' άγέρινα φτερά
στον ούρανό τόν ξάστερο άκούραστη άνεβαίνει
και κολυμπάει στο κύμα του μ' άμέτρητη χαρά.
Κοιμάται μες τών λουλουδιών τη μυρωμένη άγκάλη,
μεθα από φώς άρώματα και χρώμα γαλανό,
τινάζει απ' τὰ φτερούγια της τη σκόνη της και πάλι
τρέχει πρελλή και πεταχτή σε θόλο μακρινό.

Τῆς πεταλούδας ἡ ζωὴ ἀλήθεια πόσο μοιάζει
 μὲ τὸν κρυφὸ τὸν πόθο μας πού κάθε πρᾶμα ἀγγίζει
 κι' ἀνήσυχος κι' ἀχόρταγος κοντά του ἐνῶ μᾶς κράζει
 στὸν οὐρανό τὴν ἡδονὴ νὰ ἔρῃ ξαναγυρίζει.

ΤΑ ΜΑΤΙΑ

Τοῦ Σ. Πрунтὸμ

Μάτια γαλάζια, ὀλόμαυρα καὶ πολυαγαπημένα
 ποὺ κάποτε ἀντικρύσανε τὸ φῶς, τὴ χαρραυγὴ,
 κοιμούνται μέσ' στὰ μνήματα ἐκεῖ τ' ἀραχνιασμένα
 κι' ὁ ἥλιος δὲ βασίλεψεν ἀκόμα ἀπὸ τὴ γῆ.

Πιὸ λαμπερὰ καὶ πιὸ ὥμορφα τὴ νύχτα ἀπ' τὴν ἡμέρα
 πόσες καρδιὲς ἀμέτρητες δὲ μάραναν σκληρά!
 Τ' ἀστέρια ἀκόμα λάμπουνε στὰ ὕψη, στὸν αἰθέρα,
 ἐνῶ τὰ μάτια κρύφτηκαν σὲ πέπλα θαμπερά.

Γιὰ πάντα χάνονται ἡ ματιὲς πού μᾶς μαγεύουν τώρα·
 "Ὅχι, ποτὲ χύλιες φορές, δὲν εἶν' αὐτὸ σωστό!
 Μονάχα ταξιδεύουνε σὲ μακρινὴ μιά χώρα,
 σὲ κάποιο μέρος ἀγνωστο κι' ὥστόσο ποθητό.

Κι' ὅπως τ' ἀστέρια σβύνονται στὰ σκότη μᾶς ἀφήνουν·
 μὰ κατοικοῦν ἀθώρητα ψηλά στὸν οὐρανό,
 ἔτσι ἤσυχὰ τὰ ὀλόλαμπρα τὰ μάτια
 καὶ κλειοῦν, μὰ δὲν πεθαίνουνε— αὐτὸ εἶν' ἀληθινό.

Μάτια γαλάζια, ὀλόμαυρα καὶ πολυαγαπημένα
 μπρὸς σὲ μιά ἀτέλειωτη αὐγὴ ἐμείνανε ἀνοιχτά
 καὶ θαμπωμένα. Σήμερα ἀκόμα καὶ κλεισμένα
 σκορποῦνε φῶς καὶ φέγγουνε στὸ μνῆμα τους κοντά.

ΤΑ ΟΝΕΙΡΑ

Μπ. Ράινχολντ

Σὰ μεγαλώσω, ἄλογο πτερόποδο, βαρβάτο,
 (ὦ φίλοι, θ' ἀγοράσω,
 θὰ τρέχω πάντα ἀπάνω του πρὸς τὰ λειβάδια κάτω
 καὶ τ' ἀγνωστα κι' ἀθώρητα θ' ἀναζητῶ στὸ δάσο.

Σὰ μεγαλώσω βασιλῆας στὴν Ἀραπιά θὰ γίνω.
 (Μπροστά μου θὰ μοῦ φέρνουν
 χρυσάφι, ἀσημι, μάλαμα, καρπούς γιὰ νὰ χορταίνω
 κι' οἱ μαῦροι τὸ βασιλικὸ φορεῖο μου θὰ σέρνουν,

Σὰ μεγαλώσω... Χαρωποὶ, γελοῦμενοι μιλοῦσαν
 (κι' ἐνῶ καθέννας λέει
 τὸν πόθο πού καθρέφτιζαν τὰ μάτια, ὅλοι κυττοῦσαν
 τὰ μῆλα τοῦ Παράδεισου ἀχόρταγοι Ἀδάμ νέοι.
 Παιδιά, ν' ἀγιασθῇ ἡ στράτα αὐτὴ ὅπου μοιραῖα—μὴν κλαῖτε
 (—κάθε ὄνειρό σας πάει.

Ἀλλοίμονο!... Αὔριο κι' ἐσεῖς ὅπως ἐμεῖς θὰ λέτε:
 «Τότε πού ἤμουναι μικρὸς...» Κι' ὁ χρόνος θὰ κυλάει...

ΤΟΥΡΚΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΜΕΧΜΕΤ ΣΑΔΙ

ΖΕ'Υ'ΝΕΒ

(Ὁ Μεχμέτ Σαδὶ εἶνε ἓνας ἀπὸ τοὺς νεωτέρους Τούρκους ποιητὰς. Παλαιὸς μαθητὴς τοῦ σχολείου Μουλκιῆ τῆς Κωνσταντινουπόλεως δὲν ἄργησε νὰ δεῖξῃ τὸ ποιητικὸν τοῦ ταλέντου. Πρωτοφάνηκε στὴν ἐπιθεώρησι «Σερβέτ ἡ Ζανούν» ὅπου ἐδημοσίευσε τὰ πρῶτα τοῦ ποιήματα. Μὰ ὁ Σαδὶ ἀν καὶ ποιητὴς, δὲν ὑστερεῖ καὶ ὡς διηγηματογράφος. Τὰ ἔργα του διακρίνει μιά νέα πνοή, μιά πνοὴ ἀνεξαρτησίας γιὰ τὴν πατρίδα του, πρᾶγμα πού φέβισε τὸ Σουλτάνο καὶ τὸν ἐξώρισε στὰ θάθη τῆς Ἀνατολῆς, ἀπαγορευόντάς του καὶ νὰ τυπώσῃ τὰ ἔργα του. Ἀργότερα ὁ Σαδὶ μπόρεσε νὰ τυπώσῃ τὰ ἔργα του στὴ φιλολογικὴ ἐπιθεώρησι «Μουχίτ».

Τὸ παρακάτω διήγημα, τὸ ὁποῖο εἶνε ἓνα ἀπὸ τὰ καλλιτέρητά του, τὸ ἔγραψε ὅταν θρισκόταν ἐξόριστος, σὲ κάποιο χωριό, στὰ θάθη τῆς Ἀνατολῆς).

Τὸ χωριὸ κοιμῶταν ἀκόμη. Ἡ ἀπότομος κορυφὴς τῶν βουνῶν διεγράφετο στὸ γκρίζο καὶ ἤσυχο ὀρίζοντα. Ὁ ἥλιος δὲν εἶχε ἀκόμη ἀνατείνει.

Ἦταν ἓνα δροσερὸ μαγιάτικο πρωῒ. Τὰ καταπράσινα χόρτα ἔτρεμαν στὸ φύσημα ἐνὸς ἐλαφροῦ ζέφυρου καὶ ἡ ἀνατολὴ ἀρχίζε νὰ ροδίζει.

Μπρὸς σ' ἓνα κλειστὸ σταῦλο, στὸ βρόμο τοῦ χωριοῦ τὸν κάτασπρον ἀπὸ μιά λεπτὴ σκόνῃ ἀνακατεμένη μὲ ἄχυρα, πλαῖ σ' ἓνα μισοσπασμένο ἄροτρο, δυὸ βῶδια χαιροετοῦσαν τὸ ζύπνημα τῆς αὐγῆς μ' ἓνα δυνατὸ μούγκρισμα καὶ τὰ κοκόρια ἀπ' τὴν πεδιάδα ἀρχισαν νὰ τοὺς ἀπαντοῦν. Ὁ σκύλος τοῦ βοσκοῦ μὲ τὸ κεφάλι χαμένο στὰ πόδια κοιμῶταν βαθεία.

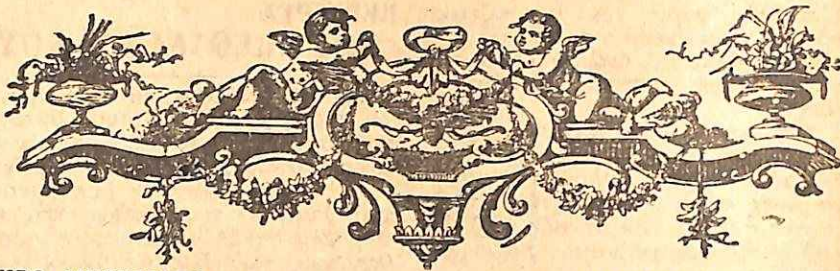
Ἡ Ζεῦνέβ ἀνοιξε τὰ μάτια τῆς

καὶ τὸ ἄτονο βλέμμα τῆς ἔπεσε στὰ πράγματα πού τὴν τριγύριζαν. Τὸ χωματένιο πάτωμα ἦταν γεμάτο ἀπὸ ἀναρίθμητες μυῖγες κι' ἀπ' τὸ παράθυρο πού τὰ σπασμένα τζάμια τοῦ ἀντικαταστοῦσαν κομμάτια χαρτιοῦ, γλυστροῦσε μιά ἀχτίδα καὶ χάιδευε γλυκὰ τὸ χλωμὸ πρόσωπο τῆς Ζεῦνέβ. Ἐτριψε τὰ μάτια ἡς μὲ τὰ χέρια τῆς, σηκώθηκε καὶ βγῆκε στὴν αὐλὴ. Μιά ἀγελάδα καὶ μερικὲς μισοκοιμισμένες κατσίκες πού στεκόντουσαν ἰκνιὰ στὸν τοῖχο γύρισαν τὰ κεφάλια τους πρὸς αὐτὴ καὶ θέλασαν χαρούμενα. Ἡ Ζεῦνέβ πῆρε δυὸ ξύλινους κουβάδες κι' ἔφυγε γιὰ τὴν πηγὴ. Περπάτησε μέσα στὰ ὑγρὰ χαρτάρια πού ἔβρεχαν τὰ πόδια τῆς καὶ τὴν ἄκρῃ τοῦ φορέματός τῆς, ὕστερα κατέβηκε μέσα στὰ βράχια πού ἦταν ἡ πηγὴ καὶ σὰν γέμιζε τοὺς κουβάδες τῆς σήκωσε τὸ κεφάλι τῆς κυττώντας τὰ ψηλὰ βουνά.

Ὁ ἥλιος μόλις εἶχε βγῆ καὶ τὸ κοπάδι τοῦ χωριοῦ γύριζε ἀπ' τὰ βοσκοτόπια ὅπου εἶχε περάσει τὴ νύκτα· στὴν ἡσυχία τοῦ μαγιάτικοῦ πρωῒνου ἀντηχοῦσαν τὰ κουδοινάκια καὶ τὸ θέλασμα τῶν κατωικίων.

Σιγὰ-σιγὰ ἡ Ζεῦνέβ ξαναβέβηκε τὸ δρόμο ὕστερα κουρασμένη ἀπ' τὸ ἀνέβασμα ἐσπλώθηκε κοντὰ σ' ἓνα θάμνο. Ἀπὸ τίς καμινάδες τοῦ χωριοῦ ἔβγαιναν γαλάζιοι καπνοὶ κι' ἀνέβαιναν ὀλόγιστα στὴν ἡσυχὴ ἀτιμώσφαιρα.

Ἡ Ζεῦνέβ σκεφτόταν τὰ περασμένα· ἦταν μόλις εἴκοσι χρόνων κι' ὅλη ἡ ζωὴ τῆς δὲν τῆς ἔδινε τὴν ἐντύπωσι οὔτε μιᾶς ἡμέρας. Ἀπὸ

ΜΙΚΡΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΡΙΣΑΡ Ο. ΜΟΝΡΟΑ

ΜΙΑ ΠΑΡΑΔΟΞΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Στη Στρατιωτική Λέσχη, στο τελευταίο γεύμα των προβιθασμών, από τριακοσίους τελειοφοίτους της Σχολής Σαίν-Σύρ είχαμε μείνει μόνον εκατόν εξήντα. Άλλοι από αυτούς στεκόντανε άκμα καλα αν και είχαν τὰ χρονάκια τους, καί άλλοι ήσαν φαλακροί και τούς έπαιρνε κανείς ανωτάτους αξιωματικούς ενώ δέν ήσαν ακόμα ούτε ταγματάρχαι...

Η συνομιλία μας στο γεύμα περιεστράφη στους συναδέλφους μας που λείπανε στο έξωτερικό, και σε κείνους που είχαν πεθάνει.

— Θυμάστε, έλεγε ο ένας, τον Μισεταρβίλ που έγινε κομμάτι από μια όβιδα που προσπαθούσε να ξεδιώδη ;

— Και τον Ότουάρ που τον κατασφάζανε στο Τογκίνο ;

— Και το δυστυχισμένο τον Ντ' Ιραμόντ ; είπεν ο λοχαγός Σολοβιέ

“Αξαφνα ο διοικητής Φομπέρ μās είπε με σοβαρό ύφος :

— Κύριοι, ήμουν τότε λοχαγός στο 17ον τάγμα του ίππικού και σās θεβαιώ πώς σάν θυμηθώ την ιστορία του Ντ' Ιραμόντ αισθάνομαι μιὰ άμνηχανία και μιὰ στενοχώρια για μερικά προβλήματα που ή λογική έρνεϊται να καταλάβη.

— Λεπτομέρειες, λεπτομέρειες, θέλουμε, φωνάσαμε όλοι μας.

— Τό λοιπόν κύριοι, είχε πέντε χρόνια από τότε που ήμασταν στο Σαίν-Ζερμαίν σε μιὰ φρουρά ζηλευτή. Τό πρώτ ήπασία μέσα στο δάσος και τό θράδυ γλεντοκόπι στο Παρίσι.

“Ο λοχαγός Ντ' Ιραμόντ ευγενής, πλούσιος και κομψός διεκρίθη μέσα στα τρελλά γλέντια μας. Ήταν πάντοτε ο πρώτος στα γλέντια και την ήπασία.

“Αξαφνα όμως όλα άλλαξαν... Ή δούκισσα Ντ' Ιραμόντ, ή μάνα του, πέθανε από συγκοπή, και ο γιός της έπαινε τὰ γλέντια. Ποτέ πειά δέν πήγαινε στο Παρίσι κι έμεινε πάντα άφηρημένος και λυπημένος μπροστά στην εικόνα της μάνας του

Με κάθε τρόπο προσπαθούσα να τον απομακρύνω απ' αυτή τη λυπηρή προσήλωσι :

— “Όχι ! μου έλεγε, βλέπεις, έγινε γέρος, γιατί νέος είναι κανείς σάν ζή ή μάνα του !

Κάθε μέρα γινότανε πιό σιωπηλός και πιό μελαγχολικός. “Ενα πρωτ, τον χειμώνα, περνώντας απ το σπίτι του να τον πάρω για να πάμε μαζί στα γυμνάσια, τον βρήκα πολύ έρεθισμένο.

— Θα ν'ελάσης, μου είπε, μ' ένα πολύ παράξενο περιστατικό που μου συνέβη.

— Λέγε, ακούω.

— Γνωρίζεις τον παπα Βικέντιο της έκκλησίας του Σαίν-Ζερμαίν. Φαντάσου σήμερα τό πρωτ ήρθε στο σπίτι μου μαζί με τό παιδί που κρατούσε την Μετάληψι ! Έννοείται μου φάνηκε πολύ παράξενο αυτό.

— Λάθος θα κάνετε παπα μου, του είπα. Χωρίς άμφιβολία θα έχασατε τό σπίτι, στο όποιο θέλατε

να πάτε.

— “Όχι, όχι, μου είπε. Τό πρόσωπο που με είδοποίησε μου είπε να ρθώ στού λοχαγού Ντ' Ιραμόντ...

— “Α ! έτσι ; Τότε φαίνεται πως άστειευθήκανε μαζί σας, μα δέν φερθήκανε καλα και αν ένώριζα αυτόν που τόκαμε αυτό...

— Κύριε λοχαγέ, σās θεβαιώ, ότι ή κυρία αυτή που μ' έστειλε στο σπίτι σας, είχε ύφος σεβαστό και ά αξιοπρεπές.

— Μιὰ κυρία, είπατε ;

— Ναι, μιὰ κυρία, που αντίμωσα στην πλατεία της έκκλησίας... Νά εκείνη είνε !

Και άμέσως ο παπα Βικέντιος μούδειξε την εικόνα της μάνας μου που ήταν κρεμασμένη στον τοίχο.

Σε θεβαιώ πως αισθάνθηκα ένα σφιξιμο στην καρδιά μου τη στιγμή αυτή.

— Είσθε βέβαιος πως ήταν αυτή ή κυρία ; ρώτησα τρέμοντας.

— Μάλιστα, λοχαγέ. “Ω θα την άγνωρίζα μεταξύ χιλίων. Μ' έσταμάτησε και έπέμεινε πολύ να ρθώ εδώ. Μου μιλούσε με γλυκειά και λυπημένη φωνή και μου είπε : « Τρέψτε γρήγορα, μόλις θα προφθάσετε... » Ναι, ήταν αυτή ή κυρία που βλέπω στην εικόνα

— Μά, παπα μου, αυτή ή εικόνα είναι της μητέρας μου της δουκίσσης Ντ' Ιραμόντ, που πέθανε πρό δυό μηνών...

— Άγαπητό μου τέκνον, είπε ο παπās, ή θουλές του θεου είνε ανεξίτηλας... Μετάλαβε, λοιπόν, άφοϋ ήρθα. Πάντοτε είναι μιὰ καλή πράξις να είναι κανείς σε ειρήνη με τον Θεό. Κι' έπειτα ποιος ξέρει μπορεί να ευχαριστήση αυτό την μακαρίτισσα δούκισσα την μητέρα σου...

— Τότε, μα την πίστι μου, χωρίς καμιά παρατήρησι μα πολύ συγκινημένος, ξεμολογήθηκα και μετάλαβα. Ίσως σκέφτηκα, να έπαθε ο καλός παπās, κανένα παραλογισμό και καμιά παραίσθησι... Ίσως ν' άπατήθηκε απ' την ομοιότητα της κυρίας αυτής. Τέλος ό,τι έγινε, έγινε, τώρα μπρός στα γυμνάσια.

Θυμάμαι και τό πρωτ εκείνα έκαμε κρύο σάν σήμερα. “Ο Ντ'

Ιραμόντ καθαλλίκευε ένα κόκκινο άλογο μεγαλοπρεπέστατο, που είχε αγοράσει την παραμονή απ' τον λόρδο Ντάρλιγκτον. Έτρέχαμε με μεγάλη ταχύτητα για να προφθάσουμε εγκαίρως Στο δρόμο προσπαθούσα να διασκεδάσω τον φίλον μου άστειευόμενος, μα κείνος ήταν πολύ σκυθρωπός, μιλούσε πάντοτε για την έπίσκεψι του παπα και μούλεγε με μιὰ πολύ παράξενη φωνή.

— Τέλος, φώναξε ξαφνικά, θα όμολογήσης και σύ, πως αυτή ή έπίσκεψις είναι άπαισία...

Είχαμε φτάσει στους στρατώνες και προχωρούσαμε στο τάγμα μας.

Την στιγμή αυτή ένας νεοσύλλεκτος, που τό άλογο του είχε άφηνιάσει ήρθε κι, έπεσε άπάνω μας με ταχύτητα έφόδου. “Ο κακομοίρης νεοσύλλεκτος είχε άφίσει έντελως τὰ χαλινάρια και πρυσπαθάζε μονάχα να κρατηθή πάνω στη σέλλα του άλόγου του.

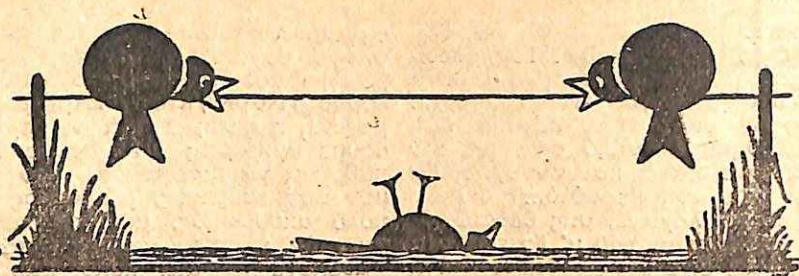
Η σύγκρουσι όμως ήταν τρομερή. Τό δικό μου άλογο συνηθισμένο τόσα χρόνια σε τέτοιους αίφνιδισμούς, δέν κουνήθηκε απ' τη θέση του, μα τό άλογο του Ντ' Ιραμόντ άσυνήθιστο καθώς ήταν σηκώθηκε όρθιο κι' έπεσε κατάχαμα. Σ' ένα λεπτό είδα εμπρός μου ίππεα και άλογο να κυλιούνται στη γη άπελπιστικά. “Επειτα τό άλογο του Ντ' Ιραμόντ τινάχτηκε έπάνω μ' ένα πήδημα κι' έφυγε. “Ο δυστυχισμένος φίλος μου θρискόταν αίμόφυρτος κατάχαμα, με τό κεφάλι σπασμένο απ' τις κλωσιές του άλόγου του...

“Ο γιατρός του συντάγματος έλειπε αυτή την ώρα και τον μεταφέρουμε στο Σαίν-Ζερμαίν, αλλά στο δρόμο ξεψύχησε, χωρίς να προφέρη ούτε μιὰ λέξι, χωρίς να συνέλθι.

“Εγώ που γνώριζα την ιστορία του παπα Βικεντίου έπέμεινα και προσθέσαμε στα άγγελτήρια της κηδείας του ότι « Ο μεταστας μετέλαβε των άχράντων μυστηρίων » !

“Υστερα απ' αυτά... πως να μη γίνη κανείς δεισιδαίμων ;...

ΡΙΣΑΡ Ο. ΜΟΝΡΟΑ

ΜΙΚΡΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΦΙΛΙΠ ΤΟΝΕΛΛΙ ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΠΟΥ ΠΕΘΑΙΝΕΙ...

Το παιδί πέθαινε κι' ο πατέρας στο προσκέφαλο του έβλεπε το θάνατο να ζυγώνει ολοένα. Η μητέρα του γονατιστή, κατακουρπαμένη, έκρυβε τα κεφάλι της στα χέρια της παρακαλώντας την Παναγία να της χαρίσει το μικρό της.

Ο πατέρας έβλεπε να φεύγει σιγά σιγά ο θησαυρός του, η έλπίδα του, κι' η ζωή του. Όλα τώρα ξανάρχονταν στη μνήμη του, η γέννησις του παιδιού του, τα πρώτα του βήματα, τα παιχνίδια, τα γέλια, ο θόρυβος και η φωνές του.

“Άκουγε ακόμα το τραγούδι του παιδιού ένα καθημερινό τραγούδι που μ' αυτό ξυπνούσε και πλάγιαζε όταν ήταν καλά.

“Ένα φτωχό παιδάκι ξυπόλυτο, γυμνό στο χιονισμένο δρόμο ψιθύριζε: Πεινώ!...

“Ο ήχος του τραγουδιού αυτού άνηχούσε σαν καμπάνα κηδείας στ' αυτιά του πατέρα!...

— Παιδί μου! κύτταξε τόν πατέρα σου! παιδί μου, μη μ'ας άφισης! θρηνούσε ο δύστυχος πατέρας.

Το παιδί άνοιξε τα μάτια του, έρριξε μια ματιά στον πατέρα του κι' είπε σιγανά.

—Μπαμπά... και μαμά...

“Η μάνα του άνοιξε τα κόκκινα δακρυσμένα μάτια της κι' έσκυψε και φίλησε το παιδί στο μέτωπο.

—Μπαμπά...τραγούδησε... ξέρεις... το τραγούδι...

— Παιδάκι μου, ναι, θα τραγουδή-

σω...

— Τραγούδησε, τραγούδησε...

Κι' ο πατέρας άρχισε να τραγουδά με φωνή κομμένη από λυγμούς:

“Ένα φτωχό παιδάκι ξυπόλυτο, γυμνό στο χιονισμένο δρόμο ψιθύριζε: Πεινώ!

Δέν μπόρεσε όμως να εξακολουθήσει.

—Εύχαριστώ! ψιθύρισε το μικρό, Οι γονείς του σκύψανε στο κρεβάτάκι του κοντά στο κεφάλι του παιδιού τους και χαμογελούσανε λυπημένοι.

— Καλέ μου μπαμπά... θαμαι φρόνιμος... ή μαμά θα σου το πη... τραγούδησε.. τραγούδησε..

— Θεέ μου, λυπήσου με! είπε ο μπαμπάς σηκώνοντας τα μάτια του στον ουρανό.

Κ' εξακολούθησε το τραγούδι:

Περνάει από το δρόμο καλόκαρδο (παιδάκι

“Έλα, μικρέ, στο σπίτι να ζεσταθής (στο τζάκι

Για δες καλή μαμάκα, τί σοδω έδω (φερμένα,

“Ένα φτωχό παιδάκι μικρούλι σαν και (μένα).

— Είπε πολύ όμορφο, πατέρα! αύριο θα τραγουδήσω κι' εγώ το τραγούδι και θα μου δώσεις γλυκά... ξέρεις από κείνα τα στρογγυλά... Μπαμπά, μην κλαίς.. Τι έχεις;..

θαμαι φρόνιμος, τραγούδησε ακόμη, μπαμπά.

“Η φωνή του παιδιού άδυνάτισε και σώπασε, έσκυψε το κεφάλι του στην μαμά του και έκλεισε τα μάτια του...

— Παιδί μου! Παιδί μου! φώναξε εκείνη σαν τρελλή.

— Κουράστηκε και κοιμάται.. είπεν ο άντρας της για να την καθησυχάσει,μά μέσα του ήταν τρομαγμένος. Πήρε το χέρι του παιδιού το κράτησε σφιχτά και κάρφωσε τα μάτια του στο κίτρινο πρόσωπο του όπου άπλωνόταν ή χλωμάδα του θανάτου!

“Όστερα από πέντε λεπτά, το παιδί ξανάνοιξε τα μάτια του, κύτταξε τούς γονείς του και είπε με άγωγία:

—Τραγούδησε... Τραγούδησε ακόμα, πατέρα!

Αυτός κύτταξε την γυναίκα του, που τόν παρακαλούσε με τα μάτια. Κι' αυτή με φωνή σπασμένη εξακολούθησε το τραγούδι στο παιδί της που ψυχομαχούσε.

Παίρνει στην άγκαλιά της τα δυο παιδιά (ή μαμά

και με χαρά τα φέρνει στο τζάκι εκεί. (σιμά.

Σε λίγο κι' ο πατέρας απ' τη δουλειά (γυρίζει.

— Είπ' φίλος του παιδιού μας, το λέει (ή μαμά,

— Παιδάκι μου, να ζήσης, έχεις καλή (καρδιά.

έμπρός εις το τραπέζι, έλάτε τώρα έλοι... “Έξω το χιόνι πέφτει σά σάβανο στην πόλι...

Μά το παιδί το ξένο χάθηκε ξαφνικά κ' έγινε περισσότερι με πούπουλα λευκά

“Ήτανε ο Χριστούλης το ξένο το παιδί που την καρδιά ζητούσε του άλλου παι- (διού να δη...

“Αξαφνα ή μητέρα του παιδιού έρριξε μια κραυγή.

— Παιδί μου!.. Παιδί μου!...

Τα μάτια του παιδιού ήταν άνοιχτά κι' άκίνητα, μά ή ψυχή του είχε πετάξει στον ουρανό!...

Φ.ΤΟΝΕΛΛΙ

ΓΝΩΜΕΣ ΚΑΙ ΣΚΕΨΕΙΣ

(ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ ΤΗΣ
ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ ΕΛΙΣΣΑΒΕΤ

“Η γυναίκα καταδικάζεται πολλές φορές για πράξεις, τις οποίες μπορεί να διαπράξει άφόβως ένας άντρας και μάστιχα τίμιος.

“Ο καλλωπισμός δεν είναι πράγμα άνάξιο μερίμνης για τη γυναίκα διότι δι' αυτού καθίσταται έργον τέχνης έμψυχο, αρκεί μόνον ή γυναίκα να είναι το στόλισμα του στολίσματός της.

“Η πραγματικά εύγενής δέσποινα έχει τούς ίδιους τρόπους και στο κομμωτήριο και στην αίθουσά της, και συμπεριφέρεται έξ ίσου φιλοφρόνως και προς τούς υπηρέτες και προς τούς ισυτίμους της.

Μιά μόνη ύπάρχει εύτυχία: “Η της εκπληρώσεως του καθήκοντος. Μιά παρηγορία, ή της εργασίας. Μιά απόλαυσις, ή απόλαυσις του καλού.

“Η έλπίδα είναι θαυμασία κούρασι ή όποια καταλήγει σ' απογοήτευσι.

Είνε αρκετή εύτυχια το να μπορεί κανείς να εκτελέση μια καλή πράξι.

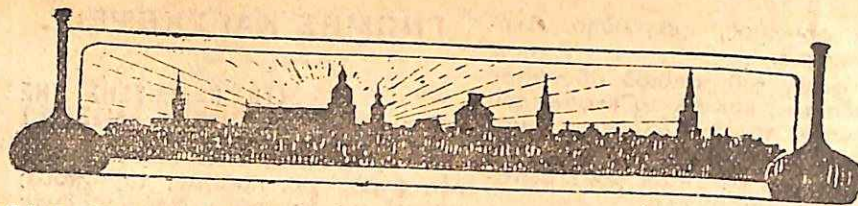
“Ο άλλος κόσμος βλέπει σε μ'ας εύτυχία, την όποια εμείς ό'τε αίσθανόμεθα κ'έν.

Μεγίστη εύτυχια και μεγίστη δυστυχία είναι το να μη έπιθυμή κανείς πλέον τίποτε στο βίο του.

“Η δυστυχία μπορεί να καταστήσει υπέρηφανο τόν άνθρωπο. “Η δύνη τόν καθιστά ταπεινόφρονα.

Μην είσαι υπέρηφανος γιατί ύπομεινες την δυστυχία σου, όταν δεν μπορούσες να κάνης κι' άλλοιως.

KARMEN ΣΥΛΒΑ

ΧΙΛΙΑ ΔΥΟ

ΜΙΚΡΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Ο ΕΡΡΙΚΟΣ ΧΑΪΝΕ ΚΑΙ Η ΑΡΑΧΝΗ

Ο Έρρικός Χαΐνε περπατώντας κάποτε με τὸν ἀδελφόν του Μαξιμιλιανό, εἶδε μιὰ μεγάλη ἀράχνη ποὺ εἶχε πιάσει μιὰ μυῖγα στὸ δίχτυ της, κι' ἀφοῦ τῆς ρούφηξε τὸ αἷμα τὴν πέταξε. Ὁ Χαΐνε τὴν εἶδε στὸν ἀδελφὸ του καὶ τοῦ εἶπε :

— Κύτταξε, ἐδῶ συμβαίνει ὅ,τι καὶ με τοὺς ἀνόητους ἀνθρώπους στὸν κόσμο. Ἡ ἀράχνη εἶνε ἡ κοινὴ νωνία, τὸ δίχτυ της εἶνε τὰ γλυκὰ λόγια, ποὺ μᾶς τραβοῦν καὶ μᾶς φέρνουν στὴν παγίδα. Ὁ φρόνιμος ὅμως καὶ κείνος ποὺ ἔχει δυνατὸ χαρακτήρα ξέρει νὰ ξεφεύγῃ... νὰ ἔτσι :

Καὶ συγχρόνως με τὸ μπαστού-νι τοῦ ἔρριξε κάτω τὸ δίχτυ τῆς ἀράχνης.

Ὁ ἀδελφός του τότε θέλησε νὰ συμπληρώσῃ τὸ ἔργο τοῦ ἀδελφοῦ του σκοτώνοντας τὴν ἀράχνη. Ἀλλ' ὁ Χαΐνε, τὸν ἠμπόδισε λέγοντας :

— Φτάνει μόνο νὰ καταστρέψῃς τὸ ἔργο της. Δὲν εἶνε ἀνάγκη καὶ νὰ τὴν σκοτώσῃς. Ἀφήστε τὴν νὰ ζῇ...

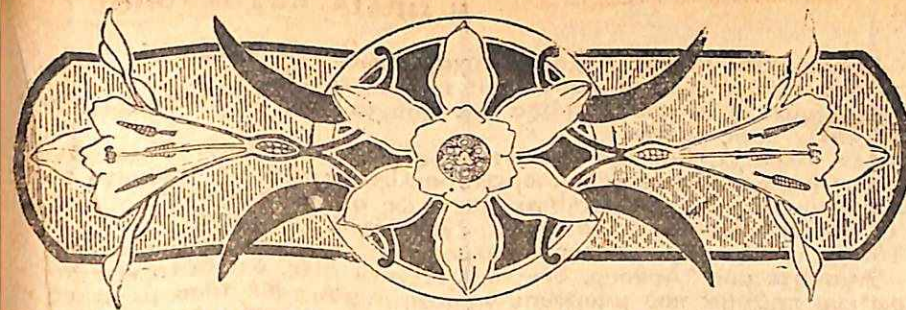
ΤΙ ΣΤΟΙΧΙΣΕ Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΤΟΥ 1870

Ἀπὸ τὴν ἐπίσημη ἔκθεσι τοῦ γερμανικοῦ Ἐπιτελείου μαθαίνουμε τί στοίχισε ὁ τρομερὸς πόλεμος τοῦ 1870 στὴ Γαλλία :

«Σ' ὅλο τὸν πόλεμο αἰχμαλωτίστηκαν καὶ μεταφέρθηκαν στὴ Γερμανία 11,860 Γάλλοι ἀξιωματικοὶ καὶ 371,981 στρατιῶτες. Κατέφυγαν στὴν Ἑλβετία 2192 ἀξιωματικοί, καὶ 88,381 στρατιῶτες. Οἱ Γερμανοὶ πῆραν τέλος λάφυρα 107 ἀετοὺς καὶ σημαῖες, 1915 πεδινὰ καὶ 5526 τοπομαχικὰ πυροβόλα».

ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ... ΝΤΕΛΦΙΝΙ !

Ἡ ἀντιβασιλίσα τῆς Ἰσπανίας Χριστίνα ἦταν τολμηρὴ κολυμβήτρια. Κάποτε ποῦμενε στὴν παρὰ τὰ γαλλικὰ σύνορα πολίχνη Ἀγιος Σεβαστιανὸς σκέφτηκε νὰ διαπλεύσῃ κολυμπώντας ὁλόκληρο τὸ λιμάνι καὶ νὰ φτάσῃ μέχρι τοῦ μέρους ποῦ ἦταν ἀγκυροβολημένη ἡ κανονιοφόρος «Φερρολάνος». Ἡ βασιλίσα ξεκίνησε πράγματι, κολυμπώντας, τὴν ἀκολουθοῦσαν δὲ τέσσερες ναυτικοὶ καὶ μία κυρία τῆς ἀκολουθίας της, κολυμπώντας ἐπίσης. Σὲ λίγο ὅμως ἡ κυρία ἀπόκαμε κι' ἀναισθητοποιήθηκε νὰ ἐπιβῇ ἀτμακάτου, ἡ ὁποία ἀκολουθοῦσε μαζί με δύο θάρκες τῆς κανονιοφόρου, τὴν ὑψηλὴ κολυμβήτρια. Ἡ βασιλίσα ὅμως δὲν κουράστηκε, δὲν ἀπέκαμε. Διέπλευσε σὲ διάστημα 45' λεπτῶν τὸ μήκος μισοῦ μιλίου καὶ ἔφτασε στὴν κανονιοφόρο δροσερὴ κι' εὐχαριστημένη !...

ΕΝΑ ΑΛΗΘΙΝΟ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑ

ΤΟΥ ΕΡΡΙΚΟΥ ΣΑΒΑΖ

Η ΩΡΑΙΑ ΚΑΤΑΣΚΟΠΟΣ

(ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΥ)

Ὁ ἀπώστρατος Ἀμερικανὸς ἀξιωματικὸς Ἀρθουρ Λένοξ μεταβαίνων στὴν Ρωσσία νὰ ἐπισκεφθῇ τοὺς συγγενεῖς του, τὴν πλεον ἐπικίνδυνη ἐποχὴ τῆς ἀναρχικῆς καὶ μηδενιστικῆς κινήσεως, πέφτει στὰ δίχτυα ὠραιότατης νεαρᾶς κυρίας, τὴν ὁποία παραλαμβάνει μαζί του ὡς σύζυγόν του δῆθεν, ἐφ' ὅσον τὸ διαβά-ῆριέ του ἴσχυε καὶ διὰ τὴν πραγματικὴν του σύζυγον, ἡ ὁποία ἔμεινε τὴν τελευταία στιγμή στὸ Παρίσι. Ἡ νεαρὰ κυρία ἐστερεῖτο διαβατηρίου. Τοῦ λέει πὺς εἶνε σύζυγος παλαίου συμμαθητοῦ του, τοῦ Δίκ Γκαίνς, ποὺ ἐχωρίσθηκαν κατὰ λάθος καὶ πὺς θὰ συναντηθοῦν ἐπὶ τοῦ ρωσικοῦ ἐδάφους, ἐπὶ τοῦ ὁποίου κινδυνεύει μεγάλως ὁ ἄνευ διαβατηρίου ταξιδεύων ἄνδρας ἢ γυναίκα. Δέχεται ὁ Λένοξ καὶ διαπράττει τὴν πλαστότητα αὐτὴ ὅταν ἀνακαλύπτει πολλὰ τὰ ὑποπτα στὴν κ. Δίκ Γκαίνς Τί συμβαίνει ; Τί κινδυνοὶ τὸν ἀναμένουν στὸ τέμα τοῦ ταξιδιοῦ του ;

—Μοῦ δίνετε τίς παντοφλες μου; ψιθύρισε.

Ἐτρεξα καὶ τῆς τίς ἔφερα. Στὴν ἐπιστροφὴν κάθησα θαμπωμένος ἀπὸ τὸ ἀπολαυστικὸ θέαμα τῶν μικρῶν τῆς ποδιῶν καὶ σὰν καλὴ θαλαμηπολὸς τῆς ἔβγαλα τὰ παπούτσια της.

—Τί θὰ ἔλεγε γιὰ ὅλ' αὐτὰ ὁ Δίκ Γκαίνς; ρωτοῦσα τὸν ἑαυτὸ μου χαμογελώντας.

Ἀέσφρα ἀκουστικὴ ἑνας καταραμένος χτύπος στὴν πόρτα.

Ἐτρεξα ν' ἀνοίξω. Ἡ Ἑλένη εἶχε ταραχθῇ ἐπίσης.

Ὁ ὁδηγὸς με τὸ κασκέτο στὸ χέρι, ζήτησε συγγνώμην καὶ εἶπε παρακλητικὰ :

—Μοῦ δίδει τὴν ἄδεια ὁ κύριος; Λυποῦμαι ὅτι πρέπει νὰ σᾶς ζητήσω μιὰ χάρι. Τὸ τραῖνο εἶνε γεμάτο...

—Τί θέλετε λοιπόν; Λέγετε!

—Ἡ πριγκίπισσα Πάλιντζην καὶ ἡ νύφη της ἔφτασαν αὐτὴ τὴ στιγμή ἀπὸ τὴ Βαρσοβία γιὰ νὰ ταξιδέψουν με τὸ τραῖνο αὐτό. Ἡθελα λοιπόν νὰ ρωτήσω ἂν ἡ κυρία σᾶς θὰ ἔχη τὴν καλωσύνη νὰ δεχθῇ τίς ἄλλες κυρίες μαζί στὸ ἴδιο διαμέρισμα. Ὅσο γιὰ σᾶς κύριε, θὰ σᾶς ἐγκαταστήσω σ' ἕνα πολὺ καλὸ διαμέρισμα...

Λύσσα με εἶχε πιάσει! Ἦμουν ἑτοιμὸς νὰ φωνάξω : «— Ἀς πάῃ στὸ διάβολο ἡ πριγκίπισσα Πάλιντζην!»

Ἡ κ. Δίκ ὅμως προσεφέρθη με χαρὰ νὰ δεχθῇ τίς ξένες καὶ εἶπε στὸν ὑπάλληλον :

—Βεβαιότατα, κύριε! Δέχομαι ευχαρίστως. "Ας έρθουν.

Ο οδηγός δέν εύρισκε λόγους νά τήν ευχαριστήσει.

—Αυπούμαι πολύ πού ετάραξα τήν ησυχία σας, είπε στραφείς ο άθλιος πάλιν πρὸς έμένα.

—Δέν πειράζει, δέκοψε ή σύντροφός μου βιαστικά. Είμαι θε-
βαία, πώς θα φροντίσετε όσο μπορείτε καλύτερα γιά τόν καυμένο τό-
πούζυγό μου. Θα τόν τοποθετήσετε ασφαλώς σέ καλό μέρος...

Ο οδηγός ύποσχεθήκε τά πάντα, έχαιρέτησε κι' έφυγε.

Τότε ή κ. Δίκ γύρισε πρὸς τό μέρος μου και μου είπε γελαστή.

—Αγαπητέ μου Άρθουρ, δέν νομίζετε και σεις, ότι αυτό είνε τό
τυχερώτερο πράγμα πού μπορούσε νά μάς συμβή; Μē τόσο μεγάλες
τυχερίες, συντροφίσσες στο ταξίδι μας, όπως είνε ή πριγκήπισσα Πά-
λιντζην κανείς δέν θα τολμήση νά μάς ρωτήσει γιά τό διαβάτηρίο
μας. "Ε τί λές;

Τί νά έλεγα; Έγώ πρὸ παντός φουρκίζομουν πού δέν θα έμενα
μαζύ της. "Ηταν τόσο ώμορφη ή τσαχπίνκι!..

Σέ λίγα λεπτά ξαναγύρισε ο υπάλληλος κουβαλώντας στο θα-
γόνι μας τίς βαλίτσες της πριγκήπισσης. Έγώ θα περνούσα σ' ένα
άλλο θαγόνι, όπου, καθώς έμαθα, θαχα συντροφιά ένα και μόνο τα-
ξιδιώτη.

Γιά τά μάτια του κόσμου άφησα στην Έλένη τά γαλλικά μυ-
θιστορήματα και άλλα μικροπράγματά μου.

Η δυο πριγκήπισσες ένέσκηψαν σέ λίγο. Ο υπάλληλος θατούς
είχε μιλήσει, φαίνεται, γιά τήν προθυμία μας.

Αμέσως άρχισαν νά ευχαριστούν τήν Έλένη στη γλώσσα της
πατρίδος των. Η Κα Δίκ όμως τούς είπε γαλλιστί:

—Μē συγχωρείτε, δέν μιλω ρωσσικά.

Έν τῷ μεταξύ, ή γεροντοτέρα των ξένων έστράφη και με ευ-
χαρίστησε με τόν ευγενέστερο τρόπο.

Μē δλο πού τό αίμα μου έβραζε δέν μπορούσα παρὰ ν' άπαντή-
σω ευγενικά και με τρόπον ιπποτικόν πού έκανε μεγάλην έντύπωσι
σ' αυτή και στη χαριτωμένη σύντροφό της.

Η πριγκήπισσα ήταν ώμορφη, με φυσιογνωμία έπιβλητική. Η
νύφη της, ή οποία ήταν περίπου δέκα όκτώ έτών είχε δροσιά και
ώμορφιά και χάρες, πού συχνά τά συναντά κανείς στίς Ρωσσίδες
της άριστοκρατίας.

Ο κύριος είνε Άμερικανός; έρώτησε ή πριγκήπισσα.

"Εκλίνα τό κεφάλι μου.

—Και ή κυρία επίσης;

Η Κα Δίκ άπήντησε καταφατικώς.

Χαρά στην αναιδείά της τέλος πάντων!

—Θά σας άφήσω τώρα, είπα τέλος σιγά πρὸς τήν κ. Δίκ Γκαίνς.

Ο τόνος όμως της φωνής μου έπρόδωσε τη μελαγχολία μου. Η Έ-
λένη χαμογέλασε και με συνώδευσε όλίγο γιά νά μου πη:

—Μήν είσθε τόσο θυλωμένος, καλέ μου Άρθουρ... Καλή νύ-
χτα!...

—Καλή νύχτα, άπήντησα βραχνά. Έπωφελήθηκα όμως της μο-
ναξιάς και της έδωσα ένα τρυφερό φλογερό φίλημα στα ροδοκόκκι-
να χείλη της, τά οποία είσθάνθηκα νά τρέμουν υπό τούς μύστακός
μου! Κατόπιν... "Ω! πώς έκοκκίνισε τό πρόσωπό της! Έφλογίσθη!

"Όταν έμπαινα στο διαμέρισμά μου ύστερα άκουσα τη γραϊά
πριγκήπισσα κάτι νά λήη στη νύφη της, και νά γελούν δυνατά.

Έκείνο τό διαβόλεμένο φίλημα τό αισθανόμουν άκόμη και με
έκανε άνω κάτω. Ξαπλώθηκα στα μαλακά καθίσματα και ο Σατα-
νάς ήλθε νά μου σφυρίξη σ' αυτή αυτή τη γαργαλιστική φράσι:

—Είνε τόσο ωραία! Γιατί νά χάσης τήν περίστασι, άφού ήταν
στο χέρι σου;

Τό αίσθημα της τιμής μ' έκράτησε; "Η τάχα μ' έμπόδισαν τά
δυο γαλανά μάτια, τά όποια τήν στιγμή εκείνη άγρυπνούσαν πρὸς
χάριν μου στο Παρίσι και τά όποια έλησμόνησα γιά τό χατήρι της
ώραίας προστατευομένης μου;

"Οχι!

Μ' έκρατούσε μάλλον τό όνομα του φίλου μου Δίκ Γκαίνς, τόν
όποιον μου έφαινετο πώς τόν έβλεπα με τη στολή των ευέλπιδων.

"Ω! πώς χάλασε ο κόσμος... πώς χάλασε ο κόσμος!

Έξαφνα μέσα από τό ήμίφως του θαγονιού άκουσα νά με
ρωτούν:

Ο κύριος είνε Άμερικανός.

Μ' έρωτούσε ο έντός του θαγονίου συνταξιδιώτης μου, ένα? κοι-
λαράς, κοντούλης άνθρωπάκος.

"Ητο ντυμένος άφελώς και έφαινετο ως έξηντα έτών, ένῶ δέν
ήτο μεγαλύτερος των σαράντα. Τόν έκαναν όμως γέρο τά μεγάλα
του ματογυάλια. Η φωνή του ήταν γλυκειά και μουσικωτάτη.

Του άπήντησα ευγενικά στην έρώτησί του, ότι ήμουν άπόστρα-
τος αξιωματικός του άμερικανικού στρατού και άλλων στρατών
διαφόρων έθνών.

—Είσθε φίλος της πριγκήπισσης Πάλιντζην; μ' έρώτησε με κά-
ποια ζήλεια. Σεις οι Άμερικανοί, συνέχισε, έχετε πάντοτε έλευθέ-
ραν τήν είσοδον στην Ευρώπη.

Μου κακοφάνηκε ή παρατήρησίς του αυτή και έσκέφθηκα νά
τόν θάλω στη θέσι του.

—Πηγαίνω στη Ρωσσία, του άπήντησα νά έπισκεφθῶ τούς Βε-
λέτσκυ. Η κόρη μου επανδρεύθηκε τόν άδελφό του Κωνσταντίνου
Βελέτσκυ, ένα από τούς ήρωας της Πλεύνας, εκείνον ο όποιος απέ-
θανε στην Ίαπωνία.

—Μπα, είσθε συγγενής των Βελέτσκυ; Του είχα άναφέρει τό ό-
νομα μιάς των άρχαιοτέρων και άριστοκρατικωτέρων οικογενειών
της Ρωσσίας και του έκαμε έντύπωσι. "Εσπευσε όμως ν' αλλάξει
όμιλία.

—Σεις οι Άμερικανοί είσθε μεγάλο έθνος! μου είπε έξαφνα.

Κατόπιν έξηκολούθησε διαφόρους περιέργους έρωτήσεις. Του
διηγήθηκα δυό-τρείς περιπέτειές μου στρατιωτικές με τούς Ίν-
δούς και αυτός μου άνοιξε ένα κουβεντολόι, άφηγούμενος άνέκδο-
τα του βίου δυο Άμερικανών από την Νέαγ Υόρκην, οι όποιοι είχαν
πάει στην Πετρούπολι κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Σέ λίγο, όταν ήμουν έτοιμος νά τόν άποχωρισθῶ άποσυρόμενος
γιά ύπνο μου είπε:

—Ίσως ν' αφήσω τό τραίνο πριν ξυπνήσετε. Θα είμαι στάς δια-
ταγές σας, συνταγματάρχα Λένοξ, αν σας είμαι χρήσιμος και πα-
ρακαλώ νά μ' έπισκεφθήτε στην Πετρούπολι.

Μου άφησε δέ τό έπισκεπτήριό του στο όποίο έδιάβασα τίς δυο
αυτές λέξεις:

B A P Ω N O Σ Φ Ρ Ι Ε Δ Ρ Ι Χ

Η ΩΡΑΙΑ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΣ

Είχε ξημερώσει όταν ξύπνησα. Ένας «μουζικός» χτυπούσε ει-
δοποιών ότι τό πρόγευμα ήταν έτοιμο. Είχε άνατείλει γιά μένα ά-
κόμη μιά μέρα με ευθύνες στη Ρωσσία. Τήν ώρα πού έντυνόμουν
ήλθε ο οδηγός νά έπιθεωρήση τό εισιτήριό μου και μου μίλησε πά-

λιν για την πριγκήπισσα Πάλιντζην που της είχα διαθέσει το θρόνο της... συζύγου μου!

Η μία από τις Πάλιντζην ήταν η σύζυγος και η άλλη η αδελφή του Γενικού Διοικητού της Πολωνίας.

Ο οδηγός έτοιμαζόταν να φύγει, όταν άκουστηκε η φωνή του συντροφέου μου, ο οποίος δεν είχε φύγει, όπως μούχε πη. Καταγινώταν στον εὐπρεπισμό του, ο οποίος ήταν απλούστατος.

—Νά σου πω μία λέξη κύριε είπε με πολύ θάναυσο τρόπο στον οδηγό.

—Μάλιστα εις τας διαταγὰς της έξοχότητός σας, απήντησε ο οδηγός εύλαβώς.

—Νομίζω πώς δεν ξέρεis καλά-καλά ποιός είμαι, είπε ο σύντροφός μου, γιατί άλλωθως δεν θα λησμονούσεis μερικὲς διατάξεις.

—Ελα πιο κοντὰ να σου πω ένα λόγο στ' αὐτί, κτήνος!

Και τὸν ἄρπαξε ἀπὸ τ' αὐτί, τὸν ἔσυρε κοντὰ του καὶ τοῦ ψιθύρισε λίγα λόγια.

Τὸ πρόσωπο τοῦ οδηγοῦ ἔγινε τότε κατακίτρινο, τὰ γόνατά του ἔτρεμαν, ἐκυλίσθηκε χάμω καὶ ἐσύρθη πρὸ τοῦ ὑβριστοῦ συντροφέου μου.

—Μάλιστα, ψιθύρισε, ἔχει δίκη... ἡ ὑμετέρα ὑψηλὴ Ἐξοχότης... ἡ ὑμετέρα Ὑψηλότης. Συγγνώμην, συγχωρήσατε τὸν ταπεινότατον σκλάβον σας.

—Σώνει πειά, ἀλλὰ κύτταξε κείνο πού σοῦπα. Πήγαινε νὰ παραγγείλῃς τὸ φαί μου. Ἐλα δὴ, παραγγείλε φαγητὸ καὶ γιὰ τὸν κύριον, τὸν φίλο μου τὸν Ἀμερικανό, ὁ ὁποῖος ἐλπίζω, ὅτι θὰ δεχθῇ νὰ τὸν φιλοξενήσω, εἶπε γλυκύτατα.

Ο οδηγός ἔφυγε. Ἐγὼ ἐδέχθηκα τὴν πρόσκλησί του.

Κατέβηκα ἀπὸ τὴν ἀμαξοστοιχία νὰ πάρω λίγο ἀέρα, ν' ἀνακουφισθῇ τὸ σῶμα μου καὶ τὸ πνεῦμα μου ἀπὸ τὶς συγκινήσεις τῆς προηγούμενης.

Πῆγα ὡς τὸν σταθμὸ καὶ διέταξα νὰ στείλουν πλοῦσιο γεῦμα στὴ σύζυγό μου. Ἡ σύντροφός μου μοῦ ἔστειλε εύχαριστήσεις καὶ μ' ἐπληροφόρουσε ὅτι θὰ μὲ ἔβλεπε γρήγορα. Μοῦ τὰ παρήγγειλε ὅλα αὐτὰ μετὰ τὴν θαλαμηπόλο της κυρίας Πάλιντζην, τὴν ὁποία ἔστειλαν νὰ προμηθευθῇ τὸ γεῦμα τους. Ο Βαρώνος Φρίεδριχ καὶ ἐγὼ ἐκαθήσαμε στὸ τραπέζι. Δὲν θὰ λησμονήσω ποτὲ τὸ γεῦμα αὐτό. Τὰ πιὸ ἐκλεκτὰ φαγητὰ, τὰ πιὸ καλύτερα κρασιά καὶ τὰ ὠραιότερα ποῦρα τὰ ἐδοκίμασα στὸ τραπέζι χάρις στὸ Βαρώνο.

Ἐπόμενον ἦτο τὸ τραπέζι αὐτὸ νὰ μᾶς συνδέσῃ στενώτερον. Ἡ συνομιλία μας ἔγινε σὲ λίγο οικειοτάτη. Συζητούσαμε πειὰ ἔπως οἱ πιὸ καλοὶ φίλοι. Κατὰ τὴν συνομιλία ἔκανα τὴν ἀπόπειρά νὰ θίξω πολιτικὰ ζητήματα, ἀλλ' ὁ Βαρώνος μὲ ἡμποδισε λέγοντάς μου:

—Μὴν ὁμιλεῖτε ἐδῶ γιὰ πολιτικά. Οὔτε σιγὰ μὴ συζητεῖτε. Μόνο στὸ ὄνειρό σας ἐλέπετέ τα, ἀλλὰ καὶ πάλιν μὴ φωνάζετε στὸν ὕπνο σας. Ἀκολουθήσατε τὴ συμβουλή μου.

Ο τόνος μὲ τὸν ὁποῖο μοῦ μίλησε μὲ κατέπληξε καθὼς καὶ ἡ συμπεριφορὰ τοῦ ξενοδόχου ἀπέναντί του. Μόνο μία ἢ δύο φορές παρουσιάσθηκε γιὰ νὰ τὸν ἐρωτήσῃ ἂν τὰ φαγητὰ τοῦ ἤρεσαν καὶ ἐνῶ φιλοῦσε τὸ χέρι του τὸν ἐρώτησε, ἂν τοῦ ἐπιτρέπῃ νὰ θάλῃ στὸ βαγόνι μερικὲς προμήθειες, λίγα ποῦρα καὶ λίγα μπουκάλια σαμπάνια γι' αὐτόν. Ο Βαρώνος ἐδέχθη καὶ ὁ ξενοδόχος ἐχαίρετῃσε ἐδαφιαίως.

Κατόπιν ὁ Βαρώνος μοῦ εἶπε:

—Εἶχα τὴν πρόθεσι νὰ σὰς ἀφήσω στὸ Δουναμπούργ πρὶν ξυπνήσετε, ἀλλὰ ὕστερα ἀπὸ κάτι πληροφορίες πού ἔλαβα ἐδῶ, ἀποφάσισα νὰ ἐξακολουθήσω τὸ ταξίδι μου ὡς τὴν πρωτεύουσα... Συγ-

χωρήστε με γιὰ λίγο. Ἐχω νὰ ταχτοποιήσω μερικὲς ὑποθέσεις μου πρὶν φύγῃ τὸ τραῖνο.

Καὶ μ' ἐχαίρετῃσε μὲ κίνησι της κεφαλῆς, ἐνῶ ἐγὼ ἐσκεπτόμουν ποιός διάβολος μπορεῖ νὰ εἶνε αὐτὸς ὁ ἀνθρωπάκος, ὁ Γερμανοτάταρος, μπρὸς στὸν ὁποῖο ὅλοι οἱ ὑπάλληλοι ἐσκύβαν σὰν νὰ ἦσαν μπρὸς στὸ Θεό! Ἐσκέφθηκα ὅτι μποροῦσε νὰ εἶνε ὁ πρόεδρος τῆς σιδηροδρομικῆς ἐταιρίας, ὁ ὁποῖος ἐπιθεωροῦσε τὴ γραμμὴ. Κοντὰ σ' αὐτὸν ἀπελάμβανα κι' ἐγὼ ἐξαιρετικῶν περιποιησέων.

Ο σταθμὸς πού βρισκόμαστε ἔμοιαζε σὰν τοὺς ρωσικοὺς σταθμοὺς. Ἐτατόριον γαλλικόν, ἐκκλησίᾳ βυζαντινὴ, ξύλινα σπιτία καὶ οἱ περισσότεροὶ χωρικοὶ μὲ μπόττες, γουναρικά καὶ κούκους, ἀρκετοὶ στρατιῶται καὶ φρουροὶ μὲ γκρίζους μανδύας...

Ἐσημάτιζα μπρὸς στὸ σταθμὸ αἰσθανόμενος τὸν ἑαυτό μου εὐδιάθετο.

Εἶχα λησμονήσει τὶς κακὲς σκέψεις, πὼς τάχα μποροῦσα νὰ βρεθῶ σὲ δύσκολη θέσι σχετικῶς μετὰ τὴν ὑπόθεσι τῆς κ. Δίκ Γκαίνς.

Ἐξακολουθεῖσα νὰ περπατῶ καὶ νὰ συλλογίζωμαι διάφορα πράγματα, ὅταν ἔξαφνα μοῦ διέκοψαν τοὺς ρεμβασμούς μου.

—Ἀρθουρ, εύχαριστῶ γιὰ τὸ ὠραῖο φαγητό, καί... καλὴ μέρα! Ἐγύρισα καὶ εἶδα ἕνα χέρι στολισμένο μετὰ δαχτυλίδια νὰ χτυπᾷ τὸν ὦμο μου. Χωρὶς τίποτε ν' ἀπαντήσω ἐφίλησα τὸ χέρι ἐκείνο. Ἦταν ἡ κ. Δίκ Γκαίνς ποῦχε βγῇ στὸ παράθυρο τοῦ βαγονιοῦ της.

Μοῦ χαμογέλασε καὶ μοῦ εἶπε ἀκόμη:

—Περιμεῖνάτέ με πρέπει σήμερα τὸ πρωὶ νὰ κάνουμε ἕνα μικρὸ περίπατο μαζί.

Σὲ λίγο ἡ ὠραία μου προστατευομένη ἤρχετο δροσερὴ καὶ κομψή.

—Καλὲ μου καὶ ἀκριβέ μου Ἀρθουρ, τί ὠραῖο φαγητὸ πού μοῦ ἔστείλατε! Ἄ, ὄχι! Μὴ μοῦ ἀπαντᾷτε κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο, ἐφώναξε, γιατί ἐνῶ ἔπαιρνε τὸ χέρι μου ἐγὼ ἤμουν ἔτοιμος νὰ τὴν φιλήσω στὰ κόκκινά της μάγουλα.

Ἐνῶ περπατούσαμε κατόπιν τῆς εἰπα ὅτι εἶχα σκοπὸ μόλις φθάσουμε στὴν Πετροῦπολι νὰ μείνουμε στὸ ξενοδοχεῖο τῆς «Εὐρώπης».

—Στὸ ξενοδοχεῖο της «Εὐρώπης»; Εἶπε ἡ Ἐλένη. Μὰ τί θὰ ὠφελήσῃ αὐτό; Οἱ συγγενεῖς σου οἱ Βελέτσκι θὰ τὰ μάθουν ὅλα.

—Γιατί; πὼς θὰ τὰ μάθουν ὅλα; ρώτησα ἐντρομος.

—Πῶς; Νὰ ἡ πριγκήπισσα Πάλιντζην συνδέονται πολὺ με τοὺς Ρώσους συγγενεῖς σας καὶ θὰ τοὺς ποῖν πὼς ἦσουν μαζί μου, μέ... τὴ γυναῖκα σας!

—Γνωρίζουν τοὺς Βελέτσκι; ρώτησα κατὰπληκτος ἀπὸ τὴν νέα αὐτὴ διαβολοσύμπλωσι.

—Τοὺς γνωρίζουν λέει; Καὶ πολὺ. Ἡ πιὸ νέα, ἀδελφὴ Δόζια, εἶνε μνηστὴ τοῦ Σάσα, ἀντιπρὸς τοῦ Κωνσταντίνου Βελέτσκι!

—Σάσα τί περίεργο ἀνδρικό ὄνομα!

Δὲν εἶνε περίεργο. Εἶνε χαϊδευτικὸ τοῦ Ἀλέξανδρος. Πόσο λίγο ξέρετε τὴ Ρωσσία!

—Πόσο πολὺ τὴ γνωρίζετε σεις!

Μόλις ἀκουσε τὰ τελευταῖα μου λόγια ἡ σύντροφός μου συγχύσθηκε γιὰ μιὰ στιγμὴ καὶ ἔπειτα μοῦ εἶπε κακιωμένη:

—Ἐπρεπε νὰ ὑπερηφανεύεσθε γιὰ μένα, καὶ ὄχι νὰ με λυπῇτε. Ἡ Πάλιντζην ἔχουν ἐρωτευθῇ μετὰ τὴ γυναῖκα σας! Δηλαδή μαζί μου!...

—Θεέ μου καὶ Μεγαλοδύναμε! Ἐμαγέψατε κι' αὐτὲς ὅπως καὶ μένα;

Ἡ κ. Δίκ ἐγέλασε.

—Νομίζω ὅτι ἡ θέσις μας καταντᾷ, ἀστεία, εἶπα θυμωμένος.

—Δὲν ἐγέλασα, ἱππότα μου, γιὰ τὸ δύσκολο τῆς θέσεώς μας.

«Αλλά πού μου είπατε ότι σάς έμάγευσα.

— «Όπως κι' όλον τόν κόσμο! απήντησα κυττάζοντας γύρω.

Η ώμορφιά της πράγματι ήταν τόσο έλκυστική, ώστε όλοι έστρεφαν τά βλέμματα τους και την εθαύμαζαν. Όλοι λησμονούσαν την ύπηρεσία τους μπρός σ' αυτήν. Καί αυτός ακόμη ο φιλόξενος σύντροφός μου τη στιγμή πού επρόκειτο ν' άνεβή στο θαγόνι έρριξε μιá ματιά στην Έλένη και κατόπιν άλλη μιá, γεμάτη ζήλεια, σέ μένα.

Η κ. Δίκ όταν τόν είδε με ρώτησε με áδιαφορία ποιός ήταν αυτός ο κύριος.

— Καί έγώ δέν ξέρω καλά-καλά, απήντησα, αλλά μου προσέφερε ένα γεύμα πού σέ όλη μου τη ζωή δέν θυμούμαι νά έχω φάγει τόσο καλά. Καθώς υποθέτω θά είνε ο πρόεδρος της εταιρίας της γραμμής ή κανέννας μέτοχος.

— Δέν ξέρετε, λοιπόν, ότι οί σιδηρόδρομοι όλοι άνήκουν στη ρωσική Κυβέρνησι; είπε ή Κα Δίκ, γελώντας είρωνικά. Άλλά τό κουδούνι έχτύπησε.

Τήν βοήθησα ν' άνεβή στο θαγόνι. Τό τραίνο ήταν έτοιμο νά φύγη. Η Έλένη εύρίσκετο ακόμη στο σκαλοπάτι τη στιγμή πού έγώ συνέχιζα την όμιλία μου : — «Θά είνε, της είπα, για τό νέο μου φίλο, κάποιος από τους ισχυρούς Βαρώνους, θαρρώ... Ά! ναι, ο Βαρώνος Φρίεδριχ!

Μόλις άκουσε τό όνομα αυτό ή Κα Δίκ κιτρίνισε σάν πεθαμένη κι' έπεσε στα χέρια μου λιποψυχημένη.

— Τί πάθατε; την ρώτησα.

— Τίποτε... τίποτε... έξαλίσθηκα λίγο. Μιá μικρή συμφόρησις στο κεφάλι, μ' απήντησε τραυλίζουσα σάν νά την θέριζε ο τρόμος.

Τό πράγμα ήταν περίεργο γιατί τό πρόσωπό της ήταν ακόμη κίτρινο-κίτρινο. Όπωσδήποτε της παρέσχον τις πρώτες βοήθειες και τη στιγμή πού τη βοηθούσα πάλιν ν' άνεβή στο θαγόνι, έπιθύρισε:

— Υποθέτω ότι στο τραπέζι αυτό θά έγινáτε πολύ στενοί φίλοι με τόν κ. Βαρώνον...

— Βέβαια, απήντησα.

— Ά, έφώναξε στηρίζοντας τό σώμα της στην πόρτα του θαγονού, μήπως του έκάνατε λόγο για τη μικρή μας περιπέτεια;

— Όχι άγαπητή μου.

— Εύχαριστώ, απήντησεν άνακουφισμένη. Είμαι... λίγο καλά τώρα. Άφήστε με μόνην και θά κανονίσω τό ζήτημα των Βελέτσκυ.

Τήν ώδήγησα στο θαγόνι των πριγκηπισσών Πάλιντζην. Έξαφνα όμως γύρισε και μου είπε σιγά:

— Μην είσθε διαχυτικός πολύ στις σχέσεις σας με τόν νέον σας φίλον. Υποθέτω ότι σκοπός της φιλοξενίας του είνε νά συστηθί με τάς πριγκηπίσσας Πάλιντζην. Είνε φανερόν ότι άνήκει στην τάξη των άστών, και θά έδινε τό πόν για νά τύχη της τιμής νά φιλήση τό χέρι τόσο μεγάλων κυριών. Μή λησμονήτε Άρθουρ ότι δέν είνε της τάξεώς μας. Επομένως πρέπει νά αλλάξετε διαγωγή μαζί του.

Μ' άφησε τότε και μπήκε στο θαγόνι της, ενώ έγώ έπήγαινα νά συναντήσω τόν Βαρώνον Φρίεδριχ, ο οποίος μ' έδέχθηκε εύγενέστατα και μου προσέφερε ένα θαυμάσιο πούρο.

Τό τραίνο ξεκίνησε ύστερ' από δυνατά σφυρήγματα της άτμομηχανής. Ο Βαρώνος άρχισε νά μελετά τά έγγραφέα του, κατά τά φαινόμενα, τις έπίσημες άναφορές, έγώ δέ για νά λησμονήσω τό ζήτημα των Βελέτσκυ, έπήρα ένα βιβλίο.

Η πριγκήπισσες έγνώριζαν τους Βελέντσκυ. Με είδαν με την φαινομενική σύζυγό μου. Άλλοίμονό μου!...

— Πώς θά μπορούσα νά έξηγήσω στους συγγενείς μου τό πράγμα;

Στό τέλος άπεφάσισα, άν ήρχοντο όλα άνάποδα, νά πω την αλήθεια και νά διηγηθώ την περιπέτεια μου με την κ. Δίκ στον Κωνσταντίνον Βελέτσκυ, με την έλπίδα ότι αυτός, σάν άνθρωπος του κόσμου, δέν θά εφάνέρωνε τό μυστικό στη γυναίκα μου, πράγμα πού θά την έκανε, την καυμένη νά στενοχωρηθί πολύ.

Τις σκέψεις μου αυτές διέκοψε ο Βαρώνος Φρίεδριχ, ο οποίος σήκωσε τά μάτια μου και με ρώτησε ξαφνικά:

— Είχατε κατά τό ταξίδι σας από τό Βερολίνο πολλές ώραιές κυρίες;

— Καμμιά τόσο ώμορφη, σάν τη γυναίκα μου, απήντησα.

— Μπα! φώναξε, νά ένα σπάνιο πράγμα στα χρόνια μας: Ο ένθουςιασμένος σύζυγος. Η προγονή της κυρίας έχει παντρευτή τόν Βασίλειον Βελέτσκυ;

— Η κόρη της κυρίας, είπα διορθώνοντας αυτόν.

— Άλλ' είνε τόσο ήλικιωμένη ή γυναίκα σας, ώστε νά είνε πεθερά;

— Ω! απήντησα, άδιάφορα, ή κυρία μου μόλις φαίνεται μεγαλύτερη από την ήμέρα πού την έστεφανώθηκα. Τη γυναίκα μου και την κόρη μου, πολλοί τις νομίζουν άδελφές. Θά συμφωνήσετε και σεις, άν τύχη και τις συναντήσετε μαζί και τις δύο.

— Ά! ά! είπε. Σεις οί Άμερικανοί είσθε μεγάλη φυλή. Έχετε μεγάλη καρδιά. Παράδειγμα σεις. Λατρεύετε την κυρία σας, όπως στην περίοδο της μνηστείας σας άσφαλώς.

Έγέλασα με την καρδιά μου και ο Βαρώνος άρχισε πάλι νά διαβάξή τά έγγραφέα του.

Σέ λίγο ήλθε ο οδηγός και μου άνήγγειλε ότι ή γυναίκα μου έπιθυμούσε νά με δει. Έτρεξα στην ώραία μου και έκάθησα συνομιλώντας με τις δύο Ρωσίδες κυρίες, ή όποιες μ' έρώτησαν πολλά για την άμερικάνικη ζωή. Διηγήθηκα κατόπιν μερικές στρατιωτικές μου ιστορίες και περιπέτειες στην Αίγυπτο, Τουρκία και Ιταλικές μου ιστορίες και περιπέτειες έως ότου έπλησιάσαμε στο σπάνια και ή ώρα περνούσε εύχάριστα, έως ότου έπλησιάσαμε στο Ποκρόβ, τόν τελευταίο σταθμό πρό της Πετρούπολεως.

Η μεγαλύτερη πριγκήπισσα μάς παρεκάλεσε νά γευματίσουμε μαζί και, όπως ήταν έπόμενο, έδεχθήκαμε.

Ο τηλεγράφος είχε άναγγείλει την διέλευσι των Ύψηλων κυριών και ή συντροφία μας προχώρησε για τό έτοιμασμένο από ώρο γεύμα, τό όποιο όμως ήταν σύντομο, γιατί ή παραμονή μας στο σταθμό δέν ήταν παρά όλίγων λεπτών.

Η ώραίες Ρωσίδες έγνώριζαν και τά τελευταία θέματα πού συζητούσαν στις αΐθουσες της άριστοκρατίας στα διάφορα κέντρα της Εύρώπης. Άλλά και ή υποθετική σύζυγός μου δέν ύστερούσε σέ τίποτε.

Όταν έφάγαμε διευθυνθήκαμε πάλι προς τό τραίνο. Έγώ συνάδευσα την μεγαλύτερα Πάλιντζην, ή σύζυγός μου δέ έπηρε την μικρότεραν και έκανε μαζί της ένα μικρόν περίπατο.

Η εικόνα των δύο ώραίων κυριών έκανε νά γυρίζουν όλοι τά βλέμματά τους, γιατί πράγματι και ή μικρή πριγκήπισσα ήταν ώραία κόρη, τύπου ξανθού και περνούσε στην ώμορφιά την Έλένη.

— Κυττάξετε τί ώραίο σύμπλεγμα, μου είπε γελαστή ή γυναίκα του Γενικού Διοικητού της Πολωνίας, ενώ έβλεπε την εικόνα των δύο ώραίων μας.

Ο Βαρώνος Φρίεδριχ έφάνηκε επίσης κάπου εκεί άπολαμβάνων και αυτός τις δύο ώραίες κυρίες. Τώρα όμως ήρχισα νά πιστεύω ότι ο περίπατος της κ. Δίκ Γκαίνς έγινετο προς χάριν του Βαρώνου, γιατί τη στιγμή πού περνούσε κοντά του, εφάνετο πιο οικεία

πρὸς τὴν νεαρά πριγκήπισσα.

—Μὰ τὸν Ἅγιον Γεώργιον! εἶπα μέσα μου! Ἔχει ἄραγε σκοπὸ νὰ ἐλκύσῃ καὶ αὐτὸν τὸν γέρο-μποῦφο!

Καὶ πράγματι δὲν εἶχα ἀπατηθῇ. Ὅταν ἡ πριγκήπισσα ἀνέβηκε στὸ διαμέρισμά της, αὐτὸς ἔτρεξε νὰ μὲ παρακαλέσῃ νὰ τὸν παρουσιάσω στὴ γυναῖκα μου.

Δὲν μπορούσα ν' ἀρνηθῶ. Τὸν ὠδήγησα σ' αὐτὴ καὶ εἶπα:

—Κυρία Λένοξ, σὰς συνιστῶ τὸν Βαρώνον Φρίεδριχ.

Ἡ Ἑλένη τὸν ἐδέχθη ἐγκαρδιῶς καὶ ἀμέσως τὸν παρουσίασε στὴ νέα πριγκήπισσα, ἀλλ' αὐτὴ ἔδωσε μεγαλύτερη προσοχὴ στὸ σκυλάκι της ποὺ ἦταν πλαγιασμένο στὰ πόδια της.

Ὁ Βαρώνος ἔφυγε σὲ λίγο. Τὴ στιγμὴ ποὺ ὑπεκλίνετο πρὸ τῆς γυναικὸς μου ἐψιθύρισε:

—Τοσο νέα νὰ εἴσθε γιαγιά!

Ἡ νεαρά πριγκήπισσα δὲν μπόρεσε νὰ συγκρατήσῃ τὰ γέλια της γιὰ τὴν σύγχυσι τῆς κ. Δίκ, ἡ ὁποία δὲν εὐχαριστήθηκε καθόλου γιὰ τὴν παρατήρησι αὐτὴ τοῦ Βαρώνου. Τὸ τραῖνο ξεκίνησε. Ὅταν ἔφευγα ἀπὸ τὸ διαμέρισμα τῶν κυριῶν, ἡ Ἑλένη μ' ἐκράτησε στὴν πόρτα καὶ μοῦ εἶπε σιγὰ:

—Τὸ μόνον μέσον γιὰ νὰ μὴν ἀνακαλυφθοῦμε, εἶνε νὰ μὲ πάρειτε στὸ ξενοδοχεῖον καὶ νὰ ζητήσετε νὰ ὀρθῇ κατόπιν τὸν Δίκ.

—Ἀν αὐτὰ ποὺ λέτε φθάσουν στ' αὐτιά τοῦ Δίκ, δὲν θὰ δεχθῇ ἀσφαλῶς τέτοια ἀστεία, ἀπήντησα. Νὰ μείνετε, λέει, στὸ ξενοδοχεῖο μαζί μου;

—Ὦ! ναὶ εἶπε γελαστή, δὲν θὰ θυμώσῃ ὁ Δίκ. Εἶνε συνηθισμένος σ' αὐτά.

Καὶ ἔτρεξε ἀμέσως στὸ διαμέρισμά της, ἐνῶ ἐγὼ ἔμεινα κατὰπληκτος, γιατί ὁ Δίκ Γκαίνς τοῦ Βέστ—Πάιντ, τοῦ 68, θὰ ἐπέτρεπε παρόμοια ἀστεία, προκειμένου περὶ τῆς τιμῆς τῆς γυναικὸς αὐτῆς, τὴν ὁποίαν ὠνόμαζε γυναῖκα του...

Σὲ λίγο ὄρθηκα πάλι τὸν Βαρώνον Φρίεδριχ καὶ μοῦ ἐπανέλαβε τὴ συζήτησι γιὰ τὴν νεότητά της γυναικὸς μου.

Ἐγὼ, ζαλισμένος ἀπὸ τὴ σαμπάνια καὶ θέλοντας νὰ ἐπιδειξῶ τις ὑψηλές σχέσεις μου στὸν φίλο Βαρώνον, τοῦ ἀνέφερα ὅτι ἡ γυναῖκά μου ἔλκει τὴν καταγωγὴ της ἀπὸ τὴν οἰκογένεια τῶν Κροΐσων Βάνδερμπιλτ—Ἀστὼρ καὶ τοῦ ἔδωσα ἐν ὀλίγοις νὰ καταλάβῃ γιὰ τὸν βίον τῶν δισεκατομμυριούχων τῆς Νέας Ὑόρκης.

Ἔτσι περνοῦσε ἡ ὥρα μέχρις ὅτου ἐφάνησαν πειὰ τὰ προάστεια τῆς Πετροπόλεως. Τώρα ἐφαίνετο ὁ τροῦλος τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἰσαάκ. Κατόπιν περάσαμε μπρὸς στὴν Γκατσίνα στοὺς στρατώνας καὶ στὰ φρούρια της.

Τέλος ἐσταμάτησε τὸ τραῖνο στὸν ἀπέραντο ἐστεγασμένο σιδηροδρομικὸ σταθμὸ. Βρισκόμαστε στὴν πόλι τοῦ Τσάρου!

Στὸ πλακόστρωτο διάφοροι ὄμιλοι φίλων ἐπερίμεναν τοὺς ἀγαπητοὺς των ταξιδιώτας.

Μερικοὶ ἀχθοφόροι ἔτρεξαν γιὰ νὰ μεταφέρουν τις ἀποσκευές μας στὸ ξενοδοχεῖο τῆς «Εὐρώπης».

Ἐγὼ ἐβοήθησα τις δύο Ρωσίδες κυρίες νὰ κατέβουν ἀπὸ τὸ βαγόνι. Κύκλος ἀπὸ ἀπιστοκράτας τις ἐπλησίασε.

Ἐπέστρεψα κατόπιν στὴν Ἑλένη. Ἦμουν ἔτοιμος νὰ τὴν πάρω καὶ νὰ τὸ σκάσουμε κρυφὰ γιὰ τὸ ξενοδοχεῖο ἀπαρτήρητοι. Ἡ πριγκήπισσα ὅμως μ' ἐκράτησε ἔξαφνα καὶ ἐπέμενε νὰ μείνουμε γιὰ νὰ συστήσῃ τὴν «ὠραίαν Ἀμερικανίδα» στοὺς φίλους της.

—Σὲ λίγες μέρες θὰ τοὺς γνωρίσετε ὅλους πολὺ καλά. Εἶνε ὅλοι πολὺ στενοὶ φίλοι μὲ τοὺς Βελέτσку, μὰς εἶπε ἡ Ρωσὶς κυρία.

Καὶ χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸ ἄρχισε ἀμέσως τὰς συστάσεις. Ἡ σύζυγός μου ἔγινε, φυσικὰ, τὸ κέντρον τῶν συναθροισθέντων, οἱ

ὅποιοι μὰς παρεκάλεσαν ἰδιαίτερος νὰ τοὺς ἐπισκεφθοῦμε στὰ σπίτια των.

Στὴν ὑποδοχὴ αὐτῇ, ἡ ὁποία εἶχε λάβει ὄψιν πανηγυρικὴν, ἐπρόσεξα ὅτι ὁ Βαρώνος Φρίεδριχ μὰς ἔβλεπε ζηλότυπα ἀπὸ μακρὰ. Ὅσο καὶ ἂν εἶχε ἰσχύον στὸ σιδηρόδρομο, στοὺς κύκλους τῆς Αὐλῆς δὲν ἐφαίνετο καθόλου γνωστός.

Ἀντήλλαξα λίγες λέξεις μὲ ἕνα ἱλαρχὸν τῆς Αὐτοκρατορικῆς φρουρᾶς καὶ ἐγύρισα νὰ δώσω ὁδηγίεσ σ' ἕνα ἀχθοφόρον.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἕνας κύριος, συνοδευόμενος ἀπὸ ἕνα κυνηγὸν μὲ μεγάλην στολὴν, ἐπροχώρησαν ζητώντας κάποιον.

—Ἀ! Κωνσταντίνε, ἐφώνασε ἡ πριγκήπισσα Πάλιντζην, ἐνῶ ὁ κύριος ὑπεκλίνετο πρὸ αὐτῆς. Ἔρχεσαι νὰ δεχθῇς τοὺς συγγενεῖς σου;

—Μάλιστα! ἀπήντησεν αὐτός, ζητῶ τὸν συνταγματάρχην Λένοξ.

Ἦταν ὁ Βελέτσку ὁ ἴδιος, ὁ ὁποῖος ἤρχετο νὰ μὲ ὑποδεχθῇ.

Τρομερὴ ἀναποδιά δηλαδὴ. Μ' ἐπίασε ρῖγος.

—Ἴδου αὐτός, εἶπε ἡ πριγκήπισσα δείχνοντάς με.

Ὁ Κωνσταντίνος Βελέτσку ἔτρεξε, μὲ ἀγκάλιασε καὶ μοῦ εὐχήθηκε τὸ «καλῶς ὦρισε» στὴν Πετρούπολι.

—Δὲν ξέρω τί τοῦ εἶπα, Ἦμουν τόσο συγχυσμένος. Ἀπὸ στιγμὴν σὲ στιγμὴν θὰ ἀνταμωνόταν μὲ τὴν Ἑλένη.

Τὸ σκάνδαλο καὶ ἡ ἀποκάλυψις ἦσαν ἀναπόφευκτα. Ἐδοκίμασα νὰ εἰδοποιήσω τὴν σύντροφό μου μὲ νεύματα, ἀλλ' αὐτὴ συνωμιλοῦσε ἀπαθῶς μὲ τοὺς νέους φίλους της.

—Παρακαλῶ, δώστε μου τὴν ἀπόδειξι τῶν πραγμάτων σας, εἶπε ὁ Βελέτσку. Ἡ ἄμαξά μου μὰς περιμένει.

—Λησμονεῖτε τὸ θελκτικώτερον ἀπὸ τὰ πράγματά του, εἶπε γελαστὴ ἡ πριγκήπισσα. Εἶνε ἡ κυρία του, ἡ ὠραία Ἀμερικανίς. Τρέξτε γρήγορα νὰ τὴν φιλήσετε.

Ἡ σύζυγός σας, ἡ Λώρα, εἶνε ἐδῶ; Φώνασε ὁ Βελέτσку. Δὲν μοῦ τηλεγράφησατε ὅτι δὲν θὰ ἐρχόταν μαζί σας;

—Ἐτηλεγράφησα ἀπλῶς «φτάνω» καὶ τὸ παραξηγήσατε φαίνεται. Δὲν ἀφήνω ποτὲ τὴν σύζυγό μου μόνη, ἀπάντησα, προσπαθώντας μὲ βία νὰ μειδιάσω.

Ὁ εὐγενὴς Ρώσος δὲν ἀντελήφθη καλὰ-καλὰ τί τοῦ εἶπα, γιατί ἀμέσως ἔτρεξε στὴ σύζυγό μου.

Ἐδοκίμασα νὰ τοὺς συστήσω γιατί δὲν ξανάχαν ἰδοθῇ ποτέ, μὰ ἡ λέξις κολλοῦσαν στὴ γλῶσσα μου.

Ἐξάφνα μ' ἔσωσε ἡ πριγκήπισσα ἀπὸ τὴν ἀμηχανία καὶ τὸ αἶσχος νὰ παρουσιάσω ἐγὼ ὁ ἴδιος μίαν ἀπατεῶνα ὡς μητέρα τῆς Μαργαρίτας.

—Ἀξιῶ τὴν τιμὴν τῆς συστάσεως, ἐφώνασε. Ἐπιτρέψατέ μου... Κυρία Λένοξ... ὁ Κωνσταντίνος Βελέτσку, κλειδοῦχος τοῦ Αὐτοκράτορος, ὁ χαϊδεμένος τοῦ ἡμίσεος τῶν Ρωσίδων κυριῶν.

Ὁ εὐγενὴς ἀρχαῖος στρατιώτης ἐφίλησε τὸ χερί τῆς Ἑλένης λέγοντας:

—Καλῶς ἤλθατε στὴ Ρωσία. Ἡ κόρη σας μένει στὴν ἐξοχὴ λῶγῳ ἀσθενείας καὶ γι' αὐτὸ δὲν ἤλθε νὰ σὰς ὑποδεχθῇ στὸ σταθμό.

Ἡ Μαργαρίτα λοιπὸν δὲν ἦταν στὴν Πετρούπολι; Σ' εὐχαριστῶ Θεέ μου! Αὐτὸ μὲ ἡσύχασε κάπως...

—Μὴν ἀνησυχῆτε, πρόσθεσε ὁ Βελέτσку, βλέποντας πὺς ἡ Ἑλένη ἐκτιρίνισε. Δὲν εἶνε τίποτε σοβαρό. Θὰ ἔλθῃ γρήγορα νὰ σὰς ἀνταμώσῃ.

Κατόπιν πρόσεξε τὴν σύντροφό μου καλύτερα καὶ εἶπε:

—Λώρα, εἰστε ἡ ὠραιότερη καὶ νεώτερη μάμμη τοῦ κόσμου!

και της έδωσε ένα θερμό φίλημα, ενώ αυτή έδέχεται εύχαρίστως τους χαιρετισμούς, οι οποίοι της απευθύνοντο.

Έγώ άφησα βαθύ στεναγμό, έντροπός μου για ό,τι συνέβαινε.

—Ωρεβουάρ, πριγκίπισσα, είπε ο Βελέσκυ προς την κ. Πάλιντζην και προσέφερε τον βραχιόνά του στην Έλένη, την οποία ωδήγησε έξω από το σταθμό.

Έγώ μηχανικά ακολουθούσα τη σκηνή αυτή, καταρώντας την όμορφη της κυρίας Δίκ Γκαίνς.

Έπλησίασαμε στην άμαξα και ο Βελέσκυ κάθισε πίσω.

Έπρεπε πρό παντός να προλάβω τώρα και να μην έπιτρέψω σε μίαν άγύρτιδα να οικειοποιηθεί τη θέση της γυναίκας μου και να φιλοξενηθεί στο σπίτι των συγγενών μου.

—Δεν πρέπει να πιστεύεις πως θα μάς πάρης σπίτι σου, είπε άξαφνα στο Βελέσκυ. Δεν άμφιβάλλω ότι θα έχης έτοιμάσει τα πάντα. Μ' έπερίμενες όμως μόνον, και να που ήρθα με τη σύζυγό μου. Συνεπώς δεν έννοώ να σάς ένοχλήσω. Ήμαστε δύο τώρα, καθώς βλέπετε.

—Μπα, μπα, άγαπητέ μου Λένοξ, άπάντησε ο Κωνσταντίνος άνυπόμονος. Το σπίτι μου μπορεί να χωρέσει μισό σύνταγμα.

—Δεν μπορούμε νάρθουμε. Μη θέλετε να χωρίσετε μιά κυρία από τα φορέματά της. Τα πράγματα έχουν σταλή τώρα πειά στο ξενοδοχείο της «Ευρώπης».

—Καλά λοιπόν, άλλ' αύριο πρέπει να ρηήτε. Δεν δέχομαι σ' αυτό άντιρρήσεις.

—Αύριο μάλιστα, είπα άπελπισμένος.

Έτσι άνέβαλα την άποκάλυψι, την οποία λίγο έλειψε να με άναγκάσει να κάμω ο φιλόξενος συγγενής μου.

—Λαμπρά, είπα πάλι αυτός. Αύριο! Άφήστε με όμως να σάς συνοδέψω στο ξενοδοχείο. Έπιμένω...

Και βοήθησε την ύποθετική μου σύζυγο ν' άνέβη. Σε όλο το διάστημα ή κ. Δίκ Γκαίνς υπεκρίνετο την άνήσυχη μητέρα και ζητούσε με ένδιαφέρον πληροφορίες για την υγεία της κόρης της, καθώς και για τις άσχολίες της.

—Δεν ξέρετε πως έπεθύμησα την άγαπητή μου Μαργαρίτα, Κωνσταντίνε, έλεγε. Δεν ξέρετε σεις τί θα πή καρδιά! μητέρας!

Σε λίγο φτάσαμε στο ξενοδοχείο. Ο Βελέσκυ μάς άποχαιρέτησε λέγοντας:

—Υποθέτω ότι άπόψε θα έρθουν να σάς χαιρετήσουν οι άνεψιοί μου Σάσας και Βόρις. Και σ' άγαπητέ Λένοξ, άν δεν είσαι πολύ κουρασμένος από το ταξίδι, θα έρθης να μάς δης άπόψε. Ή σύζυγός μου θα έρθη να σάς έπισκεφθεί αύριο πρωί, άγαπημένη μικρή Άμερικανίς. Και της έδωσε ένα δεύτερο φίλημα κι' έφυγε.

Μας παρέχώρησαν στο ξενοδοχείο ένα διαμέρισμα προς την όδον Μιχαήλ. Το γεγονός ότι ήρθαμε με την άμαξα του Βελέσκυ και ότι ήμαστε Άμερικανοί, αυτά έφτασαν για να μάς υποδεχτούν με γαλοπρεπώς.

Επίσης μεγάλη έντύπωσι έκαμαν ή πολλές άποσκευές της κυρίας Δίκ. Μετακομίσθηκαν τα πράγματα σε μιά μικρή αίθουσα, το άπέναντι δε αυτής δωμάτιο ήταν προσωρισμένο για μένα.

Ή κ. Δίκ έβγαλε το πανωφόρι της και τα γουναικά της και είπε:

—Θα με συγχωρήσετε για μισή ώρα, Άρθουρ. Τα πράγματά μου είνε έδω, θα πάω να έσκονιστώ. Κάνετε και σεις το ίδιο στο μεταξύ.

Μου έδειξε το δωμάτιό μου και γέλασε έλαφρά, ίσως γιατί το πρόσωπό μου δεν ήταν τόσο ήρεμο.

Κατόπιν έξηφανίσθη στο δωμάτιό της.

“Υστερ’ από μισή ώρα έβαλα το ένδυμα της έσπερίδος, το όποιο — το λέγω με χαρά — μου δείχνει καλύτερα το άνάστημά μου και έπροχώρησα προς την μεγάλη αίθουσα, όπου οι ύπνρέτες είχαν σεβρίρει το δείπνο μας.

—Τρία σεβρίτσια! διάταξα άμέσως.

—Γιατί τρία; άκούστηκε ή φωνή της κ. Δίκ.

Γιαρουσιάστηκε με διαμάντια στολισμένη στο λαιμό και στα χέρια. Το φόρεμά της ντεκολτέ την παρουσίαζε κόρη παρ ά γυναίκα παντρεμένη και ή στάσις της και ή κινήσεις της έδιναν την έντύπωσι ότι είχες άπέναντί σου ένα άγαλμα.

—Ποιόν περιμένετε; ρώτησε πάλιν πλησιάζοντας.

—Τόν Δίκ, φυσικά! θά πάω να τον έρω.

—Α! άπάντησε παίζοντας με τα βραχιόλια, τα όποια στόλιζαν το στοργυλό της μπράτσο. Υπέθετα ότι μπορούμε ν' αφήσουμε τόν Δίκ να περιμένη μιά-δυό ώρες.

—Αυτή είνε ίσως λαμπρά ιδέα. Ο Δίκ έδειξε διαγωγή άταχτου παιδιού και του άξίζει να τιμωρηθεί! είπα γελαστός και εύτυχής για την ώραία σκέψι της Έλένης. Θα έμενα μόνος με την θεά αυτή άπέναντί μου στο τραπέζι.

Άξαφνα τα έχασα όταν ή ώραία σύντροφός μου έκάλεσε τόν ύπνρέτη και του είπε:

—Περιμένω γράμματα έδω. Φέρε, άν ύπάρχη κανένα προς την κυρίαν Άρθουρ Λένοξ.

Ο ύπνρέτης πήγε να έκτελέσει τη διαταγή της κυρίας.

Άλλ' ή τακτική χρησιμοποίησι του όνόματος της συζύγου μου μ' ένωχλούσε πολύ.

—Παίζετε πολύ καλά, είπα, τόν ρόλο σας και με άύστηρό τόνο πρόσθεσα. Πολύ καλά! Επήρατε άκόμη και το όνομα της Λώρας μου! Γνωριστήκατε ως σύζυγός μου στους συγγενείς της κόρης μου στην Πετρούπολι.

Άλλ' αυτή ή ιστορία πρέπει να πάψη άμέσως! Ξέρω ότι αυτό τα είνε πολύ σκληρό για τόν καυμένο τόν Δίκ. Υποθέτω ότι θα γίνη κάποιον μικρό σκάνδαλο και ο κόσμος θα φλυαρήσει άρκετά εις βάρος σας. Έμένα δε με περιμένει πολύ άσχημη συνάντησις με την κόρη μου και ίσως και με την σύζυγό μου. Πηγαίνω να έρω τόν Δίκ πριν περάσει ή ώρα. Θα του πώ ότι σάς βοήθησα ν' άποφύγετε έναν σκόπελο στα σύνορα και ότι μόνη σεις ή ίδια φέρατε τα πράγματα σε χειρότερο σημείο.

Ο ύπνρέτης μήκη στο μεταξύ και της έδωσε μιά έπιστολή στο όνομα της γυναίκας του. Έσχισε τόν φακέλλο και την διάβασε γρηγορά-γρήγορα. Έγύρισε κατόπιν σε μένα και την είδα να άλλάζη όψι. Ήταν κατάχλωμη!...

Κάποιος κίνδυνος νέος παρουσιάζονταν. Προχώρησε προς την πόρτα, είδε μήπως ήταν κανείς, έκλεισε, έκλείδωσε γρήγορα, χωρίς θόρυβο, σκέπασε με τόν μαντήλι της την κλειδαρότρυπα, έξέτασε τα παράθυρα με προσοχή, τα θειεία παραπετάσματα, τούς καναπέδες, τα καθίσματα και τέλος σήκωσε τόν τραπέζομάνηλο.

Παρακολουθούσα περίεργος τις κινήσεις της αυτής. Φοβερός δε τρόμος μ' έπιασε κατόπιν, όταν ήρθε και μου ψιθύρισε:

—Μόλις λίγες στιγμές έχω για να σου πώ πως θα σώσης τόν έαυτό σου και μένα!

—Τί έννοεις; ρώτησα κυριευμένος από φρίκη, γιατί τόν άκακο αυτό παιδί που τόσο έπεριποιήθηκα στο ταξίδι μας, είδα ότι έξέταζε με προσοχή ένα μικρό, αλλά θανατηφόρο περίστροφο. Τα μάτια της έβγαζαν μιά φλόγα, την οποία δεν είχα δη πριν στην γυναίκα αυτήν. Μήπως τρελλάθηκε;

—Αφήστε με να σάς πώ πως θα σωθούμε και οι δυό έν όσω έ-

χω ακόμη καιρό. Δεν έχω σύζυγο στην Πετρούπολη, ούτε και σ' όλη τη γη έχω κανένα άνδρα!

—Θεέ! Παντοδύναμη! μουρμούρισα.

—Επρόκειτο, συνέχισε, να σάς αφήσω στη Βίλνα, αλλά το σημείωμα που έλαβα εκεί με διάταξε να έρθω εδώ και σεις δεχτήκατε ευγενώς να με πάρετε μαζί σας. Αυτό έδω το γράμμα, κι' έρριξε μια ματιά στο γράμμα που κρατούσε στα χέρι της, μου λέει να προφυλάσσωμαι και εδώ με μεγάλη προσοχή. Μας παρακολουθούν κατάσκοποι μέσα σ' αυτό το ξενοδοχείο. Παρακαλώ θάλτε ένα σιγάρο στα χείλη σας.

Την υπάκουσα μηχανικά.

—Τώρα θα το ανάψω, είπε, και πράγματι το άναψε χαριτωμένα καίγοντας το γράμμα που είχε λάβει. "Όταν το χαρτί έγινε πειά στάχτη, εξακολούθησε τη συζήτησι άτάραχη:

—Αν σάς αφήσω εδώ, θα μάς υποπτευθούν και τους δύο και θα μάς συλλάβουν.

—Αυτό δεν είναι δυνατόν, είπα. "Ημαστε Άμερικανοί!

—Σεις είσθε, απάντησε, άλλ' όχι κι' εγώ, αν και μιλά σαν συμπατριώτισσά σας.

—Δεν έχω τώρα πειά να σάς πω τίποτε. Άλλά το όνομά μου είναι όνομα που το γνωρίζουν σ' αυτόν τον τόπον και τρομάζουν!

—Θεέ μου! είστε μία...

—Σούτ! Έβαλε το χέρι της στα χείλη μου και είπε:

—Όταν έφυγα από το Παρίσι, έφυγα με την ελπίδα ότι μόλις φτάσω εδώ θα σάς αφήσω.

—Όταν φύγατε από το Παρίσι; λοιπόν μ' εγνωρίζατε; ρώτησα κατάπληκτος.

—Συγχωρήστε με, ήταν ανάγκη να έρθω από μάς κάποιος εδώ ν' άποκαταστήση την επικοινωνία μας που είχε διακοπή και να κανονίση νέους συμβολικούς αριθμούς αλληλογραφίας, είπε με άπαθεια, μ' όλον ότι ήταν άνησυχη. Μήπως υποθέτατε ότι θα περνούσα τα σύνορα της καταραμένης αυτής χώρας χωρίς κανένα σχέδιο, χωρίς διαβατήριο; Θα μ' έπιαναν. Ξέραμε όμως ότι θα φεύγατε σεις από το Παρίσι για την Πετρούπολη, όπως ξέραμε ακόμη ότι είχατε διαβατήριο δικό σας και της κυρίας σας. Ξέραμε επίσης την εύαισθησία σας για τις γυναίκες και την τρυφερότητα της γεροντικής καρδιάς σας. Έταξίδεμα μαζί σας με το ίδιο τραίνο από το Παρίσι στο Βερολίνο και από το Βερολίνο στο Έυδοκούνεν, βεβαία ότι θα περάσω τα σύνορα με το διαβατήριο της γυναίκας σας ως τη Βίλνα αν ήταν ανάγκη κι' ως την Πετρούπολη.

—Θεέ μου!

—Έδώ φανταζόμουνα να σάς αφήσω, άλλ' αυτό είναι άδύνατο τώρα. Προσέξτε! ακούω βήματα...

Έτρεξα πάλιν, ξεκλείδωσε σιγά την πόρτα και μου είπε γελαστή:

—Άρθουρ, έλα μη κάνης έτσι! Τί με κυττάς έτσι σκεπτικός και πεινασμένος! Υπομονή λίγο, αγαπημένε μου, και θα φέρουν το φαγητό.

Τη στιγμή εκείνη ήρθαν οι υπηρέτες. Είχα συνέρθει έγκαιρως, γιατί άλλωώς το πρόσωπό μου θα εφάνερωνε τον τρόπο που με είχε πιάσει.

Κάθησε στο τραπέζι και άρχισε τ' άστεία της.

—Ο ένας υπηρέτης έσερβίριζε τα φαγητά ενώ ο άλλος κερνούσε το κρασί.

Άρχισα να πίνω, αλλά μου φαινόταν ότι ο λάρυγγάς μου ήταν στεγνός, γιατί ούτε τη γεύσι, ούτε τη μυρωδιά του κρασιού αισθανόμουνα. Άκουγα μόνον την καρδιά μου να χτυπά, ενώ η ώραία

σύντροφός μου μειδιούσε.

Έφαγα μηχανικά γιατί το μυαλό μου ήταν φοβερά σκοτισμένο. Ένόμιζα ότι είχα μπροστά μου τον Δίκ... το κνοῦτο... την χιονισμένη Σιθηρική έρημο... τα υπόγεια μεταλλεία και όλ' αυτά με κόκκινα, ματωμένα χρώματα!...

Το γεύμα αυτό το φρικτό εξακολούθησε. Σούπα, έντράδες, ψητά... ένα ανάκατωμα τρώμου, ώσπου η σύντροφός μου είπε στον υπηρέτη:

—Δεν είναι ανάγκη να μείνης περισσότερο. Μπορώ μόνη μου να σερβίρω τον καφέ στον άνδρα μου. Ξέρω πώς τον θέλει—δυό βώλους ζάχαρι και μια κουταλίτσα καφέ, δεν είν' έτσι αγάπη μου; Μόλις ο υπηρέτης έφυγε, έτρεξε πάλιν η Έλένη κι' έκλεισε την πόρτα. Έπειτα γύρισε, έτοίμασε τον καφέ και ψιθύρισε προφυλακτικά:

—Πρέπει να μείνουμε εδώ μαζί για να εξακολουθώ να φέρνω τον τίτλο της συζύγου σας.

—Της συζύγου μου! Να εξακολουθήσετε δηλαδή ν' άπατάτε τους φίλους μου και να σάς αφήσω να πάτε στο σπίτι του Βελέτσκυ ως μητέρα της Μαργαρίτας; Ποτέ! απάντησα ταραγμένος.

—Δεν πρέπει, δεν μπορείτε, δεν τολμάς να μου το άρνηθής αυτό μου είπε άπελπισμένη. Άν μάθουν ότι μουδώσες το διαβατήριό σου για τη Ρωσία τίποτε δεν μπορεί να σέ σώση.

—Λησμονήσατε τον Άμερικανό πρεσβευτή;

—Ούτε μία ντουζίνα άπ' αυτούς δεν θα κατάρθωνε να σέ σώση από τη Σιθηρία... ψιθύρισε κιτρινιασμένη και άποφασιστική.

—Πέστε μου, ποιά είστε;

—Όχι ακόμη. Ίσως καμμιά μέρα, θ' ακούσετε να μιλούν για μένα.

—Όποια κι' αν είσθε δεν σάς επιτρέπω πειά να φέρετε τ' όνομα και το διαβατήριο της γυναίκας μου!

—Συγχωρήστε με, το δικαίωμα αυτό το έχω εδώ στη Ρωσία, είπε σιγά-σιγά, ενώ εγώ έμενα άποβλακωμένος. Από τη στιγμή που πέρασα τα σύνορα με το διαβατήριο της γυναίκας σας λέγομαι και σύζυγός σας προ του ρωσικού νόμου. Το μόνο μέσον να ξαναδείτε την άληθινή γυναίκα σας είναι να μου χαρίσετε το όνομά της έως ότου κατορθώσουμε να φύγουμε από τη Ρωσία. Γιατί σημειώστε αν μάς πιάσουν άπόψε ή αύριο το πρωί, είστε και σεις χαμένος. Η σωτηρή σας λοιπόν είναι η μόνη λύσις που σάς μένει.

—Συγγνώμη, είναι και κάτι άλλο, απάντησα με άπάθεια, που δεν την αισθανόμουνα καν.

—Τί;

—Τρέχω κάτω στο γραφείο του ξενοδοχείου και σάς παραδίδω στην άστυνομία!

—Α! τί γενναίος που είστε! Για να σώσετε τον εαυτό σας, θα παραδώσετε μία γυναίκα στους τρόμους και στους φόβους, τους όποιους ούτε καν φαντάζεστε, είπε με περιφρόνησι, Σεις, Άμερικανός, με την ιπποτική σας ευγένεια, σεις θα το κάμετε αυτό; Έπειτα η φωνή της έγινε σαγηνευτική και εξακολούθησε: —«Δεν σάς γνωρίζω παρά μόνον δυό ήμέρες και όμως τα άνδρικά σας αισθήματα δεν συμφωνούν με την άπειλή που μου κάνετε».

Ένώ δε εγώ άπέφευγα ν' απαντήσω, αυτή πέρασε το χέρι της στο δικό μου και μου είπε:

—Κι' έν τούτοις φίλε μου, είμαι σχεδόν βεβαία, ότι η άπειλής σας είναι προσποιητές.

—Έτσι νομίζετε;

—Βέβαια, γιατί έκτεθήκατε πολύ μαζί μου. Με περάσατε από τα σύνορα με πλάστο διαβατήριο. Με παρουσιάσατε στον Ρώσο

Πετρώφ για γυναίκα σας. Με γράψατε στο ξενοδοχείο της Βίλνας για γυναίκα σας. Αφήσατε την πριγκήπισσα Πάλιντζην να με νομίζει για γυναίκα σας, και σεις ο ίδιος με παρουσιάσατε στον προϊστάμενο του τρίτου τμήματος, στον Διευθυντή της Μυστικής Αστυνομίας για γυναίκα σας.

—Τί... τί...τί λέτε;

—Λέγω ότι ο Βαρώνος Φρίεδριχ, ο άνθρωπος εκείνος, τον οποίο νομίζατε ως διευθυντή της σιδηροδρομικής εταιρίας και στον οποίο έμπρός όλοι έτρεμαν, ήταν ο διευθυντής της Μυστικής Αστυνομίας. Θεέ μου! τί να έβαζε στο μυαλό του! Εύτυχως που ο Βελέτσκι μου έκανε τέτοια υποδοχή και το φιλι που μου έδωσε ή πριγκήπισσα τον έκαναν να μην υποψιαστή τίποτα. Τί μπορεί να υποπτευθώ άλλωστε από μένα, μια κυρία με τόσο υψηλές σχέσεις... Πηγαίνετε λοιπόν σ' αυτόν, πείτε του την ιστορία μου, την ιστορία του Δίκ Γκαίνς και να δητε αν θα σάς αρπάξει ή όχι...

—Καταραμένος νάνε αιώνιως ο Δίκ Γκαίνς! ψιθύρισα.

—Μη βλαστημάτε τους παληούς σας φίλους. Συγχωρήστε τον καυμένον τόν Δίκ. Πήρα το όνομά του για να διώξω τους φόβους σας, οι οποίοι θα με κατέστρεφαν στα σύνορα. Η ζωή σας μάς ήταν πολύ γνωστή, πριν φύγω από το Παρίσι. Γι' αυτό δεν σάς έδωσα ώρισημένη απάντησι, όταν μ' έρωτήσατε για την αδελφή του Δίκ. Επίσης φανταστικό ήταν και το πατρικό μου όνομα, που σάς έδωσα. Πήρα το όνομα των εκατομμυριούχων Βάντερμπιλτ-Άστωρ, μόνον και μόνον γιατί είχε γνωστό στην Εύρώπη...

Το ερωτικό της γέλιο είχε εξαφανισθή πια. Τό είχε αντικαταστήσει με στεναγμούς και δάκρυα.

—Πιστέψτε με, ξανάπε, ότι είχα σκοπό να μη παρουσιαστώ στους φίλους και στους συγγενείς σας, να σάς αφήσω στον σταθμό να πάτε στους Βελέτσκι μόνος σας. Όταν όμως είδα τα μάτια του διευθυντού της αστυνομίας να καρφώνονται απάνω μου, δεν τόλμησα να φύγω. Ο απότομος χωρισμός δύο συζύγων θα ήταν ύποπτος πολύ. Πρέπει να το νοιώσετε τέλος πώς δεν θα δεχόμουν να με παρουσιάσετε για σύζυγό σας στους συγγενείς σας. Τώρα όμως, τι έγινε, έγινε. Είμαι πια στα χέρια σας. Αν νομίζετε σωστό να πάτε στο ξενοδοχείο κάτω να με καταγγείλετε και να διηγηθήτε την ιστορία μου, πηγαίνετε! Αν όχι, σε λίγο θα σάς ζητήσουν το διαβατήριό και την κατάθεσή σας για μένα. Κάνετε, τι θέλετε. Πάντως σύμφωνα με το διαβατήριό σας και τους ρωσικούς νόμους, είμαι ή επίσημος γυναίκα σας. Η τύχη μου είναι στα χέρια σας... Διαλέξτε!

—Αρχισα να συλλογίζωμαι ότι δεν είχα καθόλου δίκιο να παραδώσω την καλλονή αυτή στα θάνασσα χέρια της ρωσικής αστυνομίας.

Με θραυχή φωνή τέλος απάντησα:

—Αρκετά πια. Φτάνει ως εδώ. Θα κάμω όπως θέλετε. Θα σάς δηλώσω ως επίσημη σύζυγό μου! Έστω...

—Λοιπόν... λοιπόν δεν λυπάστε που δεν είμαι σύζυγος του Δίκ Γκαίνς; με ρώτησε πάλιν με χαριτωμένο τρόπο που με τρέλλανε.

—Να λυπηθώ γι' αυτό; Κάθε άλλο. Αντιθέτως ευχαριστοῦμαι, γιατί δεν ανήκετε σε κανένα άλλον πλὴν ἐμοῦ...

Της είπα τα λόγια αυτά και πήρα ίσως συγχρόνως ύφος άγριο και κατακτητικό, γιατί την είδα να τρομάζει και να τραβιέται μακριά μου...

Συγχρόνως ένας χτύπος άκούστηκε στην πόρτα. Ήταν ο γραμματέας του ξενοδοχείου. Έρχονταν να ζητήσει το διαβατήριό μας, για να το παραδώσει στην αστυνομία.

Έδωσα άμέσως το διαβατήριό κι' έδήλωσα την Έλένη ως γυ-

ναίκα μου.

Ο υπάλληλος έφυγε και ή ώραία μου μπήκε στο δωμάτιό της λάμποντας από χαρά.

Σε λίγο την είδα να ξαναγυρίζει κοντά μου έντελώς άγνώριστη, μεταμορφωμένη! Από γυναίκα του κόσμου, από πολιτική συνωμότης έγινε σαν μικρή παιδούλα. Μορφάζοντας μάλιστα σαν κακιωμένο παιδί είπε:

—Και τώρα που ξέρετε ότι δεν είμαι ή κ. Δίκ Γκαίνς δεν θα με περιποιείστε όπως πρώτα;

—Απ' έναντίας, φώναξα, θα είμαι περιποιητικώτερος. Συγχρόνως ρίχτηκα να την αγκαλιάσω. Αυτή όμως ξεφώνισε ταραγμένα και εξαφανίστηκε. Μπήκε στο δωμάτιό της, έκλεισε με το κλειδί κι' άρχισε να γελά δυνατά.

—Τί μ' έμελλε; Δεν θα γελοῦσε πάντα μαζί μου. Ήμουν άποφασισμένος να της άποδείξω ότι είμαι άντρας. Βέβαια τ' άστειρα δεν θα κρατούσαν πολύ, άλλ' όπωσδήποτε θα την άπελάμβανα στο τέλος. Ήταν ώραία άλλωστε και μ' άρεσε.

Έρρουφξα άκόμη ένα ποτήρι σαμπάνια και βλέποντας το στολισμένο τραπέζι είπα γελώντας:

—Τό επίσημο γαμήλιο δείπνο μου!

Έπειτα ξάπλωσα σε μια πολυθρόνα προσπαθώντας να γελάσω, εγώ... ό έγκληματίας μιάς ήμέρας... εγώ ό άναρχικός, εγώ ό ύποπτος, ό άποφεύγων την μυστική αστυνομία, εγώ ό κατεστραμμένος, ό άτελπισμένος!

ΦΡΙΚΩΔΗΣ ΜΗΝ ΜΕΛΙΤΟΣ

ΔΕΝ ξέρω πόσην ώρα έμεινα βυθισμένος στις σκέψεις μου. Τέλος ξαφνιάστηκα από το χτύπημα της πόρτας. Μήπως ήταν άραγε ό άνθρωπος του τρίτου τμήματος;

Μήπως μάς ύποπτεύθηκε στο τραίνο ό Βαρώνος Φρίεδριχ; Ή μήπως ήσαν τα όργανά του; Κρότος άκούστηκε στο διάδρομο.

Θεέ μου! μου φαίνεται πώς άκουσα τις σιδερένιες χειροπέδες! Τρέμοντας πήγα στην πόρτα και την άνοιξα.

Ήταν ένας υπρέτης ό όποιος ήλθε να σηκώσει το τραπέζι.

Μου έζήτησε την άδεια και του την έδωσα. Έν τώ μεταξύ άλλος υπρέτης μου έφερε τα έπισκεπτήρια των συγγενών μου, Βόριδος Βελέτσκι, ύποπλοιάρχου του Αυτοκρατορικού πολεμικού ναυτικού και του Άλεξάνδρου Βελέτσκι, ταγματάρχου της Αυτοκρατορικής φρουράς.

Οί δύο κύριοι ήρθαν να χαιρετήσουν τον κύριο και... την κυρία Λένοξ!

—Άς έρθουν! διάταξα. Δεν μπορώ να μη δεχτώ τους άνεψιούς του Κωνσταντίνου. Άλλωστε τώρα μου χρειάζεται λίγη συντροφιά. Πλησίασα στην πόρτα της...έπισήμου συζύγου μου και όταν χτύπησα, ή Έλένη μου απάντησε ότι άσχολείται με τις άποσκευές της.

—Αύριο τό πρωί, άγαπητέ μου, θα σε δώ στο πρόγευμα, μου είπε.

—Α!

—Ναί! και θα σε ζητήσουν, γλυκειά μου άγάπη!

—Καλά, πολυαγαπημένο μου, απάντησε τρυφερά.

Τή στιγμή αυτή μπήκαν και οι δύο αξιωματικοί, ό Βόρις με στολή του ναυτικού και ό άδελφός του με στολή αξιωματικού της έφίππου Αυτοκρατορικής φρουράς.

Μόλις ανταλλάξαμε τους συνήθεις χαιρετισμούς, ό Βόρις είπε:

—Φοβούμαι ότι ή έπίσκεψίς μας δεν γίνεται σε ώρα κατάλληλη.

Βλέπω, αγαπητέ μου συνταγματάρχα, ότι είστε νευρικός. Θα σάς κούρασε το ταξίδι.

—Θεέ μου, σκέφτηκα, μήπως φαίνομαι τρομαγμένος; "Ενοχος;

—Και η κυρία! εξακολουθήσε ο Βόρις. Είνε κουρασμένη; Αυτό θα μάς απογοητεύση πολύ.

—Πως έχουν ονομα χσιδευτικό σε σένα, ένα γίγαντα; ρώτησα α-
ξαφνα τον Σάσα, αλλάζοντας όμιλία.

—Αυτό το όνομα αρεσει στις γυναίκες, εξήγησε ο Βόρις.

—Ναι, είπε γελαστος και ο Σάσας. Οι έχθροι μου με λενε Α-
λέξανδρο και οι φιλοι μου Σάσα. "Ελπίζω, συνταγματάρχα μου,
ότι θα προτιμήσετε το δευτερο και σείς. Την τελευταία λέξι του Σά-
σα την ακουσε η "Ελένη ή οποία έμπαινε αυτή τη στιγμή στην αί-
θουσα και πρόσθεσε:

—Και εγώ επίσης το δευτερο.

—Το περίμενα εξαδέρφη μου, φώναξε ο Σάσας, ο οποίος με
την τόλμη του αξιωματικού έωωσε ένα γερό φίλημα στην κ. επί-
σημο σύζυγό μου. Με τον ίδιο τρόπο την χαιρέτησε και ο Βόρις.

Πρόσεξα πολύ καλά ότι ή ωμορφιά της δῆθεν κ. Λένοε, πρωην
Γκαίινς, το γένος Βάντερμπιλτ-"Αστωρ, είχε κατακτήσει την καρ-
διά του ενός από τους δυο κυρίους, οι όποιοι όρθιοι την έκυτταζαν
στά μάτια, ενώ αυτή τους έδειχνε να καθήσουν.

—Βλέπεις, Σάσα, ότι δεν εινε περιεργο που ακούσαμε στο θέα-
τρο να μιλούν για την «ώραία μάμμη».

—Στο θέατρο; ρώτησε η "Ελενη, ποιός μιλούσε για μένα;

—"Ω! ο Παλικωφ και ο πρίγκηψ "Οθορέσκυ. Σας συναντήσαν
στο σταθμό με την πριγκήπισσα Πάλιντζην.

"Α! ναι, είχα την ευχαρίστησι, εξαδερφέ μου, να γνωρίσω τους
κυρίους αυτούς. Και τί ελεγαν για μένα; "Αλλ' όχι, όχι δεν θέλω
να μάθω γιατί και οι δυο θα μου πουν κοπλιμέντα.

—"Αλλα ο γέρο-"Οθορέσκυ θα λυπηθῇ πολύ αν δεν σάς κάνου-
με γνωστους τους ύμνους που έκανε για σάς.

—Τότε λοιπόν πείτε τους, είπε γελαστή η "Ελένη.

Και άμέσως ο Σάσας, χωρίς να χάση καιρό, άρχισε να οιη-
γῆται.

—Λοιπόν, εξαδέρφη μου, ο "Οθορέσκυ έλεγε ότι στο σταθμό αν-
τάμωσε μία ώραία γυναίκα, ύστερα από ταξίδι δυο ήμερών. Φαν-
τάζομαι, πρόσθεσε, όταν ξεκίνησε τί θα ήταν!

Και δεν είχε άδικο καθόλου, θεία μου. Στενοχωροῦμαι μάλιστα
που δεν σάς υποδέχτηκα κι' εγώ στο σταθμό. "Ημουνα της υπηρεσίας.

—"Αλήθεια θα έρχόσαστε στο σταθμό να με συναντήσετε; Αυτό
είνε ευχάριστο, είπε η "Ελένη.

—Μπά! θα ήρχετο εκεί για να δῇ και τη μνηστή του, τη πριγ-
κήπισσα Δόζια Πάλιντζην, πρόσθεσε ο Βόρις.

"Ο Σάσας άγριεμένος κύτταξε τον αδελφό του και την κυρία.

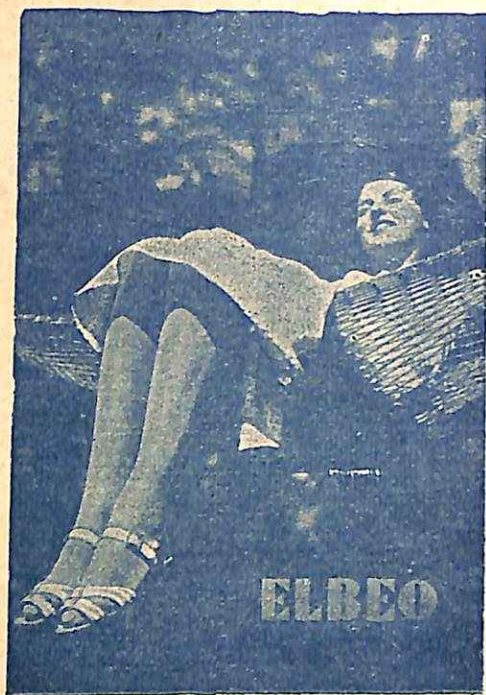
"Εγώ τέλος ανακατεύτηκα στην όμιλία τους, γιατί δεν μου ά-
ρεσαν διόλου τα βλέμματα και ή οικειότης του ωραίου αξιωματικού
προς την «έπίσημο σύζυγό μου». "Αλλαξα το θέμα και ο Βόρις έφε-
ρε το λόγο για την ωραιότητα και την ταχύτητα του τορπιλλοβά-
λου «Βσάδνικ».

"Ετσι «γίναμε δυο ζεύγη και εγώ μένμιλοῦσα με τον Βόρι
από το ένα μέρος του τραπέζιου, από το άλλο δὲ η "Ελένη και ο
Σάσας μουρμούριζαν καθισμένοι στον καναπέ.

Δεν μπορώ να πῶ τί ακριβώς συζητούσαν. "Ωπωςδήποτε προσε-
ξα ότι ενώ ή συνομιλία τους είχε αρχίσει με γέλια και άστεία, κα-
τόπιν έγινε έμπιστευτική και συζητούσαν με χαμηλή φωνή.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ : "Η συνέχεια.

ΑΙ ΚΑΛΙΣΑΙ «ELBEO»

ΕΙΝΕ ΘΑΥΜΑ ΩΡΑΙΟΤΗΤΟΣ, ΑΝ-
ΤΟΧΗΣ ΚΑΙ ΕΛΑΣΤΙΚΟΤΗΤΟΣ.
ΠΑΝΤΟΤΕ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΠΛΕΟΝ ΜΟ-
ΔΕΡΝΟΥΣ ΧΡΩΜΑΤΙΣΜΟΥΣ.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΕΙΣ ΟΛΑ ΤΑ ΚΑΛΑ
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΙΣ ΤΙΜΑΣ ΑΠΟ-
ΛΥΤΩΣ ΩΡΙΣΜΕΝΑΣ.

ΑΠΟΘΗΚΗ ΜΟΝΟΝ ΧΟΝΔΡΙΚΗΣ
ΠΩΛΗΣΕΩΣ:

ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ 46
ΑΘΗΝΑΙ